

แผนภาพที่ 5.4 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในการติดตามคนหายประเภทแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต/ทางโทรศัพท์
เรื่องที่ 1 หายเพราะเล่น Hi5

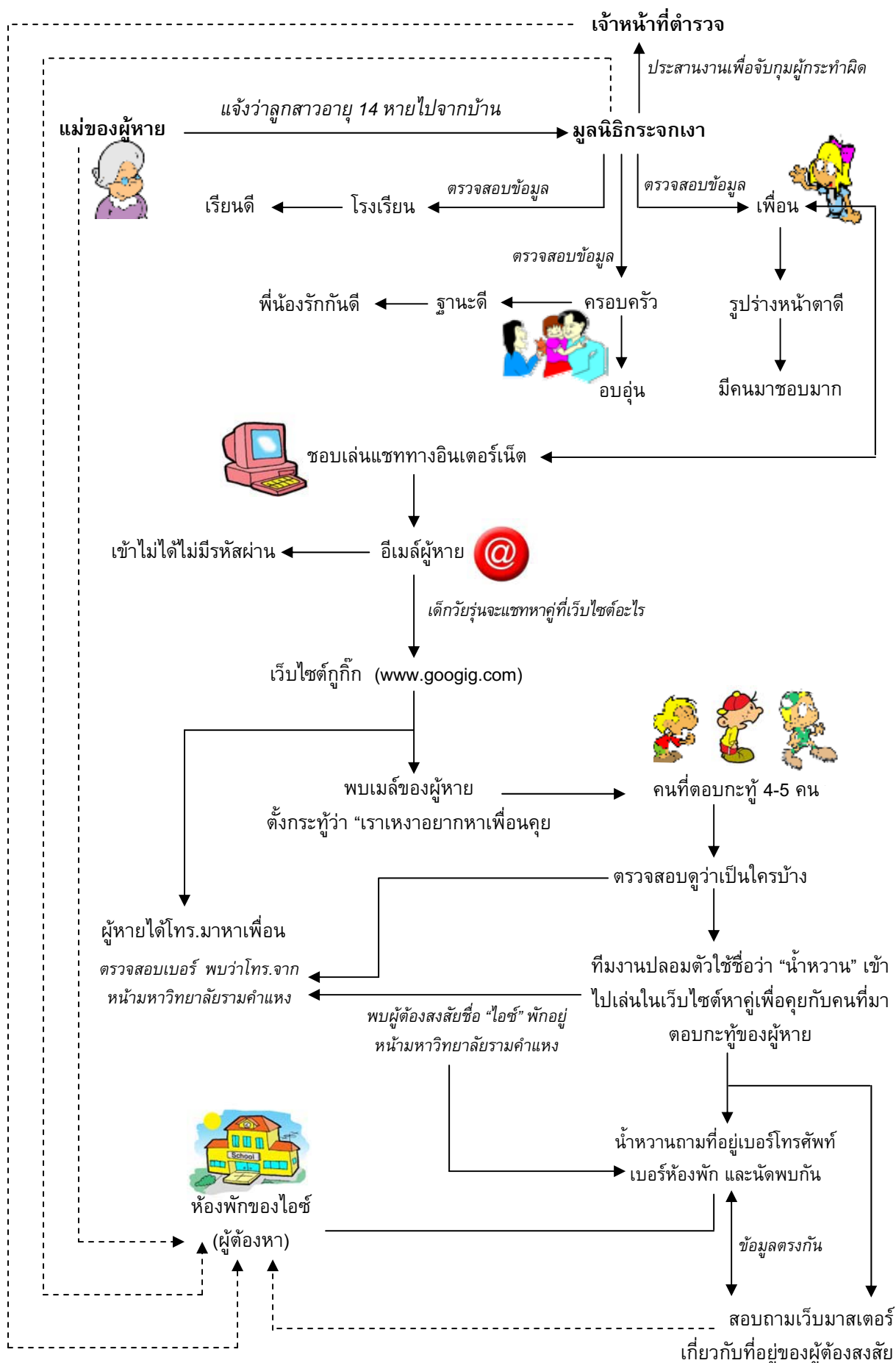
เรื่องที่ 2 หายเพราะเล่นอินเทอร์เน็ตหาคุทางเว็บไซต์

ลักษณะการหาย วัยรุ่นหญิงหนีออกจากบ้านหลังจากเล่น Hi5

พฤติการณ์การหาย

คุณเอกลักษณ์ได้เล่าถึงเหตุการณ์การหายตัวไปของเด็กผู้หญิงอายุ 14 ปี แม่ของเด็กได้ติดต่อมาทางมูลนิธิกระจกเงาว่าลูกสาวหายตัวไปจากบ้านหลายวันแล้ว ทางมูลนิธิก็ทำการสืบสวนว่าเด็กหายได้อย่างไร โดยสืบจากบ้านก่อน พบว่า ทางบ้านไม่มีปัญหาเรื่องเงิน เพราะเด็กได้เงินไปโรงเรียนวันละ 100 บาท แสดงว่าฐานะทางบ้านค่อนข้างดีพอสมควรสำหรับคนต่างจังหวัด มีพี่น้อง 2 คน ก็รักใคร่กันดี ส่วนพ่อแม่ของเด็กก็ให้ความรักแก่ลูกทุกคนเท่ากัน เมื่อสอบถามไปยังทางโรงเรียนพบว่า เด็กมีรูปร่างหน้าตาดี มีเพื่อนชายมาชอบหลายคน เมื่อสอบถามไปยังเพื่อนสนิทก็พบว่า เด็กมีพฤติกรรมชอบเล่นอินเทอร์เน็ต ผู้เล่ากับทีมงานจึงขออีเมลเพื่อที่จะล็อกอินเข้าไปในเมลล์ของผู้หาย แต่ก็ไม่สามารถที่จะเปิดเมลล์ได้ จึงพยายามสืบต่อไปว่าโดยทั่วไปแล้วเด็กวัยรุ่นจะหาหาคุที่เว็บไซต์อะไร ทีมงานก็ได้ซื้อเว็บไซต์นั้นมา ชื่อว่าเว็บไซต์กู๊กิก (www.googig.com) เมื่อเข้าไปตรวจสอบดูพบว่าน้องคนที่หายได้ใช้เมลล์เข้าไปเล่น และตั้งกระตุว่า “เราเหงาอยากหาเพื่อนคุย” พร้อมทั้งอีเมลเอาไว้ จึงไล่หาคนที่ตอบกระตุ 4-5 คน ของน้อง พยายามไล่ดูว่าเป็นใคร ในขณะเดียวกันเราก็พยายามสืบจากที่อื่นไปด้วย พบว่าเด็กได้โทรกลับมาหาเพื่อนโดยใช้เบอร์ตู้โทรศัพท์สาธารณะขึ้นต้นด้วยเลข 02-xxxx จึงได้ตรวจสอบเบอร์โทรศัพท์พบว่าอยู่แถวหน้ามหาวิทยาลัยรามคำแหง แสดงว่าคนที่เด็กไปด้วยน่าจะอยู่ในกรุงเทพ ผู้เล่าจึงได้ติดต่อไปที่เว็บกู๊กิกให้เขาเช็คให้ว่าคนที่มาตอบกระตุนั้นเป็นใครมาจากไหน มีการลงทะเบียนการรับสมัครสมาชิกไว้ไหม ปรากฏว่าทางเว็บได้มีการสมัครสมาชิกก่อนเข้าใช้งาน ทีมงานจึงตามจนพบว่าคนสมัครนั้นชื่ออะไร เมื่อได้เมลล์ของต้องสงสัยแล้วทีมงานก็ได้สมัครอีเมลเพื่อใช้ติดต่อกับผู้ต้องสงสัยโดยปลอมตัวเป็นผู้หญิงชื่อน้ำหวานไปคุยกับผู้ต้องสงสัยชื่อว่าไอซ์จนทราบว่ไอซ์อยู่ซอยรามคำแหง 65 ซอยมหาดไทย คุยไปคุยมาทราบว่ไอซ์ได้อยู่กับผู้หญิงคนหนึ่งจริง

ทีมงานก็ไปตามเว็บมาสเตอร์ เพื่อหาข้อมูลการสมัครว่ไอซ์ใช้สถานที่พักที่ไหนในการสมัครจากการลงทะเบียน จากนั้นก็น้ำหวาน ซึ่งเป็นสายเป็นผู้คุยต่อจนทราบว่ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เบอร์ห้อง หลังจากนั้นรีบประสานกับทางครอบครัวให้ติดต่อไปที่สถานีตำรวจที่แจ้งไว้เพื่อให้ประสานงานกับตำรวจท้องที่ จนได้ตัวเด็กกลับมา ดังแสดงแผนภาพการปฏิบัติงานดังนี้

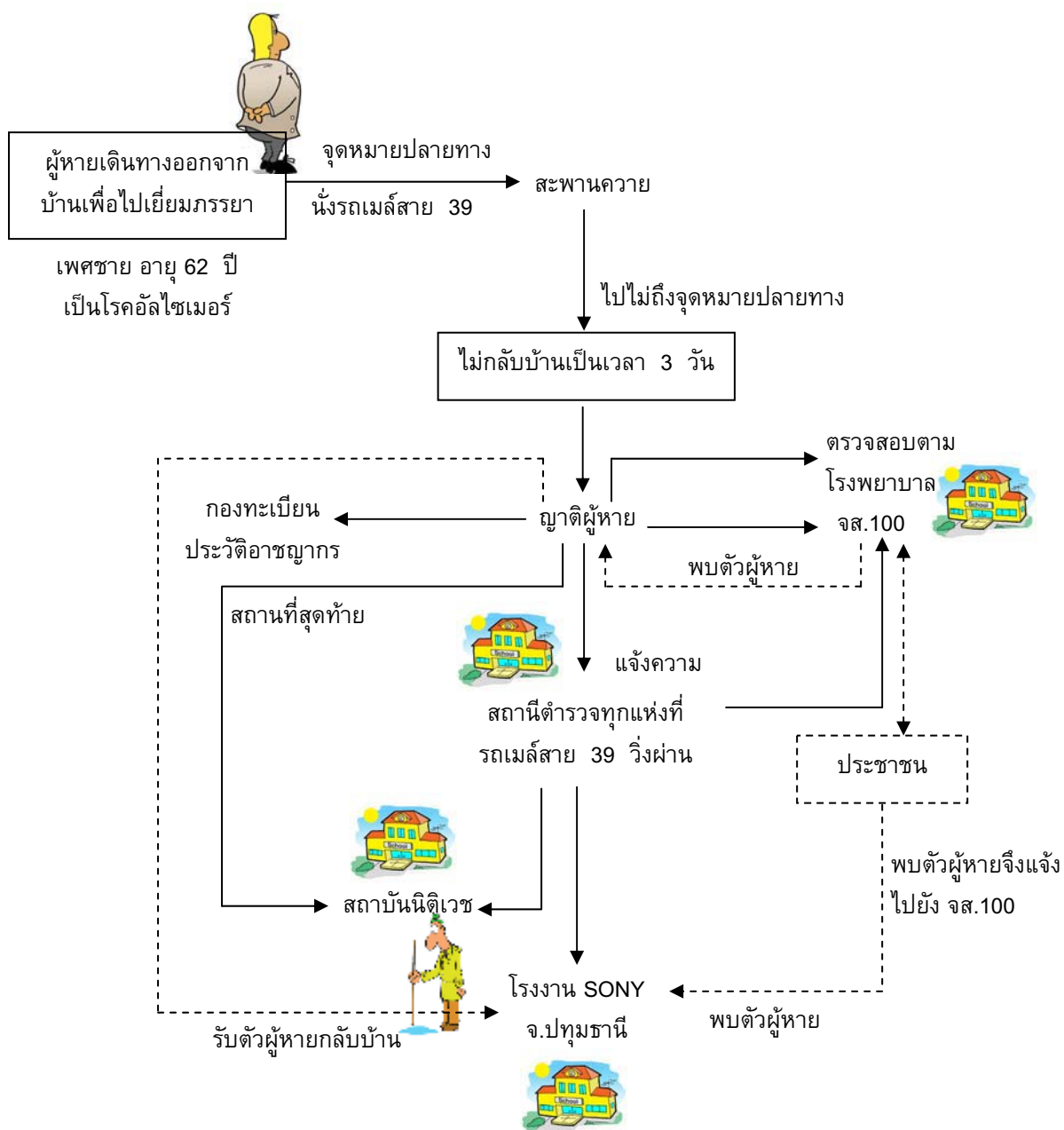

แผนภาพที่ 5.5 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการติดตามคนหาย
ประเภทแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต เรื่องที่ 2 หายเพราะเล่นอินเทอร์เน็ตหาคู่ทางเว็บไซต์

5.3 กรณีศึกษาที่ 3 การติดตามคนหายประเภทสมองเสื่อม/ตั้งใจหาย

เรื่อง 1 พ่อหายออกไปจากบ้าน

กรณีการศึกษาเรื่องที่ 3 นี้ คณะผู้จัดทำได้นำเรื่องมาจากการเล่าเรื่อง (Storytelling) ของกลุ่มเป้าหมายโดยผู้เล่าได้เล่าไว้พอสังเขปว่า คุณพ่ออายุ 62 ปี เป็นโรคอัลไซเมอร์ บ้านอยู่บางเขน วันที่หายนั้นพ่อได้ขึ้นรถเมล์สาย 39 เพื่อไปเยี่ยมคุณแม่ที่สะพานควาย จากนั้นหายไป 3 วัน ผู้เล่าเป็นเจ้าของหน้าที่ตำรวจอยู่แล้วจึงรู้วิธีและแนวทางในการแจ้งความ ดังนั้นจึงแจ้งทุกสถานีตำรวจที่รถเมล์สาย 39 วิ่งผ่าน แจ้งผ่าน จส.100 ให้ประชาสัมพันธ์ไปยังจุดต่างๆ ทั่วกรุงเทพฯ และปริมณฑล จากนั้นจึงเดินทางไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากรเพื่อตรวจสอบดูว่ามีการแจ้งคนหายมาที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรหรือไม่ เมื่อเวลาผ่านไป 4 วันแล้วแต่ไม่สามารถหาตัวพ่อกลับมาได้ ผู้เล่าจึงเดินทางไปตามที่ตั้งสถาบันนิติเวชวิทยา เพราะคิดว่าคุณพ่ออาจประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต แต่ก็ไม่พบศพ จนกระทั่งผ่านไป 1 สัปดาห์จึงมีการแจ้งมาจาก จส.100 ว่าพบคุณพ่อแล้วที่โรงงาน SONY จังหวัดปทุมธานี เมื่อไปพบก็สุขสบายดีเพราะผู้หญิงที่โรงงานดูแลเป็นอย่างดี ผู้เล่ากล่าวว่าเรื่องคนหายเป็นเรื่องสำคัญมาก ถ้าไม่เกิดกับตัวเองไม่รู้หรือกลัวรู้สึกวิตกกังวลแค่ไหนที่คนที่เรารักหายตัวไปโดยที่เราไม่รู้เรื่องอะไรเลย

แผนภาพที่ 5.6 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในการติดตามคนหายประเภทสมองเสื่อม/ตั้งใจหาย
เรื่องที่ 1 พ่อหายออกไปจากบ้าน

เรื่องที่ 2 สามีนีกรรยาออกจากบ้าน

ลักษณะการหาย ตั้งใจหายตัวไปจากบ้าน เพราะต้องการมีภรรยาใหม่

พฤติการณ์การหาย

เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2551 เวลา 20.00 น. นางพี (นามสมมติ) มารดาผู้หายอยู่ตำบลเกาะหลัก อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้เข้าแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองประจวบคีรีขันธ์ว่านายวิ (นามสมมติ) อายุ 37 ปี อยู่ตำบลพงศ์ประศาสน์ อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ออกจากบ้านไปทำงานเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2551 เวลาประมาณ 10.00 น. แล้วไม่กลับเข้าบ้าน โดยไม่ทราบสาเหตุและการหายตัวไปครั้งนี้มีทรัพย์สินติดตัวไปด้วย ได้แก่ รถยนต์ยี่ห้อมิตซูบิชิ สีดำ รุ่นไททัน หมายเลขทะเบียน กต 000 ประจวบคีรีขันธ์ 1 คัน และโทรศัพท์มือถือ 1 เครื่อง

วิธีการที่ใช้และขั้นตอนในการสืบสวนสอบสวนคดี

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งสมมติฐานว่าการหายตัวของนายวิ น่าจะมาจากสาเหตุอะไรบ้าง เช่น เป็นหนี้สินจากการพนัน เกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติด เรื่องชู้สาว และข่มมือปืน

2. ต้องหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนายวิ เพื่อต้องการทราบว่านายวิ มีความประพฤติอย่างไร มีเพื่อนสนิทกลุ่มใด ชอบเที่ยวที่ไหนบ้าง

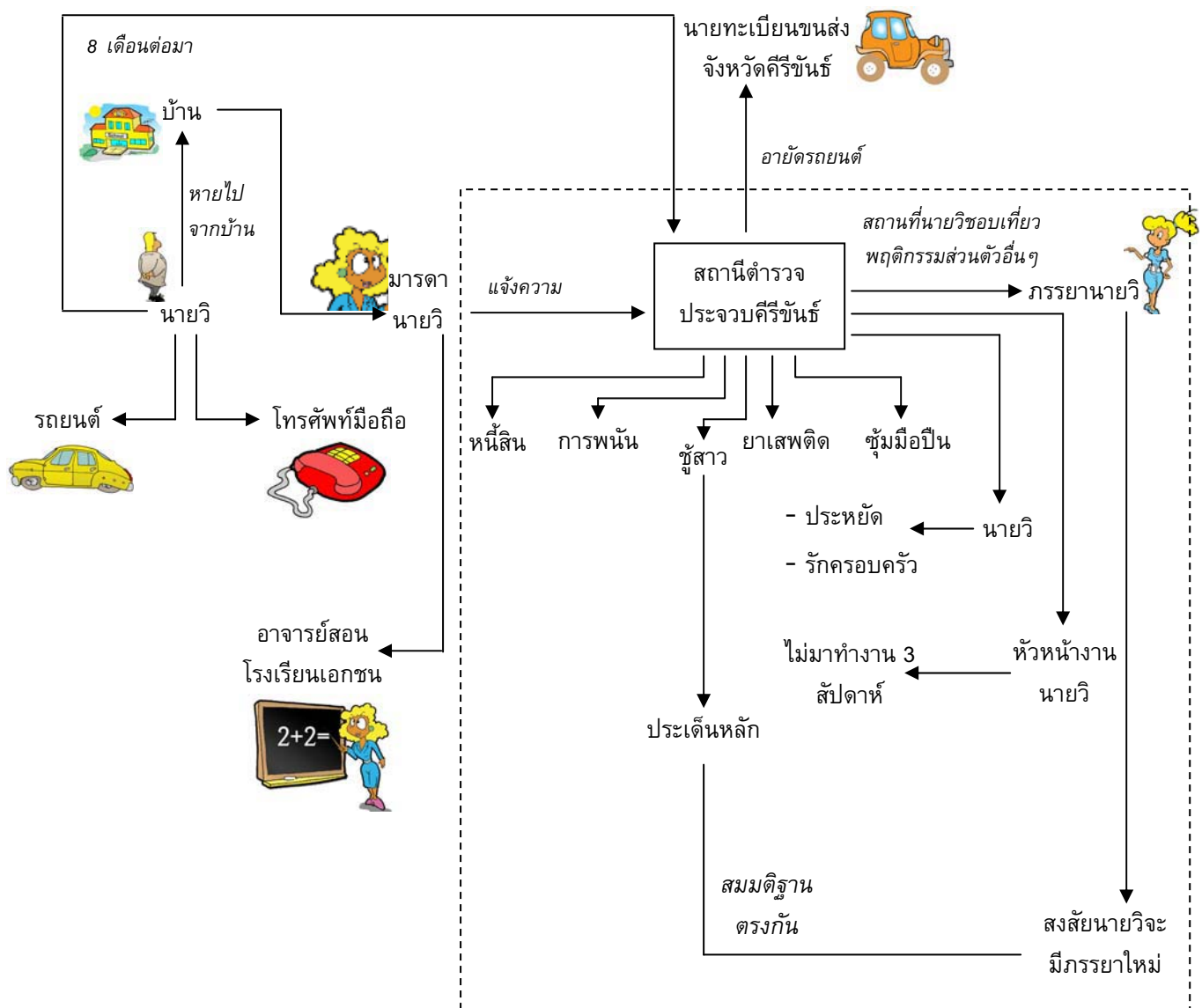
3. เจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมกันกำหนดประเด็นสาเหตุของการหายตัวให้เหลือน้อยลง (ประเด็นใหญ่, ประเด็นรอง) ลงมือดำเนินการสืบสวนและหาข้อมูลแต่ละประเด็นที่ตั้งไว้

พันตำรวจโท ชลิต เกตุศรีเมฆ รองกำกับการ กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 7 ได้ประสานกับพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีเพื่อขอทราบหมายเลขโทรศัพท์ของนางพี และญาติคนใกล้ชิด เพื่อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนายวิ จึงทราบว่านายวิทำงานอยู่ที่บริษัทเหล็กแผ่นสหวิทยา ได้รับเงินเดือนๆ ละ 20,000 บาท มีนิสัยประหยัด รักครอบครัว เวลาทำงานจะพักอยู่ที่อำเภอบางสะพาน วันหยุดจึงจะกลับบ้านมาที่ครอบครัวที่อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นางพีผู้เป็นมารดา เป็นอาจารย์สอนในโรงเรียนเอกชนมีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง ฝ่ายสืบสวนได้ข้อมูลจากหัวหน้านายวิว่านายวิขาดงาน 3 อาทิตย์โดยไม่ติดต่อไปที่บริษัท ภรรยาของนายวิสงสัยว่านายวิจะมีผู้หญิงคนใหม่ เพราะดูจากการใช้บัตรเครดิตที่มีจดหมายทวงหนี้จากบริษัทบัตรเครดิต จำนวนเงิน 300,000 บาท ซึ่งปกตินายวิจะเป็นคนประหยัดในการใช้เงินและนางพีไม่ทราบว่าหนี้จำนวนดังกล่าวว่านายวิใช้ซื้อของอะไร เนื่องจากไม่ได้บอกให้ทราบ

พันตำรวจโท ชลิต เกตุศรีเมฆ พยายามติดต่อโทรศัพท์เข้ามือถือของนายวิ แต่ติดต่อไม่ได้ ต่อมาวันที่ 18 มีนาคม 2551 พันตำรวจโท ชลิต เกตุศรีเมฆ ได้ทำหนังสือถึงนายทะเบียนขนส่งจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ เพื่อสอบสวนและอายัดการทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับ

รถยนต์ยี่ห้อมิตซูบิชิ สีดำ หมายเลขทะเบียน กค 000 ปข ซึ่งเป็นของนายวิจนกระทั่งประมาณต้นเดือน ต.ค.2551 นายวิได้โทรศัพท์ติดต่อกับ พันตำรวจโท ชลิต เกตุศรีเมฆ ขอให้ถอนอายัดการทำนิติกรรมรถยนต์คันดังกล่าว เนื่องจากนายวิได้ไปต่อทะเบียนรถที่จังหวัดระยอง แต่นายทะเบียนขนส่งจังหวัดระยองไม่สามารถต่อทะเบียนให้ได้ เนื่องจากถูกอายัดไว้ พันตำรวจโท ชลิต เกตุศรีเมฆ ได้สอบถามถึงสาเหตุการหายไปจากบ้าน จึงทราบว่าเพราะต้องการมีภรรยาใหม่ และขณะนี้ได้กลับไปอยู่กับครอบครัวที่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์แล้ว

ผู้หายติดต่อมาขอถอนอายัดรถยนต์และสารภาพว่าหายไปเพราะต้องการไปอยู่กับภรรยาใหม่

แผนภาพที่ 5.7 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในการติดตามคนหายประเภทสมองเสื่อม/ตั้งใจหาย
เรื่องที่ 2 ตั้งใจหายตัวไปจากบ้าน เพราะต้องการมีภรรยาใหม่

5.4 กรณีศึกษาที่ 4 การติดตามคนหายจากอุบัติเหตุและภัยธรรมชาติ

เรื่องที่ 1 คนหายจากการเกิดอุบัติเหตุเพลิงไหม้สถานบันเทิง “ซานติก้าผับ”

ลักษณะการหาย เสียชีวิตจากเพลิงไหม้สถานบันเทิง

พฤติการณ์การหาย

คณะผู้จัดทำได้ยกกรณีศึกษาการเกิดอุบัติเหตุเพลิงไหม้สถานบันเทิง “ซานติก้า” มาเป็นกรณีศึกษาการตรวจพิสูจน์ศพ และเอกลักษณ์บุคคลจากผู้เสียชีวิต บุคคลที่นำเสนอเรื่องการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล และการตรวจพิสูจน์ศพครั้งนี้ คือ พันตำรวจเอก นิธิ บัณฑวงศ์ ผู้กำกับกองบัญชาการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล และส่งกลับ สำนักงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ ซึ่งได้เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling) ของโครงการฯ ในครั้งที่ 2 และ 3 ผู้นำเสนอกรณีศึกษาได้เล่าว่าเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ดังกล่าวได้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาร่วมมือกันให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บ ช่วยกันสกัดเพลิงไหม้ไม่ให้เกิดความเสียหายไปยังสถานที่ใกล้เคียง และช่วยในการพิสูจน์หลักฐานและเอกลักษณ์บุคคล หน่วยงานดังกล่าว ได้แก่ กองพิสูจน์หลักฐาน กลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและส่งกลับ สำนักงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ สถาบันนิติเวชวิทยา โรงพยาบาล มูลนิธิกุ๊ยกัย และปอเต็กตึ๊ง เมื่อได้รับทราบข่าวเพลิงไหม้นายกรัฐมนตรี และผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บและนำศพส่งญาติให้เร็วที่สุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้ส่งเจ้าหน้าที่จัดตั้งศูนย์ตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลอยู่ข้างสถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ ซึ่งเป็นบริเวณที่อยู่ใกล้กับสถานที่เกิดเหตุ ในศูนย์ดังกล่าวประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ทำการตรวจสอบนักดนตรี นักร้อง มือกลอง และผู้เห็นเหตุการณ์ทั้งหมด เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับแจ้งความจากญาติผู้หาย และเจ้าหน้าที่จากการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล เพื่อทำการตรวจสอบพิสูจน์ศพ และจากการตรวจสอบ พบว่า มีจำนวนศพผู้เสียชีวิตทั้งจากที่เกิดเหตุที่โรงพยาบาลต่างๆ รวมทั้งสิ้น 65 ศพ โดยใช้เวลาในการพิสูจน์ศพเพียง 1 สัปดาห์ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่รวดเร็วและปฏิบัติงานได้แสดงศักยภาพในการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลได้อย่างเชี่ยวชาญ และถูกต้องตามหลักวิชาการ

ในระหว่างทำการตรวจพิสูจน์ศพญาติของผู้สูญหายจะนำข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการแต่งกายของผู้สูญหาย ทรัพย์สินที่ติดตัวไปขณะสูญหาย ตำหนิรูปพรรณ ประวัติการทำพิน รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ของผู้สูญหายหรือผู้ที่มาเกี่ยวข้องเข้ามาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจ

นครบาลทองหล่ออย่างต่อเนื่อง เพราะบางคนไม่มีหลักฐานติดตัวจึงไม่ทราบว่าเป็นใคร ให้นำหลักฐานมาเพื่อแจ้งความและทำการตรวจสอบกับทางโรงพยาบาลต่างๆ ส่วนสาเหตุเพลิงไหม้ต้องให้ทางกองพิสูจน์หลักฐานตรวจสอบอย่างละเอียด เพราะต้องสรุปผลและส่งกลับสำนักนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ และประสานงานกับเพื่อตรวจสอบกับประวัติพิมพ์ลายนิ้วมือของกองทะเบียนประวัติอาชญากรอย่างละเอียดทุกขั้นตอน การตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลนั้นมีการ

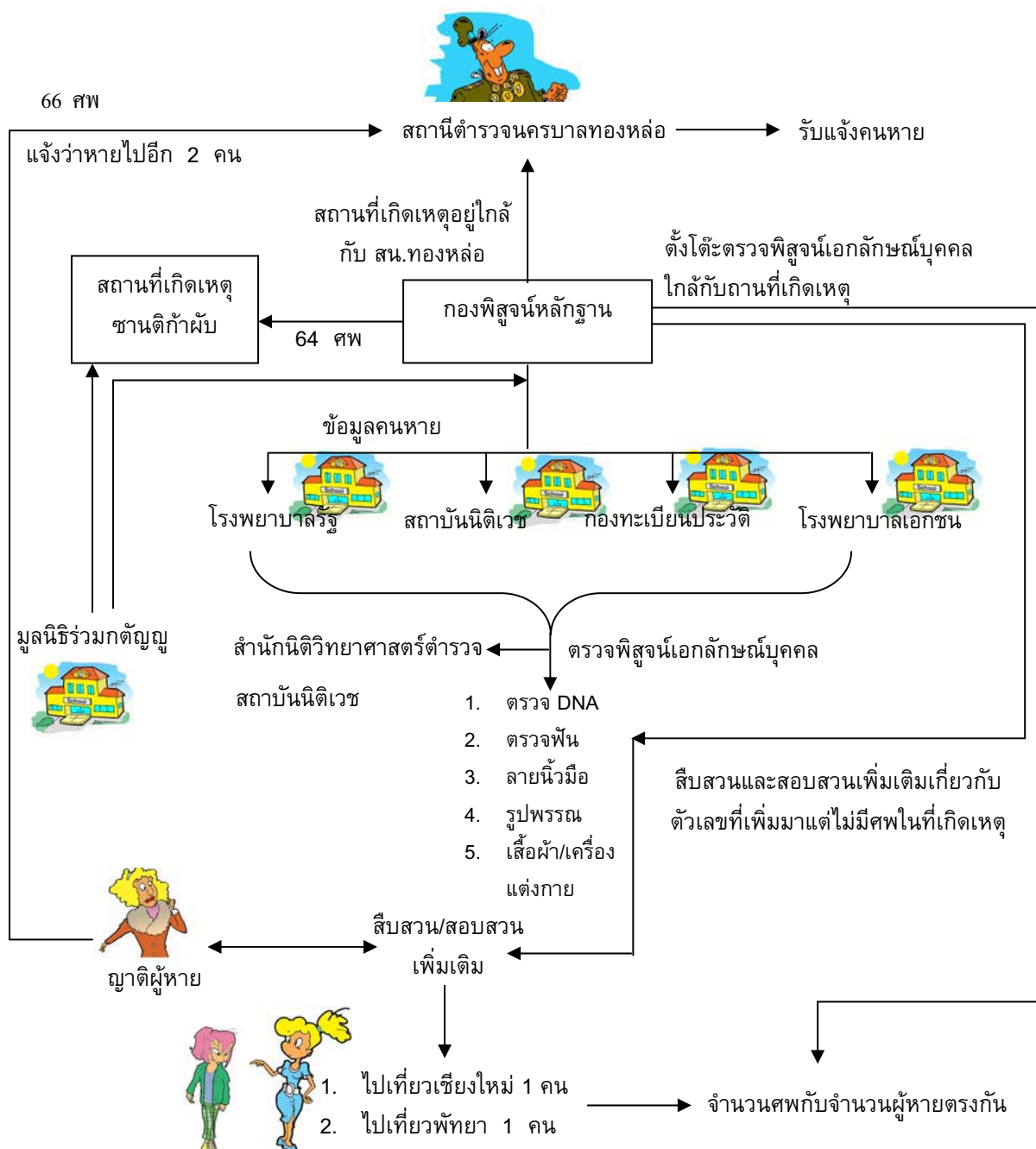

ตรวจพิสูจน์ผู้เสียชีวิตที่พบ โดยจะมีการดูรายละเอียดเบื้องต้น 3 อย่างคือ ดีเอ็นเอ ลายนิ้วมือ และข้อมูลทางทันตกรรม นอกจากนี้ยังดูรายละเอียดรูปพรรณ เช่น รอยสัก บาดแผลต่างๆ รวมถึงเครื่องประดับที่ใส่ บางศพไม่มีหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นใครจึงต้องทำงานร่วมกับพนักงาน

สอบสวนสถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ โดยใช้ระบบข้อมูลในการตรวจพิสูจน์ โดยเบื้องต้นที่พบศพ อยู่ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เป็นชายทราบชื่อ 14 คน ไม่ทราบชื่อ 1 คน หญิงทราบชื่อ 6 คน ไม่ทราบชื่อ 9 คน โรงพยาบาลตำรวจ เป็นชายทราบชื่อ 6 คน ไม่ทราบชื่อ 6 คน หญิงทราบชื่อ 4 คน ไม่ทราบชื่อ 11 คน ซึ่งตัวเลขอาจมีการเปลี่ยนแปลง เพราะมีผู้บาดเจ็บรักษาตัวตามโรงพยาบาลต่างๆ จำนวนมาก

อย่างไรก็ตาม เมื่อทำการตรวจพิสูจน์ศพจนครบทุกศพแล้ว รูปพรรณ และการตำรวจพิสูจน์บุคคลก็ตรงกัน แต่มีญาติมาแจ้งความคนหายเพิ่มอีก 2 ราย เมื่อผู้นำเสนอกรณีศึกษาทำการตรวจสอบดูอีกครั้งโดยประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน และพนักงานสอบสวนให้ทำการตรวจสอบศพและคนหายจากฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรให้ละเอียดอีกครั้ง ก็ไม่พบศพดังกล่าว เมื่อผ่านไป 2 วันผู้หายได้โทรศัพท์มาแจ้งกับญาติว่าไม่ได้เสียชีวิตหรือหายไปเพียงแต่ไปเที่ยวต่างจังหวัดกับเพื่อน ดังนั้น จำนวนศพและจำนวนคนหายในเหตุการณ์เพลิงไหม้สถานบันเทิง “ซานติกาผับ” จึงมีตรงกัน และผลการปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ โดยสามารถส่งศพกลับคืนญาติได้ทั้งหมด

จากกรณีศึกษาดังกล่าว คณะผู้จัดทำจึงได้จัดทำแผนภาพแสดงการดำเนินการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ผู้เสียชีวิตและผู้หายในสถานบันเทิงซานติกาผับ ดังนี้

แผนภาพที่ 5.8 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในการติดตามคนหายจากอุบัติเหตุและภัยธรรมชาติ เรื่องที่ 1 คนหายจากการเกิด
อุบัติเหตุเพลิงไหม้สถานบันเทิง “ซานติก้าผับ”

เรื่องที่ 2 คนหายจากการเกิดภัยธรรมชาติ “สึนามิ”

ลักษณะการหาย คนหายและเสียชีวิตจากภัยธรรมชาติ “สึนามิ”

พฤติการณ์การหาย

คณะผู้จัดทำได้นำเสนอกรณีศึกษาการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและการสืบสวนติดตามคนหายจากการเกิดเหตุการณ์ภัยธรรมชาติ “สึนามิ” ผู้ที่ทำการถ่ายทอดเรื่องเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 เวลาโดยประมาณตั้งแต่ 08.00 น. ได้มีคลื่นยักษ์ที่เรียกว่า “สึนามิ” ที่เกิดจากแผ่นดินไหวใต้ทะเลทำให้เกิดคลื่นยักษ์ขนาดใหญ่ถาโถมเข้าสู่ชายหาดและคลื่นซัดเข้าสู่บ้านเรือนกินพื้นที่จากชายหาดไปประมาณ 20 กิโลเมตร ซึ่งคลื่นดังกล่าวมีความเร็วสูงมากเริ่มแรกผู้เห็นเหตุการณ์กล่าวว่าน้ำในทะเลจะลดลงอย่างรวดเร็วเหมือนกับโดนสูบลงไปใต้ทะเลและอีกเพียงชั่วใจเดียวน้ำก็ขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นกัน และทำให้เกิดคลื่นซัดเข้าสู่ชายหาดทำความเสียหายและคร่าชีวิตผู้คนไปมากกว่าหนึ่งแสนชีวิต ซึ่งต้นเหตุนี้เกิดที่เกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย และกินบริเวณกว้างออกไปหลายประเทศ อาทิเช่น ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศศรีลังกา ประเทศไทย ประเทศมาเลเซีย ประเทศทางแถบแอฟริกาและออสเตรเลีย เป็นต้น ประเทศที่มีผู้เสียชีวิตมากที่สุด คือ ประเทศอินโดนีเซีย รองลงมาเป็นประเทศศรีลังกา และประเทศไทยได้รับความเสียหายเป็นอันดับ 4 ในภาคใต้ คือ 6 จังหวัด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงยอดผู้เสียชีวิตผู้บาดเจ็บและผู้เสียหายจากคลื่นยักษ์สึนามิใน 6 จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย

จังหวัด	เสียชีวิต				บาดเจ็บ			สูญหาย		
	ไทย	ต่างชาติ	ไม่ระบุ	รวม	ไทย	ต่างชาติ	รวม	ไทย	ต่างชาติ	รวม
ภูเก็ต	149	111	0	260	591	520	1,111	261	385	646
พังงา	1,096	934	2,160	4,190	4,344	1,253	5,597	1,615	324	1,939
กระบี่	317	191	185	693	808	568	1,376	378	369	747
ระนอง	157	2	0	159	215	31	246	12	0	12
ตรัง	3	2	0	5	92	20	112	1	0	1
สตูล	6	0	0	6	15	0	15	0	0	0
รวม	1,728	1,240	2,345	5,313	6,065	2,392	8,457	2,267	1,078	3,345

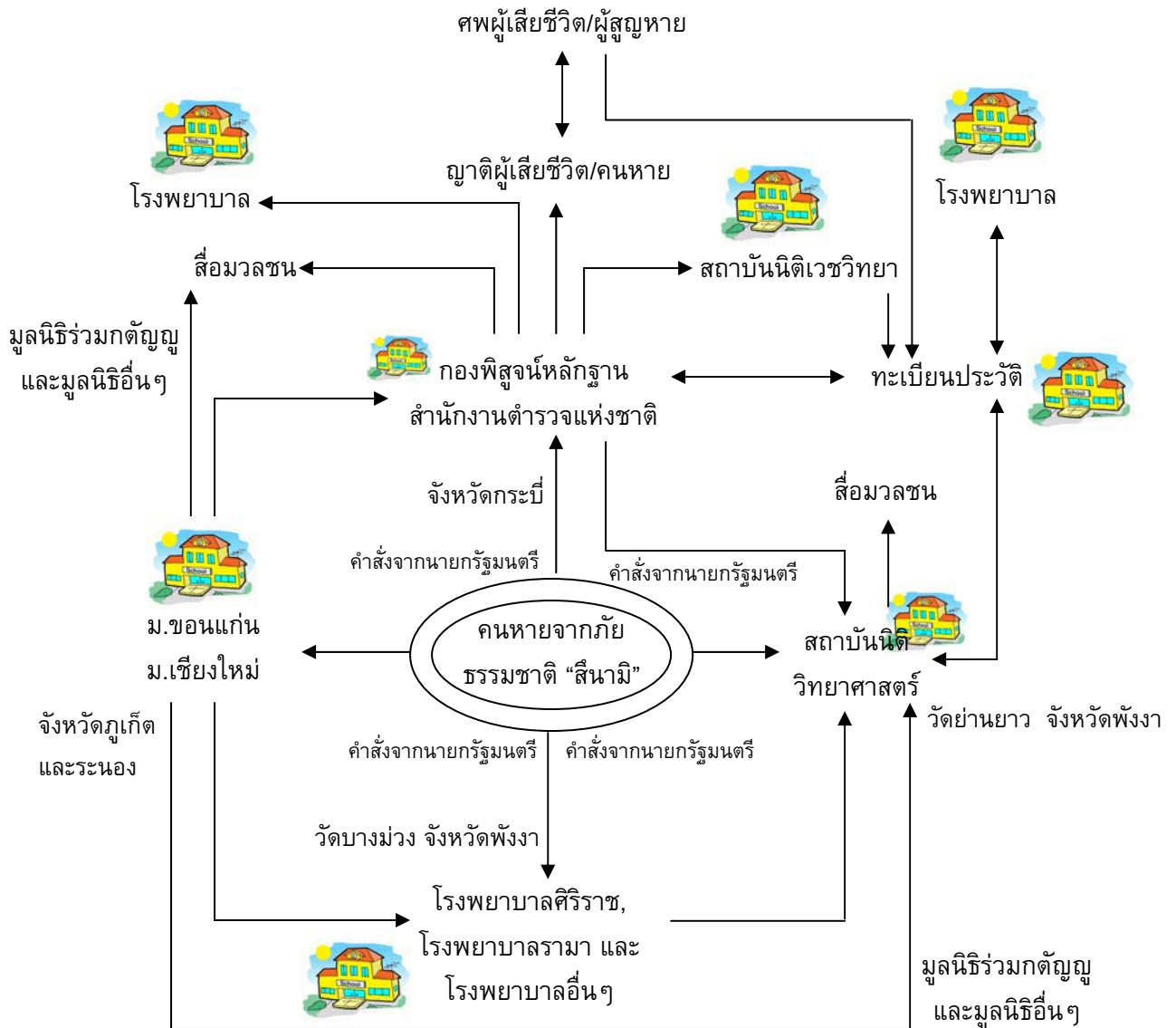
หมายเหตุ : ข้อมูลกรณีรับแจ้งสูญหายได้ผ่านการตรวจสอบเบื้องต้นครั้งที่ 5 วันที่ 11 มกราคม 2548

แหล่งข่าว : ศูนย์นเรนทร อสมท. ผู้จัดการออนไลน์ TV.7 มติชน กรมป้องกันฯ

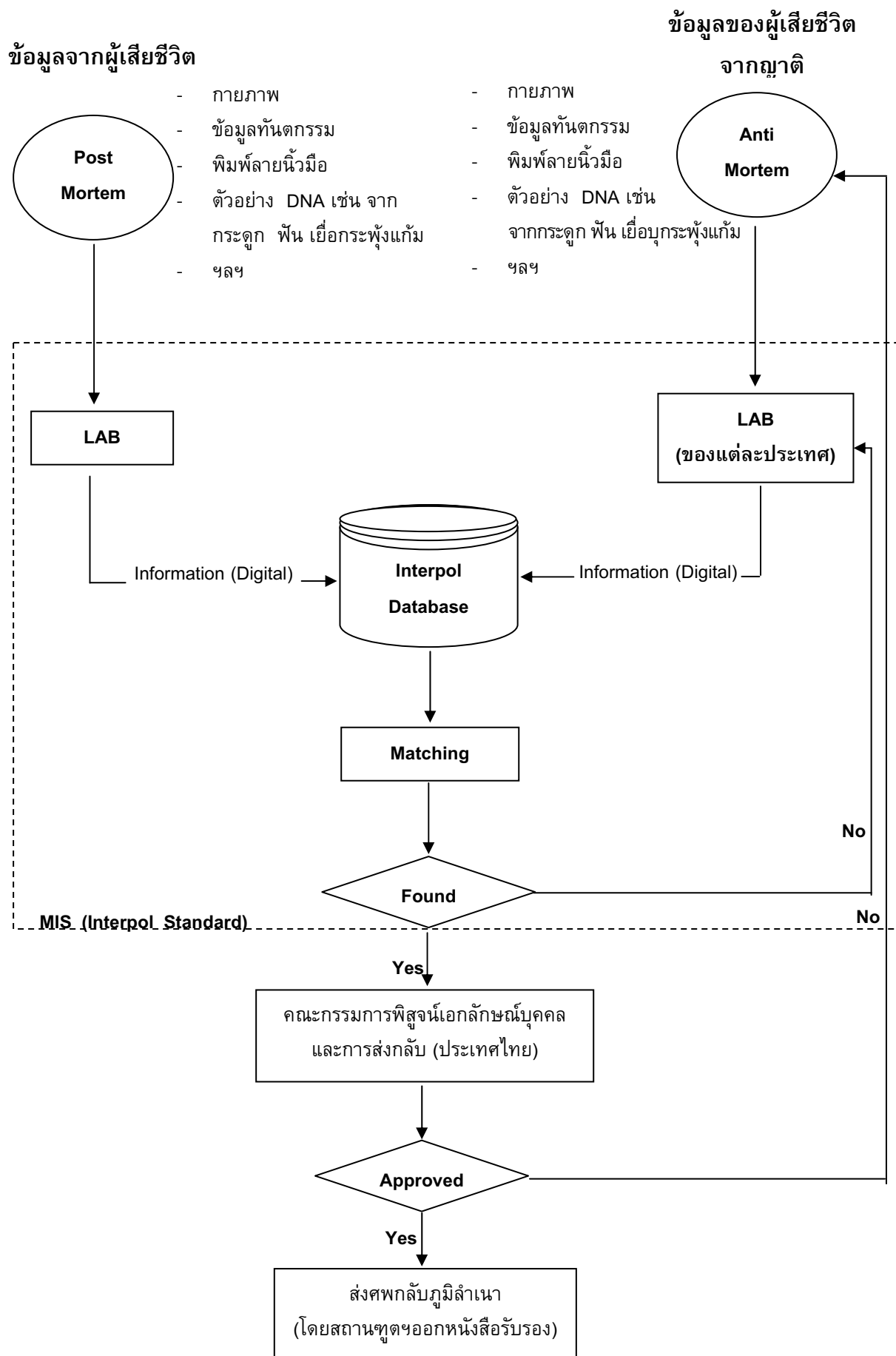
จากจำนวนยอดผู้เสียชีวิตที่พุ่งขึ้นสูงมาก มีทั้งชาวไทย ชาวต่างชาติ และที่สำคัญ ยังมีบุคคลที่ไม่ทราบชื่อ และศพมีสภาพเลอะจนจำไม่ได้ จึงเป็นหน้าที่ของแพทย์สาขานิติเวช ทุกคณะที่จะต้องลงไปตรวจชันสูตรพลิกศพเพื่อพิสูจน์บุคคลว่าผู้ตายเป็นใคร เพื่อประโยชน์แก่ ญาติและการทำธุรกรรมต่างๆ แก่ผู้ตาย ผู้มีหน้าที่ในการชันสูตรพลิกศพตาม ป. วิอาญา ม.150 บัญญัติว่า “ในกรณีที่จะต้องมีการชันสูตรพลิกศพ ให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่ กับแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ ซึ่งได้รับวุฒิปับตรหรือได้รับหนังสืออนุมัติจากแพทยสภา ทำการชันสูตรพลิกศพโดยเร็ว ถ้าแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ดังกล่าวไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ แพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐปฏิบัติหน้าที่ ถ้าแพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐไม่มีหรือไม่ อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ ถ้าแพทย์ประจำ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของ เอกชนหรือแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ขึ้นทะเบียนเป็นแพทย์อาสาสมัครตามระเบียบ ของกระทรวงสาธารณสุขปฏิบัติหน้าที่และการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้แพทย์ประจำโรงพยาบาล ของเอกชนหรือแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้นั้น เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมาย อาญา ทั้งนี้ให้พนักงานสอบสวนและแพทย์ดังกล่าวทำบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรศพ ทันที และให้แพทย์ดังกล่าวทำรายงานแนบท้ายบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรพลิกศพด้วย ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเรื่อง ถ้ามีความจำเป็นให้ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกิน สองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน แต่ต้องบันทึกเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลา ทุกครั้งไว้ในสำนวนชันสูตรพลิกศพรายงานดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนชันสูตรพลิก ศพและในกรณีที่ความตายมิได้เป็นผลแห่งการกระทำผิดอาญา ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวน ชันสูตรพลิกศพไปยังพนักงานอัยการ เมื่อเสร็จสิ้นการชันสูตรพลิกศพโดยเร็วและให้พนักงาน อัยการดำเนินการต่อไปตามมาตรา 156 การปฏิบัติงานของทุกคณะได้มีการแบ่งพื้นที่การ ชันสูตร เมื่อมีการชันสูตรเสร็จแล้วก็ส่งผลตรวจไปที่ Interpol Database ของตำรวจสากลเพื่อ ทำการตรวจสอบว่าศพที่ชันสูตรมาตรงกับข้อมูลของญาติผู้ตายหรือไม่เพื่อนำศพกลับไป ภูมิลำเนาต่อไป

เหตุการณ์สึนามิทำให้มีผู้เสียชีวิตมากกว่า 5,000 ศพ การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ต้องตรวจเปรียบเทียบลายนิ้วมือ DNA หรือฟัน กรณีที่ตรวจ DNA ต้องตรวจเปรียบเทียบกับ ฐานข้อมูลของพ่อและแม่จะต้องทำ Matching หลายครั้ง ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงมาก หลายสิบล้านบาท ต้องใช้ระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วย ปัจจุบันมีศพค้างอยู่ 388 ศพ คาดว่าน่าจะเป็นศพของชาว พม่าเพราะตรวจสอบข้อมูลไม่ได้ ควรเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานตำรวจทั่วประเทศ ให้ สามารถตรวจสอบข้อมูล DNA ข้อมูลฟัน ของโครงการตำรวจ หรือของสมาคมแพทย์ของประเทศ ไทย เอมารวมกัน NIMC (National Information Management Center) เป็นศูนย์รวมข้อมูล เอกลักษณ์บุคคลทั่วประเทศ

จากกรณีศึกษาดังกล่าว คณะผู้จัดทำได้นำมาจัดทำเป็นแผนภาพแสดงถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานและหน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ดังนี้

แผนภาพที่ 5.9 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในการติดตามคนหายจากอุบัติเหตุและภัยธรรมชาติ
เรื่องที่ 2 คนหายจากการเกิดภัยธรรมชาติ “สึนามิ”

แผนภาพที่ 5.10 ระบบมาตรฐานตำรวจสากล (Interpol Standard)

จากแผนภาพที่ 5.10 อธิบายขั้นตอนการทำงานได้ดังนี้

1. Post Mortem เป็นการทำงานหรือการชันสูตรพลิกศพของคณะแพทย์นิติเวช และศูนย์พิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลที่ต้องทำการชันสูตรพลิกศพทางกายภาพ เช่น การระบุเพศของศพ ข้อมูลทางทันตกรรม การพิมพ์ลายนิ้วมือ การเก็บตัวอย่าง DNA จากกระดูก ฟัน และเยื่อกระดูกฟุ้งแก้ม เป็นต้น

2. Anti Mortem เป็นการเก็บข้อมูลของผู้เสียชีวิตจากการให้ปากคำของญาติ ผู้เสียชีวิตหรือการเก็บข้อมูลทางกายภาพ ข้อมูลทางทันตกรรม ลายพิมพ์นิ้วมือ ตัวอย่าง DNA จากกระดูก ฟัน และเยื่อกระดูกฟุ้งแก้ม ของผู้ตายจากทางญาติ

เมื่อได้ข้อมูลจาก ข้อ 1 และข้อ 2 มาแล้วก็นำมาเข้าห้อง Lab เพื่อทำรายงานการเก็บข้อมูล จากนั้นก็นำมาเก็บไว้ใน Interpol Standard หรือที่เรียกว่าระบบมาตรฐานตำรวจสากล และนำข้อมูลระหว่างข้อ 1 และข้อ 2 มาตรวจว่าตรงกันหรือไม่ (หากไม่ตรงกันให้ส่งกลับไปข้อ 2 เพื่อตรวจสอบใหม่อีกครั้ง) เมื่อพบว่าข้อมูลทั้ง 2 ข้อ ตรงกันก็ส่งให้คณะกรรมการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลยืนยัน (หากคณะกรรมการยืนยันผลการตรวจว่าไม่ตรงกันก็ให้นำกลับไปข้อ 2 เพื่อทำการตรวจสอบอีกครั้ง) กรณีศพที่เป็นชาวต่างชาติ เมื่อคณะกรรมการยืนยันผลการตรวจแล้วก็ส่งศพนั้นกลับภูมิลำเนา โดยสถานทูตฯ ของแต่ละประเทศจะออกหนังสือรับรองให้

5.5 การวิเคราะห์กรณีศึกษา

จากการศึกษากรณีการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทยจากกิจกรรมการเล่าเรื่อง (Storytelling) และจากการศึกษาจากกรณีศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุของคนหาย พฤติการณ์ของคนร้าย ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

5.5.1 สาเหตุของคนหาย

จากการวิจัย พบว่าสาเหตุของคนหายมีหลายประการ บางครั้งเป็นการจงใจให้คนอื่นคิดว่าตนเองหายสาบสูญไป บางกรณีคนหายกลายมาเป็นการฆาตกรรม หายโดยถูกล่อลวง ถูกลักพาตัว หรือหายเพราะสมัครใจ สรุปสาเหตุการหายได้ดังนี้

1) การถูกล่อลวง หรือหลอกลวง ผู้เสียหายมักเป็นเด็กชาย ซึ่งคนร้ายจะเข้ามาพูดจาหวานล่อและตีสันทัดด้วย โดยชักชวนให้ไปซื้อขนม ซื้อของเล่น พาไปเล่นเกม หรือชวนไปเที่ยวต่างจังหวัด ส่วนการล่อลวงหญิงสาว ผู้กระทำผิดมักเป็นเด็กวัยรุ่นชาย มีการล่อลวงผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยชักชวนไปเที่ยวต่างจังหวัด หรือไปเที่ยวบ้านเพื่อน ชายหนุ่มกับหญิงสาวอาจจะถูกชักนำไปในทางเสื่อมเสีย ครั้นเมื่อเกิดการเสียหายขึ้นก็จะไม่ยอมกลับบ้าน บางรายอาจตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

2) ชักชวนไปหางานทำ วิธีนี้ใช้กันแพร่หลาย โดยเฉพาะคนต่างจังหวัดหรือพวกต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง เพราะคนว่างงานก็อยากจะมีงานทำในที่สุดก็ถูกชักนำไปขายเป็นโสเภณี เป็นหมอนวด หรือใช้แรงงานในเรือประมง ฯลฯ อันก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมา

3) ลักพาไปเรียกค่าไถ่ หรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ผู้ล่อลวงหรือคนร้ายอาจใช้วิธีต่าง ๆ เช่น วางยาสลบ ให้งินยานอนหลับ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อาวุธตามแต่โอกาส คนร้ายจะนำตัวไปกักกันไว้แล้วหาวิธีการเรียกค่าไถ่ หาวิธีต่อรอง หรือรูดเอาทรัพย์สิน ส่วนใหญ่จะเรียกร้องต้องการเงินเป็นเครื่องแลกเปลี่ยน บางรายก็นำไปเพื่อการธนาคาร เป็นต้น

4) ถูกฆาตกรรมหรือได้รับอันตรายจากการเดินทางถูกชิงทรัพย์ อุบัติเหตุทางรถยนต์ หรือได้รับภัยพิบัติต่าง ๆ

5) ต้องคดี เช่น ในขณะที่หายไปนั้น ปรากฏว่าถูกจับกุม ติดยาเสพติด เล่นการพนัน ประกอบอาชญากรรมที่ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจกำลังต้องการตัว จึงหลบหนีคดีและทำตัวให้หายสาบสูญไป

6) คนหายมีความสมัครใจ เช่น คนหายที่เป็นหญิงหนีตามผู้ชายไปในทำนองชั่วสาว ไปมีครอบครัว ไปประกอบอาชีพส่วนตัว เป็นต้น

5.5.2 พฤติการณ์ของคนร้าย

1) ผู้กระทำผิดในคดีล่อลวง และคดีลักพามักจะใช้การล่อลวงเด็ก สตรี หรือผู้ที่มีฐานะหรือสุขภาพที่อ่อนแอหรือด้อยกว่า เนื่องจากเหยื่อเหล่านี้จะไม่สามารถตอบโต้หรือทำร้ายผู้กระทำผิดได้ เมื่อล่อลวงเหยื่อแล้วมักจะนำเด็กไปกักขัง ใช้แรงงาน ข่มขู่ให้เด็กร่วมกระบวนการการกระทำผิด ทำอนาจารทางเพศหรือข่มขืนเด็กทั้งผู้ชายและผู้หญิง

2) ผู้กระทำผิดในคดีฆาตกรรมจะมีสองลักษณะ คือ ไม่รู้จักกับเหยื่อเลย และรู้จักกับเหยื่อเป็นพิเศษ แต่ส่วนใหญ่จะมีสาเหตุมาจากเรื่องทางเพศ และผู้กระทำผิดมักจะมีจำนวนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

3) ผู้กระทำผิดในคดีที่ผู้หาย หายไปโดยสมัครใจ มี 2 ประเภท คือ (1) เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ คือ ผู้กระทำผิดและผู้หายจะมีความเกี่ยวข้องกัน หรือรู้จักชอบพอกันซึ่งฝ่ายหญิงจะเป็นฝ่ายหนีไปกับฝ่ายชายโดยไม่แจ้งหรือบอกให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองทราบ (2) ผู้หายมีความผิด เช่น มีหมายจับ หนีคดี หรือหนีฝ่ายตรงข้าม ซึ่งผู้หายตั้งใจสร้างข่าวโดยการแจ้งความคนหายไปเพื่อหนีความผิด

4) ในคดีที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ บางครั้งผู้กระทำผิดเป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ท้องถิ่น ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจบางคนไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่

5) กรณีของขบวนการค้ามนุษย์ ผู้กระทำผิดบางรายจะนำชาวบ้านในพื้นที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการกระทำผิดด้วย โดยจะทำหน้าที่เป็นหูเป็นตาหรือคอยแจ้งข่าวเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจบุกเข้าจับกุม

6) การหลอกลวงไปเพื่อนำไปกักขังเพื่อการค้าประเวณี สถานที่หรือแหล่งมั่วสุมของผู้กระทำผิดตั้งอยู่ในแหล่งที่อยู่อาศัยของประชาชน และมีลักษณะที่เหมือนกับบ้านหรือตึกทั่วไป จึงไม่เป็นที่ระแวงสงสัย ทำให้การสืบสวนเป็นไปได้ยาก

7) เด็กวัยรุ่นบางคนใช้อิทธิพลของผู้ปกครองในการกระทำผิด โดยการล่อลวงเด็กอื่นเข้ามาเป็นพรรคพวกในการปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปลอมเงินกู้ หรือ ข่มขู่ลูกหนี้ เป็นต้น

8) ในกรณีที่เหยื่อหายไปโดยสมัครใจ ผู้กระทำผิดและผู้เสียหายจะมีลักษณะที่ร่วมกันกระทำผิด ซึ่งส่วนใหญ่ทั้งสองฝ่ายจะอยู่ในวัยที่เป็นเด็กและเยาวชน

5.5.3 พฤติการณ์ของคนหาย

1) คนหายในคดีล่อลวง และคดีลักพาตัว มักจะเป็นเด็ก ผู้หญิง ที่มีลักษณะทางชีวภาพที่อ่อนแอ และส่วนหนึ่งมาจากครอบครัวที่มีปัญหาหรือครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ขาดพ่อหรือขาดแม่ หรือขาดทั้งพ่อและแม่คอยดูแล

2) คนหายในคดีฆาตกรรม หลายครั้งที่มีการฆาตกรรมอำพราง เช่น สามีฆาตกรรมภรรยา โดยมีเจตนาฆ่าเพราะความแค้น แต่พยายามกลบเกลื่อนความผิดโดยไปแจ้งกับพนักงานสอบสวนว่าภรรยา/สามี หายออกจากบ้านไป เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสงสัย คดีหายแล้วกลายเป็นฆาตกรรม ส่วนใหญ่เพศหญิงที่หายไปและถูกฆาตกรรมจะอยู่ในช่วงวัยรุ่นถึงวัยกลางคน ถ้าเป็นหญิงมักจะทำงานกลางคืน หรือมีอาชีพที่มีความเสี่ยง ถ้าหากเป็นชาย มักจะมีลักษณะที่เป็นเหมือนคนชายขอบหรือคนที่สังคมไม่ค่อยยอมรับ หรือมีอาชีพที่ผิดกฎหมาย แต่สำหรับผู้หายส่วนหนึ่งจะอยู่ในพื้นที่ที่สังคมยอมรับ และถูกฆาตกรรมเนื่องจากเรื่องเพศ หรือถูกคนใกล้ชิดดลใจมือกระทำ

3) คนหายในคดีอุบัติเหตุ/ภัยธรรมชาติ ผู้ตายอาจจะไม่มีใครได้ที่อยู่ในสถานการณ์ที่มีอุบัติเหตุ เช่น ผู้หายและผู้ตายในเหตุการณ์สึนามิผู้หายจะเป็นได้ทุกวัยทั้งเด็กและผู้ใหญ่เพราะเป็นเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดเดาได้ล่วงหน้า และเป็นภัยธรรมชาติที่มีความน่ากลัว รุนแรง และขยายวงกว้างได้อย่างรวดเร็ว จึงทำให้มีผู้หายและผู้ตายเป็นจำนวนมาก แต่สำหรับเหตุการณ์ไฟไหม้ในผับซานติกา ผู้ตายส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมที่ชอบเที่ยวกลางคืนและอยู่ในวัยหนุ่มสาว

4) คนหายในคดีหายโดยไม่ทราบสาเหตุ ไม่ทราบว่าเดินทางไปไหน หรือไปกับใคร และยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ ซึ่งคดีนี้ค่อนข้างยากที่จะติดตาม เนื่องจากไม่ทราบแรงจูงใจในการหาย

5) คนหายที่ตั้งใจหายหรือสมัครใจที่จะหาย ส่วนใหญ่จะมีปัญหาเพราะกลัวถูกดำเนินคดี มีปัญหาทางด้านครอบครัว ต้องการที่จะออกจากบ้านไปด้วยความสมัครใจ คนหายประเภทนี้มี 2 กรณี คือ 1) ผู้หญิงที่หนีไปกับชายคนรัก 2) เด็กที่ตั้งใจหายไปจากบ้าน เพราะอยู่บ้านแล้วไม่มีความสุข จึงหนีไปเป็นเด็กเร่ร่อน

5.5.4 ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน

1) เมื่อได้รับแจ้งจากผู้ปกครองของคนหายแล้ว เจ้าหน้าที่ที่จะทำการลงบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับคนหายลงในแบบรายงานคนหายไว้อย่างละเอียด และทำการตรวจสอบประวัติของคนหายและครอบครัวโดยละเอียด นอกจากนี้ยังทำการตรวจสอบการคบเพื่อน โรงเรียน เพื่อนบ้าน ที่ทำงาน หรือทุกที่ที่คนหายได้เดินทางไปหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกัน

2) วิเคราะห์สาเหตุในการหายตัว โดยนำเพศ อายุ การศึกษา การคบเพื่อน ลักษณะนิสัย และพฤติกรรมทั่วไปของผู้หายมาวิเคราะห์ถึงสาเหตุการหายตัวไปว่า หายไปเพราะถูกล่อลวง ลักพาตัว คดีฆาตกรรม คดีภัยธรรมชาติ คดีอุบัติเหตุ หรือคดีอื่นๆ เช่น ถ้าผู้หายเป็นเด็กผู้หญิงอายุประมาณ 15 ปี ชอบเที่ยวกลางคืน มีแฟนแล้ว และอยู่ๆ ก็หายตัวไป สามารถวิเคราะห์ได้ว่าอาจหายไปกับแฟน หรือหายไปเนื่องจากเรื่องทางเพศ เป็นต้น

3) มอบหมายให้ทีมสืบสวน สอบสวน ปฏิบัติหน้าที่โดยติดต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ สถาบันนิติเวชวิทยา กองพิสูจน์หลักฐาน มูลนิธิกระจกเงา กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี กองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อตรวจสอบบุคคลสูญหาย และประสานความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ ติดตามผ่านทางสื่อต่าง ๆ

4) เมื่อทีมสืบสวน และผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้ข้อมูลมาแล้วจะนำมาประกอบกันว่าข้อมูลที่ได้ตรงกันหรือไม่ ถ้าหากทีมสืบสวนพบศพและสงสัยว่าจะเป็นผู้ตาย จะต้องนำไปตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลที่สถาบันนิติเวชวิทยาหรือสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ว่าศพที่พบมี DNA ตรงกับผู้หายตัวไปหรือไม่

5) ถ้าหากเป็นคดีล่อลวง หรือคดีลักพาตัว ต้องรีบดำเนินการสืบสวนติดตามอย่างรวดเร็ว โดยนอกจากการสืบสวนหาตัวผู้หายแล้ว ทีมผู้ปฏิบัติงานจะต้องสืบสวนหาตัวผู้กระทำผิดโดยการตรวจสอบประวัติของผู้กระทำผิดจากกองทะเบียนประวัติอาชญากรว่าเคยมีประวัติการกระทำผิดในเขตสถานีตำรวจท้องที่ใด พักอาศัยอยู่ที่ใด เพื่อจัดส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจไปจับกุมและให้การช่วยเหลือผู้เสียหายเร็วที่สุด

6) ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจยังไม่สามารถหาตัวผู้หายไปกลับมาได้จะต้องทำการติดต่อกับสื่อเพื่อนำเสนอข่าวผู้หายทางหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์หรือสื่อต่างๆ ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวนี้สามารถกระทำได้ตั้งแต่ตอนแรก โดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีการสืบสวนก็ได้ การประกาศทาง

สื่อจะเป็นการทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวอาชญากรรม เนื่องจากมีเครือข่ายแจ้งข่าวอาชญากรรมของตำรวจหรือหน่วยงานเอกชนอยู่หลายหน่วยด้วยกัน

7) เมื่อพบตัวผู้หายไปในคดีล่องลอย ลักพาตัว หรือหายจากสาเหตุอื่น ๆ หากมีการแจ้งความเอาไว้ จะต้องไปพบพนักงานสอบสวนเพื่อถอนแจ้งความและหากนำตัวเด็กกลับมาแล้ว ควรนำไปตรวจสภาพร่างกายและจิตใจ เพื่อป้องกันการติดโรค ติดยาเสพติด หรือการตั้งครรภ์ ซึ่งจะทำให้เด็กได้เตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมต่อไป

5.5.5 ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

1) ผู้ปฏิบัติงานมีความเชี่ยวชาญ ใฝ่หาความรู้ทางด้านกฎหมาย นิติวิทยาศาสตร์ และมีเทคนิคในการสืบสวนที่ดี โดยนำข้อกฎหมายมาเป็นเครื่องมือที่ดีในการทำให้ผู้ต้องหาต้องยอมจำนนต่อหลักฐาน และหน่วยงานอื่นๆ ก็สามารถนำข้อกฎหมายนั้นไปดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องได้

2) ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสาธารณะ หรือมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ มีความต้องการช่วยเหลือญาติผู้หาย ต้องการสืบค้นให้คนหายได้กลับบ้าน และสำหรับกรณีคดีฆาตกรรมก็ต้องการให้ศพนั้นได้กลับบ้านเพื่อนำศพไปทำบุญตามประเพณี

3) ผู้บริหารหน่วยงาน เช่น ผู้กำกับการสถานีตำรวจหรือหัวหน้ากลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล วางแนวนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการสืบสวนติดตามคนหาย โดยถือว่าเป็นงานสำคัญเท่ากับคดีอื่น ๆ

4) พ่อแม่ ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการสืบสวน สอบสวนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอย่างดี

5) ผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงานที่รับผิดชอบมีการประสานงานกันด้วยความรวดเร็ว มีความมุ่งมั่นที่จะติดตามสืบสวนคนหายให้กลับบ้าน

6) การนำนิติวิทยาศาสตร์ด้านต่างๆ มาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรม เช่น เครื่องมือในการตรวจพิสูจน์หลักฐาน เช่น ตรวจ DNA ตรวจฟัน ตรวจลายพิมพ์นิ้วมือ ตรวจเอกลักษณ์บุคคลต่างๆ ทำให้มีความรวดเร็วและสามารถยืนยันผู้หายหรือผู้ตายได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ

7) ความร่วมมือ ร่วมใจ และการประสานงานที่ดีจากการทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและมูลนิธิกระเจกเงา และการประสานความร่วมมือที่ดีกับองค์กรระหว่างประเทศ

8) การวางแผน การวิเคราะห์พฤติกรรมคนหาย และการสืบสวนตรวจสอบสภาพแวดล้อมบริเวณที่หายไป

9) สถานีตำรวจบางแห่งมีการจัดทำสมุดบันทึกรายละเอียดของผู้ที่หาย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา วิเคราะห์ วางแผนและคาดเดาเหตุการณ์ได้อย่างแม่นยำ

5.5.6 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

- 1) การสืบสวนติดตามคดีคนหายส่วนใหญ่ไม่ได้รับความสนใจจากเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่าที่ควร เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีคดีอาญาอื่น ๆ อยู่มาก และมองว่าเรื่องคนหายเป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นเป็นประจำ จึงปฏิบัติเหมือนกับการรับแจ้งกระเป๋าสตางค์หายเท่านั้น
- 2) พนักงานสอบสวนบางส่วนยังไม่ทราบระเบียบและขั้นตอนปฏิบัติในการรับแจ้งความคนหาย ทำให้ไม่ดำเนินการตามระเบียบ ส่งผลต่อการขาดฐานข้อมูลคนหายที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการสืบสวนติดตามคดีคนหาย
- 3) กรณีคนหายที่ยังไม่เป็นคดีอาญา หรือยังขาดพยานหลักฐานในการดำเนินคดี มักจะเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน เนื่องจากไม่มีหมายจับหรือหมายค้น เป็นเครื่องมือในการเข้าไปสืบสวนติดตามคนหายได้
- 4) คดีคนหายเป็นคดีที่จะต้องใช้เวลาในการสืบสวนติดตามจำนวนมาก เช่น ค่าเดินทาง และค่าที่พัก แต่ปรากฏว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังไม่ได้จัดสรรงบประมาณตรง ส่วนนี้เอาไว้
- 5) การปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เชื่อมโยง และไม่มีระบบออนไลน์ถึงกัน ถ้าหากมีศูนย์กลางรับแจ้งคนหายที่สามารถเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ จะทำให้เกิดความสะดวกในการสืบค้น ตรวจสอบพยานหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับคนหายได้ง่ายขึ้น
- 6) ขาดเจ้าภาพที่จะเป็นศูนย์กลางหรือบริหารจัดการด้านการสืบสวนติดตามคดีคนหาย
- 7) สำนักงานตำรวจแห่งชาติยังไม่มีระบบการจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือของคนไทยที่สมัครงานและมีเฉพาะข้อมูลประวัติอาชญากร เท่านั้น ทำให้เกิดอุปสรรคในการตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ตายเทียบกับฐานลายนิ้วมือที่มีอยู่ไม่ครบถ้วน
- 8) พ่อแม่ ผู้ปกครองบางรายมาแจ้งความคนหายซ้ำเกินไป ทำให้พยานหลักฐานต่าง ๆ ถูกทำลาย เคลื่อนย้าย เปลี่ยนแปลงหรือสูญหายไป
- 9) พนักงานสอบสวนมีภาระงานค่อนข้างมาก ในคดีคนหายบางกรณีเป็นคดีที่เด็กตั้งใจหาย หรือหนีออกจากบ้าน และพ่อแม่ผู้ปกครองปกปิดข้อมูลของผู้แจ้ง ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานยากขึ้น และทำให้หลงประเด็นได้ ซึ่งเรื่องนี้ผู้แจ้งระบุการหายโดยไม่ทราบสาเหตุ หากไม่มีข้อมูลสนับสนุนว่าคนหายเป็นผู้ต้องหาคดีอื่น ๆ หลายคดี อาจจะสรุปการหายไปในทางอื่นได้ จึงทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเสียเวลาในการปฏิบัติงานมาก
- 10) เด็กที่หายไปบางส่วนเป็นเด็กที่เร่ร่อน และสร้างปัญหาให้กับสังคม จึงพยายามหลบหนีตำรวจ และไม่คอยให้กับความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพราะคิดว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นปฏิปักษ์กับตน
- 11) ในบางกรณีที่ทีมงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชน เช่น ธนาคาร ห้างสรรพสินค้า บริษัทสินเชื่อบริษัทต่างๆ เนื่องจากหากยังเป็นคดีอาญา ไม่มีกฎหมายบังคับให้หน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้ต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่

บทที่ 6

การถอดบทเรียนด้านการสืบสวนติดตาม คนหายในประเทศไทย

6.1 การถอดบทเรียนจากการเล่าเรื่อง (Storytelling)

การถอดบทเรียน (Lesson Distilled) ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย เป็นกระบวนการถอดบทเรียนต่อการวิเคราะห์การจัดกิจกรรม “แลกเปลี่ยนเรียนรู้” (Storytelling) เป็นการดึงเอาความสำเร็จและเทคนิคการสืบสวนติดตามคนหายออกมาจากบุคคล และหนังสือ สิ่งที่ได้จากการถอดบทเรียนนี้เรียกว่า **Best Practice** หลักในการถอดบทเรียน จึงอยู่ที่กรอบแนวคิดที่เราจะใช้ในการถอดบทเรียน คือ การสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทยอาจจะเปรียบได้กับตาข่ายดักจับประเด็นด้านความรู้ในการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย

จากการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling) ทั้ง 5 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นตอนและวิธีการสืบสวนติดตามคนหายที่สงสัยว่าจะถูกฆาตกรรม คนหายจากอุบัติเหตุ หรือ ภัยธรรมชาติ หรือหายโดยไม่ทราบสาเหตุ โดยเชิญเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน พนักงานสอบสวน นักนิติวิทยาศาสตร์จากกองพิสูจน์หลักฐาน วิทยาการจังหวัด และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการสืบสวนติดตามคนหายของมูลนิธิกระจกเงามา เป็นตัวอย่างที่ดีของการใช้ Storytelling เรื่องเล่าแห่งความสำเร็จ เพื่อเก็บเรื่องเล่าของผู้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และวิธีการทำงานที่ดี (Best Practice) ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ทำการสรุปเรื่องเล่าจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 19 คดี ดังนี้

- (1) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในคดีถูกล่อลวง โดย พ.ต.ท.โชคชัย งามวงศ์
- (2) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ในคดีถูกล่อลวง ถูกลักพาตัว และคดีหายไปโดยตั้งใจ โดย พ.ต.ท.คมกริช มั่นจิตต์
- (3) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ในคดีถูกล่อลวง โดย พ.ต.ท.ชลิต เกตุศรีเมฆ
- (4) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ในคดีถูกล่อลวง และหายไปโดยสมัครใจ โดยนายประสิทธิ์ ธนิกกุล

- (5) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายที่หลบหนีคดีหรือตั้งใจหาย โดย พ.ต.ท.ชลิต เกตุศรีเมฆ
- (6) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายที่ตั้งใจหายซึ่งเป็นเด็กเร่ร่อน โดย พ.ต.ท.ชัชพันธ์ ลีระเติมพงษ์
- (7) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling)) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีหายโดยไม่ทราบสาเหตุ และหายโดยสมัครใจ โดย พ.ต.ท.ยรรยง สุวรรณสะอาด
- (8) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีอุบัติเหตุ/ภัยธรรมชาติ โดย พ.ต.ท.โกมล ยิ้มเป็นโย
- (9) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีที่สงสัยว่าถูกฆาตกรรมหรือหายโดยไม่ทราบสาเหตุ โดย พ.ต.ท.ธีรเดช ธรรมสุธีร์
- (10) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีฆาตกรรม และหายโดยสมัครใจ โดย พ.ต.ท.วิชัย สนสกุล
- (11) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีอุบัติเหตุ โดย พ.ต.อ.นิธิ บัณฑุวงศ์
- (12) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีฆาตกรรม โดย ด.ต.พนม เนตรภู
- (13) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายที่สงสัยว่าถูกฆาตกรรม อุบัติเหตุ ภัยธรรมชาติหรือหายโดยไม่ทราบสาเหตุ โดย พ.ต.ต.หญิงศิริประภา รัตัญญ
- (14) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการติดตามคนหาย ในคดีลักพาตัว โดยคุณเอกลักษณ์ หลุ่มชมแข
- (15) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการติดตามคนหาย ในคดีล่องทางเพศ และหายโดยสมัครใจ โดย พ.ต.ท.พัฒนา ฉายาวัดน์
- (16) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการติดตามคนหาย ในคดีฆาตกรรม โดย ร.ต.อ.หญิง รัชดาภรณ์ มรม่วง
- (17) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการติดตามคนหาย ในคดีฆาตกรรม โดย พ.ต.ต.ทวีโชค นนทรา
- (18) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายโดยสมัครใจ โดยคุณเอกลักษณ์ หลุ่มชมแข
- (19) บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายโดยสมัครใจ โดย พ.ต.ท. กวีธา ตันคนารัตน์

ตารางที่ 6.1 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย
ในคดีถูกล่อลวง โดย พ.ต.ท.โชคชัย งามวงศ์

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือ คนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>1. พฤติการณ์การกระทำผิดของคนร้าย</p> <p>(1) ผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่</p> <p>(2) นำมอเตอร์ไซค์รับจ้างเป็นเอเย่นต์ในการติดต่อลูกค้า</p> <p>(3) ใช้ศัพท์พาดพิงเป็นแหล่งกระทำความผิด</p> <p>มีลักษณะเหมือนกับบ้านอื่นๆ จึงไม่เป็นที่สะดุดตา</p> <p>2. ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) วางแผนเพื่อตรวจสอบสถานที่ และสภาพแวดล้อมบริเวณ</p> <p>(2) ใช้สายสืบเข้าไปในแหล่งผู้กระทำความผิด</p> <p>ทำตัวกลมกลืนกับผู้ซื้อรายอื่นๆ</p> <p>(3) ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการจับกุมผู้กระทำความผิด</p>	<p>พ.ต.ท.โชคชัย ได้รับการติดต่อมาจากหน่วยงานต่อต้านการค้ามนุษย์จากประเทศลาว ว่ามีเด็กหญิงอายุ 15 ปี หายตัวออกจากบ้านในประเทศลาว และถูกล่อลวงมาค้าประเวณีที่ฮ่องกงหนึ่งจังหวัดเพชรบุรี สาเหตุที่รู้ว่าอยู่จังหวัดเพชรบุรีก็เพราะ เด็กหญิงยืมโทรศัพท์จากแขกที่มาเที่ยวโทรศัพท์หาญาติที่ประเทศลาวว่าถูกจับมาค้าประเวณีที่ประเทศไทย จังหวัดเพชรบุรี หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจไทยได้รูปถ่ายเหยื่อเมื่อ 2-3 ปีที่แล้ว จึงได้วางแผนให้ทีมสืบสวนไปตรวจสอบว่าจังหวัดเพชรบุรีมีช่องกี่แห่ง และพบว่ามียูหนึ่งแห่งที่คนชอบไปเที่ยวมากที่สุด จึงให้ทีมไปตรวจสอบลักษณะร้านว่าเป็นอย่างไร เพื่อจะได้วางแผนการจับกุมได้ เมื่อทีมสืบสวนไปตรวจสอบสภาพแวดล้อม 1 ครั้ง จึงปลอมตัวเป็นชาวบ้านเพื่อไปซื้อบริการ เมื่อเข้าไปแล้วพบว่า ด้านหน้าเป็นบ้าน 2 ชั้นเป็นประตูเหล็กบ้านปิดตลอดอยู่ติดถนนในซอยด้านตรงข้ามมีมอเตอร์ไซค์รับจ้าง 2-3 คัน ทีมสืบสวนสังเกตเห็นว่าในช่วงเวลาพลบค่ำจนถึงตอนกลางคืน จะมีผู้ชายขับรถจักรยานยนต์มาที่วันมอเตอร์ไซค์ ประตูเหล็กของบ้านสองชั้นนี้ตรงข้ามก็จะเปิดออก เมื่อทีมสืบสวนเข้าไปด้านในจะพบโต๊ะม้าหินอ่อน ประมาณ 6-7 ชุด ด้านหน้ามีตู้กระจกเหมือนอาบอบนวด มีเด็กอยู่ในนั้น 20 กว่าคน มีเคาน์เตอร์เก็บเงิน มีคนอยู่หน้าเคาน์เตอร์หนึ่งคน มีผู้หญิงถือกุญแจหนึ่งคนซึ่งจะไปเปิดประตูเมื่อมีเสียงกริ่งจากทางวันมอเตอร์ไซค์ดังขึ้น เมื่อเข้าไปแล้วชุดสืบสวนก็พยายามมองหาเด็กที่มีลักษณะตามรูปถ่ายที่ได้มา แต่ก็ไม่พบจึงเลือกเด็กผู้หญิงที่มีอายุน้อยที่สุดมาคนหนึ่ง ทีมสืบสวนเรียกมาลองคุยๆ ดู และไปอีกหลายๆ ครั้ง เพื่อสืบหาข้อมูลให้ได้เยอะๆ เมื่อถามไปถามมาพบว่าเป็นเด็กหญิงที่หายตัวไป</p>

ตารางที่ 6.1 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย
ในคดีถูกล่อลวง โดย พ.ต.ท.โชคชัย งามวงศ์ (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>3. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) การประสานงานกับองค์กรระหว่างประเทศของลาวและได้รับความร่วมมือจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p> <p>(2) ความรอบคอบในการวางแผนเพื่อเข้าถึงแหล่งผู้กระทำความผิด</p> <p>(3) การปฏิบัติงานที่รวดเร็วของผู้สืบสวน</p> <p>(4) เด็กโทรศัพท์กลับมาบอกญาติว่าถูกนำมายาขยที่จังหวัดเพชรบุรี</p>	<p>จริงๆ แต่เด็กคนนี้มีอาการหวาดกลัวหรือต้องการความช่วยเหลือใดๆ อาจเป็นเพราะว่าเด็กคนนี้อยู่ในสถานพกมลกลืนไปกับสภาพแวดล้อม และไม่แน่ใจว่าแขกที่มาต้องการช่วยเหลือจริงๆ หรือเปล่า ประการสำคัญเด็กมีสภาพที่แตกต่างจากรูปที่ได้มาจากประเทศลาว เมื่อมั่นใจในข้อมูลที่ได้มาแล้วชุดสืบสวนก็กลับมาวางแผนกันใหม่เพื่อเข้าไปจับกุมผู้กระทำความผิดและนำเด็กออกมา ผู้เล่าจึงประสานไปยังกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้มาช่วย เริ่มด้วยการวางแผนจับกุมโดยการล่อซื้อในวันที่ที่ปฏิบัติการผู้เล่าได้นัดเจ้าหน้าที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เจอกันที่โรงพยาบาลเพชรบุรีและส่งทีมสืบสวนไปทำการล่อซื้อก่อน โดยไปที่วินมอเตอร์ไซด์และส่งอีกคนเข้าไปล่อซื้อตัวมอเตอร์ไซด์ไว้ เมื่อล่อซื้อให้เงินกับคนเก็บเงินแล้ว จึงส่งสัญญาณแจ้งว่าให้เงินกับคนเก็บเงินเรียบร้อยแล้ว เพื่อตรวจสอบของกลาง และเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงแสดงตัวและขอกุญแจไปประตูเข้าไป ทำการช่วยเหลือเด็ก จากการตรวจสอบของทางกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พบว่าผู้หญิงที่อยู่โน้นนั้นเป็นคนลาวทั้งหมด มีอายุต่ำกว่า 18 ปีอยู่ 3 คน นอกนั้นเกินและมีส่วนหนึ่งที่ถูกล่อลวงมาจากประเทศลาวเพื่อนำมาค้าประเวณีแต่อีกส่วนหนึ่งตั้งใจมา</p>
<p>4. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) เด็กหญิงที่ตกเป็นเหยื่อมีรูปร่างภายนอกที่เปลี่ยนไปเพราะหายไป 2 ปีแล้ว ทำให้ทีมงานสืบสวนต้องเสียเวลาในการตรวจสอบ</p> <p>(2) ผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องอาศัยความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายและความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน</p>	

ตารางที่ 6.2 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย
ในคดีถูกล่อลวง ถูกลักพาตัว และคดีหายไประยะหนึ่ง โดย พ.ต.ท.คมกริช มั่นจิตต์

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>1. พฤติการณ์การกระทำผิดของคนร้าย</p> <p>(1) เรื่องที่ 1 เป็นการล่อลวงเพื่อนำเด็กไปกักขังและใช้แรงงาน</p> <p>(2) เรื่องที่ 2 เป็นการลักพาตัวเด็กไปเพื่อมีเพศสัมพันธ์และบังคับให้เด็กทำงานหาเงิน</p> <p>(3) เรื่องที่ 3 เป็นการหายตัวไปโดยสมัครใจและเกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศ</p> <p>ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) เจ้าหน้าที่ตำรวจประสานงานไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องทันทีเพื่อค้นหาตัวเด็ก</p> <p>(2) นำพ่อแม่ของเด็กไปหาเด็กด้วย จะทำให้ทำงานได้ง่ายและพบเด็กได้ง่ายขึ้น</p> <p>ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) หลักฐานจากกล้องวีดีโอของห้างสรรพสินค้า</p> <p>(2) พ่อแม่ของเด็กมีส่วนร่วมในการติดตามหาตัวเด็ก</p>	<p>ผู้เล่าเรื่องได้เล่า 3 เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องการหายตัวที่มีลักษณะแตกต่างกัน เรื่องที่ 1 และ 2 จะเป็นกรณีหายตัวไปเพราะถูกล่อลวง เรื่องที่ 3 จะเป็นการหายตัวไปเพราะสมัครใจ</p> <p>เรื่องแรกเป็นกรณีที่เด็กหายออกจากบ้าน เด็กผู้ชายอายุ 15-16 ปี เนื่องจากทางบ้านมีลูกหลายคน มีปัญหาทางเศรษฐกิจ เด็กจึงออกไปหางานทำเพื่อหาเงินมาบรรเทาครอบครัว เด็กนั้นถูกโดยสารมาไปเตร็ดเตร่อยู่ในสถานข่มขืน และได้หายไปเป็นเวลา 2 ปี และได้เขียนจดหมายใส่กระดาษมาบอกญาติว่าถูกกักตัวไว้ให้ทำงานที่ไร่อ้อย ไม่ถูกทุบตี แต่ให้ทำงานตลอดเวลา จะไปไหนก็ต้องมีคนคอยคุมตลอดเวลา เมื่อตำรวจได้รับร้องเรียนจึงเดินทางไปยังตลาดที่เด็กจะออกมาจับกุมบ่อยๆ เมื่อพบเด็กก็รีบวิ่งมาหาญาติผู้ติดตามเด็กวิ่งหนีไป แต่สิ่งที่เด็กได้กลับมา คือ เด็กติดสารเสพติด โดยผู้กระทำความผิดใส่สารเสพติดในน้ำให้เด็กกินจึงสามารถทำงานได้ตลอดทั้งวัน ภายหลังตรวจสอบพบว่าเป็นผู้ฉิ่น</p> <p>เรื่องที่ 2 เด็กที่หายเป็นเด็กผู้ชาย อายุประมาณ 13-14 ปี เดินทางไปรับชุดกีฬาแล้วก็หายไปเลย พ่อกับแม่ได้เข้ามาแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจบอกว่าลูกเดินทางไปรับชุดกีฬาที่ห้างบิ๊กซี พระราม 2 แล้วก็ไม่ได้กลับมาอีกเลย พ่อแม่ของเด็กจึงไปขอข้อมูลโทรทัศน์วงจรปิดจากทางห้าง พบว่ามีผู้ขายเดินตามเด็กอยู่หลายครั้ง จึงมั่นใจว่าต้องเป็นชายคนนั้นแน่นอนที่</p>

ตารางที่ 6.2 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย
ในคดีถูกล่อลวง คดีลักพาตัว และคดีหายไ้โดยตั้งใจ โดย พ.ต.ท.คมกริช มั่นจิตต์ (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>(3) เด็กที่หายตัวไปได้ติดต่อกลับมาบ้านทำให้สามารถติดตามตัวได้</p> <p>(4) ทีมผู้ปฏิบัติงานมีเทคนิคและวิธีการสืบสวนและติดตามคนหาย</p> <p>4. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) กรณีที่ 1 ผู้กระทำผิดมีหลายคนและอยู่สถานที่ห่างไกลซึ่งเด็กจำสถานที่ไม่ได้ทำให้ตามจับกุมตัวไม่ได้</p> <p>(2) กรณีที่ 2 ผู้กระทำผิดมีที่อยู่ไม่เป็นหลักแหล่ง</p> <p>(3) กรณีที่ 3 ผู้ที่หายไ้มีส่วนร่วมทำให้ตกเป็นเหยื่อในการหายตัว และแม่ของผู้เสียหายไม่ตั้งใจที่จะดำเนินคดี เนื่องจากเกิดความอับอาย</p>	<p>ล่อลวงเด็กไป เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงนำรูปพรรณและตรวจสอบประวัติของชายคนดังกล่าวพบว่าเคยมีประวัติการล่อลวงเด็กผู้ชายแล้วหลายครั้ง การติดตามครั้งนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนพยายามประชาสัมพันธ์เสนอข่าวทางโทรทัศน์และอินเตอร์เน็ตอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้กระทำความผิดปล่อยตัวเด็ก เมื่อผู้กระทำผิดปล่อยตัวเด็กมาแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงชักถามเด็กได้ความว่าผู้ขายคนนั้นโกหกว่าเป็นสาววัยรุ่นนักเรียน บอกว่ารู้จักบ้านนะ แล้วผู้เด็กขึ้นรถและพาไปแจ้งหวัดประจำวัน ๆ เพื่อบังคับให้เด็กทำงานที่ร้านอาหาร ระหว่างนั้นบังคับเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กและบังคับเด็กมาเร่ร้อนที่สนามหลวง สุดท้ายก็ปล่อยเด็กกลับและข่มขู่เด็กไม่ให้เล่าให้ใครฟัง ชั่วแแรกเด็กไม่กล้าเล่าให้ฟัง แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจกับพ่อแม่ได้ช่วยกันเกลี้ยกล่อมเด็ก ประมาณ 2 อาทิตย์ เด็กจึงเล่าให้ฟัง ตำรวจจึงได้ติดตามตัวคนร้ายพบ</p> <p>เรื่องที่ 3 เป็นเรื่องการหายตัวไ้ของผู้หญิง มีสาเหตุมาจากการเล่นเกมทาง Hi5 เมื่อเห็นหน้าฝ่ายชายทาง Hi 5 และได้ติดต่อพูดคุยกันก็เกิดความถูกใจ ฝ่ายหญิงจึงนั่งรถจากภูเก็ตมาหาฝ่ายชายที่กรุงเทพฯ โดยไม่บอกพ่อแม่ ภายหลังหายไป 1 อาทิตย์จึงโทรศัพท์มาบอกว่าอยู่ภูเก็ตไ้ไม่ต้องเป็นห่วง พ่อกับแม่ก็พาตำรวจไปพาเด็กกลับมาเพื่อเรียนหนังสือลักษณะดังกล่าวไม่ใช่อารักถูล่อลวง แต่เป็นการหายตัวไปเพราะความเต็มใจ เมื่อได้พบลูกและพาลูกกลับมาแล้ว พ่อกับแม่ก็ไม่ได้ดำเนินคดีกับฝ่ายชายแต่อย่างใด</p>

ตารางที่ 6.3 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย
ในคดีล่อลวง โดย พ.ต.ท.ชลิต เกตุศรีเมฆ

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>1. พฤติการณ์การกระทำผิดของคนร้าย</p> <p>(1) ล่อลวง บังคับ ข่มขู่ และลักพาตัวให้ร่วมขบวนการกระทำผิด</p> <p>(2) ลวงเด็กทั้งผู้ชายและผู้หญิงอายุประมาณ 12-17 ปี</p> <p>(3) ใช้อิทธิพลของพ่อในการกระทำความผิด คือ การปล้นทรัพย์ ปลอมยืมเงินกู้ ข่มขู่ลูกหนี้ ลักพาเด็กชายหาย ๆ</p> <p>2. ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) วางแผนและวิเคราะห์รูปแบบการหายตัวไปของเด็ก</p> <p>(2) วางแผนการจับกุมโดยใช้กฎหมายเป็นกลยุทธ์เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดหลบหนี</p> <p>(3) นำพ่อแม่ และเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ร่วมกระบวนการจับกุม</p>	<p>ผู้เล่าได้เล่าถึงคดีเด็กหายที่หายไปจากบ้านโดยผู้เสียหายไม่ได้มาแจ้งความ แต่ตัวผู้เล่าได้ดูข่าวเด็กหายทางทีวี จึงติดตามไปหาแม่ของเด็ก พบว่า แม่เด็กแจ้งความไว้ที่จังหวัดสุพรรณบุรี แต่เรื่องไม่มาถึงผู้เล่า ผู้เล่ากับทีมได้เข้าไปหาแม่และพ่อของเด็กและช่วยกันวิเคราะห์ถึงสาเหตุการหายตัวไป สรุปว่าน่าจะจะเป็นการค้ำมนุษย์เพราะครอบครัวเด็กไม่มีปัญหาอะไร และฐานะก็ค่อนข้างดี ผู้เล่าให้ทีมสืบสวนไปตรวจสอบบริเวณที่เด็กหายไปเพื่อวัด และสอบถามไปเรื่อย ๆ ว่าเด็กที่หนีใครบ้าง ก็พบว่า มีลูกผู้ใหญ่นอนอยู่อำเภอ บางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีเป็นขบวนใหญ่คุ่มพื้นที่อยู่ มักจะหลอกเด็กที่มาเที่ยวงานวัดไปร่วมกระบวนการค้ายาหรือปล้นทรัพย์ชาวบ้าน ผู้กระทำผิด อายุ 22 ปี พ่อเป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ต่อมาอีก 1 สัปดาห์ พบว่าเด็กที่ถูกหลอกไปด้วยกันอีกคนหนึ่งหนีออกมาได้ เจ้าหน้าที่ที่ตำรวจร่วมกันสืบสวนทราบว่า ถูกหลอกพาไปร้านและปล้นทรัพย์ชาวบ้านที่กระทุมแบบ จังหวัดสมุทรสาคร จึงประสานไปยังพื้นที่บางใหญ่ให้ช่วยรับผิดชอบ แต่เนื่องจากพ่อของเด็กมีอิทธิพลมากในพื้นที่ดังกล่าว ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานได้ไม่เต็มที่ แต่ผู้เล่าบอกว่าไม่กลัวเพราะตำรวจจะทำตามกฎหมายต้องการให้ประชาชนได้ไม่เต็มที่ แต่ผู้เล่าบอกว่าไม่กลัวเพราะตำรวจจะทำตามกฎหมายผู้ยื่นเตือนร้อน นอกจากนั้นผู้เล่าขอความร่วมมือไปยังพ่อแม่ของเด็ก ซึ่งพ่อแม่ของเด็ก</p>

ตารางที่ 6.3 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย
ในคดีล่อลวง โดย พ.ต.ท.ชลิต เกตุศรีเมฆ (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>3. บัณฑิตนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) ผู้เล่ามีจิตสาธารณะ มีสำนึกที่ดีในการช่วยเหลือเด็ก และครอบครัวของผู้เสียหาย</p> <p>(2) ผู้เล่ามีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคและอิทธิพลของผู้กระทำผิด</p> <p>(3) พ่อแม่ของเด็กให้ความร่วมมือในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง</p> <p>(4) ประชาชนให้ความร่วมมือในการโทรศัพท์เข้ามาแจ้งการพบเด็กที่หายไป</p> <p>(5) สื่อโทรทัศน์ที่เสนอข่าวเด็กหาย</p> <p>4. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีหมายจับผู้ต้องหา จึงต้องหากลยุทธ์ในการให้แม่เด็กมาเป็นพยานซึ่งๆ หน้าว่าเด็กถูกลักพาตัวไปจริง ๆ</p> <p>(2) พ่อของผู้กระทำผิดเป็นผู้มีอิทธิพลทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างสะดวก</p>	<p>บอกว่าจะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ที่กับตำรวจ เนื่องจากคดีนี้ยังไม่มีการออกหมายจับ ซึ่งถือเป็นจุดอ่อนในเข้าจับกุมผู้ต้องสงสัย</p> <p>ต่อมา ผู้เล่าได้รับข่าวแจ้งจากแม่ค้าว่า เด็กหายที่เคยออกข่าวทางโทรทัศน์มากับผู้ชายอีกคนหนึ่งและกำลังเดินอยู่ในงานวัดที่จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้เล่ากับทีมจึงติดต่อไปยังแม่ของเด็กให้ไปด้วยกัน เพราะถ้าหากเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปจับกุมเองโดยตรงก็ทำไม่ได้เพราะยังไม่มีหมายจับ ผู้เล่าจึงติดต่อให้แม่เด็กมาพบกันทั่วต้วเลยให้มาพบกันแบบซึ่งหน้า ให้เด็กและแม่เด็กได้พบกัน</p> <p>กัน ส่วนผู้เล่าได้เดินทางไปพร้อมกับตำรวจด้วยกัน เมื่อตำรวจเดินทางไปถึงวัด ผู้ที่กระทำผิดเห็นตำรวจก็ทำท่าจะหลบหนี ผู้เล่ากับทีมจึงจับตัวไว้ ส่วนเด็กที่หายเมื่อได้พบกับแม่ก็ดีใจ</p> <p>เมื่อจับผู้กระทำผิดได้แล้วพ่อของเขาจะมาขอประกันตัว แต่พิจารณาจากพยานหลักฐานแล้วทางตำรวจเห็นว่าไม่ควรให้ประกันตัว เพราะถ้าปล่อยแล้วผู้กระทำผิดอาจจะต้องหนีไปแน่นอน และต้องไปลักพาเด็กคนอื่นไปร่วมทำผิดซ้ำอีก ผู้เล่าจึงได้ใช้การบังคับใช้กฎหมาย ป. วิชาญา มาตรา 78 (3) ที่จะใช้ในการป้องกันไม่ให้ผู้ต้องหาหนี ซึ่งตำรวจมีความมั่นใจว่าผู้กระทำผิดจริง</p>

ตารางที่ 6.4 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย
ในคดีล่อลวง และหายไ้โดยสมัครใจ โดยนายประสิทธิ์ ธนิกกุล

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่ เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>1. พฤติการณ์การกระทำผิดของคนร้าย</p> <p>(1) ผู้กระทำความผิดกับผู้เสียหายจะมีลักษณะร่วมกันทำผิดและส่วนใหญ่มักจะเป็นเด็กและเยาวชนทั้งสองฝ่าย</p> <p>(2) ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเรื่องเพศ และยาเสพติด</p> <p>2. ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) สถานีตำรวจนครบาลบางขุนเทียนมีศูนย์ปฏิบัติการพิเศษเด็ก สตรีและเยาวชน มีทีมงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ วางแผนและจับกุมผู้กระทำผิด</p> <p>(2) เมื่อได้รับแจ้งเจ้าหน้าที่จะแบ่งส่วนกันลงพื้นที่สำรวจสภาพแวดล้อม และสภาพครอบครัว และวิเคราะห์ความเป็นไปได้นในการหายตัว</p> <p>(3) เมื่อได้ตัวเด็กกลับมาจะทำการฟื้นฟูสภาพจิตใจและร่างกายของเด็กโดยทีมแพทย์และนักจิตวิทยาคอยดูแล</p>	<p>ผู้เล่าคือนายประสิทธิ์ ธนิกกุล เจ้าหน้าที่รับผิดชอบศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก สตรีและเยาวชน สถานีตำรวจนครบาลบางขุนเทียนทำงานด้านการสืบสวนคดีคนหายมาแล้ว 7 ปี ที่สถานีตำรวจบางขุนเทียน จะมีสมุดบันทึกประจำวันไว้ 1 เล่ม เพื่อลงรายละเอียดเกี่ยวกับคนหายโดยเฉพาะ ขุนตอณคือ พนักงานสอบสวนจะต้องจับบันทึกการรายละเอียดของผู้หาย และผู้เกี่ยวข้องอย่างละเอียด สิ่งสำคัญคือรู้ว่าผู้หายไปเป็นผู้ชาย ผู้หญิง เด็ก ถ้าเป็นผู้หญิงต่ำกว่า 15 ปี ต้องขอเบอร์โทรศัพท์เพื่อทุกคนที่ติดต่อก็ได้ จากนั้นเจ้าหน้าที่จะติดตามสอบถามญาติพี่น้อง เพื่อนๆ หรือสอบถามอาจารย์ที่โรงเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็ก การคบเพื่อน เพื่อนชาย หรือสนิทสนมกับใครเป็นพิเศษ</p> <p>ถ้าเด็กที่หายไปแล้ว และภายหลังกลับบ้านมาเอง ผู้เล่าได้แนะนำให้นำเด็กมาที่ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก สตรีและเยาวชนเด็ก เพื่อจะให้คำแนะนำกับเด็กได้ว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อไป และนำเด็กไปตรวจร่างกาย เพราะบางครั้งเด็กอาจตั้งครรภ์ และตรวจสภาพจิตใจ เพื่อฟื้นฟูสภาพจิตใจและร่างกายเด็กให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติ</p> <p>ผู้เล่าได้เล่าถึงการเฝ้าระวังเรื่องหนึ่งที่เกิดขึ้นซึ่งพ้องกับแม่ได้มาแจ้งความไว้ตั้งแต่เดือนเมษายน 2551 เด็กกลับมาในเดือนธันวาคม 2551 เมื่อเด็กกลับมาแล้วปรากฏว่าพ่อกับแม่ไม่แจ้งกับทางเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าเด็กกลับมาแล้ว ด้วยความรักลูกเมื่อลูกกลับ</p>

ตารางที่ 6.4 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย
ในคดีล่อลวง และหายไปในโดยสมัครใจ โดยนายปรีดิษฐ์ ธินิกุล (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>3. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานของทีมงานที่จะช่วยเหลือให้เด็กได้รับความปลอดภัยทางกายและใจ</p> <p>(2) มีสมุดบันทึกลงรายละเอียดของผู้ที่หายไ</p> <p>4. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่ให้ความจริงเกี่ยวกับความประพฤติ และพฤติกรรมของเด็ก</p> <p>5. ครอบครัวของผู้เสียหาย หรือเด็กที่หายไป ส่วนใหญ่ไม่สมบูรณ์แบบ มักมีปัญหาครอบครัวแตกแยก ผู้ปฏิบัติงานทำงานได้เฉพาะในเชิงรับ คือ คอยช่วยเหลือและตามหาเด็ก แต่ไม่สามารถป้องกันเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้</p>	<p>มาแล้วก็ถือว่าจบกัน และก็เชื่อเด็กว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้น เวลาผ่านไป 7 เดือนเด็กท้อง จนกระทั่งคลอด จึงมาปรึกษากับตำรวจ พ่อแม่เด็กบอกว่าเอาผิดผู้ชายไม่ได้เพราะผู้ชายปิดความรับผิดชอบผู้เล่าบอกว่าเอาผิดได้อยู่แล้วเพราะเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เดือนพฤศจิกายน ผู้เล่าจึงรับเรื่อง ดำเนินการออกหมายจับ สิ่งสำคัญในการดำเนินเรื่องครั้งนี้ คือผู้ปกครอง ซึ่งพ่อแม่ต้องให้ข้อมูลเพราะส่วนใหญ่จะปกป้องลูกว่าเป็นเด็กดี อยู่ต่อหน้าพ่อกับแม่เด็กอาจแกล้งทำดี แต่เมื่อลับหลังไปแล้วอาจจะทำอะไรก็ได้ ซึ่งพ่อกับแม่ไม่รู้ จากประสบการณ์ของผู้เล่าพบว่าปัญหาการหายตัวไปส่วนใหญ่เกิดจากครอบครัว เด็กที่มีปัญหาทางเพศส่วนใหญ่เกิดจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ครอบครัวแตกแยก บางรายก็อยู่กับยาย หรืออยู่กับพ่อ เด็กที่หายไ</p> <p>เมื่ออยู่กับแม่จะมีความเสี่ยงที่จะมีปัญหาระหว่างเพศตลอด เมื่อเจ้าหน้าที่รับเรื่องแล้วก็จะไม่ทราบข้อมูลอะไรเลยเพราะผู้เสียหายไม่ยอมให้ข้อมูล</p> <p>อีกกรณีหนึ่งที่ผู้เล่ากล่าวว่าเป็นเรื่องที่รุนแรงมาก คือ มีเด็กผู้หญิงอายุ 15 ปี มีแฟนอายุ 18 ปี เด็กผู้หญิงได้หนีไปกับผู้ชายคนที่เป็นแฟนกัน อยู่กันไปกับผู้ชายก็ไม่ได้เพื่อนมา 8 คน และรวมโทรศัพท์ผู้หญิงคนดังกล่าวเป็นระยะเวลาหลายเดือน เมื่อเด็กหนีกลับมาบ้านจะมีอาการซึม พ่อแม่เด็กจึงติดต่อมาทางผู้เล่าและเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่จะทำเหมือนกับเป็นญาติ เป็นพี่ คุณกันตามลำพังกับเด็ก ให้เด็กได้ระบายความทุกข์ ซึ่งภายหลังเด็กก็เล่าได้ละเอียดและมีอาการดีขึ้น</p>

6.2.1 ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน เทคนิค วิธีการสืบสวน สอบสวน ติดตามคนหายในคดีอุบัตินิเทศ/ภัยธรรมชาติ และคดีคนหายโดยไม่ทราบสาเหตุ

การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน เทคนิค วิธีการสืบสวน สอบสวน ติดตามคนหายในคดีอุกฉกรรจ์ คดีลักพาตัว คดีฆาตกรรม และคดีการหายโดยสมัครใจ คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในรูปแบบตารางเพื่อดำเนินการตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 6.5 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายที่หลบหนีคดี หรือตั้งใจหาย โดย พ.ต.ท.ชลิต เกตุศรีเมฆ

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
1. พฤติการณ์การหายตัวของคนหาย <p>(1) เด็กอายุ 17 ปีหายตัวไปโดยไม่ทราบสาเหตุแน่ชัด</p> <p>(2) เมื่อค้นข้อมูลส่วนตัวของคนหายที่บ้านพัก ที่ทำงาน และเพื่อน ๆ ที่เคยอยู่ด้วยกัน จะพบข้อมูลที่บ่งบอกถึงพฤติการณ์การหายตัวของคนหาย</p> <p>(3) พ่อแม่จะมีส่วนรู้เห็นกับการหายตัวของลูกที่หายตัวไปแต่เป็นการแจ้งความเพื่ออำพรางความผิดของคนหาย</p>	<p>ผู้เล่าได้เล่าว่าคนหายมีอยู่ 2 ประเภท คือ ตั้งใจหายกับหายโดยไม่ตั้งใจ ตั้งใจหายก็คืออาจมีสาเหตุมาจากเรื่องชู้สาวและเรื่องหนี้สิน ส่วนเรื่องไม่ตั้งใจหาย คือ ต้องสงสัยว่าถูกฆาตกรรมและลักพาตัว การสืบหาตัวคนหายนั้นอันดับแรกต้องศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของครอบครัวคนหาย และต้องทราบประวัตินิสัยส่วนตัวคนหายโดยละเอียด ผู้เล่าได้เล่าถึงกรณีเด็กที่หายไ้ไปอายุ 17 ปี มูลนิธิกระเจงกเงาทำหนังสือถึงผู้บัญชาการภาค 7 ว่าแม่ไปร้องเรียนว่าลูกหายไปปีกว่าแต่เจ้าหน้าที่ตำรวจยังไม่สามารถติดตามตัวกลับมาได้ ผู้บัญชาการภาค 7 จึงให้ทีมงานไปตรวจสอบว่าดำเนินการไปถึงไหนแล้ว ผลการดำเนินคดีทราบมาว่าจุดที่เด็กหายไปคือ หัวหิน เจ้าหน้าที่ช่วยกันวิเคราะห์ว่ามีกรณีไหนบ้างที่เด็กจะหายไป 1) ถูกฆาตกรรม 2) ลักพาตัว 3) ยาเสพติด 4) เรื่องชู้สาว เรื่องพนันบอล เรื่องมาเฟีย เมื่อนำมาวิเคราะห์กับข้อมูลส่วนตัวของเด็กแล้วทีมงานจะตัดทิ้งทีละกรณี</p>
2. ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน <p>(1) วางแผนและวิเคราะห์รูปแบบการหายตัวไปของเด็ก</p> <p>(2) ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับคนหายให้มากที่สุด เช่น จากบ้านพัก ที่ทำงาน เพื่อนร่วมงาน และคนทั่ว ๆ ไปที่เคยพบเห็นคนหายนั้น</p>	

ตารางที่ 6.5 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายที่หลบหนีคดี หรือตั้งใจหาย โดย พ.ต.ท.ชลิต เกตุศรีเมฆ (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>(3) นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2 ไปวิเคราะห์ตามข้อ 1 แล้วตัดประเด็นที่มีน้ำหนักน้อยออกไปที่ละประเด็น จนเหลือประเด็นที่มีความเป็นไปได้น่ามากที่สุด จึงมุ่งเป้าไปในประเด็นนั้น ในเรื่องนี้ผู้เล่าได้ข้อมูลว่าคนหายมีพฤติกรรมการชอบกระทำผิดและเคยกระทำความผิดมาแล้วหลายคดีอยู่ระหว่างการหลบหนีคดี และความเข้าใจของกับยาเสพติด จึงได้มุ่งประเด็นไปว่า คนหายคนนี้จะใจหายและหนีคดีความโดยแม่ทราบเรื่องนี้แล้วแต่ไม่ให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ</p> <p>3. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) ผู้เล่ามีจิตสาธารณะ มีสำนึกที่ดีในการช่วยเหลือผู้เสียหาย และมีความตั้งใจในการทำหน้าที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์</p> <p>(2) ผู้เล่ามีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน มีความพยายามในการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวคนหาย</p>	<p>จึงเหลือกรณีเดียวคือ เด็กหนีคดีหรือไม่ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงพยายามสอบถามไปที่แม่เด็ก แต่แม่เด็กไม่ยอมบอกความจริงทั้งหมด บอกเพียงแต่เคยทำงานอยู่มูลนิธิแห่งหนึ่ง ผู้เล่าและทีมงานจึงไปสืบหาความจริงจากมูลนิธิว่าเด็กมีพฤติกรรมการอย่างไร ก็พบว่า เด็กคนนี้มีนิสัยเกเร ชอบยกพวกตีกับคนอื่น ๆ และก่อเหตุชิงทรัพย์ที่ซ้ำ ๆ กัน แต่แม่เด็กก็ยังปกป้องลูกอยู่ดี ผู้เล่าและทีมงานจึงพยายามเกลี้ยกล่อมจนกระทั่งแม่เด็กยอมบอกความจริง เมื่อรู้ความจริงว่าเด็กหนีคดีและอาจไปก่อคดีแล้วหนีไปอีก อาจหนีฝ่ายตรงข้ามหรือหนีตำรวจก็เป็นไปได้ทั้งสองอย่าง เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจสาเหตุแล้วตรวจสอบภายหลังทราบว่าเด็กคนดังกล่าวเป็นเอเย่นต์ยาเสพติด และหนีคดีไปจริง ๆ คือตั้งใจหาย และตรงกับประเด็นที่สรุปไว้ข้างต้น เพียงแต่แม่ของเด็กไม่บอกความจริงกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น</p>

ตารางที่ 6.5 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายที่หลบหนีคดี หรือตั้งใจหาย โดย พ.ต.ท.ชลิต เกตุศรีเมฆ (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนหายที่สงสัยว่าถูกฆาตกรรม อุบัติเหตุ ภัยธรรมชาติ หรือหายโดยไม่ทราบสาเหตุ	รายละเอียดโดยสรุป
<p>(3) การนำประสบการณ์ในการทำงานในการสืบสวนมาเป็นเวลานาน มาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของการหายตัวไปของคนหาย และนำหลักของ ความน่าจะเป็นหรือการมีเหตุมีผลมาประกอบในการตัดสินใจและสรุปผล</p> <p>4. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) การรับแจ้งที่ล่าช้าอาจทำให้พยานหลักฐานหรือข้อมูลสูญหายไป ในเรื่องนี้ ผู้แจ้งไปแจ้งที่มูลนิธิก็จะจากเงามาก่อนและตำรวจมาดำเนินการต่อภายหลัง ซึ่งพยานที่เคยพบเห็นคนหายหายเลยเวลาเนิ่นนานเกินไปอาจทำให้ลืมได้</p> <p>(2) การปกปิดข้อมูลของผู้แจ้ง ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานยากขึ้น และทำให้หลงประเด็นได้ ซึ่งเรื่องนี้ผู้แจ้งระบุการหายโดยไม่ทราบสาเหตุ หากไม่มีข้อมูลสนับสนุนว่าคนหายเป็นผู้ต้องหาคดีอื่น ๆ หลายคดี อาจจะสรุปการหายไปทางอื่นได้</p>	<p>เมื่อผู้เล่าและทีมสอบสวนได้ขอให้แม่เด็กเล่าความจริงเกี่ยวกับครอบครัวให้ฟัง พบว่า แม่เด็กได้แต่งงานใหม่กับชาวต่างประเทศ ซึ่งจะเดินทางไปมาระหว่างประเทศไทยและประเทศเยอรมัน ส่วนแม่ของเด็กทำงานในบริษัททัวร์แห่งหนึ่งไม่ค่อยมีเวลาอบรมสั่งสอนลูก เมื่อรู้ว่าลูกทำผิดก็ตัดสินใจไปตามประสา ไม่จริงจึงถึงขนาดจะห้ามปราม เพราะความรักลูกและไม่อยากขัดใจลูก จึงปล่อยปละละเลยให้ลูกกระทำผิดอย่างต่อเนื่อง</p>

ตารางที่ 6.6 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายที่ตั้งใจหายซึ่งเป็นเด็กเร่ร่อน โดย พ.ต.ท.ชัชพันธ์ ลิระเติมพงษ์

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>1. พฤติการณ์การหายตัวของคนหาย</p> <p>(1) คนที่หายตัวไปบางครั้งอาจจะไปอยู่ร่วมกับกลุ่มเด็กเร่ร่อนขอทาน หรือ พวกจับกลุ่มเป็นนักร้อง ส่วนใหญ่จะมีปัญหาทางครอบครัว สังคม</p> <p>(2) เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจทำการสืบสวนจากกลุ่มคนเหล่านี้เพื่อหาตัวคนหายได้เช่นกัน</p> <p>2. ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) หากมีข้อมูลเกี่ยวกับคนหายแล้ว เบื้องต้นสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นไปสำรวจจากกลุ่มเด็กเร่ร่อนในเชิงเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลบุคคล หรือข้อมูลทางกายภาพ</p> <p>(2) หรือการสุมเข้าไปพบเพื่อสอบถาม ซึ่งในเรื่องนี้เกิดจากการสอบถามแล้วพบว่าออกจากบ้านมาโดยไม่ใครรู้ และทางบ้านได้แจ้งความคนหายไว้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ</p>	<p>ผู้เล่ามีเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับคนหายโดยไม่ทราบสาเหตุ ผู้เล่าเคยเป็นหัวหน้าสายตรวจ สน.ปทุมวัน หน้าสี่คือเดินสำรวจเด็กอุ้มกับเด็กปทุมวันที่จะตีกันบ่อยที่มาบุญครองชั้น 6 พวกนี้จะนั่งกันเป็นแก๊งค์อุ้มๆ จะมาเยอะมาก ปทุมวันจะมาน้อยแต่มีป้าปากกาติดตามป้ายรถเมล์หรือตามห้าง ผู้เล่าไปตรวจบ่อยๆ เข้าก็พบเด็กวัยรุ่นคนหนึ่งอายุประมาณ 16 ปี ไปที่ไรก็จะพบกันทุกครั้ง ห้างเปิดก็มาอยู่แล้ว ห้างจะปิดก็ยังไม่อยู่ ตรวจบ่อยๆ ครั้งเขาก็เลยจับมาคุยว่า “ไม่มีบ้านหรือ ไม่เรียนหนังสือหรือ” เด็กตอบว่า “ไม่ได้เรียนครับ เขาก็บอกว่าบ้านร่อน อยู่ข้างเย็นกว่า” พอคุยกันหลายๆ ครั้งเขาก็เริ่มสนิทสนมกัน ผู้เล่าก็เลยรู้ว่าไม่มีบ้านอยู่ ตอนกลางวันอยู่ห้าง ตอนกลางคืนอยู่สถานบันเทิง หากินโดยการเถลิกที่อายุเล็กกว่า มีกินไปวันๆ หากินนอนไปวันๆ จะเรียกว่าคนหายก็ใช่ คนร้ายก็ใช้หลังจากนั้นก็เลยเอาเขามาช่วยงานตำรวจ อย่างน้อยก็ได้เป็นหูเป็นตาในห้างมาบุญครอง ถ้าอุ้มแถวรวมตัว 10 -20 คนเมื่อไรให้โทรศัพท์บอกเลย ตำรวจจะได้มาเดินตรวจ เด็กก็จะสลายตัวไป ตอนหลังเด็กก็มี</p>

ตารางที่ 6.6 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคดีที่ผู้เสียหายและเป็นผู้เสียหายที่แจ้งเหตุ โดย พ.ต.ท. ชัยพันธ์ สิริระเต็มพงษ์ (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคดีลูกพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>(3) เมื่อพบว่าเป็นผู้เสียหายที่ถูกนำส่งต่อผู้แจ้งได้ หรือหากออกจากบ้านเพราะปัญหาในครอบครัว เจ้าหน้าที่สามารถให้คำปรึกษาและแนะนำให้กลับตัวเป็นคนดี หรือแนะนำผู้ปกครองได้</p> <p>3. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) ผู้เล่ามีจิตสาธารณะ มีสำนึกที่ดีในการช่วยเหลือคนที่ลำบาก และมีความตั้งใจในการทำงาน</p> <p>(2) ผู้เล่ามีไหวพริบปฏิภาณดีในการสังเกตและรู้จักการสอบถามเพื่อหาสาเหตุของเด็กที่ขอรับเร่ร่อน และสร้างปัญหาให้กับสังคม</p> <p>(3) การมีจิตใจที่เอื้อเฟื้อต่อผู้ที่มีปัญหาต่อสังคมให้โอกาสคนเหล่านั้นในการทำความดี และทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>4. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) เด็กที่เร่ร่อน และสร้างปัญหากับสังคมนั้นจะไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพราะจะคิดว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นนักขโมยตัวเอง</p> <p>(2) ข้อมูลของเด็กเร่ร่อนและสร้างปัญหากับสังคมนั้น มีน้อยมากเพราะไม่ค่อยมีหน่วยงานที่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากนัก ซึ่งน่าเชื่อว่ายังมีเด็กที่ถูกแจ้งความว่าหายปะปนอยู่กับเด็กเหล่านี้จำนวนมาก</p>	<p>จิตใจรับใช้สังคมขึ้นมาเพราะวัยรุ่นต้องการการยอมรับทางสังคม เมื่อเค้าไม่มีที่พึ่งเค้าก็ต้องหาจุดยืน และได้กลับไปบ้านหลังจากเป็นคนมีความคิดและรู้สึกมีความรับผิดชอบหรือได้ทำตนให้เป็นประโยชน์กับสังคมแทนที่ไม่มีอะไรยึดเหนี่ยวและไม่มีต้นแบบที่ดี เมื่อตรวจสอบเกี่ยวกับการแจ้งความแจ้งความหาย พบว่า มีอาชญากรรมหนึ่งแจ้งความไว้ที่สถานีตำรวจนครบาลพลับพลาไชย จึงพาเด็กไปพบอาชญากรรมมา เด็กเป็นลูกคนจีน หน้าตาน่ารัก เรื่องนี้ถือว่าเป็นมุมมองหนึ่งของคนหายเช่นกัน</p> <p>เมื่อผู้เล่าได้สอบถามอาชญากรรมกับอาชญากรรมด้วยกันที่คน แล้วทำให้เด็กถึงหนีออกจากบ้าน อาชญากรรมที่บ้านอยู่กับหลายคน แต่เด็กคนนั้นไม่มีพ่อแม่ พ่อกับแม่ก็เลิกกันแล้วก็มีลูกอีกไปคนละทาง ปล่อยให้ลูกอยู่กับอาชญากรรมและอาชญากรรมที่มีลูกอีกครอบครัวหนึ่งที่ไม่ค่อยถูกชะตากับเด็กคนนี้นัก ก็เลยหนีออกจากบ้านไปบ่อยๆ แต่ทุกครั้งที่เจอกับอาชญากรรม แต่ครั้งนี้หายไปหลายเดือนแล้วก็เลยมาแจ้งความไว้กลัวว่าจะเป็นอันตราย</p>

ตารางที่ 6.7 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling)) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีหายโดยไม่ทราบสาเหตุ และหายโดยสมัครใจ
โดย พ.ต.ท.ยรรยง สุวรรณสะอาด

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>5. พฤติการณ์การหายตัวไปของคนหาย</p> <p>(1) เรื่องที่ 1 เป็นเรื่องการหายตัวไปของนักศึกษาพาณิชยการบางนา หน้าตาดี ไปโรงเรียนแล้วหายตัวไปโดยไม่ทราบสาเหตุอาศัยอยู่กับป้า และเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา คดีคนหายจึงต้องโอนเป็นคดีอาญาต่อไป</p> <p>(2) เรื่องที่ 2 เป็นเรื่องการหายตัวไปโดยไม่ทราบสาเหตุ แต่่นำเป็นพวกที่เกี่ยวข้องกับสิ่งผิดกฎหมาย หรือยาเสพติด โดยหายตัวไปไม่มีใครทราบหลายปีแล้ว</p> <p>6. ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) เรื่องที่ 1 ผู้เล่าเป็นพนักงานสอบสวนก็รับแจ้งความคนหายโดยลงบันทึกเป็นหลักฐานการแจ้งไว้</p> <p>(2) ดำเนินการตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีลักษณะที่ 14 บทที่ 3 ว่าด้วยคนหายพลัดหลงและรายงานให้ฝ่ายสืบสวนและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องดำเนินการสืบสวนติดตาม</p>	<p>ผู้เล่าเป็นพนักงานสอบสวน สน.ท่าเรือ เล่าว่าเมื่อประมาณปีที่ผ่านมา (2551) เด็กหญิงอายุ 17 ปีเรียนพาณิชยการบางนา หน้าตาดี อาศัยอยู่กับป้า ไปโรงเรียนแล้วก็หายไปเลย ป้ามาแจ้งในฐานะผู้ปกครองดูแล จากการสืบสวนก็ทราบว่าชอบอยู่กับเพื่อนนักเรียนชายด้วยกัน เบื้องต้นของเรารับแจ้งความเป็นหลักฐาน แล้วก็เอาข้อมูลรูปพรรณ รูปถ่ายส่งให้ฝ่ายธุรการตำรวจเรา แจ้งเป็นบุคคลพลัดหลง หรือสูญหายให้กับทะเบียนประวัติอาชญากรรมส่วนหนึ่ง ส่วนสืบสวนเราส่งรูปประวัติให้ฝ่ายสืบสวนไปดำเนินการ เราแจ้งวิทยุสื่อสาร สน.ท่าเรือ ให้ติดตาม มีใครรู้เบาะแสบ้าง ให้เราว่าเราดำเนินการ เอาความทุกขมาแก้ไขหา เพราะเราคือต้องทางในการบำบัดทุกข์บำรุงสุข เอาความทุกข์ของเขามาให้ตัวเรา ถ้าญาติเราหายไป ยิ่งกว่าคนตายนะ หลังจากนั้นเราส่งข้อมูลไปให้ทะเบียนประวัติอาชญากรรม ผลสุดท้ายก็คือเค้าไปอยู่กับแฟน มีการติดต่อกับป้าเหมือนกัน แต่ป้ายืนยันจะดำเนินคดี ตำรวจจึงดำเนินคดีข้อหาพรากรผู้เยาว์ เราก็เรียกผู้ใหญ่มาคูเรียกรค่าเสียหาย 20,000 บาท แต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญายอมความไม่ได้ก็เลยต้องไปจบลงที่ศาล แต่ทุกวันนี้ยังอยู่ด้วยกัน</p>

ตารางที่ 6.7 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling)) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีหายโดยไม่ทราบสาเหตุ และหายโดยสมัครใจ
โดย พ.ต.ท.ยรรยง สุวรรณสะอาด (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>(3) จากการสืบสวนทราบว่าคนหายได้หนีไปกับผู้ชายที่ขอบพอกันและเป็นคนหน้าตาดี โดยได้ติดต่อกลับมายังผู้แจ้ง แต่ผู้แจ้งยืนยันดำเนินคดีตามกฎหมาย ผู้เล่าจึงดำเนินคดีอาญาในข้อหารากผู้เยาว์ไปเพื่อการอนุญาโต และดำเนินคดีตามกฎหมายกับผู้ชายที่หนีไปด้วยกัน และติดตามตัวคนหายกลับมาอย่างปลอดภัย เป็นการหายโดยตั้งใจ</p> <p>(4) เรื่อง 2 ผู้เล่าชี้ให้เห็นในบางประเด็นของคนหายที่ไม่ทราบสาเหตุ หรือตั้งใจหายเพื่อปกปิดความผิดของตนเองสำหรับผู้ทำผิดกฎหมายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดรายใหญ่ ๆ</p> <p>7. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) การที่ผู้เล่ามีจิตสำนึกที่ดีของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยคนหายพลัดหลง</p> <p>(2) ข้อมูลเบื้องต้นของคนที่หายตัวไป เช่น เรื่อง นักศึกษาหน้าตาดี มีผู้ขามาดัดพัน นาสงสัยในเรื่องทางเพศ หรือขู่สาว</p>	<p>กรณีที่สอง ผู้ที่หายไประหว่างที่อยู่กับยาเสพติด และหายสาบสูญไปเลยโดยไม่ทราบสาเหตุ สมมติชื่อ จูน คลองเตย เป็นข่าใหญ่ในคลองเตย และมองว่าเธอเป็นแค่ก๊วยรุ่นหน้าตาดีคนหนึ่ง แต่เบื้องหลังเป็นระดับมือหนึ่งเรื่องยาเสพติดของคลองเตยในสมัยก่อน เปลี่ยนสภาพเปลี่ยนผู้หญิงเป็นว่าเล่น เงินตัวเดียวที่สร้างอิทธิพลและความน่าเชื่อถือได้ แต่ในปัจจุบันไม่มีใครได้ตกคนนี้หายไปไหน ซึ่งคนส่วนใหญ่ก็ไม่ดีใจอยากรู้ และไม่ยอมให้กลับมา เพราะว่าได้ตกคนนี้มีอาชีพไม่สุจริต และมีเบื้องหลังทำงานผิดกฎหมาย</p>

ตารางที่ 6.7 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling)) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีหายโดยไม่ทราบสาเหตุ และหายโดยสมัครใจ
โดย พ.ต.ท.ยรรยง สุวรรณสะอาด (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>(3) การทำงานและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนที่พยายามติดตามตัวโดยประสานกับผู้แจ้งตลอดเวลาลงหาที่มีความคืบหน้าหรือมีข้อมูลใด ๆ เพิ่มเติม ในเรื่องนี้เมื่อได้ข้อมูลจากผู้แจ้งว่าไปกับผู้ชายและติดต่อกันแล้ว ฝ่ายสืบสวนก็ไปติดตามตัวมาได้และดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำผิดได้เช่นกัน</p> <p>8. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) กรณีที่ 1 การมาแจ้งความซ้ำเกินไปของผู้แจ้งทำให้การติดตามซ้ำไปด้วย และพนักงานสอบสวนมีงานในหน้าที่มากเกินไป ความสนใจเกี่ยวกับคดีคนหายจะมีน้อย ต้องให้ฝ่ายสืบสวนเป็นผู้ติดตามเพียงฝ่ายเดียว</p> <p>(2) กรณีที่ 2 ทำให้เห็นว่าบุคคลที่ตั้งใจหายและน่าจะเชื่อว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดกฎหมายที่ร้ายแรง ควรมีมาตรการเข้ามาจัดการกับกลุ่มคนพวกนี้</p>	<p>ผู้เล่าได้สรุปว่า ในกรณีที่หายโดยสมัครใจส่วนใหญ่จะเป็นคดีทางเพศ และผู้เสียหายจะเป็นเด็กผู้หญิง มีส่วนน้อยที่ฝ่ายชายจะรับผิดชอบ ส่วนใหญ่ฝ่ายหญิงจะถูกทั้งและมีลูกติด หรือติดโรคกลับมาด้วย บางรายถึงขนาดป่วยทางจิตไปเลย</p>

ตารางที่ 6.8 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนถูกฆาตกรรมชาติ โดย พ.ต.ท.โกมล ยิ้มเป็นไทย

การสืบสวนติดตามคนถูกฆาตกรรมหรือคนหายที่ เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>1. พฤติการณ์การหายตัวของคนหาย</p> <p>(1) ผู้เล่าได้เล่าถึงประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการเก็บลายพิมพ์นิ้วมือของคนตายเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับฐานข้อมูลของตำรวจ</p> <p>(2) กรณีสืบหานี้มีคนหายจำนวนมาก แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับแจ้งเพียง 12 ราย</p> <p>(3) การแจ้งคนหายในพื้นที่อื่นตรงทางภาคใต้มีน้อยทั้ง ๆ ที่มีการหายกันมาก</p> <p>(4) ฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือของผู้สมัครงานตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมาไม่มีการเก็บ จึงขาดข้อมูลส่วนนี้ไปขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) ผู้เล่าให้ความสำคัญเกี่ยวกับคนหายมากและส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับล่ายพิมพ์นิ้วมือเปรียบเทียบกับคนตายว่าตรงกันหรือไม่</p> <p>(2) เมื่อไม่มีการบันทึกลายพิมพ์นิ้วมือของประชาชนไว้เมื่อมีเหตุจำเป็นต้องประสานงานกับโรงพยาบาล และหน่วยงานนิติเวชที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมลายพิมพ์นิ้วมือ</p>	<p>ผู้เล่าได้เล่าเรื่องที่เคยทำงานในกองทะเบียนประวัติอาชญากรรมมาใน 2 ช่วง ช่วงแรก ปี 12-23 ช่วงที่ 2 ปี 35-50 ผู้เล่ามีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับพิมพ์ลายนิ้วมือศพ ประสบการณ์ทำงานเรื่องคนหายพลัดหลง ผู้เล่ามองว่าการหายพลัดหลงเป็นเรื่องใหญ่ เพราะเรามาจาก ทว. ตอนแรกคิดว่าง่ายมากเมื่อรับแจ้งก็ส่งให้ ทว. แล้ว 7 วัน ทวงถาม 15 วัน ทวงถาม ผู้เล่าจะให้ความสำคัญกับเรื่องคนหายพลัดหลงมาก</p> <p>ยกตัวอย่างการแจ้งความคนหายเมื่อปีที่มีเหตุการณ์สึนามิ คนส่วนใหญ่เข้าใจว่าคนหาย 4-5 พันคน แต่มีงานที่ส่งเข้าฐานข้อมูลของกองทะเบียนประวัติอาชญากรรมมาแค่ 12 คน ผู้ชาย 6 คน ผู้หญิง 6 คน มันเป็นไปได้ยังไง นอกจากนั้นยังมีคดีไซมอน นายแบบฆ่านางแบบ และคดีพบศพในคลองผดุงกรุงเกษม ตรงกับคดีฝรั่งฆ่าภรรยา คดีล่าสุดผู้เล่าได้ทำงานอยู่ที่ยะลา ตั้งแต่ปี 47-50 ในช่วงเวรพักทางวัดให้ไปช่วยคดี ถ้าใครเคยดูหนังทำความจริงให้ปรากฏ ผู้เล่าได้พบศพเป็นบุคคลผู้ต้องสงสัยเนื่อตัวร่างกายเหมือนกับศพของสามีที่หายไป ด้วยความเคยชินหรือความชำนาญของผู้เล่าก็ไมรู้ เพียงมองดูต้นขาตัวจำนำ ก็จำลองพิมพ์นิ้วมือได้เลย</p> <p>ผู้เล่ายังได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการเก็บลายพิมพ์นิ้วมือของประชาชนว่า ในฐานข้อมูลของเราไม่มีจุดใดและจุดไม่ได้อยู่ 2 อย่าง เมื่อก่อนผู้ที่ขออนุญาตสมัครงานเราจะเก็บไว้ไว้ในฐานข้อมูลตลอด แต่ตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมาไม่มีการเก็บลายนิ้วมือของผู้สมัครงานแต่เก็บเฉพาะลายพิมพ์นิ้วมือของอาชญากรรมเท่านั้นเมื่อได้เก็บลายมือประชาชน</p>

ตารางที่ 6.8 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีอุกฉกรรจ์ โดย พ.ต.ท.โกมล ยิ้มปิ่นโย (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>3. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ</p> <p>(1) ผู้เล่ามีจิตสาธารณะ มีสำนึกที่ดีในการช่วยเหลือและตั้งใจทำงาน</p> <p>(2) ผู้เล่ามีความเชี่ยวชาญในการดูแลแบบแผนหลายพิมพ์นิ้วมือ สามารถจดจำลายพิมพ์นิ้วมือของบุคคลได้อย่างแม่นยำ จึงนำมาเปรียบเทียบฐานข้อมูลประวัติอาชญากรรมหรือผู้สมรู้สมคิดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ</p> <p>6. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รับแจ้ง เช่น เหตุการณ์ที่คนตายจำนวนมาก เช่น สิ้นไหม มีการแจ้งมาที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรรมเพียง 6 ราย เท่านั้น</p> <p>(2) การมีฐานข้อมูลที่น้อยไม่เพียงพอสำหรับการนำกรณีตัวอย่างมาเปรียบเทียบ</p>	<p>เราในฐานะข้อมูลทำให้เราหาข้อมูลในนี้ เมื่อเกิดคนหายพลัดหลงก็ไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าเป็นใคร เมื่อประสบปัญหาตรงนี้ ผู้เล่าจะใช้วิธีติดต่อไปยังฐานข้อมูลโรงพยาบาลใหญ่ คือ โรงพยาบาลศิริราช และโรงพยาบาลตำรวจ เราสามารถตามไปได้</p> <p>ผู้เล่ากล่าวว่า การเก็บรวบรวมและตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือโดยละเอียดซึ่งจะทำให้สามารถตอบคำถามของสื่อมวลชนได้ เพราะภาคใต้บางหมู่บ้านผู้ชายหายไปเกือบหมด มีแต่ผู้หญิง ซึ่ง ผู้เล่ากับทีมงานไม่รู้ว่ามีผู้หายเป็นใคร ไม่มีการแจ้งความ แล้วทำไม่ทางครอบครัวไม่ดำเนินการอะไรเลยทั้งนี้ ประการกับมีกลุ่มคนร้ายเคลื่อนไหวในการก่อเหตุในภาคใต้ทำให้มีผู้สูญหายไปเป็นจำนวนค่อนข้างมาก ผู้เล่ารับผิดชอบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอ มีชาวบ้านประมาณ 8,000 คน มีผู้ก่อเหตุซ้ำกันประมาณ 2,000 กว่าคน อาวุธ 700 กระบอก อาวุธที่ใช้ซ้ำกันประมาณ 500 กระบอก เมื่อตรวจเป็นพบว่า เป็นบางกระบอกใช้ 50 คดี คดีซ้ำกันใกล้หรือใกล้เคียงใด การใช้ระบบโทรศัพท์ การตรวจสอบ EMI มือถือ ดังนั้นฐานข้อมูลเกี่ยวกับคนหายมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเก็บรวบรวมลายพิมพ์นิ้วมือของคนทั้งประเทศเข้าสู่กองทะเบียนประวัติไว้ โดยไม่จำเป็นว่าต้องเป็นทะเบียนประวัติอาชญากรรม ให้เป็นทะเบียนประวัติประชาชนทั่วไปก็ได้ เมื่อมีคนหายที่ไม่ทราบสาเหตุ หรือพบคนหาย หรือศพคนตายที่ไม่ทราบว่าเป็นใคร จะทำให้สามารถตรวจสอบและติดตามญาติได้</p>

ตารางที่ 6.9 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีที่สงสัยว่าถูกฆาตกรรมหรือหายโดยไม่ทราบสาเหตุ
โดย พ.ต.ท.ธีรเดช ธรรมสุธีร์

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>1. พฤติการณ์การหายตัวของคนหาย</p> <p>(1) คนหายเป็นบุคคลที่เป็นรู้จักของคนทั่วไป เนื่องจากเป็นแดนเซอร์วงดนตรีวงโปงลางสะออน หายตัวไปโดยไม่ทราบสาเหตุ</p> <p>(2) ตรวจสอบหลังจากหายตัวไปแล้ว ปรากฏว่ามีการใช้เงินจากบัตร ATM เพียงครึ่งเดียว ไม่มีการเล่นอินเทอร์เน็ต และส่งข้อความทางโทรศัพท์มือถือบอกแม่ว่าไปทำงานพาร์ทไทม์ และเมื่อแม่ติดต่อกลับก็ปิดเครื่อง</p> <p>(3) มีเรื่องสำคัญของคนหายที่เขาต้องทำแต่ก็ไม่ไปทำ เช่น การไม่ไปรับพระราชทานปริญญาบัตรที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น และวิธีการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) ผู้เล่าได้รับแจ้งจากแม่ของคนหายว่าลูกสาวหายไปแล้ว 4 เดือน เนื่องจากเขาได้รับแจ้งที่ซ้ำ จึงทำให้การติดตามสืบสวนและหาพยานหลักฐานได้ยาก</p>	<p>ผู้เล่าเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนของกองปราบปราม ได้รับแจ้งจากแม่ของหญิงสาวคนหนึ่งที่ย้ายไป โดยแม่บอกว่าได้ไปแจ้งความว่าลูกหายไปแล้ว 4 เดือนแล้ว แต่ตำรวจพื้นที่ยังไม่พบตัว คนหายอายุ 20 ปี เจ้าหน้าที่ตำรวจได้บันทึกประวัติไว้ ที่งานได้ศึกษาพฤติกรรมต่างๆ ไปของฝ่ายก่อน คุณแม่เป็นครูที่บุรีรัมย์ พ่อเป็นตำรวจชั้นประทวน ผู้หายมาเรียนที่กรุงเทพฯ ไม่ได้ติดต่อมาตั้งแต่เดือนกันยายน 2550 เพื่อนในกลุ่มก็พบว่ายังไม่มีการติดต่อกับผู้หายได้ตั้งแต่นั้นมา 2550 เนื่องจากผู้หายไม่ได้ไปรับปริญญาของศิลปากร จึงส่งเรื่องไปให้พนักงานสอบสวน ปัญหาของเรื่องนี้คือตรงข้อกฎหมายที่ว่า ยังไม่เป็นคดี เมื่อไม่เป็นคดีการติดต่อกับธนาคารเพื่อขอข้อมูลของผู้หายก็ไม่ได้ช่วยความลำบาก ผู้เล่าก็เลยติดต่อสื่อ เพื่อประโคมข่าวให้มีผู้แจ้งเบาะแสมากขึ้น พบว่าเคยเป็นแดนเซอร์ในวงโปงลางสะออน ก็ลงข่าวหน้าหนึ่ง รอผลติดต่อกลับมาเป็นอาทิตย์ ผลกลับมาเป็นศูนย์ก็เลยหันไปคุยกับคุณแม่ผู้หายมาดูใหม่อีกครั้ง เราก็เลยดูข้อมูลพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงของน้อง ปกติชอบเล่นอินเทอร์เน็ตทุกคืน เราก็เลยติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญจะเข้าไปนำ e-mail ของผู้หาย</p>

ตารางที่ 6.9 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีที่สงสัยว่าถูกฆาตกรรม หรือหายโดยไม่ทราบสาเหตุ
โดย พ.ต.ท.ธีรเดช ธรรมสุธีร์ (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>(2) ผู้เล่าได้ดำเนินการตรวจสอบความเคลื่อนไหวของคนหายด้วยการประสานผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการใช้อีเมลล์ของคนหาย ปรากฏว่าตั้งแต่หายตัวไปไม่มีการใช้อีเมลล์เลย ไม่มีการใช้โทรศัพท์มือถือ มีการกดเงินจาก ATM 10,000 บาทครั้งเดียว ที่ จ.ชลบุรี</p> <p>(3) ผู้เล่าได้สอบถามเพื่อน ๆ จำนวนหนึ่งพบว่าไม่มีใครพบหน้าอีกเลยตั้งแต่หายตัวไป</p> <p>(4) ตรวจสอบการเดินทางออกนอกประเทศ พบว่าไม่มีการออกนอกประเทศตามระบบแต่อย่างใด</p> <p>(5) มีการติดขอข้อมูลที่ไม่ญาติตาม โรงพยาบาลและนิติเวช แต่ยังไม่พบตัว</p>	<p>ก็พบว่า หลังจากกันยายน 2550 เอ็มหรือเมลล์ไม่ได้เล่น โทรศัพท์ก็ไม่มีการโทรหา เงินการเคลื่อนไหวของบัญชีหลังจากหายไปแล้วมีแค่กดเงินครั้งเดียว ยอดเงิน 10,000 บาท ผู้เล่าสอบถามเพื่อนเกือบ 30 คน พบว่าหลังจากกันยายน 2550 ก็ไม่มีใครพบผู้หายอีกเลย เรื่องนี้ไม่มีข้อจำกัดของกฎหมายว่ายังไม่เป็นคดีอาญา หรือถ้าจะดำเนินการกับผู้ต้องสงสัยในข้อหาหน่วงเหนี่ยวกักขัง ก็ยังไม่มีพยานหลักฐาน</p> <p>ผ่านไปเป็นเดือน ผู้เล่าจึงไปตรวจสอบห้องพักของผู้หาย ปรากฏว่าแทบไม่หลงเหลืออะไรให้ตรวจ พบเลือดแต่ก็ไม่ใช้เลือดของมนุษย์ ผู้หายเข้าพักในกรุงเทพฯ เมื่อเขาไม่กลับมาเจ้าของก็เลยให้คนอื่นเช่า ประเด็นต่อมาเรื่องการกดเงิน แกวชบลูรี่ ผู้เล่าก็ไปดูจุดที่กดเงิน ตรงนั้นเป็น ATM ในปั้มน้ำมัน แต่ก็ไม่มีการลงบันทึกเพราะ 7 วันแล้วทางปั้มน้ำมันจะลบทิ้ง โทรศัพท์ของน้องที่หายไป</p>

ตารางที่ 6.9 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีที่สงสัยว่าถูกฆาตกรรม หรือหายโดยไม่ทราบสาเหตุ
โดย พ.ต.ท.ธีรเดช ธรรมสุธีร์ (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>3. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) การมาแจ้งความช้าเกินไป ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบพยานหลักฐานได้ เช่น ขณะกดเงินที่ตู้ ATM มีกล้องวงจรปิดซึ่งดูได้เพียง 7 วันเท่านั้น การตรวจสอบพยานหลักฐานในห้องพักก็ไม่ได้หลักฐานเพราะห้องพักถูกให้คนอื่นเข้าไปแล้ว</p> <p>(2) การประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่ทำงานคล้าย ๆ กัน เช่น นิติวิทยาศาสตร์ลำบาก เช่น การตรวจ DNA เมื่อหน่วยใดมีแล้วนำเชื่อมโยงข้อมูลกัน มิเช่นนั้นจะสร้างภาระและค่าใช้จ่ายให้กับผู้เสียหายมาก</p> <p>(3) หน่วยงานที่รับผิดชอบในคดีช้าซ้อนกัน ไม่ประสานงานกัน เนื่องจากมีการแจ้งความ 2 ท้องที่ ถ้ามีการประสานที่ชัดเจนจะทำให้งานเร็วขึ้น</p>	<p>มีความเคลื่อนไหว แม่ไปแจ้งความชลบุรี ที่ไปแจ้งช้าเพราะได้รับ SMS จากลูกว่าไปทำงานที่พืดยา บอกว่าไม่ต้องติดต่อหนูนะ แต่เมื่อแม่โทร.กลับไปกลับติดต่อไม่ได้ เป็นลักษณะการติดต่อแบบ One way แต่หลังจากนั้นไม่มีการเคลื่อนไหวของน้องอีกเลย</p> <p>เราก็ตัดต่อไปว่าน้องมีหนังสือเดินทาง แต่น้องไม่ได้เดินทางออกนอกประเทศ คดีนี้ทำอะอะมากแต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จเพราะหาห้องไม่เจอ แต่เราสามารถจับคนร้ายได้ แต่มันไม่ใช่คดีฆาตกรรม ผู้ล่าจับในคดีขอהלักรัพย์ เนื่องจากกรอบของกฎหมายในเรื่องข้อหาหาหน่วงหน่วงกักขังทำไม่ได้ พิสูจน์ให้ถือว่าเสียชีวิตไปแล้ว แต่คดีนี้ไม่มี</p> <p>สิ่งที่เหนื่อยยากในการทำงานครั้งนี้ คือ ทางตำรวจต้องประสานกับแม่คนหายให้เดินทางจากบุรีรัมย์มากรุงเทพมหานคร ประสานงานให้แม่มาเจอเพื่อตรวจ DNA แม้ให้ความร่วมมือดีมาก ทุกคนอยากหาห้องให้พบ ผู้ล่าคิดว่ามาเจอเลือดที่โรงพยาบาลตำรวจครั้งเดียวจะจบ แต่เพิ่งจะได้รับความรู้ว่าจะไปเจอเลือดที่สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรมด้วย การที่ไปเจอ</p>

ตารางที่ 6.9 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีที่สงสัยว่าถูกฆาตกรรม หรือหายโดย ไม่ทราบสาเหตุ
โดย พ.ต.ท.ธีรเดช ธรรมสุธีร์ (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>(4) งบประมาณในการทำงานไม่มี ซึ่งผู้เล่าต้องใช้เงินส่วนตัวหลายหมื่นบาทแต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ และยังไม่ทราบสาเหตุของการหายตัวที่ชัดเจน</p> <p>(5) การประสานงานกับหน่วยงานเอกชน หากไม่เป็นคดีอาญา ฝ่ายสืบสวนจะขอข้อมูลลำบาก ต้องให้พนักงานสอบสวนดำเนินการแทน</p>	<p>เพราะผู้เสียหายบอกว่าไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลกัน แล้วคุณแม่อีกไปดูศพตามสถานที่ต่างๆ ทุกๆ ที่จะบอกว่าคุณแม่อุ้มต้องทิ้งเบอร์ไว้เพราะไม่มีการออนไลน์กัน ผมต้องทำหนังสือประสานงานไปทุกที่ ซึ่งมันเยอะมากครับ เพราะเราจุดไม่เจอน้องหายโดยตรงไหน แต่รู้น้องหาย เมื่อถามถึงหน่วยงานรับผิดชอบอย่างแท้จริง จริงๆ แล้วคดีนี้เองเป็นแดนเซอร์ในวงดนตรีชื่อดัง ทำให้กองปราบปรามมีอำนาจในความรับผิดชอบ ถ้าแม่อุ้มก็ไม่มีใครรับผิดชอบโดยตรง พอเป็นข่าวขึ้นมาก็จะได้รับการประสานงานเป็นอย่างดีจากภาคเอกชน จนกระทั่งปัจจุบันก็ยังหาไม่เจอ ทุกวันเกิดน้องทักวับปริญญาของน้องผู้เล่าจะได้รับ message จากแม่อุ้มเขาบอกว่า “แม่อุ้มน้องอย่างมีความหวัง”</p>

ตารางที่ 6.10 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีฆาตกรรม และหรือหายโดยสมัครใจ โดย พ.ต.ท.วิชัย สนั่นกุล

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>1. พฤติการณ์การหายตัวไปของคนหาย</p> <p>(1) เรื่องที่ 1 เป็นเรื่องการหายตัวไปของหญิงสาวเดินไปซื้อนมตอนเย็นแล้วหายตัวไปในลักษณะผิดปกติ เพราะบ้านกับจุดที่ไปซื้อนมไม่ไกลกัน และมีพยานเห็นว่าเดินออกมาจริง และต่อมาพบเป็นศพอยู่ในลำธารใกล้ ๆ กับบ้านพักเนื่องจากถูกหลอกลวงไปข่มขืนแต่เกิดการต่อสู้และขจัดขึ้นจึงถูกฆ่าทิ้งศพในลำธาร มีพยานบุคคลยืนยัน</p> <p>(2) เรื่องที่ 2 เป็นเรื่องการหายตัวไปโดยไม่ทราบสาเหตุ ของพวกวัยรุ่นติดยาเสพติดและพวกหนีออกจากบ้าน ฝ่ายสืบสวนควรมีข้อมูลไว้ที่สถานีตำรวจเพื่อสะดวกต่อการติดตามตัว</p> <p>2. ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) เรื่องที่ 1 ผู้เล่าเป็นฝ่ายสืบสวนได้รับความหมายก็ออกติดตามตัวและหาข่าว และได้ข้อมูลจากคนขับรถวินรถจักรยานยนต์ว่าเห็นคนหายผ่านมาบริเวณจุดเกิดเหตุแต่ยังไม่พบตัว</p>	<p>ผู้เล่าได้เล่าถึงกรณีคนหายในคดีฆาตกรรม เรื่องมีอยู่ว่าแม่ของคนหายได้มาแจ้งกับผู้เล่าโดยตรงว่าลูกสาวได้ออกมาที่บ้านเมื่อตอนเย็นเพื่อที่จะมาซื้อนมกระป๋องให้ลูกสาวในตอนเย็น คนที่หายไปมีอายุพอสมควรหน้าตาก็พอใช้ได้ เราได้รูปของคนตายมา เราก็เดินจากบ้านและเดินหาบ้านทุกร้านที่เค้าจะไปซื้อนม จนมาเจอวินมอเตอร์ไซด์ก็เลยทราบว่ามีผู้หายได้เดินผ่านมาและเดินไปไกลถึง วันรุ่งขึ้นเราก็เลยไปตรวจสอบทางธนาคารพบว่าคนหายมากดเงินจริงไป 100 บาท ประมาณ 3 ทุ่มหลังจากนั้นก็หายไป เราก็พยายามหาเพื่อนฝูงที่ทำงานก็ไม่พบเบาะแส แต่ได้ความบางส่วนจากวินมอเตอร์ไซด์ว่าเค้าเคยมาที่จุดเกิดเหตุ 200 เมตร วันต่อมาเราก็พบศพผู้หญิงในลำธาร เราก็มาตรวจก็พบว่าเป็นผู้หญิงที่หายไป พอรู้ว่าเค้าเสียชีวิตแล้วต่อมาก็ต้องหาตัวผู้ต้องหา เราก็เลยหาบริเวณรอบ ๆ ถึงความเป็นไปได้ว่าพลอยมาจากไหน พบว่า จากจุดตาย 100 เมตรเป็นห้องเช่าผู้ชายที่อยู่หลายคนที่จากการสอบสวนพยานบุคคลในและแวกนั้น พบว่า ผู้หายจะออกมาซื้อนม แต่ได้เดินไปหาผู้ชายที่บ้านเช่านี้ ก็มีการกินเหล้ากันแล้วก็เกิดการได้เสียกันและเกิดการโทรమ్ผู้หญิงขึ้นเพราะมีผู้ชายหลายคน แต่ผู้หายไม่ยอมให้เกิดการ</p>

ตารางที่ 6.10 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีฆาตกรรมและหรือหายโดยสมัครใจ โดย พ.ต.ท.วิชัย สนั่นกุล (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>(2) ต่อมามีการพบศพของคนหายอยู่ในลำธารตรวจสอบพบว่า เป็นคนที่แจ้งหายไว้จริง จึงสืบสวนและตรวจสอบพบว่า ใกล้ จุดเกิดเหตุมีผู้ขายมาเช่าบ้านอยู่ร่วมกันประมาณ 10 คน</p> <p>(3) ผู้เล่าจึงสืบสวนและมีพยานยืนยันว่าผู้ตายเข้าไปกินเหล้ากับ กลุ่มชายดังกล่าวและมีการได้เสียกันขึ้น แต่มีคนอื่นจะเข้ามาร่วมด้วยจึงเกิดการต่อสู้และทำร้ายคนตายจนเสียชีวิตและ นำศพไปทิ้งลำธารใกล้ ๆ</p> <p>(4) ผู้เล่าจึงติดต่อแพทย์และฝ่ายพิสูจน์หลักฐานมาตรวจสอบที่ เกิดเหตุ และพบหลักฐานหลายอย่างยืนยันการกระทำผิดของผู้ต้องหา และก่อนการตรวจพิสูจน์ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ทางคดีกับแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดี ในที่สุดสามารถจับกุมตัวผู้กระทำผิดได้ทั้งหมด</p> <p>9. บัจจุบันนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) การที่ผู้เล่ามีจิตสำนึกที่ดีของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยคนหายพลัดหลง การใส่ใจในการออกสืบสวนติดตาม</p> <p>(2) การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคนหายเป็นสิ่งสำคัญมาก</p>	<p>ต่อสู กลุ่มผู้ขายจึงจับหัวผู้หญิงโขกกับพื้น คนข้างห้องเขาเห็นว่าผู้หญิงยังไม่ตาย แต่ผู้ขายกลุ่มนี้ลากผู้หญิงไปทิ้งลำธาร เราก็เลยเรียกผู้ขายทั้งหมดเลยเกือบ 10 คน เรียกพยานมาด้วย มาสอบเลย คือพยานบอกเราแล้วว่า คนไหน ที่เป็นคนฆ่า ที่ข่มขืนแล้วฆ่า เรารู้ตัวหมดแล้วเอามาสอบผู้ต้องหา ปฏิเสธหมด จากนั้นเราประสานกับฝ่ายกองพิสูจน์หลักฐานเพื่อไปตรวจที่ ห้องพักของผู้ต้องหา เมื่อเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานตรวจสอบ หยดเลือด เส้นขน จากที่เกิดเหตุและจากผู้ต้องสงสัย พบว่าได้ผลที่ตรงกันจึงจับกุมผู้ต้องหาได้เกือบทุกคนและดำเนินคดีไปตามกฎหมาย</p>

ตารางที่ 6.10 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีฆาตกรรมและหรือหายโดยสมัครใจ โดย พ.ต.ท. วัชรย สนสกุล (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>(3) ความรวดเร็วในการสืบสวนหาข่าวจากพยานบุคคล ซึ่งคดีนี้ถ้าใช้ความรวดเร็วมากกว่านี้คนหายอาจจะไม่ตายก็ได้</p> <p>(4) การทำงานและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนที่พยายามติดตามตัวโดยหาพยานหลักฐาน เช่น พยานบุคคลซึ่งในเรื่องนี้สำคัญมากเพราะเป็นประจักษ์พยานและเห็นเหตุการณ์ด้วย</p> <p>(5) การใช้พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จากการร่วมตรวจสอบที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานในการเข้าเก็บรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อตรวจพิสูจน์และมัดตัวผู้กระทำผิด</p> <p>(6) กรณีที่ 2 หากมีข้อมูลของกลุ่มวัยรุ่นในพื้นที่ที่เป็นฐานข้อมูล ก็สามารถใช้ในการสืบสวนติดตามคนหายได้ในระดับหนึ่ง</p>	<p>กรณีที่ 2 มีแม่มาแจ้งความว่าลูกหายไปหลายเดือนแล้ว ผู้เล่าและทีมสืบสวนได้สอบถามเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กทั่วไป ว่าลูกติดยาหรือไม่ แต่แม่บอกว่าลูกไม่ค่อยคุยอะไรให้ฟัง และนำรูปมาให้เจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วบอกว่ามีเพื่อนอยู่กลุ่มนี้ ผู้เล่าจึงทำการสืบสวนและทราบว่ากลุ่มเพื่อนเด็กมีปัญหาระบาดหลายรายคน ผู้เล่าจึงนำตัวผู้ต้องหาที่ถูกจับในคดียาเสพติดในพื้นที่มาสอบถามว่ารู้จักกับเด็กคนนี้หรือไม่ ซึ่งผู้ต้องหาสามารถตอบและให้ข้อมูลได้มาก หลังจากนั้นก็มางานสืบสวนจึงติดตามสืบสวนหาข่าวจนไปพบว่าเด็กติดยาเสพติดจนไม่ยอมกลับบ้าน เจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงนำตัวเด็กไปบำบัดฟื้นฟู ตามกระบวนการแก้ไขผู้ติดยาเสพติด</p>
<p>10. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีงานในความรับผิดชอบในเขตพื้นที่มากเกินไป ทำให้ความสนใจเรื่องคนหายน้อยลง</p>	

ตารางที่ 6.11 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีอุบัติเหตุ โดย พ.ต.อ.นริ บัณฑวงศ์

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>1. พฤติการณ์การหายตัวของคนหายและการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลที่หายตัวไป</p> <p>(1) เรื่องแรกกล่าวนำคนที่หายตัวไปถือเป็นความสูญเสียที่ยิ่งใหญ่มากถ้าเกิดขึ้นตนเองแล้วจะรู้ทันทีว่าเป็นเรื่องเศร้ามาก</p> <p>(2) กรณีการติดตามตัวคนหายจากอุบัติเหตุ ชานติกำผับ มีคนตายจำนวนมากและบางศพไม่สามารถพิสูจน์จากกายภาพภายนอกได้ เนื่องจากเผาไหม้จนดำ</p> <p>(3) การหายตัวจากภัยธรรมชาติ สีนามิ ซึ่งมีศพจำนวนมากที่ยังไม่สามารถพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลได้</p> <p>2. ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) กรณีคนหายและตายในการเกิดอุบัติเหตุไฟไหม้ ชานติกำผับ มีคนตาย 64 คน แต่แจ้งหาย 66 คน ผู้เล่าเป็นผู้ชำนาญการในการตรวจพิสูจน์ใช้การปฏิบัติการใช้รถ ดักการตั้งกองอำนาจการ ณ ที่เกิดเหตุ และเก็บข้อมูลของคนตายทั้งหมดทุกศพ และเก็บข้อมูลของญาติและเก็บหลักฐานอื่นของคนตายเพื่อทำการตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบ</p>	<p>ผู้เล่าได้เล่าย่อๆ 2 กรณี คือเรื่องส่วนตัวกับเรื่องงาน เรื่องแรกเป็นเรื่องที่ประสบกับตนเองเพราะผู้หายคือพ่อของผู้เล่าเอง โดยเล่าว่า คุณพ่อผมอายุ 82 ปี เป็นอัลไซเมอร์ บำนาญอยู่บางเขน วันที่หายนั้นพ่อได้ชนรถเมลล์สาย 39 เพื่อไปเยี่ยมคุณแม่ที่สะพานควาย จากนั้นหายไป 3 วัน ผู้เล่าแจ้งทุกสถานีตำรวจที่รถเมลล์สาย 39 ผ่าน ตามหาที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรรมและสุดท้ายไปตามที่สถาบันนิติเวช เพราะคิดว่าพ่อเสียชีวิต ถ้าไม่พบกับตัวเองไม่รู้หรือว่าความสูญเสียของคนหายเป็นยังไง ปรากฏว่า จส.100 ช่วย โทร.กลับมาบอกว่าพบที่โรงงาน sony ปทุมธานี เมื่อไปพบก็สุขสบายดีเพราะผู้หญิงที่โรงงานดูแลเป็นอย่างดี เรื่องคนหายเป็นเรื่องสำคัญมาก ถ้าไม่เจอกับตัวเองไม่รู้หรือว่ารู้สึกวิตกกังวลแค่ไหนที่คนที่เรารักหายตัวไปโดยที่เราไม่รู้เรื่องอะไรเลย</p> <p>กรณีที่ 2 ผู้เล่ายกตัวอย่างคดีชานติกำ มีศพ 64 แต่มีคนแจ้งหาย 66 คน วิธีการพิสูจน์บุคคลที่ย่างที่สุด เร็วที่สุด คือการดูลายนิ้วมือ ความชำนาญของเราจะดูได้เลยว่าใครเป็นใคร ต่อมาคือ ฟัน จะมีประวัติการทำฟัน ออกฟัน แต่ประเทศไทยไม่ค่อยทำประวัติฟันกัน แต่ต่างประเทศจะมีมาก และสุดท้ายคือการเอ็กซเรย์ นอกนั้นก็จะเป็นเอกลักษณ์บุคคล คราวนี้ ชานติกำมี 64 เราก็อำนาจข้อมูลเราก็ดังสถานที่ที่ข้ามสน.ทองหล่อ เพราะฉะนั้นผู้เล่ามีข้อมูลคนหายโรงพยาบาล</p>

ตารางที่ 6.11 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีอุบัติเหตุ โดย พ.ต.อ.นริ บัณฑุวงศ์ (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>(2) ใน 16 รายสุดท้ายซึ่งไม่สามารถตรวจพิสูจน์จากลายนิ้วมือและพยานหลักฐานอื่น ๆ เพราะถูกไฟไหม้ใช้วิธีการตรวจ DNA เพื่อเปรียบเทียบใช้เวลา 90 ชั่วโมงสามารถส่งศพให้กับญาติได้ครบทุกคน ส่วนที่แจ้งเกินไว้ 2 ศพนั้นปรากฏว่าไปนอนไม่ได้มาที่เกิดเหตุ</p> <p>(3) กรณีการหายจากภัยธรรมชาติ สืบหา การติดตาม คนหายจากเหตุการณ์ดังกล่าวนั้นค่อนข้างลำบากเนื่องจากมีศพจำนวนมาก การตรวจพิสูจน์จะต้องใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เข้าช่วยและยังคงค้างอยู่ประมาณ 388 ศพ เนื่องจากไม่มีข้อมูล น่าจะเป็นคนงานต่างดาวชาวพม่า</p> <p>(4) ผู้เล่าให้แนวทางในการบริหารจัดการการสืบสวนติดตามคนหายในกรณีที่มีการที่สงสัยว่าจะถูกฆาตกรรม ควรมีหน่วยงานกลางในการเก็บข้อมูลเอกลักษณ์บุคคล เพื่อให้พนักงานสอบสวนสามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ เมื่อมีการรับแจ้งคนหายก็จะส่งข้อมูลเข้าสู่ศูนย์เพื่อตรวจเปรียบเทียบกับข้อมูลในศูนย์ ทำให้เกิดความคล่องตัวมากขึ้น</p>	<p>ตำรวจ และโรงพยาบาลจุฬาฯ สถาบันนิติเวช กองทะเบียนประวัติ และหน่วยงานเมื่อญาติมาแจ้ง ผู้เล่าจะมากทำ matching กันว่าจำนวนศพต้องเท่ากัน ศพที่ไม่ห้มองเห็นได้ ก็จะดูง่ายขึ้น โดยดูจากเครื่องแต่งกาย รูปพรรณภายนอก พอถึง 16 ศพสุดท้ายดำห้หมดเลย ดูไม่ออกเลย ก็ต้องมาพิสูจน์พัน DNA เพื่อตรวจสอบให้ตรงกัน มีรายหนึ่งจะขึ้นเครื่องไปเรียงใหม่จะขอรับศพเดี๋ยวนี้ ผู้เล่าบอกไม่ได้ให้ไปไม่ได้เพราะถ้าให้ผิดไป 1 ศพ แปลว่าผิด 2 ศพ ก็เลยต้องตรวจพัน ภายหลังโทรกลับมาแจ้งว่าคนหายไปพญา ไม่หาย ไม่ตาย ทุกศพที่ matching กันหมด ก็เลยปิดคดี</p> <p>ผู้เล่าได้กล่าวถึงการทำงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ อย่างกรณีเหตุการณ์เสนามิ มีศพที่เสียชีวิตมากกว่า 5,000 ศพ การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลต้องตรวจเปรียบเทียบลายนิ้วมือ DNA หรือพัน กรณีที่ตรวจ DNA ต้องตรวจเปรียบเทียบกับฐานข้อมูลของพ่อแม่และแม่ จะต้องทำ matching หลายครั้ง ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงมาก หลายสิบล้านบาท ต้องใช้ระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วย ทุกวันนี้มีศพค้างอยู่ 388 ศพ น่าจะเป็นพม่าเพราะตรวจสอบข้อมูลไม่ได้ ควรเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานตำรวจทั่วประเทศ ให้สามารถตรวจสอบข้อมูล DNA ข้อมูลพัน ของโครงการตำรวจ หรือของสมาคมแพทย์ของประเทศไทย เอามารวมกัน NIMC (National Information Management Center) เป็นศูนย์รวมข้อมูลเอกลักษณ์บุคคล</p>

ตารางที่ 6.11 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีอุบัติเหตุ โดย พ.ต.อ.นริ บัณฑุวงศ์ (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>3. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) ผู้เล่ามีจิตสาธารณะ มีสำนึกที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ และเป็นนักบริหารจัดการที่ดีเยี่ยม เมื่อเกิดเหตุแล้วปฏิบัติภารกิจเชิงรุก รวดเร็ว และถูกต้อง เป็นธรรมชาติ จึงทำให้งานสำเร็จอย่างดียิ่ง และมีความตั้งใจในการทำงาน</p> <p>(2) เทคนิคสำคัญของการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลก็คือการเก็บข้อมูลจากลายนิ้วมือ ภาพถ่าย การทำฟัน และ DNA หากมีครบสามารถตรวจพิสูจน์บุคคลที่สูญหายได้อย่างรวดเร็ว และการมีหน่วยงานกลางในการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในอนาคตจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น</p> <p>4. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) การไม่บูรณาการในการทำงานเกี่ยวกับการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไม่มีหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพที่แน่นอน</p> <p>(2) การที่ยังไม่เกิดหน่วยงานกลาง NIMC (National Information Management Center) เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน</p>	<p>เหมือนการสั่ง pizza hut ข้อมูลคนหายทั้งหมดของ ทว. จะรวมมาไว้ในถึงเดียวกัน ถ้าแจ้งคนหายจากนราธิวาส ถ้าพนักงานสอบสวนสามารถโทร.มาเช็คที่กรุงเทพฯ สามารถโทร.ถามได้เลย ว่ามีลายนิ้วมือนี้นั้นไหม ก็สามารถเชื่อมโยงกันได้ ระบบนี้จะเอามา match กันได้หมด ซึ่งจะสามารถพัฒนาได้ ผู้เล่าได้กล่าวชื่นชมการจัดทำโครงการวิจัยครั้งนี้เป็นคุณูปการอย่างยิ่ง เราจะได้รู้ว่าหน่วยงานแต่ละหน่วยงานติดขัดตรงไหน การนำศพนิรนามกลับสู่บ้านได้เป็นบุญอย่างยิ่ง ผู้เล่าตรวจพิสูจน์ศพที่ชันสูตรใช้เวลา 90 ชั่วโมง เท่านั้น แต่ทำแล้วได้กุศลที่ทำให้ทุกคนกลับบ้านได้</p> <p>ผู้เล่ากล่าวว่า ถ้าเราทำได้ประชาชนจะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ ทุกวันนี้เราก็กินกัน แต่มีแรงแผ่วๆ แต่ละส่วน ตรงนั้นแต่นิด และเหนื่อย มันไม่ครบรอบคอบกัน ต่อไปถ้าหากมีคนแจ้งว่าลูกสาวหาย ผู้เล่าเอาเศษผม เส้นขน ที่ติดในหัวที่บ้านเข้าเครื่อง matching ได้ จะดีมากเลย ตอนนี้ ตำรวจกำลังทำอยู่และกำลังจะมีนโยบายในการจัดตั้งเป็นศูนย์พิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล</p>

ตารางที่ 6.12 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีฆาตกรรม โดย ด.ต.พนม เนตรภู

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>1. พฤติการณ์การหายตัวของคนหาย</p> <p>(1) ผู้เล่าพบศพคนตายโดยไม่ทราบว่าเป็นใคร มีตำหนิรูปพรรณชัดเจน และสามารถสอบลายพิมพ์นิ้วมือได้ การตายน่าเชื่อว่าเกิดจากการฆาตกรรม</p> <p>2. ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) เบื้องต้นการตรวจสอบลายนิ้วมือ สามารถบอกได้ว่าผู้ตายเป็นใคร เนื่องจากเคยมีประวัติการถูกจับกุมตัวมาก่อน</p> <p>(2) จึงทำการสืบสวนย้อนกลับไปถึงที่พักและบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับผู้ตายจึงพบว่ามีความสัมพันธ์กับอาจารย์สอนพิเศษท่านหนึ่ง</p> <p>(3) ทำการสืบสวนโดยการประสานงานในเชิงไม่เป็นทางการกับหน่วยที่ต้องทำการหาข้อมูล เช่น การใช้โทรศัพท์ การติดต่อหน่วยราชการ หรือการตรวจสอบการเดินทางออกนอกประเทศ เมื่อได้ข้อมูลครบก็เข้าจับกุมผู้กระทำผิด</p>	<p>ผู้เล่าได้เล่าถึงคดีคนหายที่ถูกฆาตกรรมว่ามีหญิงสาวโดนฆ่าต่างหน้าหายไป แล้วศพลอยน้ำขึ้นมาที่สถานีตำรวจนครบาลปากคลองสาน เบื้องต้นเราไม่รู้ว่าค่าเป็นใคร แต่จากการที่เราไปดูที่ศพพบว่า ผู้ตายทำผมสีแดง ทาเล็บสีแดง ถูกจับต่างหน้าด้วยตะมเบล จากการตรวจลายพิมพ์นิ้วมือศพพบว่า ผู้หญิง คนนี้เคยต้องคดีการพนันที่พัทยา เธอรู้ว่าไม่มีใครสืบไป สืบมา พบว่าพักอาศัยอยู่ที่อื่น ที่งานได้กระจายข่าวไปแถบที่พักอยู่ ตรวจสอบอีกครั้งพบว่า ผู้ตายไปมีความสัมพันธ์กับอาจารย์สอนพิเศษที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งอาจารย์พิเศษเป็นคนญี่ปุ่นด้วย ขั้นตอนการสืบสวน คือ หาตัวคนร้ายที่งานไปสอบถามญาติที่พักอยู่ว่าหายไปกี่วันแล้วญาติบอกว่าหายไปหลายวันแล้ว หายไปกับอาจารย์พิเศษญี่ปุ่นคนนี้ เราก็เลยประสานไปที่จุฬาฯ ตามหลักแล้วพนักงานสอบสวนจะต้องทำหนังสือสอบถามแต่ทางในสืบสวนเราอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวรู้จักกับอาจารย์ในจุฬาฯ แล้วก็สอบถามไปว่าหมายเลขพาสปอร์ตของผู้ต้องสงสัยคืออะไร และประสานไปทางตำรวจตรวจคนเข้าเมืองให้เพื่อนทางนั้นบล็อกไว้ก่อนเผื่อจะเดินทางไปต่างประเทศ ต่อมารู้ว่าเขาพักอยู่โรงแรมนารายณ์แถวสีลม ผู้เล่าจึงได้ไปรอทำการจับกุมตัวอยู่ด้านล่าง แต่ในระหว่างนั้น พอเขามาถึงและขึ้นไปบนห้องพักปรากฏว่า</p>

ตารางที่ 6.12 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายในคดีฆาตกรรม โดย ด.ต.พนม เนตรภู (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>3. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) ผู้เล่ามีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่อย่างดี เสียสละ</p> <p>(2) ผู้เล่ามีไหวพริบดีในกรณีที่เกิดและสามารถในการประสานงานอย่างไม่เป็นทางการดีมาก</p> <p>4. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) การประสานงานกับหน่วยงานราชการแบบเป็นทางการจะได้อข้อมูลซ้ำมาก</p>	<p>มีเจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองปราบจับกุมตัวเขาไว้แล้ว สิ่งที่เราไปหาบุคคลที่หาย หนึ่งคือเทคนิคการสืบสวน เราอาศัยพวกโทรศัพท์มือถือ ลายพิมพ์นิ้วมือ สองคือสัญชาตญาณของนักสืบที่ทุกคนมีอยู่ในตัวอยู่แล้ว ว่าผู้หญิงคนนี้ทำงานเกี่ยวกับอะไร ดูได้จากกรการโทรกรรม ทาสีผม ประเมินว่าทำงานเกี่ยวกับอะไร และสามารถทางด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับหน่วยงานต่างๆ ที่เราจะต้องไปหาข้อมูล ถ้าจะรอหนังสือราชการมันจะช้า ยุ่งยาก และไม่ทันเวลา</p>

ตารางที่ 6.13 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายที่สงสัยว่าถูกฆาตกรรม อุบัติเหตุ ภัยธรรมชาติ หรือหายโดยไม่ทราบสาเหตุ โดย พ.ต.ต.หญิง ศิริประภา รัตติยญา

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>1. พฤติการณ์การหายตัวของคนหาย</p> <p>(1) ผู้เล่าเล่าเรื่องคนหายที่กลายเป็นศพถูกฆาตกรรม โดยชี้ให้เห็นว่านิติวิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญในการคลี่คลายคดี</p> <p>2. ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) เบื้องต้นเมื่อรับแจ้งคนหายก็จะเข้าไปตรวจที่เกิดเหตุเพื่อหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมให้กับพนักงานสอบสวน</p> <p>(2) นำข้อมูลมาเติมเต็มให้กับคดีของพนักงานสอบสวนที่เกิดเหตุนั้น ๆ</p> <p>3. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) ผู้เล่ามีความตั้งใจในการทำงาน</p> <p>(2) การเข้าไปพบพนักงานสอบสวนและฝ่ายสืบสวนในแต่ละคดีก่อนทำการเก็บข้อมูล จะมีประโยชน์ในการรวบรวมพยานหลักฐานมาก</p>	<p>ผู้เล่ามีตำแหน่งเป็นสารวัตร มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการเดินทางไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และมีประสบการณ์ทำงานด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุในคดีต่างๆ มาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ปี จากประสบการณ์ในการทำงานพบว่าการรับแจ้งคดีคนหายที่กลายเป็นคดีฆาตกรรมมีอยู่หลายคดี เช่น คดีของ แพทย์หญิง ผัสพร มีการแจ้งความไว้ที่ สน.พญาไท ขอยกตัวอย่างคดีนี้เนื่องจาก ได้มีโอกาสไปตรวจร่วม เพราะมีการตรวจหลายครั้งมากในคดีแพทย์หญิง ผัสพร เมื่อได้ขึ้นเนื้อหาถึงส้วม แล้วนำมาตรวจเปรียบเทียบ DNA แล้ว เราได้รับคำสั่งให้ไปตรวจที่บ้านพักของคุณหมอมัสพร ได้เข้าไปในห้องนอน ตรวจเก็บเส้นผมที่หัว หรือของใช้ที่ใช้ประจำเพื่อหา DNA มาตรวจเปรียบเทียบกับชิ้นเนื้อในถังส้วม ซึ่งผลการตรวจพิสูจน์ชิ้นเนื้อพบว่าตรงกัน อันนี้คืองานที่เกี่ยวข้องกับสืบสวน ถ้านิติวิทยาศาสตร์สามารถพิสูจน์ได้ว่าชิ้นเนื้อนั้นเป็นของหมอมัสพร ก็จะสามารถพิสูจน์การกระทำผิดของคนร้ายได้ เพราะถ้าจะแจ้งข้อหาฆาตกรรมต้องทราบว่าฆ่าใคร ศพหรือชิ้นส่วนของศพอยู่ที่ไหน ดังนั้นงานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์จึงมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับการสืบสวนติดตามคนหายจนไม่สามารถแยกจากกันได้</p> <p>นิติวิทยาศาสตร์ด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสืบสวนติดตามคดีคนหายที่กลายเป็นศพ เช่น case ที่สถานีตำรวจนครบาลจะเข้้น้อย พบศพลอย</p>

ตารางที่ 6.13 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายที่สงสัยว่าถูกฆาตกรรม อุบัติเหตุ ภัยธรรมชาติ หรือหายโดยไม่ทราบสาเหตุ โดย พ.ต.ต.หญิงศิริประภา รัตติบุญญ (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>(3) การเก็บข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเอกลักษณ์บุคคล เป็นงานที่สามารถตรวจสอบบุคคลที่หายหรือได้เป็นอย่างดี และแม่นยำ</p> <p>4. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) ระบบงานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ของไทยยังขาด</p> <p>การพัฒนาและส่งเสริมให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล</p>	<p>นำมาเป็นผู้หญิง ใส่เสื้อชั้นในสีแดง ตรงกับที่ญาติแจ้งว่าหญิงสาวที่หายตัวไปชอบใส่เสื้อชั้นในสีแดง สิ่งที่ทางสืบสวนได้มาจะทำให้เราสามารถค้นหาหลักฐานได้ชัดเจนขึ้น เปรียบเทียบว่าพนักงานสืบสวนมีกรอปรอยู่ เราหาจิกซอร์มาต่อ เมื่อชุดที่เกิดเหตุเข้าไปตรวจเราก็จะไปหาหลักฐานมาต่อให้ภาพขึ้นมา วัตถุพยานที่เราไปหาจะมีหลายลักษณะ ลักษณะแรกจะเป็นวัตถุพยานเพื่อหาหาเชื่อมโยง</p> <p>ขอสนับสนุนศูนย์พิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล กรณีตรวจพิสูจน์บุคคลเคสสีนามียกตัวอย่างกรณีที่ชาวเดนมาร์คที่ไปเที่ยวพังกา สงสัยว่าจะเสียชีวิต ได้แจ้งบุคคลสูญหาย แต่หาศพไม่พบ case นี้ เราได้รับการประสานให้ไปตรวจที่เกิดเหตุ ไปที่บ้านผู้หายไปตรวจทุกอย่างจากวัตถุผู้หายใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น หวี ก็อาจมีเส้นผมติดอยู่ หรือแปรงสีฟันก็นำมาตรวจหา DNA ได้</p>

6.2.2 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการติดตามคนหาย

จากการดำเนินกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling) คณะผู้วิจัยได้นำปัจจัยที่ทำให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จจากการเล่าเรื่องของผู้เข้าร่วมกิจกรรมมานำเสนอดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6.14 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการติดตามคนหายในคดีลักพาตัว
โดยคุณเอกลักษณ์ หลุ่มชมเชย

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ	รายละเอียดโดยสรุป
<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้เทคนิคการสืบสวนโดยการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสถานที่หายตัวไป 2. การวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมส่วนตัวและอายุของเด็ก 3. การนำภาพของเด็กตีพิมพ์ในสื่อหนังสือพิมพ์ เพื่อให้สาธารณชนได้จดจำและโทรศัพท์เข้ามาบอกเจ้าหน้าที่ 4. ความต่อเนื่องและการประสานงานความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและมูลนิธิกระจกเงา 	<p>เล่าเรื่องการลักพาตัวเด็ก อายุ 6 ขวบ เหตุเกิดที่สวนสาธารณะแม่ของเด็กทำงานอยู่ในสวนสาธารณะได้นำเด็กมาด้วย เมื่อแม่กำลังทำงานและเด็กกำลังเล่นอยู่ในสวน เมื่อถึงเวลากลับบ้านพบว่า เด็กหายตัวไปแล้ว แม่จึงไปแจ้งความไปที่ สน.บึงกุ่ม เมื่อเวลาผ่านไป 4 วันยังไม่สามารถตามตัวกลับมาได้ แม่จึงได้ไปแจ้งกับเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิกระจกเงาให้ทราบ ผู้เล่ากับทีมงานจึงตั้งประเด็นว่าเด็กอายุแค่ 6 ขวบคงไม่มีเรื่องรู้สาวแน่นอน ส่วนเรื่องเกมแม่ได้บอกว่าเป็นเกมเล่นเกม ดั่งนั้นปัญหา 2 ข้อนี้ตัดทิ้งได้เลย จึงหันไปที่ประเด็นการลักพาตัวและคิดว่าถ้าเด็กในวัยนี้ถูกหลอกไปน่าจะเป็นการหลอกกว่าจะพาไปซ่อนนม ทีมงานจึงได้ลงสำรวจพื้นที่สวนสาธารณะดังกล่าวว่ามีร้านขายนมอยู่ใกล้ ๆ หรือไม่ พบร้านขายนมในปั้มน้ำมัน จึงประสานขอข้อมูลกล้องวงจรปิด พบหลักฐานว่าเด็กคนดังกล่าวเดินทางไปกับชายวัยกลางคนที่ชอบเข้ามาในสวนสาธารณะบ่อยๆ และมักจะชอบเข้าไปตีสนิทกับเด็กพร้อมกับพาเด็กไปซ่อนนมในร้านขนมและแวกนั้น จึงทำให้ได้ตัวผู้ต้องสงสัย</p> <p>มูลนิธิกระจกเงาจึงนำภาพของเด็กเผยแพร่ในสื่อหนังสือพิมพ์ ต่อมา 2 วันแม่คำที่จังหวัดอุทัยธานีโทรศัพท์บอกว่ามีเด็กหน้าตาเหมือนในรูปได้นำวิทยุสื่อสารมาขายให้กับพนักงานรักษาความปลอดภัยในราคา 300 บาท ทีมงานสำรวจกับทีมงานของมูลนิธิจึงได้ตามไปและพบกับตัวเด็กแต่คนร้ายไหวตัวทัน หลบหนีไป เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงไม่สามารถจับผู้กระทำผิดมาลงโทษได้</p>

ตารางที่ 6.15 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการติดตามคนหาย ในคดีล่องทางเพศ และหายโดยสมัครใจ โดย พ.ต.ท.พัฒนา ฉายาวัดนะ

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ	รายละเอียดโดยสรุป
<ol style="list-style-type: none"> 1. ความตั้งใจทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ 2. การติดตามและประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง 3. ความรอบคอบและสัญญาณของเจ้าหน้าที่ตำรวจ 4. การติดตามและความใส่ใจของผู้บริหาร <p>สถานที่ตำรวจในการสั่งการให้ติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มองว่าการรับแจ้งความคดีคนหายเป็นเรื่องไม่สำคัญ</p>	<p>ผู้เล่ากล่าวว่า วิธีการกระทำผิดของคนร้ายรายนี้ น่าจะเป็นคนที่เคยหลอกเด็กสาวมาแล้วหลายราย โดยเลือกเหยื่อที่ชอบเดินเที่ยวตามสวนสาธารณะในกรุงเทพฯ เช่น สวนสันติภาพ สนามหลวง และสวนลุมพินี โดยเหยื่อเป็นเด็กผู้หญิง อายุ 14 ปี ได้หายตัวออกไปจากบ้าน แม่ของเด็กได้เข้ามาแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สถานีตำรวจ จึงให้ตำรวจสายตรวจออกไปติดตามตัว โดยตำรวจสอบถามและแวกบ้านของเด็กว่ามีเพื่อนกี่คน ชื่ออะไรบ้าง เคยไปที่ไหนมาก่อน มีแฟนหรือเปล่า ชอบอะไรบ้าง และได้สอบถามพ่อแม่ของเด็กด้วย ซึ่งพ่อแม่ของเด็กก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี การสอบถามถึงพฤติกรรมส่วนตัวของเด็กอย่างละเอียดจะเป็นตัวช่วยชี้้นำให้ทราบถึงสาเหตุการหายตัวของเด็ก และสามารถขยายผลในการสืบสวนติดตามเด็กได้</p> <p>คดีนี้ต้องใช้เวลาในการติดตามหาตัวนานมากพอสมควร เพราะเด็กถูกล่องทางเพศ และหายไปโดยสมัครใจด้วย การพบตัวเด็ก พบได้โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เคยมอบหมายหน้าที่ให้ไปสืบสวนติดตามคนหายได้ไปพบเด็กกำลังเดินเที่ยวเล่นอยู่คนเดียว จึงขอตรวจบัตรประชาชนแต่เด็กไม่ให้ดู เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงสอบถามประวัติ ซึ่งเด็กมีพิกุลและพยายามเดินหนีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้ต้องนำตัวเด็กมาโรงพักและตรวจสอบประวัติอีกครั้ง พบว่าเป็นเด็กที่หายตัวออกไปจากบ้านด้วยความสมัครใจ และได้หนีไปกับผู้ชายซึ่งเป็นเด็กการหายตัวไปเพื่อการล่องทางเพศ</p>

ตารางที่ 6.16 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการติดตามคนหายในคดีฆาตกรรม
โดย ร.ต.อ.หญิง รัชดาภรณ์ มรม่วง

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ	รายละเอียดโดยสรุป
<ol style="list-style-type: none"> 1. การตรวจพิสูจน์ดีเอ็นเอ และ เอกหลักฐานบุคคล 2. นำผลที่ได้ไปประกอบกับคำให้การ และความของญาติผู้เสียชีวิต ซึ่งข้อมูลตรงกัน 3. การตรวจทางห้องปฏิบัติการเป็นสิ่งที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ 	<p>ผู้เล่าได้นำกรณีศึกษาหญิงสาวที่ถูกฆาตกรรม และพบศพที่มีแต่โครงกระดูก และหนัง ภายใตที่เกิดเหตุ พบ เสื้อชั้นใน ยางรัดนมตกอยู่ ท่อนล่างของโครงกระดูก กะโหลก ไม่มีกระดูก 3 ซีก เป็นเพศหญิง อายุ 20 -30 ปี ใส่ฟันปลอม 3 ซีก เสียชีวิตมาแล้วประมาณ 1 เดือน วัตถุพยานเสื้อ ขวดยาน้ำหอมรูปผู้หญิง กระจกแตก มีร่องรอยเสียหายจากกระดูก จากสัตว์กัดแทะ เอากระดูกมาเรียงกัน หายไปบางส่วน ฟันที่พบเหลือ 3 ซีก 14 17 21 ฟัน มีร่องรอยการซ่อมแซมฟัน ฟันสูญหายไป จะเห็นได้ว่าโครงกระดูกไม่ต่อ อาจจะไม่ใช่คน ๆ เดียวกันก็ได้ จึงต้องส่งตรวจ ดีเอ็นเอ นอกจากนี้ยังพบวงกุญแจบริเวณเกิดเหตุ คณะชันสูตรพลิกศพพร้อมกับผู้เชี่ยวชาญได้เก็บรวบรวมพยานหลักฐานที่เกิดเหตุในบริเวณรอบ ๆ และนำมาเรียงลำดับเพื่อพิสูจน์บุคคลสูญหาย โดยการตรวจกระดูกต้นขา สำหรับเรื่องฟันไม่สามารถตรวจสอบได้ทั้งหมดเพราะคนไทยไม่ค่อยมีประวัติการทำฟัน ซึ่งจะใช้วิธีการตรวจ DNA เพราะสภาพศพมีเอ็นติดอยู่บางส่วน</p> <p>หลังจากได้ทำการตรวจพิสูจน์ศพแล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ประสานไปยังนักข่าวเพื่อลงข่าวการหายตัวไป เมื่อญาติอ่านเจอในหนังสือพิมพ์และมาแจ้งว่าหายไป 1 เดือนแล้ว และขอรับศพ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงตรวจสอบข้อมูลผู้ตายกับผู้หายไประบุว่าผู้ที่หายตัวไปมีลักษณะอย่างไร เมื่อได้ข้อมูลตรงกันเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงนำกุญแจที่พบในที่เกิดเหตุไปไขห้องของผู้ตายเพื่อหาวัตถุพยานเป็นข้อมูลให้กับแพทย์นิติเวชอีกครั้ง ซึ่งพบว่าผู้ตายเป็นเพศหญิง สูงประมาณ 162 เซนติเมตร</p>

ตารางที่ 6.17 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการติดตามคนหาย ในคดีฆาตกรรม
โดย พ.ต.ต.ทวีโชค นนทรา

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ	รายละเอียดโดยสรุป
<ol style="list-style-type: none"> 1. ความรวดเร็วในการติดตามจับกุมผู้กระทำผิด 2. พยานหลักฐานของผู้เสียชีวิตที่ผู้กระทำผิดได้นำไปใช้ 3. ความร่วมมือจากกลุ่มมอเตอร์ไซด์และพยานบุคคล 4. การใช้เทคนิคในการสืบสวนหาข่าว และความเป็นคนช่างสังเกต 5. ความใส่ใจ เอาใจจริงของเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนติดตามคนหาย 	<p>ผู้เล่าได้เล่าถึงเหตุการณ์การติดตามคนหายแล้วพบโดยบังเอิญ เป็นกรณีของลูกจ้างหน่วยงานหนึ่งในกรุงเทพมหานคร มีผู้หญิง 3 คน นั่งรถทัวร์ไปพบแฟนทำงานอยู่ต่อเรือที่จังหวัดชลบุรีประมาณ 3 ทุ่ม เมื่อไปถึงเป้าหมายจึงต่อรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างเพื่อบอกทางไปยังอยู่ต่อเรือ โดยนั่งซ้อนไปคนละคัน เมื่อไปถึงอยู่ต่อเรือแล้วพบว่ามอเตอร์ไซด์ไปถึงแค่ 2 คน อีกคันหนึ่งหายไป เพื่อน 2 คนจึงเข้าแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ช่วยสืบสวนติดตาม แต่ไม่สามารถให้ข้อมูลอะไรได้มาก นอกจากบอกลักษณะของรถมอเตอร์ไซด์ว่าผมเกรียน ใส่เสื้อสีเทา</p> <p>วันต่อมาร้อยเวรรับแจ้งพบหญิงเปลือยกายซ่อนบน ทุ่งทางเกวียน อยู่สภาพบาดเจ็บสาหัส จึงนำส่งโรงพยาบาล และได้เสียชีวิตที่โรงพยาบาลในที่สุด แพทย์ชันสูตรศพพบร่องรอยการถูกทารุณและข่มขืน และพบว่าบัตรเอทีเอ็ม และบัตรอิออน หายไป ตำรวจจึงไปสอบถามติดตามกับวินมอเตอร์ไซด์ พบผู้ต้องสงสัยหายตัวไปแล้ว ต่อมาอีก 2 วัน พบว่ามีผู้ใช้บัตรเครดิตของผู้เสียชีวิตในกรุงเทพมหานคร จึงส่งสายตรวจไปตามจับกุม การสืบสวนใช้เทคนิคการสังเกตมอเตอร์ไซด์ของคนร้าย ว่ารถยี่ห้อในกลุ่มไหนชอบใช้ ลักษณะการแต่งกาย การติดตามอย่างนั้นที่และเกาะติด จนจับกุมผู้กระทำผิดได้ สอบสวนพบว่า ผู้กระทำผิดมีอาชีพขโมยมอเตอร์ไซด์รับจ้างระหว่างขโมยผู้โดยสารหน้าอกของผู้โดยสารชนกับหลังของคนร้าย จึงทำให้เกิดอาการทางเพศชั่วคราวไปในโรงงาร้าง แต่ผู้ตายขัดขืนจึงเกิดการต่อสู้ ใช้กำปั้นต่อยท้อง ข้อมแขนสลับและข่มขืนแล้วหลบหนีไป</p>

ตารางที่ 6.18 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายโดยสมัครใจ โดยคุณเอกสิทธิ์ หลุ่มชมแข

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>1. พฤติการณ์การหายตัวของคนหายหายไปกับเพื่อนชายที่ติดต่อกันทางอินเทอร์เน็ตโดยไม่บอกให้ทางบ้านทราบ เป็นลักษณะการหายตัวไปโดยสมัครใจ</p> <p>2. ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน</p> <p>ผู้เล่าและทีมงานได้ติดตามสืบสวน สอบถามจากคนใกล้ชิดคนหาย คือ ครอบครัว โรงเรียน และเพื่อนสนิท จนกระทั่งได้เบาะแสว่าเด็กติดอินเทอร์เน็ต จึงได้เข้าไปติดตามหาเบาะแสต่อทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นวิธีการแกะรอยที่แบบเนียน และผู้ต้องสงสัยไม่รู้ตัวเลย</p> <p>3. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) ความสะดวกและสื่อเทคโนโลยีที่สามารถสื่อสารหาตัวผู้ต้องสงสัยได้</p>	<p>คุณเอกสิทธิ์ได้เล่าถึงเหตุการณ์การหายตัวไปของเด็กผู้หญิงอายุ 14 ปี แม่ของเด็กได้ติดต่อมาทางมูลนิธิกระจกเงา ว่าลูกสาวหายตัวไปจากบ้านหลายวันแล้ว ทางมูลนิธิก็ทำการสืบสวนว่าเด็กหายได้อย่างไร โดยสืบจากบ้านก่อน พบว่า ทางบ้านไม่มีปัญหาเรื่องเงินเพราะเด็กได้เงินไปโรงเรียนวันละ 100 บาท แสดงว่าฐานะทางบ้านค่อนข้างดีพอสมควรสำหรับคนต่างจังหวัด มีพี่น้อง 2 คน ก็รักใคร่กันดีส่วนพ่อแม่ของเด็กก็ให้ความรักแก่ลูกทุกคนเท่ากัน เมื่อสอบถามไปยังเพื่อนสนิทที่โรงเรียนพบว่า เด็กมีรูปร่างหน้าตาดี มีเพื่อนชายมาชอบหลายคน เมื่อสอบถามไปยังเพื่อนสนิทที่พบว่า เด็กมีพฤติกรรมชอบเล่นอินเทอร์เน็ต ผู้เล่ากับทีมงานจึงซื้ออีเมลเพื่อที่จะล็อกอินเข้าไปในเมลของผู้หาย แต่ก็ไม่สามารถที่จะเปิดเมลได้ จึงพยายามสืบต่อไปว่าโดยทั่วไปแล้วเด็กวัยรุ่นจะเซทหาคู่วีแชทอะไร ทีมงานก็ได้ซื้อเว็บไซต์นั้นมา ชื่อว่าเว็บไซต์กู๊ก (www.gooig.com) เมื่อเข้าไปตรวจสอบดูพบว่าน้องคนที่หายได้ใช้เมลเข้าไปเล่น และตั้งกระตุว่า “เราเหงาอยากหาเพื่อนคุย” พร้อมทั้งอีเมลเอาไว้ จึงไล่หาคนที่ตอบกระตุ 4-5 คน ของน้อง พยายามไล่ดูว่าเป็นใคร ในขณะเดียวกันเราก็พยายามสืบจากที่อื่นไปด้วย พบว่าเด็กได้โทรกลับมาหาเพื่อนโดยใช้เบอร์ตู้โทรศัพท์สาธารณะขึ้นต้นด้วยเลข 02-xxxx จึงได้ตรวจสอบเบอร์โทรศัพท์พบว่าอยู่แถวหน้ามหาวิทยาลัยรามคำแหง แสดงว่าคนที่เด็กไปด้วยน่าจะอยู่ในกรุงเทพ เราได้ติดต่อไปที่เว็บกู๊กให้เขารู้จักให้เขาคนที่มาตอบกระตุนั้นเป็นใคร มาจากไหน มีการลงทะเบียนการรับสมัครสมาชิกไว้ไหม ปรากฏว่าทางเว็บได้มีการสมัครสมาชิกก่อนเข้าใช้งาน ทีมงานจึงตามจนพบว่าคนสมัครนั้นชื่ออะไร เมื่อได้เมลของ</p>

ตารางที่ 6.18 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายโดยสมัครใจ โดยคุณเอกลักษณ์ กลุ่มชมเชย (ต่อ)

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่ เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>(2) ความมีจิตสาธารณะของทีมงานกระแงงาที่ต้องการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนให้กลับบ้านอย่างปลอดภัย</p> <p>4. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) เด็กหายไปโดยไม่ทิ้งร่องรอยอะไรไว้เลย ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องสืบหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่สามารถสืบถึงตัวผู้หายได้</p> <p>(2) เนื่องจากเป็นการหายตัวไปโดยตั้งใจทำให้การหาตัวเป็นไปด้วยความลำบาก</p>	<p>ผู้ต้องสงสัยแล้วเราก็ได้สมัครอีเมลเพื่อใช้ติดต่อกับผู้ต้องสงสัยโดยปลอมตัวเป็นผู้หญิงชื่อน้ำหวานไปคุยกับผู้ต้องสงสัยชื่อว่าไอซ์ จนทราบว่าไอซ์อยู่ซอยรามคำแหง 65 ซอยมหาตไทย คุยไปคุยกมา ทราบว่าไอซ์ได้อยู่กับผู้หญิงคนหนึ่งจริง</p> <p>เราก็ไปตามเว็บมาสเตอร์ เพื่อหาข้อมูลการสมัครว่าไอซ์ใช้สถานที่พักที่ไหนในการสมัครจากการลงทะเบียน จากนั้นก็นำหวาน ซึ่งสานเป็นผู้ดูแลจนทราบว่าที่อยู่เบอร์โทรศัพท์ เบอร์ห้อง หลังจากนั้นก็รับประสานกับทางครอบครัวให้ติดต่อไปที่สถานีตำรวจที่แจ้งไว้เพื่อให้ประสานงานกับตำรวจท้องที่ จนได้ตัวเด็กกลับมา</p>

ตารางที่ 6.19 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนติดตามคนหายโดยสมัครใจ โดย พ.ต.ท. กิริธา ตันคณารัตน์

การสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>1. พฤติการณ์การหายตัวของคนหาย</p> <p>(1) เด็กหญิงวัยรุ่นหนีตามผู้ชายด้วยความสมัครใจ แต่ถูกบังคับให้ทำประเพณี</p> <p>(2) ครอบครัวแตกแยก ไม่มีพ่อแม่อาศัยอยู่กับป้า</p> <p>2. ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) ประสานงานกับตำรวจท้องที่สืบหาตัวน้องแนน โดยสืบจากเบอร์โทรศัพท์ที่โทร.เข้ามาบอกป้าน้องแนน</p> <p>(2) เมื่อไม่สามารถจับกุมผู้กระทำผิดได้จึงขอหมายจับจากศาล</p>	<p>ผู้เล่าได้เล่าว่าเมื่อประมาณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2552 เวลาประมาณ 20.00 น. ได้มีนางพิกุลและพวกเข้ามาขอความช่วยเหลือให้ช่วยติดตามตัวหลานสาวชื่อแนน อายุ 15 ปี ซึ่งหายตัวไปจากบ้าน คาดว่าจะถูกบังคับให้ไปทำประเพณีที่คาเฟ่แห่งหนึ่ง บริเวณอำเภอบ้านค่าย เขตติดต่อระหว่างจังหวัดชลบุรี โดยกล่าวว่าหลานสาวที่ตนเลี้ยงมาตั้งแต่เล็ก ชื่อ แนน มีชื่อจริงว่าน.ส.กาญจนา สีหะ อายุ 15 ปี สูงประมาณ 155 ซม. ได้หายไปจากบ้านพักที่อำเภอบางประกอง จังหวัดฉะเชิงเทรา ประมาณ 3 วัน โดยครั้งสุดท้ายได้มีโทรศัพท์จากชายคนหนึ่ง แจ้งว่าน้องแนนทำงานค้าประเพณีอยู่ที่คาเฟ่ และชายผู้นั้นได้ซื้อเวลาน้องแนน ออกมาที่โรงแรม แต่มีได้ร่วมประเพณีด้วยเพราะสงสาร จึงโทรศัพท์มาบอกป้าให้มารับน้องแนนกลับบ้าน แต่เมื่อป้าได้ออกตามหาบริเวณดังกล่าวแล้วชายคนนั้นกลับปิดโทรศัพท์ ผู้เล่าและทีมงานได้ติดต่อเช็คเครือข่ายของโทรศัพท์เคลื่อนที่ของชายคนดังกล่าวพบว่ามีการโทรออกในเขตตลาด อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นเขตติดต่อจังหวัดระยอง แต่ไม่พบตัวน้องแนน ป้าของน้องแนนติดต่อมาว่ามีเพื่อนน้องแนนที่เคยอยู่บ้านนายโต้งและโดนหลอกมาเหมือนกัน จึงรู้ว่ามีผู้กระทำความผิดชื่อนายโต้งบ้านหนองใหญ่ เจ้าหน้าที่ตำรวจพื้นที่สถานีตำรวจหนองใหญ่ให้ช่วยเหลือติดตามจนกระทั่งทราบว่าเป็นนายโต้งอยู่ไหน โดยได้รับแจ้งว่านายโต้งเคยถูกจับกุมในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และเคยมีประวัติเรื่องการพรากผู้เยาว์เด็กหญิง ผู้เล่ากล่าวว่านายโต้งยังเป็นสหายาเสพติดให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายลับสถานีตำรวจหนองใหญ่ด้วย จึงกำชับมิให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจหนองใหญ่ผู้เฝ้าหมายจับเรื่องนี้เนื่องจากเกรงว่าจะพาน้องแนนไปหลบซ่อนที่อื่นขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ</p>

ตารางที่ 6.19 บันทึกการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสืบสวนหัตถาตามคนหายโดยสมัครใจ โดย พ.ต.ท. กริธา ตันฉณนาร์ต (ต่อ)

การสืบสวนหัตถาตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	รายละเอียดโดยสรุป
<p>3. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) พยานหลักฐานที่บ้านผู้กระทำความผิดที่บ่งบอกชัดเจนว่าเป็นของน้องแนน</p> <p>(2) พ่อ แม่ของนายโต้งมีพัวร์ และนายโต้งหลบหนีการจับกุม</p> <p>4. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) เนื่องจากผู้กระทำความผิดไม่ยอมรับสารภาพจึงขอหมายจับจากศาลเพื่อเข้าจับกุมผู้กระทำความผิด</p> <p>(2) เนื่องจากผู้กระทำความผิดเป็นสายลับให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงต้องดำเนินคดีด้วยความรอบคอบและต้องอาศัยหมายศาลเข้าจับกุม</p>	<p>เจ้าหน้าที่ได้นำกำลังเข้าตรวจค้นในบ้านดังกล่าว แต่พ่อ แม่ของนายโต้งช่วยกันปิดบัง แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงทำการตรวจสอบดู พบเสื้อผ้า กระเป๋า เสื้อผ้าและสมุดบันทึกที่เป็นของน้องแนน ถูกวางนอนย ายคลุมของน้องแนน ขณะทำการตรวจค้นอยู่นั้นนายโต้งก็ได้รับจดหมายยื่นตัวผ่านแม่แต่ได้เร่งเครื่องหลบหนีไป เมื่อไม่พบตัวน้องแนน และบิดามารดาของนายโต้งไม่ให้ความร่วมมือ เจ้าหน้าที่จึงได้พาป้าของน้องแนนไปแจ้งความที่สถานีตำรวจหนองใหญ่ แต่พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจหนองใหญ่ แจ้งว่าทราบเรื่องนี้ภายในห้องที่สถานีตำรวจบ้านบึง โดยทราบว่านายโต้งเคยขบถการขบถนั้นไปรับน้องแนนที่บ้านบึง ในห้องที่สถานีตำรวจบ้านบึง จึงแนะนำให้ป้าไปแจ้งความที่สถานีตำรวจบ้านบึง เมื่อแจ้งความเสร็จเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่ได้พยายามตามหาห้องแฉกหลายครั้งแต่ไม่พบ คาดว่านายโต้งจะพาน้องแนนไปหลบซ่อนนอกพื้นที่ หลังจากนั้น ศาลจังหวัดชลบุรีได้อนุมัติหมายจับ ให้จับกุมตัวนายโต้ง ข้อหา “พรากเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล โดยปราศจากเหตุอันควร” มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี ถึง 15 ปี และปรับตั้งแต่ 6,000 บาท ถึง 30,000 บาท ต่อมาสามารถจับกุมตัวนายโต้ง ได้ที่ตลาดหนองใหญ่ ขณะขับจักรยานยนต์จะเข้าบ้าน เจ้าหน้าที่นำตัวส่งพนักงานสอบสวน สภ. บ้านบึง ดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป</p> <p>หลังจากจับกุมนายโต้งแล้ว น้องแนนได้ติดต่อกลับไปป้าของน้องแนนเอง โดยพยายามต่อรองให้ป้าถอนแจ้งความจึงจะยอมกลับบ้าน เจ้าหน้าที่ตำรวจ สด.ศสส.ภ.2 ได้แนะนำให้ป้าทราบว่าในคดีนี้เป็นความผิดยอมความไม่ได้ แต่ให้แจ้งน้องแนนกลับบ้านก่อนจึงจะยอมให้ประกันตัวนายโต้ง เมื่อน้องแนนกลับบ้านและห่างไกลจากนายโต้งแล้วน้องแนนก็ได้ทำตัวดีขึ้น ช่วยป้าขายกล้วยเตี้ยและรับปากว่าจะกลับไปเรียนหนังสือต่อไป</p>

6.2 การถอดบทเรียนจากผู้ปฏิบัติงาน

ในการถอดบทเรียนจากผู้ปฏิบัติงาน คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกบุคคลต้นแบบที่มีคุณสมบัติในการเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนที่ดี มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือประชาชน มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน มีเทคนิคในการสืบสวนติดตามคนหายที่มี Core Competency หรือคุณลักษณะที่ทุกคนในองค์กรพึงมี และประสบความสำเร็จในการสืบสวนติดตามคนหายมาแล้วจำนวน 4 ท่าน โดยคณะผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลส่วนบุคคล ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน แรงบันดาลใจในการปฏิบัติงาน และเทคนิคในการสืบสวนติดตามคนหายของบุคคลต้นแบบ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปประยุกต์เป็นเทคนิค รูปแบบ และวิธีการทำงานในการสืบสวนติดตามคนหายให้ประสบความสำเร็จต่อไป ข้อมูลที่ของบุคคลต้นแบบ มีดังนี้

6.2.1 บุคคลต้นแบบคนที่ 1

พันตำรวจโท ชลิต เกตุศรีเมฆ อายุ 52 ปี อายุราชการ 27 ปี ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองผู้กำกับการ กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 7 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธนบุรี และผ่านการอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ 44

ประวัติการรับราชการมีดังนี้

- 1) พ.ศ.2525 ตำแหน่ง รองสารวัตรปราบปราม สถานีตำรวจเมืองสมุทรสาคร
- 2) พ.ศ. 2528 ตำแหน่ง รองสารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
- 3) พ.ศ.2530 ตำแหน่ง รองสารวัตรปราบปราม สถานีตำรวจบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
- 4) พ.ศ.2533 ตำแหน่ง รองสารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจเมืองจังหวัดนครปฐม
- 5) พ.ศ.2534 ตำแหน่ง รองสารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจเมืองจังหวัดสมุทรสาคร
- 6) พ.ศ.2534 ตำแหน่ง รองสารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจเมืองจังหวัดสมุทรสาคร
- 7) พ.ศ.2535 ตำแหน่ง สารวัตรปราบปราม สถานีตำรวจเมืองจังหวัดสมุทรสาคร
- 8) พ.ศ.2538 ตำแหน่ง สารวัตรปราบปราม สถานีตำรวจเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี
- 9) พ.ศ.2539 ตำแหน่ง สารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจเมืองจังหวัดสมุทรสาคร
- 10) พ.ศ.2539 ตำแหน่ง สารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจโคกขาม จังหวัดสมุทรสาคร
- 11) พ.ศ.2542 ตำแหน่ง รองผู้กำกับการ อำนวยการ ตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรสาคร
- 12) พ.ศ.2546 ตำแหน่ง รองผู้กำกับการปราบปราม สถานีตำรวจอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
- 13) พ.ศ.2548 ตำแหน่ง รองผู้กำกับการกลุ่มงานสืบสวน ตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรสงคราม

14) พ.ศ.2549 ตำแหน่ง รองผู้กำกับการกลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 7

พันตำรวจโท ชลิต เกตุศรีเมฆ เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวน และปราบปรามอาชญากรรม โดยมีผลงานด้านการปราบปรามหลายด้าน ดังนี้

1) ผลงานด้านการปราบปราม ยาเสพติดให้โทษ ช่วงปี พ.ศ. 2542 – 2545 เป็นหัวหน้าชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรสาคร ชุดที่ 1 ตั้งแต่ พ.ศ.2542 ถึง 21 ตุลาคม 2545

พ.ศ. 2542 จับกุมคดียาเสพติด จำนวน 245 ราย ผู้ต้องหา 256 คนของกลางยาบ้า 47,993 เม็ด, เฮโรอีน 5 หลอดๆ ละ 0.02 กรัม, กัญชา 0.21 กรัม, กาว 2 ถัง, ยาอี 7 เม็ด จับกุมอาวุธปืน 11 ราย ผู้ต้องหา 11 คน ปืน 12 กระบอก

พ.ศ. 2543 จับกุมคดียาเสพติด จำนวน 228 ราย ผู้ต้องหา 237 คน ของกลาง ยาบ้า 45,283 เม็ด, เฮโรอีน 10.09 กรัม, กัญชา 1.05 กรัม จับกุมอาวุธปืน 10 ราย ผู้ต้องหา 11 คน ปืน 11 กระบอก

พ.ศ. 2544 จับกุมคดียาเสพติด จำนวน 174 ราย ผู้ต้องหา 193 คน ของกลาง ยาบ้า 209,764 เม็ด, เฮโรอีน 200 กรัม, จับกุมอาวุธปืน 12 ราย ผู้ต้องหา 12 คน ปืน 12 กระบอก

เดือน มกราคม 2545 ถึงเดือนตุลาคม 2545 เดือนมกราคม 2545 ถึง ตุลาคม 2545 จับกุมคดียาเสพติด จำนวน 100 ราย ผู้ต้องหา 114 คน ของกลาง ยาบ้า 279,833 เม็ด จับกุมอาวุธปืน 2 ราย ผู้ต้องหา 2 คน ปืน 2 กระบอก

2) ผลงานด้านการป้องกันอาชญากรรม และยาเสพติดให้โทษ ช่วงปี พ.ศ. 2536- ปัจจุบัน

- เป็นวิทยากรสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน โดยให้มีความรู้แก่ประชาชน ในการป้องกันอาชญากรรมต่างๆ และภัยจากยาเสพติดให้โทษ โดยปลุกกระดมสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในการต่อต้านยาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้า, ยาอี ให้กับประชาชนและหน่วยงานราชการต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ค่ายทหาร, กลุ่มผู้นำชุมชนตามหมู่บ้าน, พระภิกษุ, สามเณร, กลุ่มแม่บ้าน, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล, ครู-อาจารย์, นักเรียน, นักศึกษา, พนักงานโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ และผู้ถูกคุมความประพฤติ ตั้งแต่ พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบันเป็นจำนวน ทั้งหมดประมาณ 700 ครั้ง, เป็นวิทยากรและเป็นแกนนำในการปลุกจิตสำนึกให้กับคณะกรรมการอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดประจำหมู่บ้านและ

ชุมชนรวมทั้งผู้นำท้องถิ่น ตามโครงการการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกและสร้างความเข้าใจให้กับชุมชน/หมู่บ้านในการปฏิบัติกับผู้ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดของสถานีตำรวจอำเภออัมพวา

- เป็นวิทยากรในโครงการครู 15 นาฬิกาของสถานีตำรวจอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พ.ศ. 2546-2548

- เป็นผู้ริเริ่มและเป็นผู้เป็นวิทยากรโครงการ การป้องกันภัยทางเพศ ในสถานศึกษาของสถานีตำรวจอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พ.ศ. 2546-2548

- เป็นผู้ริเริ่มและเป็นผู้เป็นวิทยากรโครงการ การต่อต้านยาเสพติดในสถานศึกษาของสถานีตำรวจอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พ.ศ. 2546-2548

- เป็นผู้ริเริ่มและเป็นผู้เป็นวิทยากรโครงการ หอกระจายข่าวเพื่อประชาชน ในการป้องกันยาเสพติดและอาชญากรรมต่างๆ ของสถานีตำรวจอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พ.ศ. 2546-2548

- เป็นวิทยากร การป้องกันและแก้ไขยาเสพติดให้กับศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระดับอำเภอ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พ.ศ. 2546-2548

- เป็นวิทยากร การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับ ศต.สอ.กระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ. 2546-2548

- เป็นวิทยากรพิเศษ บรรยาย กลยุทธ์การเอาชนะปัญหายาเสพติด ให้กับผู้เข้ารับการอบรมในสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครอง

- เป็นผู้ดำเนินรายการ “ตำรวจเพื่อประชาชน” ทางสถานีวิทยุชุมชนคนแม่กลอง คลื่นความถี่ 99.75 เมกกะเฮิร์ต ทุกวัน จันทร์ และพฤหัสบดี เวลา 14.00-15.00 น.

3) ผลงานด้านการบำบัดรักษา ผู้เสพยาเสพติด

- เป็นแกนนำริเริ่มและเป็นผู้เขียนโครงการ ป้องกันการบำบัดรักษายาเสพติด “โครงการโคกขามสีขาว” จัดตั้งค่ายบำบัดผู้ติดยาเสพติดให้โทษ (ยาบ้า) จำนวน 50 คน ที่ศาลา วัดสหกรณ์โมสิตาราม หมู่ที่ 10 ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ระหว่างวันที่ 5-11 ธันวาคม 2541 (เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งสารวัตรสืบสวนสถานีตำรวจตำบลโคกขาม)

- เป็นผู้จัดการค่ายบำบัด ยาเสพติดให้โทษค่ายบูรณาวาสเพื่อชีวิตใหม่ ที่วัดศรีบูรณาวาส หมู่ 4 ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร มีผู้เข้ารับการบำบัดจำนวน 35 คน เมื่อเดือนสิงหาคม 2542 ตามคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร

- เป็นผู้จัดการค่ายบำบัด ยาเสพติดให้โทษค่ายวัดบางหญ้าแพรกส่องแสงชีวิตใหม่ที่วัดบางหญ้าแพรก หมู่ 4 ตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร มีผู้เข้ารับการบำบัดจำนวน 35 คน เมื่อเดือน พฤศจิกายน 2543 ตามคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร

4) ผลงานด้านการป้องกัน และสืบสวน ใช้หลักสร้างมวลชน เพื่อใช้เป็นพลังในการป้องกันการเกิดอาชญากรรมต่าง ๆ และเป็นเครือข่ายในการแจ้งเบาะแสหลังเกิดเหตุ จนสามารถติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดได้หลายคน เช่น

- สืบสวนจับกุมคนร้าย คดีฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา จำนวน 2 ศพ เพื่อชิงทรัพย์ได้ภายใน 1 วันหลังเกิดเหตุ (เหตุเกิด พฤศจิกายน 2548 ท้องที่ สถานีตำรวจเมืองอัมพวา)

- สืบสวนจับกุมคนร้าย ก่อคดีร่วมกันฆ่าผู้อื่นเพื่อชิงทรัพย์ ได้ผู้ต้องหาครบทั้ง 3 คน ภายในระยะเวลา 1 เดือน หลังเกิดเหตุ (เหตุเกิด 3 มีนาคม 2549 ท้องที่ สถานีตำรวจเมืองอัมพวา)

5) เกียรติประวัติการทำงาน

- ได้รับแต่งตั้งเป็น ประธานศูนย์ประสานงานกลางองค์กรภาคเอกชนต่อต้านยาเสพติด (ศอส.) ประจำจังหวัดสมุทรสาคร โดยสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อ พ.ศ. 2542 จนถึงปัจจุบัน

- ได้รับมอบประกาศเกียรติคุณเป็นข้าราชการพลเรือนดีเด่น ประจำปี จังหวัดสมุทรสาคร ประจำปี 2541 เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2542 (เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง สารวัตรสถานีตำรวจตำบลโคกขาม)

- ได้รับประกาศเกียรติคุณจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้มีส่วนในด้านการป้องกันยาเสพติดดีเด่นประจำปี 2543 เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2543

- ได้รับประกาศเกียรติบัตร จากตำรวจภูธรภาค 7 เป็นข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะและมีปฏิภาณไหวพริบ เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2544

- ได้รับโล่การยกย่องเป็นคนดีศรีสาคร ประจำปี 2543 จากสภาวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสาคร เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2544

- ได้รับโล่บุคคลดีเด่น ประเภทป้องกันปราบปรามยาเสพติด จากสโมสรโรตารีสมุทรสาคร ปี 2543-2544 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2544

- ได้โล่ประกาศเกียรติคุณ จากพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในด้านการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติดดีเด่น ปี พ.ศ. 2545 เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2545

- ได้รับประกาศเกียรติคุณ จากตำรวจภูธรภาค 7 เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดให้โทษชุดที่ 1 ของตำรวจภูธรสมุทรสาคร ที่มี

ผลการจับกุมสูงสุดเป็นอันดับ 1 ในช่วงระดมปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ระหว่างวันที่ 3-12 สิงหาคม 2545

- ได้รับประกาศเกียรติคุณ จากตำรวจภูธรภาค 7 เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดให้โทษของตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรสาครที่จับกุมผู้ค้ายาเสพติดให้โทษ (แอมเฟตามีน) ได้จำนวน 233,000 เม็ด ระหว่างวันที่ 2-4 ตุลาคม 2545

- ได้รับประกาศเกียรติคุณ จากตำรวจภูธรภาค 7 เป็นผู้ควบคุมปฏิบัติหน้าที่ในการสืบสวนติดตามจับกุมคนร้ายที่ก่อเหตุ “ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา” จำนวน 2 ศพเพื่อชิงทรัพย์ โดยสามารถติดตามจับกุมคนร้ายได้ภายใน 1 วัน หลังเกิดเหตุ ให้ไว้ ณ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2549

- ได้รับประกาศเกียรติคุณ จากตำรวจภูธรภาค 7 เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการสืบสวนติดตามจับกุมคนร้าย ที่ก่อเหตุร่วมกันฆ่าผู้อื่นเพื่อชิงทรัพย์ โดยสามารถจับกุมตัวคนร้ายได้พร้อมของกลางที่ใช้ก่อเหตุ ให้ไว้ ณ วันที่ 12 กรกฎาคม 2549

- ได้รับประกาศเกียรติคุณจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่ป้องกันยาเสพติดดีเด่น ประจำปี 2549 ให้ไว้ ณ วันที่ 13 ตุลาคม 2549

พ.ต.ท.ชลิตฯ กล่าวถึงแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานว่า การแก้ไขความทุกข์ของประชาชนคืองานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน ด้วยความรักในหน้าที่และรับผิดชอบต่ออาชีพทำให้เลือกที่จะมาเป็นตำรวจฝ่ายสืบสวน เพราะตำรวจสืบสวนมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการสืบค้นหาความจริง เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ความท้าทายในอาชีพและความมีจิตสำนึกที่จะทำความดีเพื่อสังคม ทำให้ พ.ต.ท.ชลิตฯ มีความมุ่งมั่นและเต็มใจที่จะช่วยเหลือประชาชนและสังคมอย่างเต็มความสามารถ

ประการสำคัญด้วยความทรงจำในวัยเด็กที่ พ.ต.ท.ชลิตฯ กำพร้ามารดา จึงทำให้มีความฝังใจว่าการที่คนที่เรารักหายไป หรือครอบครัวอยู่ไม่พร้อมหน้า พ่อ แม่ ลูก นั้น ทำให้เด็กขาดความอบอุ่น และมีความทุกข์มาก ดังนั้น พ.ต.ท.ชลิตฯ จึงมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หายไปให้ได้กลับคืนมาอยู่กับครอบครัวอย่างมีความสุข และด้วยความที่มีความมุ่งมั่นในการช่วยเหลือประชาชน และทำหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศไทยทำให้ได้รับหน้าที่สำคัญๆ ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน

และเป็นบุคคลชั้นแถวหน้าของหน่วยงานตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบอยู่เสมอๆ ทำให้ พ.ต.ท.ชลิตฯ มีเทคนิค ประสบการณ์ และความชำนาญในการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก โดย พ.ต.ท.ชลิตฯ ได้กล่าวถึงคุณสมบัติและของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนติดตามคนหายไว้ดังนี้

1) เจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนที่ดีจะต้องทำงานเพื่อสังคมอย่างจริงจัง ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ได้รับความเดือดร้อนหรือถูกข่มเหงรังแก เพราะเด็กเป็นวัยที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้เท่ากับผู้ใหญ่

2) ต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ในวิทยาการตำรวจใหม่ๆ เพื่อให้ทันต่อระบบเทคโนโลยีของโลกอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีผู้กระทำผิด และจะทำให้นักสืบเป็นผู้มีองค์ความรู้ด้านการสืบสวนอย่างแท้จริง

3) เจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนที่ดีจะต้องเป็นบุคคลที่อ่อนน้อมถ่อมตน สร้างเครือข่ายองค์กร เครือข่ายประชาชน และเครือข่ายตำรวจด้วยกันเพื่อติดต่อประสานงานในการติดตามคนหายในประเทศไทย

4) เจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนมีอาชีพต้องระลึกรู้เสมอว่าหน้าที่และอาชีพของตนเป็นภาระหน้าที่ยิ่งใหญ่ จึงควรระวังผลกระทบเรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

5) การฝึกตนให้เป็นคนใจเย็นและมีความกล้าหาญ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ใจเย็นจะมีความกรุณาปรานีต่อประชาชน และตำรวจด้วยกัน ทำให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่ดี

6) การเป็นนักสืบที่ดีจะต้องรู้จักรักษาความลับของเจ้าทุกข์ หรือความลับของราชการได้เป็นอย่างดี

7) ความเข้มแข็งที่ไม่กระด้างของตำรวจ คือต้องพูดให้สุภาพ นุ่มนวล มีเหตุมีผลและมีกริยาท่าทางเป็นมิตร จะทำให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจและรู้สึกเป็นกันเองกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

8) สิทธิและเสรีภาพของประชาชน ในกฎหมายที่รัฐธรรมนูญระบุเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตยไว้ชัดเจน และถือเป็นเรื่องสำคัญมากที่ต้องปฏิบัติ อำนาจที่มีคุณภาพสูงสุดในวิชาชีพตำรวจได้แก่ความรู้ในการใช้เทคนิควิธีการตำรวจสมัยใหม่ เป็นการใช้อำนาจและเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดที่ควรนำมาใช้ เพื่อมิให้กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

นอกจากนี้ พ.ต.ท.ชลิต เกตุศรีเมฆ ยังได้กล่าวถึงเทคนิคในการสืบสวนติดตามคนหายว่า อันดับแรกเมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนได้รับแจ้งเหตุว่ามีคนหาย จะต้องรีบไปตรวจสอบที่เกิดเหตุเพื่อหาพยานหลักฐานทางด้านวัตถุ และพยานบุคคล ต่อจากนั้นจึงทำการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับคนหายจากญาติ พี่น้อง เพื่อน ครอบครัว โรงเรียน และคนใกล้ชิดอื่นๆ เพื่อค้นหาสาเหตุการหาย

เมื่อได้ข้อมูลจากการสืบสวนมาเพียงพอแล้วจะต้องมาทำการวิเคราะห์ต่อว่าสาเหตุการหายที่แท้จริงคืออะไร ตัดประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องออก ตัวอย่างการวิเคราะห์ เช่น หากเป็นเด็กวัยรุ่นหญิง อายุประมาณ 12-19 ปี ให้สันนิษฐานว่าอาจเป็นเรื่องขู่สาว อาจถูกล่อลวงหรือสมัครใจ ถ้าเป็นวัยรุ่นชายอาจมีปัญหาเรื่องยาเสพติด ทะเลาะวิวาทหรือล่อลวงผู้หญิง ถ้าเป็นเด็กผู้ชายอายุต่ำกว่า 12 ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการถูกลักพาตัวไปใช้แรงงานหรือทำอนาจารทางเพศ เมื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุการหายแล้วจากนั้นให้มาพิจารณาข้อกฎหมายว่าข้อใดที่จะสามารถนำมาช่วยเหลือเหยื่อและนำคนผิดมาลงโทษได้ ข้อนี้สำคัญมาก เพราะกฎหมายถือเป็นโล่หรือเกาะป้องกันเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อได้เป็นอย่างดี การช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ถูกลักพาตัวและไม่ทราบที่อยู่ชัดเจน ให้เจ้าหน้าที่ประสานงานไปยังหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและให้โฆษณาประชาชนไปทางสื่อเพื่อระดมข่าวเรื่องเด็กหาย ให้ประชาชนช่วยเป็นผู้แจ้งข่าวให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีที่ใช้สื่อจะได้เป็นผลดีเป็นอย่างยิ่ง เพราะทุกวันนี้สื่อทางด้านโทรทัศน์สามารถเผยแพร่ไปยังกลุ่มคนได้ทุกวัย และประชาชนส่วนใหญ่ก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

เทคนิคประการสำคัญคือ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด เจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนจะต้องเรียนรู้กฎหมายให้เกิดความเชี่ยวชาญ เพราะกฎหมายเป็นเครื่องมือสำคัญในการอ้าง หยิบยก และขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และยังทำให้ผู้กระทำผิดรับสารภาพเมื่อจำนนต่อหลักฐาน การที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จอีกประการหนึ่งที่ พ.ต.ท.ชลิตชัยได้กล่าวไว้คือ การทำงานเป็นทีม เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนที่ร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน มีการประสานงานกันอย่างต่อเนื่องและไม่ทอดทิ้งประชาชนจะประสบความสำเร็จมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำงานครั้ง ๆ กลาง ๆ หรือไม่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

6.2.2 บุคคลต้นแบบคนที่ 2

พันตำรวจโทโกมล ยิ้มเป็นโย ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองผู้กำกับการอำนวยการ ตำรวจสื่อสาร ภูมิลำเนา กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประวัติการทำงานมีดังนี้

- 1) รองสารวัตรสืบสวนสถานีตำรวจนครบาลทุ่งมหาเมฆ
- 2) สารวัตรงานตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือ
- 3) สารวัตรงานคนหายพลัดหลง คนตายไม่ทราบชื่อ และทรัพย์สินหายไม่เกี่ยวกับคดี

กองทะเบียนประวัติอาชญากร

- 4) ประสบการณ์เป็นวิทยากร วิชา วิทยาการตำรวจ, การทะเบียนประวัติอาชญากร และพิมพ์ลายนิ้วมือ, การจัดทำข้อมูลท้องถิ่นของสถานีตำรวจ

พันตำรวจโทโกมล ยิ้มเป็นโย กล่าวถึงแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนติดตามคนหาย ว่าสืบเนื่องจากเป็นงานที่เคยปฏิบัติในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติและติดตามผลตาม

ระเบียบการตำรวจ ที่เกี่ยวข้องและวางไว้ พบว่า มีคนหายไปที่ไม่สามารถติดตามกลับคืนมาได้เป็นจำนวนค่อนข้างมาก และบางรายไม่รู้สาเหตุของการหาย จึงเกิดความรู้สึกหวั่นและสงสัยคนหายอย่างมาก

เทคนิคและวิธีการปฏิบัติงานเพื่อติดตามสืบสวนคนหาย คือ ดำเนินการให้ครบถ้วนตามระเบียบปฏิบัติที่กำหนด และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และต้องมีความจริงใจที่จะทำงานเพื่อบ้านเมืองและประชาชนอย่างแท้จริง

พันตำรวจโทโกมล ยิ้มเป็นโย ได้กล่าวว่า “ความสำเร็จของการสืบสวน ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญอีก 4 ประการ” คือ

1) การเรียนรู้ หลักการสำคัญของการสืบสวนประการแรก ได้แก่ การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่สืบสวนให้มีความรู้ ความสามารถ ในการที่จะใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์เป็นปัจจัยเกื้อกูลต่อการสืบสวน หมายถึง การเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานให้เป็นไปอย่างถูกต้องสมบูรณ์สอดคล้องต้องกันระหว่างเงื่อนไขเวลา สถานที่ บุคคลผู้กระทำความผิดตรงตามความเป็นจริงแห่งคดีอย่างเที่ยงแท้แน่นอน

2) การมีสัมพันธภาพอันดีและการติดต่อประสานงาน ควบคุมอาชญากรรมอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานต่างๆ เช่น งานสืบสวน งานสอบสวน งานป้องกันปราบปราม งานวิทยาการตำรวจ ตลอดจนหน่วยงานบริหารในกระบวนการยุติธรรมอื่นๆ และส่วนราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป ในลักษณะแบบร่วมมือร่วมใจกันควบคุมอาชญากรรม ย่อมจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการสืบสวน

3) ความคิดริเริ่ม ความเพียรพยายาม อุตสาหะ บากบั่น มั่นคงปรารถนาเสาะหาพยานหลักฐานข้อเท็จจริงแห่งคดีด้วย ความมานะบากบั่น เสียสละ ของพนักงานสืบสวนเป็นมูลฐานขั้นต้น ที่จะพิทักษ์ความบริสุทธิ์ยุติธรรมในการดำเนินคดีอาญาทั้งปวง

4) จริยธรรมของตำรวจสืบสวน การสืบสวนจะให้เกิดผลสำเร็จนั้น จำต้องมีการคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมมีคุณสมบัติที่สามารถทำงานสืบสวนที่มีความชำนาญ มาทำหน้าที่เมื่อมีผู้สืบสวนมีความชำนาญในการสืบสวนอย่างมืออาชีพ จำต้องมีจริยธรรม ควบคู่กับการทำหน้าที่เช่นเดียวกับสาขาอาชีพอื่นๆ ด้วย

6.2.3 บุคคลต้นแบบคนที่ 3

พันตำรวจโท วีรเดช ธรรมสุธีร์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองผู้กำกับการ กลุ่มงานป้องกันปราบปราม กองบังคับการตำรวจทางหลวง กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง อายุ 36 ปี ปฏิบัติงานมาแล้ว 15 ปี จบการศึกษาจากโรงเรียนเตรียมทหาร (นตท. รุ่นที่ 31) โรงเรียนนายร้อยตำรวจ (นรต. รุ่นที่ 47) หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร ปริญญาโทรัฐศาสตร สาขา

บริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร รุ่น 58 จากสถาบันพัฒนาข้าราชการตำรวจ หลักสูตรสืบสวนคดีอาญาขั้นพิเศษกองบัญชาการตำรวจนครบาล หลักสูตรจากต่างประเทศ ได้แก่ 1) Hostage Negotiation Course, Antiterrorism Assistance Program (ATAP) 2) LOUISIANA STATE UNIVERSITY, UNITED STATE OF AMERICA Critical Incident Management, Antiterrorism Assistance Program (ATAP) และ 3) LOUISIANA STATE POLICE ACADEMY, UNITED STATE OF AMERICA

ประวัติการทำงานมีดังนี้

- 1) รองสารวัตรประจำโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
- 2) รองสารวัตรสืบสวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง
- 3) รองสารวัตรกองกำกับการสืบสวนสอบสวน กองบังคับการตำรวจนครบาล 2
- 4) ผู้บังคับหมวดงานปกครอง โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
- 5) สารวัตรนิติกรด้านพิจารณาทัณฑ์ กองวินัย
- 6) สารวัตรกองกำกับการ 1 กองบังคับการปราบปราม
- 7) รองผู้กำกับการกลุ่มงานป้องกันปราบปราม กองบังคับการตำรวจทางหลวง

พันตำรวจโท ชีรเดช ธรรมสุธีร์ ได้กล่าวถึงแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนติดตามคนหายว่า ด้วยประสบการณ์ที่เคยปฏิบัติงานมาในด้านการป้องกันปราบปรามการกระทำความผิด ด้วยหน้าที่สำคัญในการช่วยเหลือประชาชน และด้วยใจรักในความยุติธรรมทำให้พันตำรวจโท ชีรเดช ธรรมสุธีร์ ตัดสินใจที่จะปฏิบัติงานให้เต็มความสามารถเพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ประการสำคัญ พันตำรวจโท ชีรเดช ธรรมสุธีร์ กล่าวว่า การที่คนในครอบครัวหรือคนที่เรารักหายไปนั้นไม่เหมือนกับสิ่งของที่หายไป เพราะตัวคนมีความผูกพัน มีความเชื่อมโยงกับสิ่งต่างๆ รอบตัว เมื่อบุคคลคนหนึ่งหายไปย่อมกระทบไปถึงคนอื่น ๆ รวมถึงครอบครัว หน้าที่การงาน และสังคมรอบด้าน และโดยเฉพาะคนที่เป็นพ่อ แม่ สามี หรือภรรยา เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความเข้าใจพวกเขาเหล่านั้นก็จะทำให้มีแรงบันดาลใจในการสืบสวน ค้นหาผู้หายไปกลับคืนมา แม้ว่าบางครั้งจะต้องใช้งบประมาณส่วนตัวในการปฏิบัติงาน แต่พันตำรวจโท ชีรเดช ธรรมสุธีร์ ก็ไม่เคยท้อแท้ยังคงปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะหาคนที่หายไปกลับคืนมาได้

เทคนิคและวิธีการปฏิบัติงานเพื่อติดตามสืบสวนคนหายของพันตำรวจโท ชีรเดช ธรรมสุธีร์ มีดังนี้

- 1) ต้องเปรียบเทียบเห็นว่าผู้หายคือญาติของเราเองต้องมีใจที่จะช่วยเหลือประชาชนอย่างจริงใจ
- 2) ระดมทีมงานสืบสวน สอบสวนที่เก่งและมีความสามารถในการสืบสวน ค้นหา และมีสายลับ หรือสายสืบทั่วประเทศไทย

3) ทุ่มงบประมาณในการสืบสวนและติดตามหาคนหายโดยไม่รบกวนงบประมาณจากภาครัฐ เพราะความล่าช้าอาจทำให้ไม่สามารถหาร่องรอยของผู้หายได้

4) ประสานงานกับสื่อมวลชนในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์หาตัวคนหาย แต่ถ้าในกรณีเรื่องทางเพศ หรือผู้สาวควรปรึกษากับผู้ปกครองก่อนเพื่อป้องกันความเสียหายของเด็ก

5) นำข้อกฎหมายมาเป็นโล่หรือเป็นเกราะในการปกป้องเหยื่อและนำคนผิดมาลงโทษ

6) ความไม่ท้อถอยต่อหน้าที่ แม้ว่าเจ็บบอกกับอุปสรรคมากมายหลายประการก็ห้ามท้อแท้ เพราะการเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดี จะต้องเข้มแข็งและต่อสู้กับอุปสรรคทุกอย่างเพื่อประโยชน์ของบ้านเมือง

6.2.4 บุคคลต้นแบบคนที่ 4

พันตำรวจโท กริธา ตันฉณารัตน์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองผู้กำกับการ กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 2

จบการศึกษาระดับปริญญาตรีที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่น 48 จบการศึกษาระดับปริญญาโทสาขานโยบายและการวางแผนสังคม มหาวิทยาลัยเกริก เคยผ่านการฝึกอบรม ILEA ต่อต้านการก่อการร้ายสากล ผ่านการอบรม Pacific Training Initiation (PTI 2008) ได้รับแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 และพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียน นักศึกษา

ประวัติการทำงานมีดังนี้

- 1) รองสารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 2) รองสารวัตรกลุ่มงานบริการขออยู่ต่อนักลงทุนต่างชาติ ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง 1
- 3) รองสารวัตรด่าน ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองพัทยา
- 4) นายเวร ผู้บังคับการ ประจำสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ประสาน นร.)
- 5) สารวัตรธุรการ สถานีตำรวจบางละมุง จังหวัดชลบุรี
- 6) สารวัตรปราบปราม สถานีตำรวจบ้านท่าเลื่อน จังหวัดตราด
- 7) สารวัตรฝ่ายอำนวยการ 1 กองบังคับการอำนวยการตำรวจภูธร ภาค 2
- 8) รองผู้กำกับการ ฝ่ายอำนวยการ 1 กองบังคับการอำนวยการตำรวจภูธร ภาค 2
- 9) รองผู้กำกับการ กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวน

ตำรวจภูธรภาค 2

นอกจากนี้ยังเคยช่วยราชการในศูนย์ปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี และศูนย์พิทักษ์เด็ก เยาวชนและสตรี ตำรวจภูธรภาค 2

พันตำรวจโท กริธา ตันฉณารัตน์ ได้กล่าวถึงแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนติดตามคนหายว่า จากการที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พิทักษ์เด็ก เยาวชนและสตรี ตำรวจภูธรภาค 2 มาเป็นระยะเวลาหนึ่ง ได้พบเห็นความทุกข์ กิเลสไม่ได้นอนไม่หลับของบุคคล

ในครอบครัวคนหาย ซึ่งแต่ละคนล้วนมีความหวังที่จะหาใครสักคนที่ใส่ใจ เห็นความสำคัญ และช่วยออกติดตามหาญาติพี่น้องที่หายไปของเขาให้พบ ซึ่งองค์กรแรกๆ ที่ประชาชนทั่วไปนึกถึงก็คือตำรวจ โดยปกติเมื่อญาติของคนหายไปแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตามโรงพักทั่วไป โดยมากก็อาจจะพบกับความผิดหวัง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละนายมักจะมีภารกิจหลายด้านจนไม่มีเวลาหรือจิตใจที่จะติดตามคนหายให้ เนื่องจากงานติดตามคนหายเป็นงานที่จะต้องใช้เวลา นาน ระดมทีมงานสืบสวน และงบประมาณในการปฏิบัติงานค่อนข้างมาก แต่ในสถานนี้ตำรวจบางแห่งก็ไม่มียงบประมาณสำหรับคดีเหล่านี้ไว้มากนัก แต่สำหรับ พันตำรวจโท กริธา ตันคนาร์ตัน กลับคิดว่าเมื่อเราสมัครใจและกายเพื่อมาทำงานด้านการช่วยเหลือเด็ก สตรี นี้แล้วก็ควรจะช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเหล่านี้ให้ดีที่สุด ควรเอาใจใส่และดูแล ไม่ทอดทิ้งประชาชน การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสอบถาม ค้นหา และติดต่อไปยังญาติผู้หายเพื่อรายงานความคืบหน้าในการสืบสวนติดตามคนหายเป็นระยะๆ เพียงเท่านั้นก็จะทำให้ประชาชนไม่รู้สึกโดดเดี่ยว และรู้สึกอุ่นใจที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ทอดทิ้งและยังมีความหวังว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะพาคนที่หายไปกลับคืนมาในวันใดวันหนึ่ง

เทคนิคและวิธีการปฏิบัติงานเพื่อติดตามสืบสวนคนหาย ของพันตำรวจโท กริธา ฯ คือ จะต้องเอาใจเขามาใส่ใจเรา และต้องนำความรู้ที่เคยศึกษาร่ำเรียนมาผนวกกับประสบการณ์การทำงานก็จะทำให้ประสบความสำเร็จได้ แต่ถ้าในกรณีที่คนหายถูกฆาตกรรม หรือหายไปอย่างไร้ร่องรอย ผู้ปฏิบัติงานจะต้องขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครือข่ายการช่วยเหลือให้มากที่สุด โดยกำหนดออกเป็นหัวข้อย่อย ดังนี้

เทคนิคในการปฏิบัติต่อญาติผู้หาย

- 1) ต้องแสดงความรับผิดชอบต่อกดีคนหาย เอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่โดยไม่ล่าช้า
- 2) รายงานความก้าวหน้าต่อญาติผู้หายเป็นระยะๆ เพื่อให้ญาติผู้หายเกิดความสบายใจ และจะเป็นการเชื่อมโยงให้ญาติผู้หายหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับคนหายด้วย
- 3) เมื่อมีผู้หายไปเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นอันดับแรก และติดต่อสอบถามไปยังญาติ เพื่อน โรงเรียน และชุมชนที่เด็กเกี่ยวข้องด้วยเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของการหาย
- 4) วิเคราะห์สาเหตุการหายว่าสาเหตุใดที่มีผลใกล้เคียงและมีความเป็นไปได้มากที่สุด แต่ถ้าทราบอยู่แล้วว่าคนหายเนื่องจากสาเหตุใดให้พยายามสืบหาแหล่งที่หายต่อไป
- 5) พยายามหาช่องทางเพื่อประสานงานและสร้างเครือข่ายไว้ให้มากที่สุด เพื่อให้ตรวจสอบ ค้นหาคนหายได้อย่างทั่วประเทศ
- 6) ค้นหารูปแบบการปฏิบัติที่เป็นระบบดีที่สุ่มมาใช้ในการติดตามหาคนหาย และคอยแก้ไขปรับปรุงระบบให้ทันสมัยอยู่เสมอ

7) เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว แน่นนอน และอ่อนน้อมถ่อมตน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้เกิดความสามัคคีในการปฏิบัติงานร่วมกัน

นอกจากนี้ พันตำรวจโท กริธา ฯ ยังกล่าวด้วยว่า ความสำเร็จของการสืบสวนคนหาย จำเป็นต้องอาศัยความรอบรู้ ความขยันหมั่นเพียร ความสามารถเฉพาะตัวของนักสืบ ประกอบกับความมีไหวพริบ ความรู้จักสังเกต ความสงสัยอยากรู้อยากเห็น ความจดจำ ความเป็นเหตุผล ความริเริ่ม และการสร้างจินตนาการของนักสืบมาประยุกต์ใช้ประกอบการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งใช้หลักการคิดที่ว่า “อย่าถือว่าใครใหญ่ใครเล็ก ให้ทำตัวเล็กเพื่อให้ได้ข่าวใหญ่” ดังนั้นจึงต้องขอความช่วยเหลือสนับสนุนจากภาคประชาชนโดยการให้ประชาชนร่วมเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เพราะคนหายในบางกรณีถ้าใช้กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ทางสื่อ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ตจะทำให้ค้นหาตัวผู้หายและจับกุมผู้กระทำผิดได้เร็วขึ้น เนื่องจากประชาชนเป็นเครือข่ายการช่วยการข่าวที่กว้างขวางครอบคลุมทั่วประเทศ

จากการถอดบทเรียนเกี่ยวกับคุณสมบัติที่ดีของบุคคลแบบในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้สรุปคุณสมบัติที่ดีของนักสืบ พนักงานสอบสวน และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดี ดังนี้

6.2.5 คุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนที่ดี

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น คณะผู้จัดทำได้สรุปคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนที่ดี เหมาะสมที่จะเป็นต้นแบบในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนติดตามคนหาย ดังนี้

1) จะต้องเป็นผู้มีความรู้ด้านกฎหมายเป็นอย่างดี รู้ว่าการกระทำความผิดกฎหมายอะไร จึงจะเป็นพยานหลักฐานที่ดีที่สุดสำหรับคดีนั้น และในการปฏิบัติจะต้องเป็นไปในขอบเขตของกฎหมาย

2) เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้สืบสวนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้หลายๆด้าน โดยจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นด้านกฎหมาย พฤติกรรมการกระทำผิดของคนร้าย นิติวิทยาศาสตร์ วิทยาการสมัยใหม่ ความทันสมัยของอินเทอร์เน็ต พฤติกรรมของวัยรุ่นสมัยใหม่ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานสืบสวน

3) มีความตั้งใจจริงในการทำงาน เนื่องจากงานสืบสวนเป็นงานที่มีความยากลำบาก เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้สืบสวนจะต้องอดทนไม่ย่อท้อ ถึงแม้จะมีอุปสรรคก็ไม่ละความพยายามในการสืบสวนต่อไปจนกว่าจะได้ตัวคนหายกลับคืน หรือจนกว่าจะสืบให้รู้แน่ชัดว่าคนหายเป็นอย่างไร

4) มีความสุขุมรอบคอบ เยือกเย็น ในการสืบสวนอาจต้องพบกับกลลวงของคนร้าย ดังนั้น จึงต้องเป็นผู้ที่มีความสุขุมรอบคอบไม่เชื่อใครง่ายๆ มีเหตุผล

5) มีความกล้าหาญ เนื่องจากจะต้องมีการติดตามจับกุมตัวคนร้ายมาลงโทษ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงภัยอันตรายที่อาจจะเกิดจากการกระทำของคนร้ายขณะที่เข้าปฏิบัติงาน เช่น ในการเข้าไปทำการสืบสวนหรือติดตามกับสายลับในเขตอิทธิพลของคนร้าย

หรือการปลอมตัวเข้าไปในหมู่บ้านของคนร้าย จำเป็นต้องใช้ความกล้าหาญและความพยายาม หลีกเลี่ยงการต่อสู้หากเห็นว่าเสียเปรียบก็ไม่ควรแสดงความกล้าหาญเข้าทำการจนได้รับอันตราย ในแง่เกี่ยวกับจิตใจของประชาชน ความกล้าหาญอดทนของผู้ริเริ่มทำการสืบสวนย่อมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความอบอุ่นแก่ประชาชน

6) ต้องเป็นผู้มีปฏิภาณไหวพริบรู้เท่าทันคนและเหตุการณ์ สามารถแก้ไขเหตุการณ์ เฉพาะหน้าได้ทันทั่วทั้งที่ ปฏิภาณไหวพริบของเจ้าหน้าที่ต้องเหนือกว่าคนร้ายหรืออย่างน้อย ก็จะต้องเท่าเทียมกัน จึงจะสามารถติดตามจับกุมคนร้ายมาลงโทษได้ ปฏิภาณไหวพริบนี้เป็นสิ่ง ที่ต้องอาศัยการฝึกหัดฝึกฝนอยู่เสมอ

7) ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต และวางตัวเป็นกลาง เนื่องจากผู้สืบสวนเป็นบุคคลแรกที่ เข้าไปดำเนินการเกี่ยวกับคดีอาญาทั้งปวง โดยทำการสืบสวนหาข้อเท็จจริงว่าใครผิด ใครถูก ใครจะเป็นผู้ต้องหา มีใครเป็นพยานรู้เห็นบ้าง โดยผู้สืบสวนต้องไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ฟัง ความข้างเดียว

8) ต้องเป็นผู้ที่มีความสังเกต ผู้สืบสวนที่มีความสังเกตดี ย่อมหาพินิจจากผู้สงสัยหรือ อาจพบของกลางได้ง่าย การเป็นคนช่างสังเกต จดจำ จึงควรมีสมุดช่วยบันทึกความจำต่างๆ ไว้ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวน

9) ต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักคนมาก และสามารถปรับตัวให้เข้ากับทุกคน ทุกชั้น การที่ผู้ทำการสืบสวนเป็นคนกว้างขวาง มีเพื่อนฝูงมาก ทำตนให้เป็นที่ยอมรับใคร่ นับถือ ย่อมมีโอกาสได้รับความร่วมมือจากบุคคลต่างๆ อีกทั้งความมีน้ำใจเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ก็เป็นสิ่งสำคัญ

10) ต้องพยายามศึกษาลักษณะภูมิประเทศในท้องที่ของตนให้เกิดความชำนาญ คู่คุ้นเคย เมื่อมีคดีเกิดขึ้นก็จะสามารถนึกถึงภาพของสถานที่ที่ออกว่าคนร้ายเดินทางมาจากทิศไหน และกำลังจะเดินทางหนึ่ไปทางทิศใด เพราะการรู้จักยุทธศาสตร์และภูมิศาสตร์ของพื้นที่จะทำให้ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เปรียบด้านการติดตามตัวผู้กระทำผิด

11) ต้องเป็นคนช่างสงสัย ไม่มองข้ามสิ่งเล็กๆน้อยๆ ซึ่งในบางครั้งมีประโยชน์สำคัญ ต่อคดีมาก

12) มีความละเอียดรอบคอบ ไม่ว่าจะเป็นการค้นหลักฐาน การรับฟังพยานหลักฐาน การ ค้นหาหลักฐาน ต้องกระทำด้วยความรอบคอบและต้องคำนวณถึงผลลัพธ์และผลกระทบที่จะ เกิดขึ้นจากการกระทำในแต่ละครั้งด้วย

13) ต้องรู้จักหลักจิตวิทยา ต้องเข้าใจชนิดของบุคคลว่าคนที่มีลักษณะท่าทางอย่างไร จะมีนิสัยอย่างไร ชอบอ่อนโยน เรียบร้อย หรือโผงผางตรงไปตรงมา ซึ่งจะสามารถล่วงความจริง จากบุคคลนั้นได้ง่าย และต้องรู้จักใช้ศิลปะในการพูดจาซักถาม เพื่อเป็นการโน้มน้าวจิตใจของ คู่สนทนาให้ขยายความจริงออกมาให้ได้

14) ต้องรู้จักรักษาความลับ ผู้สืบสวนจะต้องรู้ว่าข้อความใดควรจะต้องปิดบัง ข้อความใดควรเปิดเผย ต้องระมัดระวัง เพราะพวกคนร้ายมักจะระวังและมีพวกพ้องคอยเป็นสายลับให้

15) ต้องเป็นคนที่เก็บความรู้สึกได้ดี ไม่หวั่นไหวต่อเหตุการณ์เฉพาะหน้า บางครั้งอาจจะเกิดความตื่นเต้น เกิดความรู้สึกโกรธเคือง ตื่นกลัว ผู้สืบสวนต้องเก็บความรู้สึกไว้ในใจ ไม่แสดงออกทางใบหน้า หรือกิริยาท่าทาง อันจะเป็นเหตุให้เสียแผนการสืบ

16) ต้องรู้จักปิดบังตนเอง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนไม่ต้องการให้ผู้ใดทราบว่าเป็นตำรวจ เพราะอาจจะไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนได้ที่ไม่ต้องการเสียเวลาไปเป็นพยานและอาจกลัวว่าจะเกิดอันตรายกับตนเอง หรือบางครั้งการแสดงตนเป็นตำรวจอาจทำให้คนร้ายรู้ตัวหลบหนีไปได้

17) ต้องติดตามรับฟังข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมือง และเหตุการณ์การเกิดอาชญากรรมทุกวัน ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวและวิธีการของคนร้ายจะได้ปรับตัวให้ทันกับคนร้ายได้

18) มีความทรงจำดี ผู้สืบสวนที่ดีจะต้องฝึกให้มีความจดจำอย่างแม่นยำ จดจำเหตุการณ์บุคคล สถานที่ เช่น คดีที่เกิดขึ้นแล้วจำให้ได้ว่าเป็นคดีอะไรใครเป็นคนร้ายวิธีการของคนร้ายเป็นอย่างไร ชอบดำเนินการในสถานที่เช่นไร เวลาไหน

19) มีการตัดสินใจดี ผู้สืบสวนที่มีการตัดสินใจได้รวดเร็ว ถูกต้อง จะสามารถทำการสืบสวนได้รวดเร็ว ตรงเป้าหมายและได้ผลดี

20) ไม่หุเบา ควรจะเชื่อคำบอกเล่าของผู้ใดจะต้องพิจารณาเหตุผลให้รอบคอบว่าสมควรเชื่อได้เพียงใด ควรจะได้มีการกลั่นกรองข่าวจากแหล่งข่าวอื่นมาประกอบด้วย

21) ต้องปฏิบัติตามระเบียบคำสั่ง ผู้สืบสวนจะต้องรู้และเข้าใจขอบเขตของระเบียบคำสั่งต่างๆก่อนที่จะออกไปปฏิบัติงาน เพื่อมิให้เกิดการผิดพลาด

22) ควรมีบุคลิกที่ดี การปรับตัวของผู้สืบสวน หรือการที่ผู้สืบสวนบางนายมีบุคลิกลักษณะเป็นของตนเองนั้นย่อมทำให้ผู้อื่นพบเห็น หรือเจรจาด้วยความเลื่อมใสสนใจหรือนับถือยำเกรงและสามารถทำให้บุคคลนั้นๆเปิดเผยความจริงออกมาได้อย่างไม่ปิดบัง

23) รู้จักการใช้คน ผู้สืบสวนควรมีผู้เป็นหูเป็นตา การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีก็จะทำให้ได้รับการร่วมมือที่ดี

6.2.6 เทคนิควิธีการสืบสวน

จากการให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสืบสวนคนหายของบุคคลต้นแบบทั้ง 4 ท่าน และจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling) คณะผู้วิจัยจึงทำการถอดบทเรียนเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน พนักงานสอบสวนในการติดตามคนหายในประเทศไทย โดยมีเทคนิค 3 ประการ

ใหญ่ๆ คือ 1) ข้อเท็จจริงหรือข่าวสารต่างๆ (Information) 2) การซักถามปากคำ (Interrogation) และ 3) เครื่องมือเครื่องใช้ซึ่งช่วยในการสืบสวน (Instrumentation) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อเท็จจริงหรือข่าวสารต่าง ๆ (Information)

ข้อเท็จจริงหรือข่าวสารต่างๆ (Information) หมายถึง ความรู้ต่างๆ ที่พนักงานสืบสวนสอบสวนรวบรวมได้จากบุคคลอื่น ปกติมีอยู่ 2 ชนิดคือ (1) ข่าวสารที่ได้จากแหล่งปกติ เช่น พลเมืองดี หลักฐานประวัติของบริษัท ห้างร้าน จากแฟ้มหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น และ (2) แหล่งที่มาที่พนักงานสืบสวนจะต้องใช้ความสามารถในการสืบสวนด้วยตนเอง เช่น สายลับ พนักงานตามบาร์ อาบอบนวด คนขับรถแท็กซี่ เจ้าของและลูกจ้างสถานที่บริการทั่วไป บุคคล พันโท หรือผู้ที่คุ้นเคย เป็นต้น

การสืบสวนจากข่าวสาร (Information) เป็นเรื่องสำคัญที่สุด เพราะสามารถให้คำตอบได้ว่าผู้สูญหายใคร ใครเป็นผู้กระทำผิด ใครเป็นผู้รู้ผู้เห็น ซึ่งเป็นการได้ข่าวที่ง่ายและสะดวก เมื่อรู้ว่าผู้ใดหรือสงสัยคนใดเป็นผู้กระทำผิดก็สามารถตั้งแนวในการสืบสวนได้ตามลำดับขั้นตอนไปอย่างถูกต้อง มิใช่เป็นการทดลองสุ่มไปเรื่อย ซึ่งบางครั้งอาจกล่าวได้ว่าในคดีความผิดที่ประกอบโดย อาชญากรรมมืออาชีพ คดีฆาตกรรม หรือคดีซึ่งคนร้ายมีประวัติการกระทำผิดมาแล้ว คดีอาจคลี่คลายได้ด้วยข่าวเล็กๆ น้อยๆ จากคนพันโท จากพวกยาเสพติดให้โทษ จากคำสนทนาที่ฟังได้จากพนักงานตามบาร์หรือไนต์คลับ อาบอบนวดที่อยากรู้อยากเห็นการหาข่าวนั้นอาจจะไปด้วยตนเอง หรือใช้บุคคลอื่นไปก็ได้ ซึ่งมีอยู่หลายวิธีในการติดตามข่าว เช่น

- การเฝ้าจุดและสะกดรอย คือ มอบหมายให้บุคคลเข้าทำหน้าที่ติดตามผู้กระทำความผิดหรือผู้สมคบ หรือผู้เกี่ยวข้องกับกรกระทำผิด เพื่อสืบสวนไปถึงบุคคลและข้อเท็จจริงอื่นๆ เพื่อทราบข้อเท็จจริงที่แน่ชัด การเฝ้าจุดจะต้องใช้ความอดทนและพากเพียร ต้องอาศัยความชำนาญ มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า

- วิธีนกต่อ คือการใช้บุคคลเข้าไปเป็นสายเพื่อล่อลวงให้คนร้ายหรือผู้ต้องสงสัยหลงเชื่อให้แสดงตัวหรือเปิดเผยวิธีการที่ผู้สงสัยจะกระทำผิด จากนั้นผู้สืบสวนค่อยแสดงตัวเพื่อทำการจับกุมเมื่อปรากฏว่ามีหลักฐานในการกระทำผิดนั้น

- การเข้าเกลียว คือการปลอมตัวระหว่างเข้าไปติดต่อกับคนร้ายโดยตรง หรือสงสัยการหาข่าวนั้นไม่ว่าจะเป็นการเฝ้าจุดหรือสะกดรอย วิธีนกต่อหรือวิธีเข้าเกลียวนั้นจะต้องอาศัยการอำพราง (UNDERCOVER) ซึ่งเป็นเทคนิคการปฏิบัติงานทางราชการสืบสวนชั้นสูง เพื่อเป็นการปกปิดวัตถุประสงค์ที่ต้องการในระหว่างที่ค้นหาความจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน การอำพรางจะต้องคิดคาดการณ์ล่วงหน้า

(1) เทคนิคในการอำพราง

- การปลอมแปลงตัว อย่าให้มีร่องรอยของความเป็นเจ้าหน้าที่ เช่น ทำทางไม่พบบัตรประจำตัวราชการ ต้องแน่ใจว่าแบบของเครื่องแต่งกายต้องให้สมเหตุสมผล และต้องทำตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

- ในระหว่างติดต่อกับฝ่ายตรงข้าม ต้องมีความเชื่อมั่นว่าติดต่อในลักษณะของความเป็นมิตร แต่อย่าปล่อยตัวให้สนิทสนมเกินควร อย่าแสดงเกินบทบาทที่ได้รับมอบหมาย ถ้าจำเป็นก็ให้แสดงท่าทางเป็นนักเลง

- วิธีได้ข่าวที่ต้องการ อย่าพูดเกินกว่าจำเป็น กระตุ้นให้ฝ่ายตรงข้ามพูดออกมา แต่อย่าป้อนคำถามมากนัก ค่อยๆ ค่อยๆ ให้ฝ่ายตรงกันข้ามตีความให้มากๆ แต่ตัวเองอย่าตีความมาก

- พยายามติดต่อกับทีมสะกดรอย ต้องมีการนัดหมายเรื่องสัญญาณกันไว้ก่อน หากทางพบกันในจุดที่กำหนดไว้ หากจะมีการเคลื่อนไหว ย้ายสถานที่ให้กระทำซ้ำๆ หรือถ้าจำเป็นก็หาทางหนีตัวไว้ เพื่อให้ทีมสะกดรอยติดตามได้ทัน

(2) การสืบสวนในลักษณะเป็นสายลับ (UNDERCOVER) การสืบสวนในลักษณะสายลับคือ กรรมวิธีทางการสืบสวนวิธีหนึ่งใช้วิธีปลอมแปลงและอ้างข้อแก้ตัวกลบเกลื่อนต่างๆ เพื่อให้ผู้ต้องสงสัยว่าเป็นอาชญากรไว้วางใจทั้งนี้เพื่อทราบที่กำลังมีการวางแผนเพื่อประกอบอาชญากรรมหรือมีการประกอบอาชญากรรมนั้นแล้วหรือไม่ เพื่อให้ทราบผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อหาพยานหลักฐานแสดงต่อศาล เพื่อค้นหาของผิดกฎหมายหรือทรัพย์สินที่ถูกขโมย และเพื่อกำหนดเวลาที่เหมาะสมสำหรับเข้าจับกุมสถานที่ที่ตัวการชอบมั่วสุมหรือเพื่อเข้าจับกุมตัวการสำคัญ

(3) การสร้างสายลับ หรือแหล่งข่าว สายลับเป็นแหล่งข่าวชนิดหนึ่งซึ่งผู้สืบสวนจะต้องปกปิดแหล่งข่าวชนิดนี้เป็นความลับถ้าเปิดเผยจะทำให้สายลับดังกล่าวมาสามารถหาข่าวได้อีกและอาจเป็นอันตรายแก่ตัวสายลับเอง

(4) สายลับแหล่งข่าวอาจได้จาก

- ผู้ต้องการให้ข่าวโดยประสงค์ค่าตอบแทน ผู้สืบสวนพึงระมัดระวังผู้ให้ข่าวชนิดนี้บางครั้งอาจเป็นชาวลวง หรือชาวเท็จ โดยผู้ให้ข่าวสร้างขึ้นเพื่อหลอกเอาเงินหรือผลประโยชน์ บางครั้งอาจหลอกผู้สืบสวนให้ตกเป็นเครื่องมือเพื่อการแก้แค้นหรือทำลายล้างคู่แข่ง

- ผู้ต้องการให้ข่าวโดยหวังดี ไม่ประสงค์ค่าตอบแทน อย่างไรก็ตามผู้สืบสวนจะต้องเช็คว่าทุกครั้ง ข่าวที่ให้อาจเป็นจริงหรือไม่ก็ได้ เช่นกรณีผู้ให้ข่าวเป็นโรคจิต

- การสร้างสายลับหรือผู้ให้ข่าวไว้ตามจุดต่างๆ ที่เป็นแหล่งมั่วสุมของมิจฉาชีพ เช่น ตามบ่อนการพนัน สถานบริการ ซ่องโสเภณี โรงรับจำนำ เพื่อให้คอยส่งข่าวที่เป็นประโยชน์ โดยผู้สืบสวนอาจจะพัฒนาบุคคลที่ประกอบอาชีพอยู่ในสถานที่นั้นเพื่อให้คอยส่งข่าวให้ หรืออาจจะส่งเข้าไปอยู่ในสถานที่ดังกล่าว

- สายลับอาชีพ สายลับประเภทนี้บางครั้งก็เชื่อถือได้ บางครั้งก็เชื่อถือไม่ได้ ผู้สืบสวนจะต้องเช็คสอบสวนความถูกต้องของข่าวก่อนเสมอ บางครั้งข่าวเดียวกันผู้ให้ข่าวอาจนำไปขายหลายแห่งทำให้เกิดความเข้าใจผิดถึงขั้นปะทะกันเอง

2) การซักถามปากคำ (Interrogation)

การซักถามปากคำเจ้าทุกข์ พยานหรือผู้ต้องสงสัย หมายถึง การซักถามด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่าคนหายมีพฤติกรรมส่วนตัวยังไงบ้าง คบกับใครบ้าง และกำลังทำอะไรบ้าง และเพื่อเป็นหลักฐานพิสูจน์การกระทำผิดของผู้ต้องหา แต่ไม่ได้หมายถึงการสอบสวนด้วยวิธีการบันทึกปากคำให้เป็นหลักฐานในสำนวนการสอบสวนแต่ประการเดียว ซึ่งรวมถึงการซักถามขั้นต้น โดยไม่จำกัดสถานที่ด้วย เช่น การซักถามปากคำผู้เกี่ยวข้องในสถานที่เกิดเหตุ และการซักถามของพนักงานสอบสวนก่อนจดบันทึกปากคำให้การ

การสอบถามปากคำจะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการซักถามของเจ้าหน้าที่สืบสวน ดังนั้น เจ้าหน้าที่สืบสวนที่ประสบความสำเร็จในการสอบถามพยาน จะต้องเป็นผู้ซักถามที่มีความสามารถและได้ผล ซึ่งประกอบด้วยลักษณะดังนี้

- รู้หลักจิตวิทยา คือความสามารถอ่านจิตใจของผู้ถูกสอบสวนและสามารถกระทำตัวเป็นนักแสดง หรือนักธุรกิจได้ เพราะผู้ถูกซักถามย่อมมีจิตใจแตกต่างกัน บางคนชอบปลอม บางคนชอบซุ่ม และบางคนชอบสุภาพอ่อนโยน
- มีความรู้ทั่วไปกว้างขวาง เพราะเกี่ยวกับจะต้องซักถามคดีไม่จำกัดประเภท และจะต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ในเรื่องต่างๆไปเพิ่มเติมอยู่เสมอ
- มีไหวพริบ ไหวพริบดี เพราะการซักถามปากคำมีปัญหาเฉพาะหน้าเกิดขึ้นมากมาย ต้องวิจัยค้นคว้าหาเหตุผลเพื่อขอปัญหาอยู่เสมอ ต้องรู้สึกสนใจและกระตือรือร้น แต่ไม่แสดงกิริยาอาการข่มคนอื่น
- บุคลิกภาพดี ผู้ซักถามปากคำแต่ละคนควรมีบุคลิกภาพที่เป็นที่น่าเลื่อมใส และอย่าเกรงแก่ผู้ที่ถูกซักถาม มีลักษณะเป็นผู้เฉียบขาดแต่อ่อนโยน และสามารถแสดงความเห็นอกเห็นใจในตัวผู้ถูกซักถามได้เป็นอย่างดีด้วย
- มีความพากเพียรพยายาม ผู้ซักถามปากคำจะต้องมีมานะบากบั่นในการที่จะซักถามให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องอยู่เสมอ เพราะผู้ถูกซักถามอาจให้การสับสน วกวน บางครั้งนึกเหตุการณ์ไม่ออกและบางครั้งอาจให้ถ้อยคำคลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริงโดยไม่ได้ตั้งใจ
- มีความสามารถในการสังเกตและอ่านกิริยาท่าทีของผู้ถูกซักถาม คือ รู้จักสังเกตปฏิกิริยาของผู้ถูกซักถามต่อข้อซักถาม และสามารถเข้าใจความหมายของอากัปกริยานั้นๆ

(1) วิธีดำเนินการซักถามปากคำเจ้าทุกข์และพยาน

ในการซักถามปากคำพยานบุคคลในคดีอาญาพบว่า มีบุคคลบางกลุ่มให้การบิดเบือนอำพรางข้อเท็จจริงของคดีซักถาม ได้แก่ ผู้ที่ถูกผู้ต้องหาหลอกลวงมาแก้แค้น ภายหลังผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นเครือญาติกับผู้ต้องหา ผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นพรรคพวกของผู้ต้องหา ผู้ที่ไม่นำพาต่อสังคม และผู้เห็นตำรวจเป็นศัตรู ฯลฯ ผู้ซักถามจะต้องใช้อุบายไหวพริบหาช่องทาง

ขึ้นมาไม่ให้พยานรู้สึกตัวว่าแท้จริงคือการสัมภาษณ์ซ้ำ เช่น พยานอีกคนหนึ่งเปิดเผยเรื่องที่ขาดไป การสัมภาษณ์ใหม่ก็มีโครงสร้างเหมือนกับการสัมภาษณ์ขั้นพื้นฐาน แต่ขอบเขตการสอบถามควรจำกัดอยู่ในปัญหาที่เข้ามาเกี่ยวข้องหรือขัดแย้ง ซึ่งค้านกับเนื้อหาที่ได้สัมภาษณ์ไปแล้ว

(3) วิธีการดำเนินการซักถามปากคำผู้ต้องสงสัย / ผู้ต้องหา

- การเตรียมข้อเท็จจริง ผู้ซักถามควรได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงตามรูปคดีเสียก่อน ตลอดจนควรทราบประวัติความเป็นมาของผู้ต้องหาอีกด้วย หากผู้ต้องหาเกิดความรู้สึกว่าผู้ซักถามรู้รายละเอียดเกี่ยวกับคดีก็ไม่กล้ากล่าวเท็จได้ง่ายนัก
- จำนวนผู้ซักถามปากคำ โดยปกติควรมีผู้ซักถามผู้ต้องหาเพียงคนเดียว และควรอยู่กับผู้ต้องหาตามลำพังภายในห้องสอบสวน ผู้ต้องหาอาจเปิดเผยความจริงได้มาก ถ้าจำเป็นต้องมีผู้ซักถามมากกว่า 1 คน ก็ไม่ควรเกิน 2 คน ระวังการขัดจังหวะระหว่างกันเอง และไม่ควรคุยกันถึงรูปคดีต่อหน้าผู้ต้องหา เพราะผู้ต้องหาอาจนำไปใช้เป็นหลักในการต่อสู้คดีได้
- ควรจดบันทึกปากคำเมื่อใด เมื่อเริ่มดำเนินการซักถามปากคำนั้นผู้ซักถามไม่ควรจดบันทึกปากคำทันที แม้ปากกกาและสมุดบันทึกก็ไม่ควรวางไว้ให้ผู้ต้องหาเห็น ควรชักใช้ไล่เรียงปากเปล่าให้ได้ความแน่ชัดโดยตลอดเสียก่อน เพราะการบันทึกปากคำทำให้ผู้ต้องหาคุ่นคิดอยู่เสมอว่าจะจะเป็นหลักฐานมัดตัวเอง อารมณ์ครุ่นคิดดังกล่าวอาจทำให้ผู้ต้องหากลับใจไม่แนความจริงได้ง่าย การบันทึกปากคำควรดำเนินการภายหลังที่ถามปากคำผู้ต้องหาจนหมดสิ้นกระแสความแล้ว
- ท่าทีของผู้ซักถาม ผู้ซักถามควรแสดงท่าทีให้ปรากฏแก่ผู้ต้องหว่า ตนนั้นต้องการชักใช้ไล่เรียงค้นหาความจริงเท่านั้น มิได้มุ่งหวังคำรับสารภาพของผู้ต้องหาเป็นใหญ่
- การแต่งกายของผู้ซักถาม ในต่างประเทศผู้ซักถามปากคำผู้ต้องหาไม่นิยมสวมเครื่องแบบ เพราะจะเป็นเครื่องเตือนใจให้ผู้ต้องหารำลึกอยู่เสมอว่าเขาตกอยู่ในฐานะถูกควบคุมตัวหากจำเป็นต้องแต่งเครื่องแบบก็ควรถอดของปืนพกและอาวุธออกเสีย การแต่งกายต้องให้เป็นสง่าผ่าเผย
- การหลีกเลี่ยงคำพูดบางอย่าง ผู้ซักถามควรเลี่ยงไม่ใช้คำพูดที่ก่อความหวาดหวั่นกับผู้ต้องหา เช่น คำว่า ฆ่าคนตาย ควรพูดว่า ยิงหรือแทง ถ้าว่าขโมย ควรพูดว่าเอาไปคำรับสารภาพควรพูดว่า บอกความจริง คำว่ากำลังพูดเท็จจริง ควรพูดว่า ยังไม่ให้ความจริงโดยตลอด
- ใช้คำถามที่เหมาะสม ผู้ถามปากคำควรเลือกใช้คำถามด้วยภาษาที่เหมาะสมกับฐานะผู้ต้องหา เช่น คนไร้การศึกษา ก็ควรถามด้วยคำถามง่ายๆ หรือภาษาที่พูดกันรู้ในหมู่พวกเขา

- การบอกผู้ต้องหาเรื่องความหนักเบาของโทษ ถ้าเป็นคดีเล็กน้อยก็อาจพูดปลอบใจผู้ต้องหาได้ว่าโทษทัณฑ์เพียงเล็กน้อยไม่ควรวิตก เมื่อผู้ต้องหาเห็นว่าความผิดที่ตนกระทำความผิดนั้นหนักหนาอะไรก็จะมีกำลังใจเล่าเหตุการณ์ได้มากขึ้น แต่เป็นคดีที่เป็นโทษหนักก็ควรเตือนไม่ให้พูดเรื่องโทษกับผู้ต้องหา
- เมื่อผู้ต้องหากล่าวเท็จ ผู้ถามปากคำไม่ควรแสดงอาการโกรธ ดุ ตำว่า หรือใช้คำพูดประทุษร้ายผู้ต้องหา เช่น จะมาโกหกกันทำไม ควรชวนปฏิบัติกริยาทั้งหลายไว้และกลับใช้วิธีพูดว่าผู้ช้ถามรู้แล้วว่าผู้ต้องหาไม่ตอบตรงความจริง
- ไม่ควรใช้เครื่องพันธนาการและพกอาวุธ ผู้ช้ถามควรแสดงความกล้าไม่หวั่นเกรงต่อผู้ต้องหาโดยไม่สวมใส่กุญแจมือ หรือล่ามโซ่ระหว่างช้ถาม ซึ่งทำให้ผู้ต้องหาเกิดนิยมชมชอบในตัวผู้ช้ถามและอาจจะบอความจริงได้มากขึ้น อาวุธปืนก็ไม่ควรพกเป็นการข่มขู่ผู้ต้องหาควรทำเป็นเผชิญกับผู้ต้องหาอย่างลูกชาย หากผู้ถามปากคำพกอาวุธผู้ต้องหาอาจถือโอกาสแย่งอาวุธหลบหนีได้
- การถามผู้ต้องหาที่จับได้ขณะเกิดเหตุ โดยปกติผู้ต้องหาที่ถูกจับได้ในทันทีที่ได้กระทำผิดมักมีอาการตื่นเต้นและตกใจและพลอสติ ควรรับช้ถามในทันทีก่อนที่จะได้มีโอกาสสงบสติอารมณ์ เพราะจะได้รับคำสารภาพที่เป็นความจริงมากกว่า
- ข้อเท็จจริงที่ผู้ถามปากคำยังไม่รู้ ข้อเท็จจริงใด ๆ ของคดีที่ผู้ถามปากคำยังไม่แน่ใจอย่านำมาพูดกับผู้ต้องหาว่ารู้ความจริงมาอย่างนั้นอย่างนี้ อาจผิดได้ ทำให้ผู้ต้องหาแน่ใจว่าผู้ถามปากคำไม่จริงและยังไม่ได้ข้อเท็จจริงที่จะมัดตัวผู้ต้องหาได้

3) เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ช่วยในการสืบสวน

เครื่องมือทางด้านวิทยาศาสตร์ และเครื่องมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสืบหาร่องรอยของคนหาย เนื่องจากในปัจจุบันผู้สูญหายที่เป็นหญิงสาววัยรุ่นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยมักจะถูกผู้ล่อลวงทางเพศและส่วนใหญ่จะมีสาเหตุการหายมาจากการเล่นแซททางอินเทอร์เน็ต ดังนั้น เจ้าหน้าที่สืบสวนจะต้องมีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญในการสะกดรอยจากคอมพิวเตอร์ อีเมล อินเทอร์เน็ต และความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย หน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีความเชี่ยวชาญด้านนี้ คือ ศูนย์ตรวจสอบและวิเคราะห์การกระทำผิดทางเทคโนโลยี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ นอกจากนี้ยังมีวิทยาการทางด้านวิทยาศาสตร์ ดังนี้

(1) ระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากร (CDOS) นำข้อมูลเกี่ยวกับประวัติคนร้าย โดยใช้ข้อมูลเชื่อมโยงกันเป็นระบบและมีวิธีการตรวจสอบได้จาก ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง รูปพรรณ วิธีการทำความผิดเป็นสำคัญ โดยได้ข้อมูลจากตัวอาชญากรเอง เก็บไว้ค่อนข้างละเอียดจึงทำให้งานสืบสวนสามารถทราบและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสถานีตำรวจในอดีต

พร้อมตรวจสอบกับข้อมูลที่ได้มากับข้อมูลประวัติอาชญากรจากกองทะเบียนประวัติอาชญากรได้เสมอ

(2) ระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ (AFIS) ลายนิ้วมือของมนุษย์มีเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล ไม่มีมนุษย์ในโลกที่จะมีลายนิ้วมือซ้ำกัน แม้จะเป็นญาติพี่น้องฝาแฝด รูปร่างหน้าตาเหมือนกันก็ตาม นอกจากนั้นลายนิ้วมือของคนเราจะไม่เปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นจึงได้มีการใช้ประโยชน์จากลักษณะสำคัญของลายนิ้วมือในกิจการของตำรวจทั่วโลก ถ้าในที่เกิดเหตุพบลายนิ้วมือที่ต้องสงสัย ไม่ว่าจะเป็นลายนิ้วมือแฝงถึงแม้ลายนิ้วมือที่ได้มานั้นจะปรากฏเพียงบางส่วน เมื่อนำมาเข้าเครื่องตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติแล้ว ก็สามารถหาจุดลักษณะสำคัญของเส้นได้โดยใช้เวลาไม่นานนักก็สามารถค้นหาได้แล้วนำมาเปรียบเทียบกับผู้ต้องสงสัย หรือนำมาหาว่าเป็นลายนิ้วมือของใคร ซึ่งเคยมีประวัติเก็บบันทึกไว้ ดังจะเห็นได้จากกรณีการตรวจพิสูจน์ลายพิมพ์นิ้วมือผู้ตายและผู้หายในเหตุการณ์เพลิงไหม้สถานบันเทิงซานติกาผับ และคนสูญหายในอุบัติเหตุธรรมชาติสึนามิ

(3) ระบบคอมพิวเตอร์ประกอบภาพใบหน้าคนร้าย (PICASSO) ผลจากการนำเอาระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ประกอบภาพใบหน้าของคนร้ายมาใช้ในกองทะเบียนประวัติอาชญากร ได้ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้เสียหายและพยานในการให้ข้อมูลรูปภาพใบหน้าคนร้าย กับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้อย่างแม่นยำไม่เสียเวลาและสามารถสนับสนุนเจ้าหน้าที่ในการติดตามคนร้ายได้อย่างรวดเร็ว

(4) การตรวจพิสูจน์ตัวบุคคลโดยการตรวจการวิเคราะห์สารพันธุกรรม (DEOXYRIBO-NUCLEIC ACID) สารพันธุกรรม หรือ ดี เอ็น เอ มีอยู่ในนิวเคลียสของเซลล์ทำหน้าที่ควบคุมการถ่ายทอดทางพันธุกรรม มีลักษณะเฉพาะในแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน นอกจากฝาแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกันเท่านั้น

(5) ดี เอ็น เอ เป็นสารที่มีความจำเพาะสูงในแต่ละบุคคลดังนั้นจึงสามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็น DNA จากคราบโลหิต คราบอสุจิในคดีข่มขืน หรือจากเซลล์ของรากผม รากขน นอกจากนี้ยังสามารถใช้ในการตรวจคลี่คลายคดีซับซ้อน เช่น คดีคนหายหรือชิ้นส่วนกระดูกหรือกระดูกะโหลกของซากศพ รวมทั้งสามารถตรวจพิสูจน์ความเป็น พ่อ-แม่-ลูก ได้อีกด้วย

(6) การตรวจสอบทางอินเทอร์เน็ต อีเมล ของผู้สูญหายว่าติดต่อกับใครบ้าง เพื่อหาร่องรอยของการสูญหาย และเว็บไซต์ที่มีลักษณะแอบอ้างเพื่อล่อลวงเหยื่อไป

6.3 การถอดบทเรียนด้านการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย

คณะผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่ผ่านกระบวนการจัดการความรู้ โดยการสกัดความรู้การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling) จากบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาจัดทำ

เป็นคู่มือการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย โดยเสนอแนะเกี่ยวกับสาเหตุของการหายพลัดหลง สถานที่และบุคคลที่เป็นสาเหตุการหายตัว แนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง ข้อปฏิบัติของครอบครัวเมื่อมีผู้หายไป หน่วยงานที่ควรประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน ปัญหาและอุปสรรคในการติดตามสืบสวนคนหายในประเทศไทย และเทคนิคในการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย การจัดการความรู้เป็นรูปธรรมในรูปแบบของการทำเว็บไซต์ (www.thaimissing.com) เพื่อนำเสนอขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน เทคนิค วิธีการสืบสวน สอบสวน ติดตามคนหายในคดีถูกล่อลวง คดีลักพาตัว คดีฆาตกรรม คดีอุบัติเหตุ/ภัยธรรมชาติ คดีหายโดยไม่ทราบสาเหตุ หรือการหายโดยสมัครใจ สำหรับการติดตามสืบสวนคนหายประเภทต่างๆ นั้นผู้วิจัยได้ทำการเรียบเรียงไว้ดังนี้

6.3.1 สาเหตุของการหายหรือพลัดหลง

6.3.1.1 การล่อลวง หรือหลอกลวง

1) ชักชวนไปเที่ยวต่างจังหวัด ทักทาย ผู้ล่อลวงมักจะออกอุบายชักชวนไปบ้านญาติ บ้านเพื่อน หากเป็นบุคคลประเภทวัยรุ่นชายหนุ่มกับหญิงสาวอาจจะถูกชักนำไปในทางเสื่อมเสีย ครั้นเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นก็จะไม่ยอมกลับบ้าน บางรายอาจตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมซึ่งมีปรากฏอยู่เสมอ

2) ชักชวนไปหางานทำ วิธีนี้ใช้กันอย่างแพร่หลาย เพราะคนว่างงานก็อยากจะหางานทำ ในที่สุดก็ถูกชักนำไปขายเป็นโสเภณี เป็นหมอนวด ฯลฯ อันก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมา นับว่าเป็นการผิดกฎหมายและศีลธรรม

3) ลักพาไปเรียกค่าไถ่ ผู้ล่อลวงหรือคนร้ายอาจใช้วิธีต่าง ๆ เช่น วางยาสลบ ให้กินยานอนหลับ ใช้กำลังประทุษร้าย หรือใช้อาวุธตามแต่โอกาส คนร้ายจะนำตัวไปกักขังไว้แล้วหาวิธีการเรียกค่าไถ่ หาวิธีต่อรอง ส่วนใหญ่จะเรียกร้องต้องการเงินเป็นเครื่องแลกเปลี่ยน แต่ในบางรายก็นำไปเพื่อการอนาจาร เป็นต้น

6.3.1.2 พลัดหลง หลงทาง เช่น การเดินทาง

ไปต่างจังหวัด หรือเดินทางจากต่างจังหวัดเข้ากรุงเทพฯ การไปเที่ยวงานมหกรรม ต่าง ๆ อาจทำให้เกิดพลัดหลงหรือหลงทางขึ้นได้ ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดา การได้รับอันตราย เช่น คนหายออกจากบ้านไปได้รับอันตราย เกิดอุบัติเหตุรถชน ถูกสัตว์ทำร้าย ถูกชิงทรัพย์ ฯลฯ

1) ต้องคดี เช่น ในขณะที่หายไปนั้น ปรากฏว่าถูกจับกุม ดิดยาเสพติด เล่นการพนัน หรือประกอบอาชญากรรมอื่นและถูกทางเจ้าหน้าที่ควบคุมตัวไว้

2) สติสิ้นเพื่อน หรือวิกลจริต คนหายประเภทนี้จะหนีออกจากบ้านไปโดยไร้จุดหมาย บางรายไปได้รับอันตราย เช่น ตกน้ำตาย ฆ่าตัวตาย ฯลฯ

3) คนหายมีความสมัครใจ เช่น คนหายที่เป็นหญิงหนีตามผู้ชายไปในทำนองชู้สาว ไปมีครอบครัว ไปประกอบอาชีพส่วนตัว เป็นต้น

6.3.1.3 สาเหตุจากปัญหาส่วนตัว

1) ระดับการศึกษา คนหายส่วนใหญ่มีการศึกษาค่อนข้างต่ำ เช่น จบการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6 หรืออ่านออกเขียนได้ มีระดับสติปัญญาต่ำ อ่อนต่อโลก เชื่อคนง่าย จึงเป็นสาเหตุทำให้ถูกหลอกลวง

2) สิ่งแวดล้อมย่ำแย่ เช่น การโฆษณาชวนเชื่อกระตุ้นทางกามารมณ์ ได้แก่ หนังสือโป๊ การแสดงโจรสลัดมาก อนาคต มีสถานเริงรมย์ อาบ อบ นวด บาร์ ไนต์คลับ อันจะก่อให้เกิดปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์และปัญหาอาชญากรรม

3) ความทะเยอทะยาน ได้แก่ ความฟุ้งเฟ้อ ความฟุ่มเฟือย ชอบหรูหรา ชอบแต่งตัว ชอบเลียนแบบ ฯลฯ

4) เปื่อหน่ายอาชีพเดิม เช่น การทำนา ทำสวน ทำไร่ ข้าซากจำเจ จึงคิดเปลี่ยนอาชีพใหม่

5) การคบเพื่อน เพื่อนที่ไม่ดีอาจชักนำไปในทางเสื่อมเสีย เช่น คบค้าสมาคมกับเพื่อนที่เคยเป็นหมอนวด เป็นโสเภณี ขยายบริการทางเพศ ย่อมจะชักนำให้เพื่อนเสื่อมเสีย

6) ทำให้สมาชิกในครอบครัวขาดความอบอุ่น ขาดที่พึ่งทางใจ

7) ห้างเหินต่อศาสนา ทุกศาสนามีความมุ่งหมายสอนให้คนเป็นคนดี สำหรับพุทธศาสนาในปัจจุบันได้รับอิทธิพลอารยธรรมทางตะวันตกเข้ามาเผยแพร่ จึงมีแนวโน้มทำให้ศาสนาประจำชาติของเราถูกกลืนเลือน ทำให้คนส่วนใหญ่หันไปนิยมทางด้านวัตถุ หรือติดในวัตถุนิยม สาเหตุที่ห่างเหินต่อศาสนาและสาเหตุอื่น ๆ ที่กล่าวข้างต้นนับว่ามีอิทธิพลเกี่ยวข้องกับกรณีคนหายทั้งสิ้น

6.3.1.4 สาเหตุเกี่ยวกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

ในที่นี้หมายถึงเศรษฐกิจภายในครอบครัวการครองชีพ การดำรงชีวิต หากครอบครัวใดประสบกับปัญหามันแตกสาแหรกขาด ปัญหาการหย่าร้าง บิดามารดาทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำเพราะการเงินไม่พอจับจ่ายใช้สอย ย่อมเป็นสาเหตุทำให้ครอบครัวไม่มีความสุข ได้รับความกดดันเกิดความคับแค้น อาจเป็นสาเหตุทำให้บุคคลในครอบครัวถือโอกาสหนีออกจากบ้านไป จึงเกิดคนหายขึ้น ซึ่งสืบเนื่องมาจากปัญหาเศรษฐกิจดังกล่าว

6.3.1.5 สาเหตุเกี่ยวกับปัญหาทางด้านการเมือง

ในที่นี้หมายถึง คนหายพลัดหลงที่ไปเป็นผู้ก่อการร้าย หรือก่อความไม่สงบ โดยคนร้ายหรือผู้ล่องลอยใช้กลอุบายกลวิธีต่าง ๆ เช่น ลักขโมยเด็กตามโรงพยาบาล โรงเรียน ฯลฯ หรือทำที่ขอเด็กไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม หรือขอซื้อจากบิดามารดาที่ยากจน แล้วนำเด็กไปเลี้ยงไว้หรือกักกันตัวไว้ คนร้ายจะใช้วิธีอบรมสั่งสอนเด็กให้เกิดความเกลียดชัง และมีอุดมการณ์ที่รุนแรงเป็นปรปักษ์กับชาติบ้านเมือง หรือเป็นผู้ก่อการร้าย คนหายพลัดหลงเป็นผู้ก่อการร้ายดังกล่าว จึงเป็นปัญหาสำคัญและเป็นภัยร้ายแรงระดับชาติ บ่อนทำลายความมั่นคงของรัฐ

6.3.2 การติดตามคนหายประเภทแซทไลน์ทางโทรศัพท์

เด็กเล่นแซทไลน์ทางโทรศัพท์ หมายถึง การที่คนหายเข้าไปสนทนากับคนแปลกหน้าซึ่งไม่รู้จักกันมาก่อน โดยเป็นการสนทนาผ่านระบบโทรศัพท์อัตโนมัติ 1900 หรือการสุมโทรศัพท์ไปยังหมายเลขต่าง ๆ ที่ไม่รู้จักกัน หลังจากผ่านการพูดคุยมาสักระยะหนึ่งคนหายก็จะถูกชักจูงหรือล่องลอยให้ออกจากบ้านเพื่อมาพบกับคู่สนทนาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งตรงจุดนี้ทำให้เกิดช่องว่างในการที่อาชญากรจะเข้ามาเล่นแซทไลน์ทางโทรศัพท์เพื่อล่องลอยเด็กหญิง ซึ่งยังขาดวุฒิภาวะในการกลั่นกรองและตัดสินใจ กลุ่มคนที่ติดแซทไลน์ทางโทรศัพท์ จะมีพฤติกรรมเด่นชัดที่แสดงออกมาให้เห็น คือ การที่คนหายจะมีพฤติกรรมใช้โทรศัพท์นานผิดปกติ ส่วนใหญ่จะเป็นในช่วงเวลากลางวัน นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มคนที่นิยมเล่นแซทไลน์ทางโทรศัพท์ ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กผู้หญิงอายุเฉลี่ยประมาณ 15 ปี คนหายที่หายออกจากบ้านไปเพราะการติดแซทไลน์ทางโทรศัพท์นั้น ย่อมต้องมีคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นผู้ชวน คนหายไปอย่างแนนอน ดังนั้นการสืบสวนในการติดตามตัวคนหายนั้น สามารถหาเบาะแสจากบุคคลที่ติดต่อกับคนหายทางการเล่นไลน์ได้อีกทางหนึ่งด้วย

6.3.2.1 กระบวนการติดตามคนหายกรณีติดแซทไลน์ทางโทรศัพท์

1) การตรวจสอบทรัพย์สิน/รูปพรรณ/เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของคนหายเมื่อคนหายจากสาเหตุการติดแซทไลน์ทางโทรศัพท์ได้หายออกไปบ้าน เบื้องต้นเจ้าหน้าที่ตำรวจควรตรวจสอบข้อมูลจากครอบครัวหรือญาติคนหายให้ช่วยตรวจสอบทรัพย์สิน รูปพรรณ และเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ผู้หายสวมใส่ก่อนที่จะหายไปเป็นอันดับแรก เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นจุดสังเกตคนหายและเป็นข้อมูลพื้นฐานในการติดตามคนหาย การตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว ควรเริ่มจากบุคคลซึ่งเป็นผู้พบเห็นคนหายครั้งสุดท้ายเพื่อให้ทราบข้อมูลในส่วนรูปพรรณและเสื้อผ้าที่ผู้หายสวมใส่เป็นครั้งสุดท้าย

2) การหาเบาะแสจากห้องนอนของคนหาย การหาข้อมูลในห้องนอนของคนหาย คือ แนวทางค้นหาเบาะแสอีกทางหนึ่งในการติดตามหาคนหาย เมื่อ เข้าไปยังห้องนอนของคนหายแล้ว สิ่งที่ต้องตรวจสอบ เช่น

- ตู้เสื้อผ้าของคนหาย คือ การตรวจสอบว่าคนหายมีการเก็บเสื้อผ้าไปด้วยหรือไม่ เนื่องจากพฤติกรรมการเก็บเสื้อผ้า แสดงออกได้ถึงการเตรียมตัวเป็นอย่างดีของคนหายในการหนีออกจากบ้าน ซึ่งหากคนหายไม่เก็บเสื้อผ้าไปเลย ควรตั้งประเด็นสาเหตุการหายไปในกรณีอื่นๆ ด้วย เช่น การเกิดอุบัติเหตุ หรือเกิดเหตุฉุกเฉินกับคนหาย จึงทำให้คนหายไม่กลับบ้านตามปกติ ทั้งนี้ การหายออกจากบ้านบางกรณี คนหายก็ไม่เก็บเสื้อผ้าหรือทรัพย์สินใดๆ ไปด้วยเลย

- สมุด/หนังสือ ของคนหาย การตรวจสอบสมุดหนังสือเรียนของ คนหาย อาจจะช่วยให้พบเบาะแสสำคัญในการติดตามคนหาย เนื่องจากคนหายอาจจะเคยจดหมายเลขโทรศัพท์ หรือที่อยู่ หรือชื่อคนที่รู้จักกันทางแชทไลน์ไว้ในเอกสารเหล่านั้น ซึ่งจะทำให้ครอบครัวทราบเบาะแสเพิ่มเติมในการติดตามคนหาย

- จุดที่คนหายเคยวางทรัพย์สินหรือเงิน การตรวจสอบจุดที่คนหายเก็บเงินหรือทรัพย์สินไว้ เพื่อตรวจสอบว่าคนหาย ได้มีการเก็บทรัพย์สินไปหรือไม่ การที่คนหายเก็บทรัพย์สินไปด้วยทั้งหมด หมายถึง มีการเตรียมตัวที่จะหายออกจากบ้าน แต่หากทรัพย์สินของคนหายยังคงอยู่ที่เดิม ไม่มีการเคลื่อนย้ายหรือไม่นำติดตัวไปด้วย นั้นอาจหมายความว่า คนหายไม่มีการเตรียมตัวก่อนหายไป หรือ ไม่ได้ตั้งใจที่จะไป ซึ่งกรณีดังกล่าว ควรตั้งประเด็นสาเหตุการหายไปในกรณีอื่นๆ ด้วย เช่น การเกิดอุบัติเหตุ หรือเกิดเหตุฉุกเฉินกับคนหาย จึงทำให้คนหายไม่กลับบ้านตามปกติ

- กระดาษหรือจดหมายที่คนหายอาจจะเขียนลา การตรวจสอบที่ห้องนอนหรือบริเวณที่คนหายใช้พักผ่อนเป็นประจำ คือ สถานที่ซึ่งคนหายอาจจะทิ้งจดหมายที่เขียนลาไว้ให้ครอบครัว ซึ่งหลักฐานดังกล่าวอาจจะเป็นเบาะแสในการชี้ว่าคนหาย หายออกจากบ้านไปเพราะสาเหตุใด และอาจจะเชื่อมโยงกับแนวทางการติดตามคนหาย

6.3.2.2 การสืบค้นเบาะแสจากบุคคลแวดล้อม ถือว่าเป็นการหาเบาะแสสำคัญในการติดตามคนหายจากการติดเกม เนื่องจากคนหายไปในลักษณะดังกล่าว มักจะติดต่อกับเพื่อนๆ ที่รู้จัก หรือขอไปพักอาศัยกับคนรู้จัก ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจควรไปสอบถามเบาะแสจากบุคคลต่อไปนี้

1) สมาชิกในบ้าน คือ บุคคลที่มีความสนิทสนมและใกล้ชิดกับคนหายมากที่สุด โดยเฉพาะในครอบครัวใหญ่ ซึ่งมีสมาชิกหลายคน คนหายอาจจะให้ความสนิทสนมกับคนในครอบครัวบางคนที่เขาไว้วางใจมากที่สุด และอาจจะเล่าหรือระบายเรื่องราวต่างๆ ให้ฟัง ซึ่งข้อมูล

ตรงจุดนี้อาจจะนำมาประมวลเป็นเบาะแสได้ เช่น คนหายอาจจะเคยเล่าถึงเพื่อนสนิท หรือเพื่อนที่เพิ่งรู้จักกันในการเล่นแซทไลน์ทางโทรศัพท์ ซึ่งเมื่อนำข้อมูลต่างๆ มาประมวลกันแล้ว อาจจะทำให้ทราบว่าคนหายอาจจะไปพักอาศัยอยู่กับใคร

2) เพื่อนบ้าน คือ บุคคลอีกกลุ่มหนึ่ง ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจควรเข้าไปสอบถามข้อมูล เนื่องจากบางกรณี คนหายอาจจะหายไประหว่างช่วงเวลากลางคืน ซึ่งคนในครอบครัวต่างกำลังนอนหลับพักผ่อนกันหมด ทำให้คนในครอบครัวไม่ทราบข้อมูลของคนหายในขณะหายไป การไปสอบถามเบาะแสจากเพื่อนบ้านที่อาจจะพบเห็นคนหายขณะกำลังออกจากบ้าน อาจจะทำให้ทราบว่าใครเป็นคนมารับคนหาย หรือว่าคนหายไปเองตามลำพัง

3) เพื่อนคนหาย ถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับคนหาย เนื่องจากคนที่หายไปเนื่องจากติดเล่นแซทไลน์ทางโทรศัพท์นั้น อาจจะเคยเล่าเรื่องการเล่นแซทไลน์ทางโทรศัพท์ให้เพื่อนๆ ที่สนิทฟัง หรือบางครั้งเพื่อนสนิทของคนหายก็อาจจะกลุ่มที่เล่นแซทไลน์ทางโทรศัพท์ด้วย ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบข้อมูลเกี่ยวกับคนที่ล่องลอยคนหายไปว่าเป็นใคร เพื่อนสนิทของคนหาย คือ บุคคลที่อาจจะให้ที่พักพิงกับคนหาย หรือให้คนหายยืมเงิน ดังนั้นเพื่อนสนิท ถือว่าเป็นกุญแจสำคัญที่จะหาความจริงว่าคนหายไปอยู่ที่ไหน การสอบถามเพื่อนสนิทของคนหายนั้น ทางครอบครัวหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ควรไปสอบถามเองโดยตรง แต่ควรให้อาจารย์ประจำชั้น หรือผู้ปกครองเป็นผู้เรียกเด็กมาสอบถามเป็นรายคน จะได้รับคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงมากกว่า

การสืบสวนติดตามหาคนหายในกรณีการติดเล่นแซทไลน์ทางโทรศัพท์นั้น วิธีการที่ได้ผลมากที่สุด คือการตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์ของคนหาย เนื่องจากจะมีข้อมูลที่เชื่อมโยงกับบุคคลที่ติดต่อพูดคุยกับคนหายทางโทรศัพท์ ซึ่งการตรวจสอบข้อมูลทางโทรศัพท์มีทั้งประเภทที่ครอบครัวคนหายสามารถขอตรวจสอบกับผู้ให้บริการได้เองกับประเภทที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องดำเนินการตรวจสอบให้

6.3.2.3 การตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์บ้าน

การตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์บ้านของคนหาย คือ การขอตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์ย้อนหลังของหมายเลขโทรศัพท์บ้าน เนื่องจากคนหายอาจจะใช้โทรศัพท์บ้านในการติดต่อพูดคุยกับบุคคลที่เล่นแซทไลน์ด้วยกัน ดังนั้น การตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์บ้านของคนหาย จะทำให้ทราบว่าคนหายใช้โทรศัพท์ติดต่อกับหมายเลขใดบ้าง โดยการตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถแนะนำให้ครอบครัวคนหายสามารถดำเนินการได้เอง เนื่องจากเป็นสิทธิ์ของผู้รับบริการ ซึ่งผู้ที่จะสามารถขอตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวได้ คือ เจ้าของหมายเลขที่ยื่นขอหมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าว โดยให้บุคคลที่มีชื่อเป็นเจ้าของหมายเลขดังกล่าว นำใบเสร็จรับเงินเก่าๆ ของหมายเลขนั้นๆ เพื่อเป็นหลักฐานว่าเป็นเจ้าของหมายเลข และนำบัตรประจำตัวประชาชนไปขอตรวจสอบข้อมูลที่ศูนย์บริการของเครือข่ายที่ให้บริการ (ทรู หรือ ทีโอที)

6.3.2.4 การตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์ฟิซีที

โทรศัพท์ฟิซีที คือ โทรศัพท์ชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นที่นิยมในหมู่บ้าน เนื่องจากมีค่าบริการที่ไม่แพงนัก ซึ่งถ้าหากคนหายมีประวัติการใช้โทรศัพท์ฟิซีทีหรือมีโทรศัพท์ฟิซีทีติดตัวไปด้วยก็จะทำให้ครอบครัวคนหายทราบว่าคนหายมีการติดต่อพูดคุยกับใครบ้าง การตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์ฟิซีทีของคนหาย เจ้าหน้าที่ตำรวจควรแนะนำให้ทางครอบครัวไปขอตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวได้ด้วยตนเอง โดยนำเสนอใบแจ้งความ เอกสารหลักฐานที่ยืนยันว่าเป็นผู้ปกครองของคนหาย บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ปกครอง และสูติบัตรของคนหาย โดยครอบครัวคนหายต้องนำหลักฐานดังกล่าว ไปยื่นขอตรวจสอบการข้อมูลการใช้โทรศัพท์ฟิซีทีของคนหายได้ที่ศูนย์บริการของทรู ทุกสาขา ทางเจ้าหน้าที่จะทำการถ่ายสำเนาการเข้ามาให้ทั้งหมด ในขอบเขตระยะเวลาที่เราต้องการ ซึ่งส่วนใหญ่ขอตรวจสอบข้อมูลการใช้ประมาณ 15 วัน นับแต่วันที่คนหายได้หายตัวไป

6.3.2.5 การตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์มือถือ

ในกรณีที่เด็กใช้โทรศัพท์มือถือ เจ้าหน้าที่ตำรวจควรช่วยตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว ยกเว้นในกรณีที่ใช้ชื่อของผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นเป็นผู้ลงทะเบียนเลขหมายดังกล่าว ซึ่งผู้มีชื่อเป็นผู้จดทะเบียนหมายเลขนั้นๆ สามารถขอตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวได้เองทันที ณ ศูนย์บริการของเครือข่ายนั้นๆ ส่วนในกรณีที่โทรศัพท์มือถือดังกล่าวลงทะเบียนการใช้งานเป็นชื่อของคนหายเอง ครอบครัวจะไม่สามารถขอตรวจสอบข้อมูลได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนตัว ซึ่งเข้าข่ายเป็นเรื่องสิทธิส่วนบุคคล ดังนั้นการตรวจสอบข้อมูลทางโทรศัพท์มือถือจะต้องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ดำเนินการให้ โดยมีระเบียบการดังต่อไปนี้

1) หนังสือขอความร่วมมือจากสถานีตำรวจ ลงนามโดย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ยศ ตั้งแต่ พันตำรวจเอก (ผู้กำกับการ) ขึ้นไป

2) แนบเอกสารบันทึกทางคดี

3) ส่งเอกสารดังกล่าวเป็นจดหมายเท่านั้นไปที่

(1) ถ้าเป็น DTAC ให้ส่งจดหมายไปที่ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย บริษัทโทเทิลแอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น อาคารชัย ชั้น 15 เลขที่ 333/3 ถนนวิภาวดี แขวงจอมพล เขตจตุจักร กทม. 10900 หรือ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ หมายเลขโทรศัพท์ 1678

(2) ถ้าเป็น AIS ให้ส่งเอกสารไปที่โทรสารหมายเลข 0-2329-5376 หรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ หมายเลขโทรศัพท์ 1175 , 0-27719000

(3) ถ้าเป็น True ส่งหนังสือดังกล่าวไปทางโทรสาร หมายเลข 0-2643-8975 หรือประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรงที่ คุณอติภัก อิศวนนท์ โทร 0-2699-3142

(4) ถ้าเป็น PCT ขอตรวจสอบรายการใช้บริการ ย้อนหลังได้ที่ศูนย์บริการ TRUE MOVE ทุกสาขา โดยการตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว ต้องนำหลักฐานการแจ้งความไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการ และขอให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวให้ โดยครอบครัวคนหายสามารถขอรับข้อมูลดังกล่าวได้ทันทีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย หรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ 0-2900-9000

6.3.2.6 วิธีการตรวจสอบข้อมูลจากรายงานการใช้โทรศัพท์

เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับรายงานการใช้โทรศัพท์มาจากบริษัทเครือข่ายผู้ให้บริการเรียบร้อยแล้ว ให้ตรวจสอบข้อมูลการใช้นับตั้งแต่ช่วงเวลาที่คนหายได้หายไปลงมา เช่น กรณีคนหายได้หายไป วันที่ 16 มกราคม ก็ให้ดูข้อมูลการใช้โทรศัพท์ตั้งแต่วันที่ 16 ไปลงวันที่ 15...14 ลงไปเรื่อยๆ โดยให้ดูที่หมายเลข ซึ่งคนหายติดต่อไปล่าสุด เนื่องจากคนหายจะต้องติดต่อกับคนที่ชักจูงหรือล่อลวงไปวันที่หายหรือก่อนหน้าวันที่หายอย่างแน่นอน อาจจะเป็นการนัดแนะหรือโทรศัพท์ยืนยันว่าจะออกไปพบกันจริงๆ นอกจากนี้ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจสอบดูว่าหมายเลขใดที่คนหายโทรศัพท์ติดต่อบ่อยครั้ง และใช้ระยะเวลาในการสนทนนานที่สุด ทดลองไล่หมายเลขลงไปเรื่อยๆ เพื่อดูความถี่และระยะเวลาในการติดต่อ ข้อสังเกตประการหนึ่งคือ กลุ่มคนที่เล่นแชทไลน์ทางโทรศัพท์นั้น อาจจะโทรคุยกับคนที่เล่นแชทไลน์หลายคนดังนั้น อาจจะมีย่อยหลายหมายเลขที่ต้องสงสัย จดบันทึกหมายเลขเหล่านั้นไว้ทั้งหมด หลังจากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดไปปรึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้อง เพื่อการสืบสวนติดตามคนหายต่อไป

6.3.2.7 การตรวจสอบบ้านเพื่อน บ้านเพื่อน คือ สถานที่หนึ่ง ซึ่งคนหายอาจจะไปขออาศัยอยู่ด้วย โดยปกติแล้วจะอยู่ไม่นานนัก และจะสลับเปลี่ยนไปนอนบ้านเพื่อนคนอื่น ๆ วิธีการตรวจสอบ ควรไปที่โรงเรียนของคนหาย เพื่อสอบถามที่อยู่ของเพื่อนจากอาจารย์ประจำชั้น จากนั้นอาจจะไปสังเกตที่บ้านเพื่อนด้วยตนเอง เนื่องจากเพื่อนของคนหายอาจจะช่วยกันปกปิดข้อมูล การไปตรวจสอบตามบ้านเพื่อนของคนหายที่ต้องสงสัยว่าคนหายจะไปอยู่ด้วยนั้น หากเป็นกรณีเพื่อนที่ครอบครัวไม่รู้จัก หรือว่าบ้านของเพื่อนอยู่ในชุมชนแออัด หรือการไปตรวจสอบดังกล่าวอาจจะเกิดอันตราย เจ้าหน้าที่ตำรวจควรให้ความช่วยเหลือไปยังสถานีตำรวจในเขตท้องที่นั้นๆ ตั้งอยู่ เพื่อขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจเดินทางมาร่วมในการสอบถามข้อมูลด้วย

6.3.3 การติดตามคนหายประเภทเด็กติดเกมหรือแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต

เด็กติดเกม หมายถึง เด็กมีกิจกรรมเล่นเกมอย่างเดียว โดยไม่สนใจอย่างอื่น หมกมุ่นอยู่กับการเล่นเกมทั้งวัน ไม่ทำการบ้าน ไม่ทำงานส่งครู ไม่ไปโรงเรียน ไม่สนใจงานบ้าน มีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ ได้แก่ ทานข้าวไม่เป็นเวลา นอนดึกหรือไม่นอนเลย ครุ่นคิดแต่เรื่อง

เกม มองเห็นภาพการเล่นหรือตัวละครของเกมในสมองตนเอง อาจเล่นพนันในเกมหรือแสดงออกในทางก้าวร้าวกับพ่อแม่หรือน้องเป็นต้น

ในปัจจุบันเกมคอมพิวเตอร์ถือเป็นสื่อความบันเทิงที่มาพร้อมกับความรวดเร็วของเทคโนโลยี จึงทำให้เกมคอมพิวเตอร์ได้รับความนิยมและเป็นที่รู้จักกว้างขวางในหมู่เด็กและเยาวชนที่นิยมเล่นเกมคอมพิวเตอร์ทั้งแบบออนไลน์ ออฟไลน์ และเกมคอนโซล เช่น เครื่องเพลย์สเตชัน (Play Station) เอกซ์บ็อกซ์ (X-BOX) รวมไปถึงเครื่องเล่นเกมแบบพกพา ผลกระทบจากการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ที่มีความรุนแรงในเชิงเนื้อหา กระตุ้นให้ผู้เล่นเกมเกิดความตื่นเต้น ทำลายและต่อ ยอดความรุนแรง ส่งผลให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของตัวละคร โดยนำมาใช้ใน ชีวิตจริง โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จนเกิดเหตุการณ์น่าเศร้าขึ้นหลายกรณี และทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวแล้วยังมีการเล่นพนันเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ทำให้ผู้เล่นกลายเป็นเด็กหมกมุ่นติดการ เล่นเกม ไม่สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว ไม่สนใจการเรียน ดัดจริตจากโลกภายนอก ถ้าไม่ได้เล่นเกมจะรู้สึกกระวนกระวายใจนอนไม่หลับกลายเป็นเด็กที่มีอารมณ์ก้าวร้าวและกลายเป็นเด็กติดเกมในที่สุด เด็กติดเกมบางคนหนีออกจากบ้านเพื่อไปกินนอนที่ร้านเกม มีพฤติกรรมขโมยเงินพ่อแม่เพื่อไปเล่นเกมหรือเล่นพนัน และหากพ่อแม่ดูดาหรือห้ามไม่ให้เล่นเกม เด็กก็จะหนีออกจากบ้านไปมั่วสุมใช้สารเสพติดหรือมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม

เด็กเล่นแชทไลน์อินเทอร์เน็ต หมายถึง การที่คนหายเข้าไปสนทนาได้ทั้งกับคนแปลกหน้าซึ่งไม่รู้จักกันมาก่อนหรือบุคคลที่รู้จักกันมาก่อน โดยเป็นการสนทนาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นระบบเครือข่ายที่อำนวยความสะดวกในการสื่อสารสนทนาระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยกันในลักษณะการส่งข้อความโต้ตอบกัน ทำให้สามารถพูดคุยกับอีกฝ่ายหนึ่งได้โดยที่ไม่จำเป็นต้องเห็นหน้ากันและกัน โดยลักษณะในการสนทนาโต้ตอบกันนั้นจะใช้ภาพจินตนาการเป็นองค์ประกอบหลักแทบทั้งสิ้น ดังนั้นเมื่อผ่านการพูดคุยมาสักระยะหนึ่งคนหายก็จะถูกชักจูงหรือล่อลวงให้ออกจากบ้านเพื่อมาพบกับคู่สนทนาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งตรงจุดนี้ทำให้เกิดช่องว่างในการที่อาชญากรจะเข้ามาเล่นแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ตเพื่อล่อลวงเด็กหญิง ซึ่งยังขาดวุฒิภาวะในการกลั่นกรองและตัดสินใจ

กลุ่มคนที่ติดแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต จะมีพฤติกรรมเด่นชัดที่แสดงออกมาให้เห็น คือ การที่คนหายจะมีพฤติกรรมการเล่นอินเทอร์เน็ตนานผิดปกติ ส่วนใหญ่จะเป็นในช่วงเวลากลางคืน นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มคนที่นิยมเล่นแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่จะเป็นเด็กผู้หญิงอายุเฉลี่ยประมาณ 15 ปี คนหายที่หายออกจากบ้านไปเพราะการติดแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ตนั้น ย่อมต้องมีคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นผู้ชวนคนหายไปอย่างแนนอน ดังนั้นการสืบสวนในการติดตามตัวคนหายนั้น สามารถหาเบาะแสจากบุคคลที่ติดต่อกับคนหายทางแชทไลน์ได้อีกทางหนึ่งด้วย

กระบวนการติดตามคนหายกรณีเด็กติดเกมหรือแชททางอินเทอร์เน็ต

1) การแสวงหาข้อมูลพื้นฐานของคนหาย เมื่อคนหายจากสาเหตุการติดเกมหรือแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต ได้หายออกไปบ้าน เบื้องต้นเจ้าหน้าที่ตำรวจควรตรวจสอบทรัพย์สิน รูปพรรณ และเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ผู้หายสวมใส่ก่อนที่จะหายไปเป็นอันดับแรก เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นจุดสังเกตคนหายและเป็นข้อมูลพื้นฐานในการติดตามคนหาย การตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว ควรเริ่มจากบุคคลซึ่งเป็นผู้พบเห็นคนหายครั้งสุดท้ายเพื่อให้ทราบข้อมูลในส่วนรูปพรรณและเสื้อผ้าที่ผู้หายสวมใส่เป็นครั้งสุดท้าย

2) การค้นหาข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ และจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่คนหายเคยเข้าไปเล่นหรือใช้งาน เช่น Hi5, Facebook และ MySpace เป็นต้น เนื่องจากเว็บไซต์เหล่านี้ เด็กๆ มักจะเขียน กล่าวถึงความรู้สึกและความเป็นไปต่างๆ ในชีวิต ที่อาจไม่เคยเล่าให้ใครฟัง หรือแม้แต่พ่อแม่ ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการสืบหาตัวคนหายต่อไป

3) การหาเบาะแสจากห้องนอนของคนหาย การหาข้อมูลในห้องนอนของคนหาย คือ แนวทางค้นหาเบาะแสอีกทางหนึ่งในการติดตามหาคนหาย เมื่อเข้าไปยังห้องนอนของคนหายแล้ว สิ่งที่ต้องตรวจสอบ เช่น ตู้เสื้อผ้าของคนหาย คือ การตรวจสอบว่าคนหายมีการเก็บเสื้อผ้าไปด้วยหรือไม่ เนื่องจากพฤติกรรมการเก็บเสื้อผ้า แสดงออกได้ถึงการเตรียมตัวเป็นอย่างดีของคนหายในการหนีออกจากบ้าน ซึ่งหากคนหายไม่เก็บเสื้อผ้าไปเลย ควรตั้งประเด็นสาเหตุการหายไปในเรื่องอื่นๆ ด้วย เช่น การเกิดอุบัติเหตุ หรือเกิดเหตุฉุกเฉินกับคนหาย จึงทำให้คนหายไม่กลับบ้านตามปกติ ทั้งนี้ การหายออกจากบ้านบางกรณี คนหายก็ไม่เก็บเสื้อผ้าหรือทรัพย์สินใดๆ ไปด้วยเลย กรณีเด็กติดเกมในตู้เสื้อผ้าอาจพบบัตรเติมเงินเกมออนไลน์ ซึ่งหากพบว่ามีจำนวนมากอาจประเมินพฤติกรรมว่าเด็กติดเกมมากน้อยแค่ไหน หรือพบนามบัตร หรือบัตรสมาชิกร้านเกม ซึ่งจะทำให้ทราบได้ว่าเด็กไปเล่นเกมที่ร้านใดบ้าง

4) สมุดหนังสือของคนหาย การตรวจสอบสมุดหนังสือเรียนของคนหาย อาจจะทำให้พบเบาะแสสำคัญในการติดตามคนหาย เนื่องจากคนหายอาจจะเคยจดหมายเลขโทรศัพท์ password อีเมล ที่อยู่หรือชื่อคนที่รู้จักกันทางแชทไลน์ ที่อยู่หรือชื่อร้านเกม หรือเพื่อนที่รู้จักกันในร้านเกมไว้ในเอกสารเหล่านั้น ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบเบาะแสเพิ่มเติมในการติดตามคนหาย

5) จุดที่คนหายเคยวางทรัพย์สินหรือเงิน การตรวจสอบจุดที่คนหายเก็บเงินหรือทรัพย์สินไว้ เพื่อตรวจสอบว่าคนหาย ได้มีการเก็บทรัพย์สินไปหรือไม่ การที่คนหายเก็บทรัพย์สินไปด้วยทั้งหมด หมายถึง มีการเตรียมตัวที่จะหายออกจากบ้าน แต่หากทรัพย์สินของคนหายยังคงอยู่ที่เดิม ไม่มีการเคลื่อนย้ายหรือไม่นำติดตัวไปด้วย นั้นอาจหมายถึงว่า คนหายไม่มีการเตรียมตัวก่อนหายไป หรือ ไม่ได้ตั้งใจที่จะไป ซึ่งกรณีดังกล่าว ควรตั้งประเด็นสาเหตุการหายไปในเรื่องอื่นๆ ด้วย เช่น การเกิดอุบัติเหตุ หรือเกิดเหตุฉุกเฉินกับคนหาย จึงทำให้คนหายไม่กลับบ้านตามปกติ

6) กระดาษหรือจดหมายที่คนหายอาจจะเขียนลา การตรวจสอบยังห้องนอน หรือบริเวณที่คนหายใช้พักผ่อนเป็นประจำ คือ สถานที่ซึ่งคนหายอาจจะทิ้งจดหมายที่เขียนลาไว้ให้ครอบครัว ซึ่งหลักฐานดังกล่าวอาจจะเป็นเบาะแสในการชี้ว่า คนหาย หายออกจากบ้านไป เพราะสาเหตุใด และอาจจะเชื่อมโยงกับแนวทางการติดตามคนหาย

7) การสืบค้นเบาะแสจากบุคคลแวดล้อม การสืบค้นเบาะแสจากบุคคลแวดล้อม ถือว่าเป็นการหาเบาะแสสำคัญในการติดตามคนหายจากการติดแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต เนื่องจากคนหายไปในลักษณะดังกล่าว อาจจะเคยเล่าข้อมูลให้เพื่อนสนิทฟังว่า กำลังคบหาพูดคุยกับใครในอินเทอร์เน็ต หรือ อาจจะเคยเล่าให้ฟังว่ามีใครในอินเทอร์เน็ตนัดไปเจอ

8) สมาชิกในครอบครัว สมาชิกในบ้าน คือ บุคคลที่มีความสนิทสนมและใกล้ชิดกับคนหายมากที่สุด โดยเฉพาะในครอบครัวใหญ่ ซึ่งมีสมาชิกหลายคนคนหายอาจจะให้ความสนิทสนมกับคนในครอบครัวบางคนที่เขาไว้วางใจมากที่สุด และอาจจะเล่าหรือระบายเรื่องราวต่างๆ ให้ฟัง ซึ่งข้อมูลตรงจุดนี้อาจจะนำมาประมวลเป็นเบาะแสได้ เช่น คนหายอาจจะเคยเล่าถึงเพื่อนสนิท หรือเพื่อนที่เพิ่งรู้จักกันในการเล่นเกมนหรือแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งเมื่อนำข้อมูลต่างๆ มาประมวลกันแล้ว อาจจะทำให้ทราบว่าคนหายอาจจะไปพักอาศัยอยู่กับใคร

9) เพื่อนคนหาย ถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับคนหาย เนื่องจากคนที่หายไปเนื่องจากการติดเกมหรือติดเล่นแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ตนั้น อาจจะเคยเล่าเรื่องการเล่นเกมนหรือแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ตให้เพื่อนๆ ที่สนิทฟัง หรือบางครั้งเพื่อนสนิทของคนหายก็อาจจะเป็นกลุ่มที่เล่นเกมหรือแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ตด้วยกัน ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบข้อมูลเกี่ยวกับคนที่ล่องลอยคนหายไปว่าเป็นใคร เพื่อนสนิทของคนหายคือ บุคคลที่อาจจะให้ที่พักพิงกับคนหาย หรือให้คนหายยืมเงิน ดังนั้นเพื่อนสนิท ถือว่าเป็นกุญแจสำคัญที่จะหาความจริงว่าคนหายไปอยู่ที่ไหน การสอบถามเพื่อนสนิทของคนหายนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ควรไปสอบถามเองโดยตรง แต่ควรให้อาจารย์ประจำชั้น หรือผู้ปกครอง เป็นผู้เรียกเด็กมาสอบถามเป็นรายคน จะได้รับคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงมากกว่า ทั้งนี้ เพราะเพื่อนของเด็กอาจจะยำเกรงผู้ปกครองของตนเองและอาจารย์ประจำชั้นมากกว่าเรา

10) ตรวจสอบบริเวณที่พบกลุ่มเด็กเร่ร่อน กลุ่มเด็กเร่ร่อน คือกลุ่มเด็กส่วนหนึ่งที่เข้ามาใช้บริการร้านเกม และมีลักษณะของการมั่วสุม ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่คนหายจะรู้จักหรือเป็นเพื่อนกับกลุ่มเด็กเร่ร่อนที่เพิ่งจะเข้ามาเล่นเกมในร้าน และมีการชักชวนคนหายให้ออกมาใช้ชีวิตเร่ร่อนด้วยกัน

ทั้งนี้ การติดตามไปยังสถานที่ที่กลุ่มเด็กเร่ร่อนพักอาศัยอยู่นั้น ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ควรไปตรวจสอบด้วยตัวเองตามลำพัง เพราะอาจเกิดอันตรายได้ ครอบครัวคนหายควรไปติดต่อยังสถานีตำรวจท้องที่นั้น ๆ ให้เจ้าหน้าที่สายสืบหรือสายตรวจลงพื้นที่ด้วย

6.3.4 การติดตามคนหายประเภทลักพา

การลักพาตัว หมายถึง การกระทำที่มีลักษณะของการล่อลวง ช่มชู้จนจิตใจให้
ผู้หายกระทำการใดหรือไม่กระทำการใด หรือทำให้จำยอมต่อสิ่งใด เพื่อการกักขังหรือหน่วง
เหนี่ยวหรือกระทำด้วยประการใดอันทำให้ผู้หายนั้นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย ซึ่งเป็น
ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309,310,310 ทวิ,313, 317 การวิเคราะห์ประเภท
การหายในลักษณะนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจควรสังเกตลักษณะพฤติกรรมของผู้หายด้วยเพราะผู้ที่
หายไปจะไม่สมัครใจที่จะไปกับคนที่ลักพาตัวไป ยกเว้นในกรณีที่เป็เด็กเล็กอาจมีความ
สมัครใจของผู้หายร่วมอยู่ด้วยเนื่องจากเด็กจะถูกล่อลวงหรือหวานล่อมชักจูงได้ง่าย

การลักพาเด็ก เด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของคนร้าย ได้แก่ 1) เด็กชาย/
เด็กหญิงที่มีลักษณะผิวพรรณดี 2) เด็กชาย/เด็กหญิง ที่ลักษณะการแต่งกายที่ดูมีฐานะ 3)
เด็กชาย/เด็กหญิง ที่มีลักษณะเชื่อบุคคลแปลกหน้าโดยหวานล่อมชักจูงได้ง่าย กรณีการลักพาตัว
เด็กนั้น สามารถกระทำได้หลายวิธี ตั้งแต่การอุ้มเด็กขึ้นรถยนต์ หรือรถตู้ หรือคนร้ายอาจใช้วิธี
อื่นเพื่อให้เด็กหลงเชื่อ และยังทำให้บุคคลอื่นไม่สงสัยตนเอง โดยวิธีการที่คนร้ายนิยม
นำมาใช้ มีดังนี้

- 1) ใช้วิธีการเข้ามาตีสสนิทกับเด็ก โดยการซื้อขนมให้รับประทาน ซื้อของเล่น
ให้รวมถึงการชักชวนให้เด็กไปเล่นเกม หรือพาไปเที่ยว
- 2) อ้างว่าผู้ปกครองของเด็กขอให้มารับกลับบ้านแทน เนื่องจากผู้ปกครอง
ของเด็กประสบอุบัติเหตุไม่สามารถมารับได้
- 3) อ้างว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือสารวัตรนักเรียน และกล่าวหาว่าเด็กได้
กระทำความผิด จึงจะนำตัวเด็กไปสอบสวน

กระบวนการติดตามคนหายกรณีลักพา

1) การแสวงหาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับคนหาย

(1) การตรวจสอบทรัพย์สิน/รูปพรรณ/เสื้อผ้าเครื่อง แต่งกายของคนหาย
เมื่อคนหายจากสาเหตุลักพาตัวได้หายออกไปจากสถานที่ต่างๆ เบื้องต้นเจ้าหน้าที่ตำรวจควร
ตรวจสอบทรัพย์สิน รูปพรรณ และเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ผู้หายสวมใส่ก่อนที่จะหายไปเป็น
อันดับแรก เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นจุดสังเกตคนหายและวิเคราะห์เส้นทางในการติดตามคน
หายต่อไป การตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว คือ การหาข้อมูลจากบุคคลซึ่งพบเห็นผู้หายเป็นครั้ง
สุดท้าย เนื่องจากภายในบ้านบุคคลดังกล่าว จะเป็นผู้สามารถให้ข้อมูลล่าสุดและใกล้เคียงกับ
เวลาที่หายไป ได้ โดยเริ่มจากบุคคลซึ่งเป็นผู้พบเห็นคนหายครั้งสุดท้ายเพื่อให้
ทราบข้อมูลในส่วนรูปพรรณหรือเสื้อผ้าที่ผู้หายสวมใส่เป็นครั้งสุดท้าย หลังจาก
นั้น จึงไปสอบถามข้อมูลจากเพื่อนบ้าน ร้านค้า วินจักรยานยนต์รับจ้าง หรือผู้ที่
อาศัยอยู่ตามบริเวณต่างๆ ซึ่งเป็นทางผ่านหรือเป็นบริเวณใกล้เคียงกับ

สถานที่หาย เพื่อหาเบาะแสว่าคนหายถูกนำพาไปตามเส้นทางใด ทั้งนี้ อาจจะได้ข้อมูลเพิ่มเติมของผู้ที่นำพาไปด้วย การหาข้อมูลดังกล่าว ควรนำรูปถ่ายและควรมีข้อมูลทางรูปพรรณคนหาย เช่น เสื้อผ้าที่คนหายสวมใส่ หรือจุดสังเกตที่เด่นชัดของคนหาย ซึ่งคนที่สัญจรผ่านไปมาอาจพบเห็นและแจ้งเบาะแสดังกล่าวได้

อนึ่ง การสอบถามข้อมูลดังกล่าวจากบริเวณที่คนหายถูกลักพาตัวไป จะได้ข้อมูลเพิ่มเติมของคนร้ายหรือผู้ต้องสงสัยที่ลักพาตัวคนหายไปด้วย ดังนั้น เวลาเจ้าหน้าที่ตำรวจไปสอบถามข้อมูลและเบาะแสดจากคนในบริเวณใกล้เคียง ให้สอบถามข้อมูลและลักษณะของบุคคลที่นำพาหรือลักพาตัวคนหายไปด้วย เพื่อเป็นข้อมูลในทางสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

(2) การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและหาเบาะแสผู้เห็นเหตุการณ์ การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและการหาเบาะแสดจากผู้เห็นเหตุการณ์ในเบื้องต้น จะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ คนหาย ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการหายตัวไปของคนในครอบครัว โดยการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น คือ การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจกลับไปยังสถานที่ซึ่งมีข้อมูลยืนยันว่าพบเห็นคนหายเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อดูลักษณะโดยรอบบริเวณดังกล่าว และหาเบาะแสเพิ่มเติมจากประชาชนในบริเวณนั้น เนื่องจากพบว่าคนร้ายมักทิ้งหลักฐานหรือเบาะแสต่าง ๆ ไว้ที่เกิดเหตุเสมอ เช่น คนร้ายอาจจะเคยเดินมาแถวบริเวณนั้นบ่อยครั้งเพื่อเตรียมการลักพาตัว ดังนั้น ชาวบ้านในบริเวณนั้นอาจจะทราบข้อมูลหรือจำรูปพรรณของผู้ต้องสงสัยได้ ซึ่งการได้เบาะแสดในลักษณะดังกล่าวจากบริเวณที่เกิดเหตุ นั้น จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการติดตามคนหายและคนร้าย การลักพาตัวบางกรณีอาจจะใช้อุปายในการล่อลวงคนหายก่อนในเบื้องต้น ดังนั้น จะเห็นพฤติกรรมของคนหายก่อนที่จะหายไป ในลักษณะมีความยินยอมพร้อมใจ เช่น ในกรณีที่คนหายเป็นเด็ก อาจจะถูกคนร้ายล่อลวงว่าจะพาไปซื้อขนมเด็กจึงยินยอมไปด้วยโดยดี ซึ่งเวลาเด็กเดินทางไปไหนมาไหนกับคนร้าย คนทั่วไปในสังคมจะคิดว่าเป็นคนในครอบครัวหรือญาติของเด็กจึงไม่มีสิ่งผิดสังเกตอะไร ดังนั้น การหาเบาะแสดในการติดตามเด็กที่ถูกลักพาตัว ควรไปสืบหาเบาะแสดจากบริเวณร้านค้า หรือร้านอาหาร ซึ่งคนร้ายอาจจะพาเด็กมาซื้อขนมหรือของเล่นเพื่อหลอกล่อให้เด็กตายใจ

การตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว ควรให้ผู้รู้จักรูปพรรณและคุ้นเคยกับอุปนิสัยใจคอของผู้หาย เป็นคนนำทีมไปหาเบาะแสดดังกล่าว เนื่องจากการให้บุคคลที่ไม่ทราบรายละเอียดของคนหายไปหาเบาะแสด ทำให้ไม่ทราบข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับคนหาย ทั้งรูปพรรณ ตำหนิ หรือจุดสังเกตอื่นๆ ของผู้หาย เมื่อข้อมูลเกี่ยวกับคนหายไม่ครบถ้วน ทำให้เบาะแสบางอย่างคลาดเคลื่อนได้ ทั้งนี้ ผู้ที่ลงไปหาเบาะแสดดังกล่าว ต้องมีรูปถ่ายและต้องทราบลักษณะรูปพรรณการแต่งกายของคนหายในขณะที่หายไปด้วย

2) การแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจ

(1) การเตรียมเอกสารก่อนไปแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจ การเตรียมเอกสารก่อนไปแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจนั้น นับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ทางครอบครัวคนหายควรเตรียมข้อมูลและเอกสารต่างๆ ให้พร้อมก่อนการไปแจ้งความหรือประสานงานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การเตรียมเอกสารให้พร้อมก่อนการเดินทางไปแจ้งความที่สถานีตำรวจ จะทำให้ครอบครัวคนหายไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางไปเอาเอกสารที่ขาดตกบกพร่องหรือที่ไม่ได้เตรียมมา เพื่อให้การแจ้งความสำหรับการติดตามคนหายมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

(2) การเตรียมข้อมูลก่อนการไปแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจ การเตรียมข้อมูลก่อนการไปแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจ นับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทราบข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับคนหาย เพื่อเป็นเบาะแสในการติดตามคนหาย โดยข้อมูลที่ครอบครัวคนหายจำเป็นต้องทราบ คือ เหตุการณ์ก่อนที่คนหายจะหายไป ข้อมูลจากบุคคลที่พบเห็นผู้หายเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อให้ทราบเบาะแสล่าสุดว่าคนหายเดินทางไปทิศทางใด โดยข้อมูลสำคัญที่ครอบครัวคนหายควรทราบมากที่สุดในการหายประเภทลักพาตัวนี้ คือ รูปพรรณ เสื้อผ้า ที่คนหายสวมใส่ขณะที่หายไป เพื่อให้ทราบจุดสังเกตของคนหายจากการมองของบุคคลภายนอก นอกจากนี้ข้อมูลของผู้ต้องสงสัยที่คาดว่าจะลักพาตัวผู้หายไปก็มีความสำคัญมาก เนื่องจากจะเป็นเบาะแสสำคัญในการหาตัวคนร้ายว่าใครมีพฤติกรรมน่าสงสัยที่ลักพาตัวคนหายไป เพื่อให้เกิดแนวทางในการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจอีกทางหนึ่ง

(3) การแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจ การแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจ คือ ขั้นตอนแรกที่ครอบครัวของคนหายควรไปดำเนินการหลังจากเตรียมข้อมูลและเอกสารต่างๆ เรียบร้อยแล้ว เนื่องจากคนหายในลักษณะนี้ เข้าข่ายเป็นเรื่องอาชญากรรมซึ่งมีความผิดอาญาดังนั้น การติดตามคนหายที่ถูกลักพาตัว จึงต้องแจ้งความที่สถานีตำรวจโดยด่วน เพื่อให้เกิดกลไกในการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยการแจ้งความกรณีคนหายถูกลักพาตัวนั้น เมื่อครอบครัวคนหายไปแจ้งความที่สถานีตำรวจจะไม่ใช้การลงบันทึกประจำวันกรณีคนหายเท่านั้น แต่ครอบครัวคนหายต้องเล่ารายละเอียดและเหตุการณ์ทั้งหมด ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นว่าไม่ใช่การหายไปแบบธรรมดา แต่เป็นการลักพาตัวซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องให้ความสำคัญในการติดตามตัวคนหาย โดยในกรณีคนหายซึ่งถูกลักพาตัวไปเป็นเด็ก (อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 18 ปี) กรณีดังกล่าวจะเป็นความผิดอาญาฐานพรากผู้เยาว์ ดังนั้น ครอบครัวเด็กที่ถูกลักพาตัว จะต้องนำหลักฐานหรือพยานบุคคลที่สามารถยืนยันได้ว่าเด็กคนดังกล่าวถูกลักพาตัวไปจริง เพื่อให้เรื่องดังกล่าวเป็นคดีอาญา ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาดังกล่าวอย่างเต็มที่ การแจ้งความกรณีลักพาตัวนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้สอบปากคำ

และลงบันทึกประจำวันเสร็จเรียบร้อยแล้วนั้น ครอบครัวคนหายควรขอทราบชื่อ ยศ และหมายเลขโทรศัพท์มือถือของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นเจ้าของคดี เพื่อการประสานงานในการติดตามคนหาย ทั้งนี้ ครอบครัวคนหาย ควรสอบถามรายละเอียดและขั้นตอนการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย เพราะร้อยละเจ็ดสิบของคดีจะโอนเรื่องการสืบสวนให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน ดังนั้น ครอบครัวคนหายควรสอบถามร้อยละเจ็ดสิบของคดีด้วยว่า โอนเรื่องดังกล่าวไปยังเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนท่านใด เพราะครอบครัวคนหายจะได้ติดต่อประสานงานต่อไปในภายหลัง

3) การวิเคราะห์คนร้าย/ผู้ต้องสงสัยในการลักพาตัว การติดตามหาคนหายกรณีถูกลักพาตัวนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจควรประเมินและวิเคราะห์ว่าผู้ใดน่าจะเป็นคนร้ายหรือผู้ต้องสงสัยในการลักพาตัวคนหายไป เนื่องจากการตั้งข้อสันนิษฐานดังกล่าวจะทำให้เราทราบแนวทางในการติดตามคนหายและทำให้มีส่วนช่วยในการทำงานด้านสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจอีกทางหนึ่ง การวิเคราะห์ผู้ต้องสงสัยนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจจะร่วมประเมินกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจจะทราบข้อมูลหรือเบาะแสมากที่สุด ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนจะมีความชำนาญในการวิเคราะห์ข้อมูลและแนวทางในการติดตามคนร้าย ผู้ต้องสงสัยในการลักพาตัวคนหายอาจจะเป็นบุคคลดังต่อไปนี้

(1) บุคคลในครอบครัวคนหาย คือ ผู้ต้องสงสัยอันดับแรกในการลักพาตัวคนหายไป เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดและคนหายให้ไว้วางใจมากที่สุด ดังนั้นการเข้าถึงตัวหรือการล่อลวงและจูงใจคนหาย จะทำได้แนบเนียนที่สุดกว่าบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลในครอบครัวที่มีความใกล้ชิดหรือสนิทสนมกับ ผู้หายเป็นพิเศษ ซึ่งการลักพาตัวไปในลักษณะดังกล่าว อาจจะเพื่อบำบัดอาการทางจิตที่คนร้ายมีความรักบุคคลที่หายเป็นพิเศษ ส่วนใหญ่กรณีดังกล่าวจะเกิดกับผู้หายที่เป็นเด็ก ซึ่งลักษณะการลักพาตัวโดยผู้ต้องสงสัยในครอบครัว จะใช้วิธีการล่อลวงเพื่อชักจูงให้คนหายไปด้วย โดยอาจจะออกอุบายในการพาไปซื้อขนมหรือพาไปเที่ยว การลักพาตัวเด็ก โดยคนในครอบครัว ส่วนใหญ่แล้วจะพาเด็กไปอยู่ด้วยและเลี้ยงดูอย่างดี ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะทำให้เด็กไม่รู้ตัวว่าญาติของตนเองกำลังลักพาตัวมาจากครอบครัว แต่จะนึกว่าญาติพามาเที่ยว จึงทำให้เด็กไม่ได้ไปขอความช่วยเหลือจากใคร การติดตามคนหายที่ถูกลักพาตัวไปโดยคนในครอบครัว ควรสืบถามข้อมูลจากญาติทั้งหมด เนื่องจากคนร้าย มักจะติดต่อกลับไปยังญาติเสมอ เพื่อติดตามข่าวหรือขอเงิน ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจควรแจ้งไปยังญาติทุกฝ่ายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อให้ญาติทราบข้อมูลและเตรียมตัวรับสถานการณ์ที่คนร้ายจะติดต่อกลับมา ทั้งนี้ ญาติที่ได้รับการติดต่อจากคนร้าย ควรพูดคุยกับคนร้ายเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น เนื่องจากจะได้ไม่ทำให้คนร้ายกดดันจนตัดสินใจกระทำการที่ไม่ดีต่อคนหาย และญาติควรพูดคุยเรื่องทั่วไป เพื่อหลอกลวงแหล่งที่อยู่ หรือสถานที่ใกล้เคียงที่คนร้ายพาเด็กไป ทั้งนี้ หากคนร้ายต้องการให้ครอบครัวส่งเงินไปให้ควรต่อรองให้มีการนัดพบกัน เจ้าหน้าที่ตำรวจควรประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจในการวางแผนจับกุมตัวคนร้ายและช่วยเหลือเด็กต่อไป

(2) บุคคลที่อยู่กับเด็กเป็นคนสุดท้าย บุคคลที่อยู่กับเด็กเป็นคนสุดท้าย ก่อนที่เด็กจะหายตัวไป คือ บุคคลสำคัญที่สามารถให้เบาะแสและข้อมูลเกี่ยวกับการหายไปตลอดจนอาจจะกลายเป็นผู้ต้องสงสัยในการลักพาตัวเด็กไปในที่สุด บุคคลที่อยู่กับเด็กเป็นคนสุดท้าย ก่อนที่เด็กจะหายไปอาจจะเป็นบุคคลภายในในครอบครัวหรือบุคคลภายนอกครอบครัวของคนหายก็ได้ ซึ่งลักษณะพฤติกรรมที่ปรากฏ คือ เมื่อคนหายหายตัวไป บุคคลดังกล่าวก็อาจจะหายตัวไปด้วย โดยไม่ทราบสาเหตุ หรือ ไม่ได้หายตัวไป แต่มีพฤติกรรมหลบหน้าหลบตาครอบครัวคนหาย หรือมีอาการที่แสดงพิรุธจนเป็นที่สังเกตได้อย่างชัดเจน ในกรณีที่คนร้ายเป็นบุคคลภายนอกครอบครัว การลักพาตัวไปในลักษณะนี้ คนร้ายจะใช้วิธีการล่อลวงหรือชักจูงใจเพื่อให้คนหายไปด้วย หรือเป็นกรณีบังคับและหน่วงเหนี่ยวร่างกาย โดยการพาไปที่อื่น การสอบถามจากบุคคลที่ต้องสงสัยนั้น ควรให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเรียกตัวบุคคลนั้นมาสอบสวนจะเป็นการดีที่สุด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีเทคนิคและวิธีการในการสอบปากคำเพื่อเอาข้อเท็จจริงจากผู้ต้องสงสัยได้ อีกทั้งเป็นการป้องกัน มิให้คนร้ายไหวตัวทัน

(3) บุคคลที่ทำที่สนิทสนมกับคนหายเป็นพิเศษ บุคคลที่สนิทสนมกับคนหายเป็นพิเศษคืออีกบุคคลหนึ่งที่อาจเป็นผู้ลักพาตัวคนหายไป เนื่องจากบุคคลในลักษณะนี้จะทำที่มาตีสสนิทเพื่อให้คนหายและครอบครัวคนหายตายใจ จากนั้นคนร้ายก็จะใช้ความสนิทสนมดังกล่าว ลักพาตัวคนหายไป บุคคลที่มีความสนิทสนมกับคนหายในลักษณะดังกล่าว จะเป็นบุคคลภายนอกครอบครัว พบเห็นพฤติกรรมดังกล่าวบ่อยครั้ง ในลักษณะของผู้ใหญ่ที่ทำที่ท่าว่ารักหรือเอ็นดูเด็กเล็กๆ เป็นพิเศษ โดยผู้ต้องสงสัยประเภทนี้ อาจมีความผิดปกติทางจิตที่รักใคร่เด็กเป็นพิเศษ หรือเป็นผู้ที่ต้องการลวงละเมิดทางเพศเด็ก เป็นต้น

ถ้าผู้ต้องสงสัยหายตัวไปพร้อมกับคนหาย อาจจะสันนิษฐานได้โดยในทันทีว่าผู้ต้องสงสัยอาจจะมีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิดดังกล่าว แต่บางกรณี ผู้ต้องสงสัยยังคงอยู่ในพื้นที่ เนื่องจากได้นำคนหายไปอยู่ที่อื่นหรือไปฝากไว้กับบุคคลอื่นแล้ว ซึ่งผู้ต้องสงสัยอาจจะแสดงพิรุธหรือมีพฤติกรรมหลบหน้าหลบตาครอบครัวคนหาย หรือไม่ได้ช่วยติดตามคนหาย ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ ผู้ต้องสงสัยสนิทสนมกับ คนหาย การสอบถามข้อเท็จจริงดังกล่าวจากผู้ต้องสงสัย เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจจะสอบถามข้อมูลเบื้องต้นได้เอง เพื่อสังเกตพิรุธและท่าทีของผู้ต้องสงสัยก่อน หลังจากนั้น เมื่อพบว่าผู้ต้องสงสัยมีพิรุธอย่างชัดเจน เจ้าหน้าที่จึงแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อเรียกบุคคลดังกล่าวมาสอบปากคำต่อไป

(4) ผู้ต้องสงสัยคนอื่น /คนร้ายที่ไม่รู้จัก ผู้ต้องสงสัยคนอื่นคือคนร้ายที่ครอบครัวคนหายอาจจะไม่เคยรู้จักหรือไม่เคยพบเห็นมาก่อนหน้านี้เลย คนร้ายลักษณะนี้ คือ คนแปลกหน้า ที่อาจจะเพิ่งเคยพบกับคนหายเป็นครั้งแรก แล้วจึงลักพาตัวคนหายไปทันที หรือเป็นคนที่เคยพบเห็นคนหายมาก่อนหน้านี้ และเฝ้าสังเกตพฤติกรรมของคนหายมาระยะเวลาหนึ่งเพื่อตีสสนิทกับคนหาย โดยที่ครอบครัวของคนหายก็ไม่ทราบเรื่อง เช่น ครอบครัวที่ปล่อยให้เด็กไปวิ่งเล่นตามลำพังที่สวนสาธารณะ คนร้ายในลักษณะนี้ เมื่อพบเห็นเด็ก จะไม่เข้ามาตีสสนิททันที

แต่จะสังเกตพฤติกรรมอยู่ห่างๆ จนคนร้ายแน่ใจว่า ไม่มีผู้ใหญ่หรือคนในครอบครัวเด็กอยู่ในบริเวณนั้น จากนั้นคนร้ายจึงเข้ามาตีสนิทและชักจูง ล่อลวงเด็กไป ซึ่งทำให้ครอบครัวคนหายไม่ทราบว่บุตรหลานของตนเองถูกใครลักพาตัวไป เพราะไม่เคยรู้จัก หรือไม่เคยพบเห็นคนร้ายมาก่อน ดังนั้น การหาข้อมูลหรือเบาะแสดังกล่าว ครอบครัวคนหายต้องเริ่มต้นจากสถานที่ซึ่งคนหาย ได้หายตัวไป เพราะคนร้ายต้องทิ้งเบาะแสบางอย่างไว้เสมอ

4) สถานที่ซึ่งคนร้ายมักจะพาคนหายไป

การตรวจสอบสถานที่ต่างๆ เพื่อหาข้อมูลหรือเบาะแสในการติดตามคนหาย คือ สิ่งที่ครอบครัวและเจ้าหน้าที่ตำรวจควรรีบไปดำเนินการ เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้อาจจะ เป็นเบาะแสดำคัญที่เชื่อมโยงในการติดตามตัวคนหาย ซึ่งสถานที่ดังกล่าว อาจจะอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่เกิดเหตุที่คนหายถูกลักพาตัวไป

(1) ที่พักของผู้ต้องสงสัย คือ สถานที่หลักในการไปตรวจสอบดูว่าผู้ต้องสงสัยเคยพาคนหายมาที่นี้หรือไม่ และเป็นการตรวจสอบด้วยว่าผู้ต้องสงสัยคนดังกล่าวได้หายออกจากบ้านพักไปด้วยหรือไม่ เพราะถ้าผู้ต้องสงสัยหายไ้จากบ้านพักโดยไม่ทราบสาเหตุ อาจสันนิษฐานในเบื้องต้นได้ว่า ผู้ต้องสงสัยคือคนร้ายที่อาจจะลักพาตัวคนหายไปจริง ทั้งนี้ การไปตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว ครอบครัวคนหายควรไปพร้อมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

(2) บ้านญาติและบ้านเพื่อนของผู้ต้องสงสัย คืออีกสถานที่หลักที่ควรไปตรวจสอบ เนื่องจากผู้ต้องสงสัย อาจจะนำคนหายไปหลบซ่อน หรือพาไปพักแรมในสถานที่ดังกล่าว การตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว ควรสอบถามจากเพื่อนบ้านในละแวกนั้นด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลอีกทางหนึ่ง เนื่องจากญาติและเพื่อนของผู้ต้องสงสัยอาจจะให้การที่บิดเบือนความเป็นจริง ทั้งนี้ การไปตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว ครอบครัวคนหายควรไปพร้อมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

(3) ท่ารถ / ท่าเรือ และสถานีขนส่ง คือ อีกสถานที่หนึ่งซึ่งผู้ต้องสงสัยอาจจะเคยพาคนหายไปบริเวณดังกล่าว เพื่อการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ การติดตามไปยังสถานที่เหล่านี้ เป็นการสะกดรอยข้อมูลตามหลังคนหาย เพราะอาจจะได้รับเบาะแสดังจากผู้เคยพบเห็น ซึ่งการไปสอบถามข้อมูลดังกล่าว ควรทราบข้อมูลรูปพรรณสัณฐานของคนหายและต้องนำรูปถ่ายของคนหายติดตัวไปด้วยเสมอ

(4) ร้านค้า / ร้านสะดวกซื้อบริเวณใกล้เคียงสถานที่เกิดเหตุ คือ สถานที่ซึ่งมักจะได้เบาะแสดังเกี่ยวกับคนหายและผู้ต้องสงสัยเสมอ เนื่องจากคนร้ายอาจจะเคยมาซื้อของในร้านดังกล่าวก่อนหน้า หรือพาคนหายเข้ามาซื้อของในร้าน ซึ่งข้อมูลตรงจุดนี้จะทำให้ทราบรูปพรรณสัณฐานของคนร้ายในเบื้องต้น และหากว่าคนร้ายพาคนหายเข้าไ้ยังร้านสะดวกซื้อ ซึ่งมีกล้องวงจรปิด จะทำให้เราทราบว่าคนร้ายเป็นใครจาก รูปถ่ายใน

กล้องวงจรปิดดังกล่าว ทั้งนี้ การไปติดตามตรวจสอบข้อมูลจากร้านค้าที่มีกล้องวงจรปิดนั้น จะต้องรีบดำเนินการไปสอบถามข้อมูลทันที เนื่องจากกล้องวงจรปิดของร้านสะดวกซื้อส่วนใหญ่จะเก็บข้อมูลไว้ไม่นาน ดังนั้น ต้องรีบไปสอบถามข้อมูลดังกล่าวโดยเร็ว

(5) ร้านอาหาร คือ อีกสถานที่หนึ่งซึ่งผู้ต้องสงสัย อาจจะพาคนหายไปรับประทานอาหารก่อนเพื่อเป็นอุบายในการล่อลวงไปที่อื่น หรือไม่ก็เป็นกรณีที่คนร้ายอาจจะเคยมาทานอาหาร เพื่อดูลาดเลาก่อนการลงมือลักพาตัวคนหาย การสอบถามข้อมูลดังกล่าว นอกจากการนำรูปของคนหายไปให้คนในร้านดูแล้ว ควรจะสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมถึงคนแปลกหน้าที่เข้ามาทานอาหารในร้าน ซึ่งอาจจะแสดงอาการผิดปกติจนสังเกตได้ เพื่อเป็นเบาะแสอีกด้านหนึ่งในการติดตามผู้ต้องสงสัย

(6) วัด คือ อีกสถานที่หนึ่ง ซึ่งคนร้ายมักจะพาคนหายที่เป็นเด็กไป ขอพักอาศัยนอน และเพื่อไปขออาหารรับประทาน ส่วนใหญ่คนในวัดมักไม่สงสัยพฤติกรรมดังกล่าว เนื่องจากอาจจะคิดว่าเด็กและคนร้ายเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน จึงให้สถานที่พักแรมและอาหารรับประทาน

(7) ห้างสรรพสินค้า คือ สถานที่หนึ่งซึ่งคนหายอาจจะถูกคนร้ายล่อลวงว่าจะพาไปเที่ยวหรือซื้อของให้ และเมื่อพาคนหายไปเที่ยวแล้วจึงลักพาตัวคนหายไปยังสถานที่อื่น การตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจจะขอดูกล้องวิดีโอวงจรปิดของห้างในเวลาใกล้เคียงกับที่คนหายหายตัวไป เพื่อตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว

5) การลักพาคนของขบวนการค้ำมนุษย์

จากข้อมูลในรอบปี 2551 ของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์ พบว่า ปัญหาการค้ามนุษย์มีหลากหลายรูปแบบมากขึ้น โดยแบ่งหลักๆ ประกอบด้วย

(1) การลักพาตัวเด็ก โดยในปี 2551 มีกรณีเด็กถูกลักพาตัวทั้งสิ้น 7 ราย อายุเฉลี่ยเพียง 8 ปีเท่านั้น ลักษณะการลักพาตัวเด็กส่วนใหญ่เพื่อนำเด็กไปกระทำทางเพศ บังคับใช้แรงงาน หรือนำไปเป็นขอทาน การลักพาตัวมักเกิดขึ้นในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนร้ายใช้วิธีการแอบเนียนในการเข้ามาติดสนิทกับเด็ก กลุ่มเป้าหมายและล่อลวงด้วยการชักชวนเพื่อให้สิ่งของหรือสิ่งตอบแทนอื่นแก่เด็ก เช่น ขนม ของเล่น หรือเงินเล่นเกมออนไลน์

(2) ค้ำมนุษย์แรงงานประมง กรณีนี้เกิดจากสภาวะการขาดแคลนแรงงานประมงนอกน่านน้ำ เช่น กรณีเด็กชายอายุเพียง 14 ปีถูกนายหน้าค้ามนุษย์ล่อลวงจากสถานีรถไฟหัวลำโพงส่งไปขายให้กับเรือประมงที่จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อเด็กชายคนดังกล่าวรู้ตัวว่าโดนหลอก จึงกระโดดน้ำลอยคอกกลางทะเลกว่า 30 นาที จนกระทั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจนำผ่านมาประสพเหตุและให้การช่วยเหลือไว้ได้

นายเอกลักษณ์ หลุ่มชุมแข หัวหน้าโครงการศูนย์ข้อมูลคนหายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ มูลนิธิกระจกเงา กล่าวในการสัมมนาเรื่อง "วิกฤติแรงงานทาส ธุรกิจเถื่อน

บนเรือประมง" ที่โรงแรมเอเชีย เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2551 ว่าตั้งแต่ ปี 2547 ได้รับแจ้งคนหายและกลายเป็นแรงงานบนเรือประมงจำนวน 19 ราย ซึ่งได้รับการช่วยเหลือแล้วทั้งหมด และคาดว่าจะยังมีอีกจำนวนมากที่ถูกปล่อยมา

ปัจจุบัน ปัญหานี้ยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีพื้นที่เสี่ยงในกรุงเทพฯ 5 จุดใหญ่ๆ คือ บริเวณสถานีรถไฟหัวลำโพง บริเวณสถานีขนส่งหมอชิต บริเวณสนามหลวง บริเวณวงเวียนใหญ่ และบริเวณสวนรมณีนาถ นายหน้าค้ามนุษย์จะเลือกกลุ่มเป้าหมายเป็นชายลักษณะกำยำและมักชวนเชื่อกับผู้เสียหายว่ามีงานสบาย รายได้ดี ซึ่งผู้เสียหายส่วนใหญ่ที่เดินทางมาจากต่างจังหวัดเพื่อมาหางานทำในกรุงเทพฯ มักตกเป็นเหยื่อเสมอ เมื่อนายหน้าหลอกเหยื่อจนสำเร็จจะนำส่งต่อให้นายหน้ารายใหญ่ และเหยื่อจะถูกนำไปขายให้กับเรือประมงในจังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร นครศรีธรรมราช สงขลาและปัตตานีในราคา 10,000-30,000 บาทต่อราย

6) วิธีการหรือลักษณะการกระทำความผิดของคนร้าย

(1) จะคอยหลอกหาเหยื่อโดยวิธีเข้าตีสสนิทแล้วใช้ยาสลบโปะหน้าหรือให้กินเครื่องดื่มที่มียานอนหลับ หลังจากนั้นพาเหยื่อไปส่งให้กับโรงงานหรือเรือประมง เหยื่อจะถูกบังคับให้ทำงาน สถานที่ที่คนร้ายมักจะใช้วิธีดังกล่าวคือสถานีขนส่งหมอชิต และสถานีขนส่งสายใต้

(2) เปิดเป็นบริษัทจัดหางานเถื่อน เมื่อเหยื่อมาสมัครงานจะหลอกเหยื่อว่าทำงานบ้านหรือทำงานโรงงาน เงินดี งานไม่หนัก เมื่อเหยื่อหลงเชื่อจะนำตัวเหยื่อไปกักขังไว้และรอคอยโอกาสเหมาะที่จะนำไปลงเรือประมง

การกระทำของขบวนการค้ามนุษย์ดังกล่าว เป็นการกระทำความผิดกฎหมายอาญาร้ายแรง ซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะต้องรีบดำเนินการสืบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิด และเข้าไปช่วยเหลือคนหายเพื่อให้ได้ตัวกลับคืนมา สำหรับประชาชนทั่วไปหากพบเห็นเหตุการณ์ดังกล่าว ควรให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแสต่าง ๆ กับเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่าที่สามารถจะทำได้

6.3.5 การติดตามคนหายประเภทสมองเสื่อม

โรคสมองเสื่อม คือ การที่ผู้ป่วยมีอาการเสื่อมของการทำงานของสมองทั้งหมด ซึ่งส่งผลให้ผู้ป่วยมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องความจำ ความรอบรู้ มีการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมและบุคลิกภาพ แต่กลุ่มอาการสมองเสื่อมที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ นั้น ต้องพิจารณาว่าเกิดขึ้นเนื่องจากอายุมากขึ้นหรือเป็นโรคสมองเสื่อม หากเป็นอาการสมองเสื่อมที่เกิดจากอายุที่เพิ่มขึ้นนั้น โดยมากจะสูญเสียความจำเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะเป็นไปอย่างช้าๆ โดยไม่มีผลต่อการทำงานหรือการใช้ชีวิตประจำวัน แต่หากเป็นโรคสมองเสื่อมนั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงที่เร็วกว่า และมีการสูญเสียของสมองส่วนอื่นร่วมด้วย จนผู้ป่วยไม่สามารถช่วยเหลือตนเองและมีชีวิตสั้นลง โรคในกลุ่มอาการสมองเสื่อมที่พบบ่อย คือ โรคอัลไซเมอร์

ความแตกต่างระหว่างอาการลึบปกติ และการป่วยด้วยโรคสมองเสื่อม คือ คนสูงอายุทั่วไป อาจมีอาการลึบได้บ้าง แต่ลึบแล้วจำได้ แต่ผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมจะจำไม่ได้เลย ว่ามีการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ นอกจากนั้นผู้ป่วยจะมีการเปลี่ยนแปลงทางบุคลิกภาพรวมด้วย เช่น แต่ก่อนอาจเป็นคนที่มีปฏิสัมพันธ์เรื่องการแต่งกาย แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางสมอง ผู้ป่วยจะไม่สนใจตนเอง ไม่ดูแลตนเองหรือผู้ป่วยที่เป็นคนเรียบร้อยอารมณ์ดี อาจกลายเป็นคนโกรธเกรี้ยว ก้าวร้าว รุนแรง หรือในทางกลับกันอาจขี้มหรือหัวเราะตลอดเวลา ทั้งๆ ที่ไม่ใช่เรื่องขบขัน ผู้ป่วยอาจหัวเราะ ขี้ม ทานข้าวไปหัวเราะไป เป็นต้น

เมื่อคนหายจากสาเหตุโรคสมองเสื่อมหายออกไปจากบ้านหรือพลัดหลงกับครอบครัวในสถานที่ต่างๆ เบื้องต้นเจ้าหน้าที่ตำรวจควรตรวจสอบทรัพย์สิน รูปพรรณ และเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ผู้หายสวมใส่ก่อนที่จะหายไปเป็นอันดับแรก เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นจุดสังเกตคนหายและวิเคราะห์เส้นทางในการติดตามคนหายต่อไป

การตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว คือ การหาข้อมูลจากบุคคลซึ่งพบเห็นผู้หายเป็นครั้งสุดท้าย เนื่องจากภายในบ้านบุคคลดังกล่าว จะเป็นผู้สามารถให้ข้อมูลล่าสุดและใกล้เคียงกับเวลาที่หายไปได้ โดยเริ่มจากบุคคลซึ่งเป็นผู้พบเห็นคนหาย ครั้งสุดท้ายเพื่อให้ทราบข้อมูลในส่วนรูปพรรณหรือเสื้อผ้าที่ผู้หายสวมใส่เป็นครั้งสุดท้าย หลังจากนั้น จึงไปสอบถามข้อมูลจากเพื่อนบ้าน ร้านค้า วินิจยานยนต์รับจ้าง หรือผู้ที่อาศัยอยู่ตามบริเวณต่างๆ ซึ่งเป็นทางผ่านหรือเป็นบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่หาย เพื่อหาเบาะแสว่าคนหายเดินพลัดหลงไปตามเส้นทางใด ทั้งนี้ การหาข้อมูลดังกล่าว ควรนำรูปถ่ายและควรมีข้อมูลทางรูปพรรณคนหาย เช่น เสื้อผ้าที่ คนหายสวมใส่ หรือจุดสังเกตที่เด่นชัดของคนหาย ซึ่งคนที่สัญจรผ่านไปมาอาจพบเห็นและแจ้งเบาะแสดังกล่าวได้

6.3.5.1 การวิเคราะห์อุปนิสัยและพฤติกรรมของคนหาย การวิเคราะห์อุปนิสัยและพฤติกรรมของคนหาย หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจนำอุปนิสัย พฤติกรรม และการแสดงออกของคนหาย มาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ถึงเบาะแสในการติดตามคนหาย โดยข้อมูลในส่วนนี้ ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากพฤติกรรมและการแสดงออกของคนหาย จะเชื่อมโยงกับสถานที่ซึ่งคนหายอาจจะพลัดหลงไป เช่น

6.3.5.2 พฤติกรรมการขึ้นรถประจำทางของคนหาย คนหายประเภทโรคสมองเสื่อมที่ครอบครัวไม่เคยพาขึ้นรถประจำทาง หรือไม่เคยปล่อยให้คนหายไปไหน มาไหนตามลำพัง มีความเป็นไปได้ว่า คนหายดังกล่าว จะใช้วิธีการเดินไปเรื่อยๆ เพราะไม่คุ้นเคยในการขึ้นรถ และไม่รู้ว่าจะขึ้นรถประจำทางได้อย่างไร จึงเป็นผลให้คนหายพลัดหลงประเภทนี้ ใช้วิธีการเดินเท้าไปยังสถานที่ต่างๆ ดังนั้น การติดตามหาคนหายประเภทนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องกระจายกำลังคนกันออกติดตามในเส้นทางต่างๆ รอบบริเวณที่พักหรือสถานที่ซึ่งคนหายพลัดหลงไป เพราะคนหายอาจจะยังเดินอยู่ไม่ไกลจากบริเวณดังกล่าวมากนัก ในทางกลับกัน หากคนหายเป็นบุคคลซึ่งมีความคุ้นเคยกับการโดยสารรถประจำทาง อาจจะเป็นไปได้ว่าคนหายอาจจะขึ้นรถประจำทาง เพื่อหาทางกลับบ้าน แต่ก็ไม่รู้จุดหมายปลายทางว่าจะเดินทาง

ไปที่ใด ดังนั้น หากมีความเป็นไปได้ว่าคนหายจะขึ้นรถประจำทาง เจ้าหน้าที่ตำรวจควรตรวจสอบว่ารถประจำทางสายใดบ้างที่ผ่านบริเวณบ้านหรือสถานที่ซึ่ง คนหายพลัดหลงไป ซึ่งจะทำให้ทราบเบาะแสว่าควรจะไปตามคนหายที่ใดได้บ้าง

6.3.5.3 พฤติกรรมการเดินทางออกนอกบ้าน คนหายประเภทโรคสมองเสื่อมที่ไม่เคยออกจากบ้านไปที่ไหนเลย มีความเป็นไปได้ว่า จะมีพฤติกรรมคุ้นชินกับบ้าน ที่อยู่อาศัย หรือสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายกับบ้านที่เคยอยู่ ดังนั้น คนหายประเภทโรคสมองเสื่อมที่มีพฤติกรรมเช่นนี้ มีความเป็นไปได้ว่าอาจจะเดินพลัดหลงเข้าบ้านคนอื่น เพราะคนหายนึกว่าเป็นบ้านของตนเอง เนื่องจากมีความคุ้นชินกับสิ่งปลูกสร้าง ในกรณีดังกล่าวคนหายอาจจะถูกเจ้าของบ้านหลังนั้นๆ แจ้งตำรวจจับ ในข้อหาบุกรุก หรือเจ้าของบ้านเห็นว่าเป็นผู้มีความผิดปกติทางสมองจึงอาจจะเรียกตำรวจมาควบคุมตัวไว้ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงควรไปติดต่อกับสถานที่ตำรวจท้องที่ และสถานที่ตำรวจในบริเวณใกล้เคียงทุกแห่ง เพื่อสอบถามว่าผู้หายถูกควบคุมตัวไว้ที่สถานที่ตำรวจหรือไม่

6.3.5.4 คนหายที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ คนหายประเภทโรคสมองเสื่อมที่ไม่สามารถอ่านหนังสือได้ คนกลุ่มนี้อาจจะไม่กล้าขึ้นรถประจำทาง เนื่องจากไม่รู้วารถประจำทางคันที่พบเห็น จะมุ่งหน้าไปที่ไหน หรือ อาจจะกำลังเดินไปเรื่อยๆ เพื่อหาทางกลับบ้าน แต่เนื่องจากอ่านหนังสือไม่ได้ จึงคิดว่าสถานที่ต่างๆ ที่ตนเองได้เดินไปเป็นทางกลับบ้าน แต่แท้จริงแล้วกลับกลายเป็นการเดินทางไปเรื่อยๆ โดยไร้จุดหมาย ดังนั้น การวิเคราะห์พฤติกรรมของคนหายจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการประเมินสถานการณ์เบื้องต้นว่าคนหายจะเดินทางพลัดหลงไปที่ใดได้บ้าง

6.3.5.5 การออกติดตามหาคนหายบริเวณต่าง ๆ สถานที่ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจควรตรวจสอบและค้นหาคนหายประเภทโรคสมองเสื่อม เป็นอันดับแรก คือ บริเวณรอบๆ บ้าน และตามเส้นทางต่างๆ ที่ผ่านในละแวกบ้านพักทั้งหมด เนื่องจากคนหายอาจจะใช้เส้นทางใดเส้นทางหนึ่งในระหว่างที่กำลังเดินพลัดหลงอยู่ โดยการออกติดตามยังเส้นทางต่างๆ ที่ผ่านละแวกบ้านนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจควรเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับรูปพรรณสัณฐานของคนหาย และรูปถ่ายของ คนหายติดไปด้วย สำหรับไว้สอบถามข้อมูลจากผู้ที่อาจจะพบเห็นหรือให้เบาะแสเกี่ยวกับคนหาย เส้นทางที่เจ้าหน้าที่ตำรวจควรไปติดตามในละแวกบ้าน ควรไปติดตามทุกเส้นทาง โดยเพื่อความชัดเจนและป้องกันความสับสน เจ้าหน้าที่ตำรวจ ลำดับเส้นทางโดยใช้วิธีการเขียนลงกระดาษว่ามีเส้นทางใดบ้างที่คนหายอาจจะเดินพลัดหลงเข้าไป เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบว่าต้องไปติดตามค้นหาคนหายที่เส้นทางใดบ้าง และป้องกันการหลงลืมหรือตกหล่นของเส้นทางที่ควรไปติดตามหา

6.3.5.6 ออกติดตามยังสถานที่ซึ่งคนหายคุ้นเคยหรือไปเป็นประจำ สถานที่ซึ่งคนหายจากสาเหตุโรคสมองเสื่อมคุ้นเคย หรือมักจะไปเป็นประจำ คือ อีกสถานที่หนึ่งซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจควรรีบไปดำเนินการติดตามหายังสถานที่นั้นๆ เพราะมีความเป็นไปได้ว่าคนหายอาจจะไปยังสถานที่ซึ่งตัวเองเคยไปเป็นประจำหรือสถานที่ซึ่งมีความคุ้นเคย เช่น

สวนสาธารณะใกล้บ้านที่คนหายไปเดินออกกำลังกายเป็นประจำ โรงพยาบาลที่คนหายเคยไปรับการรักษา ร้านค้าใกล้บ้านที่คนหายเคยไปซื้อของ ร้านขายอาหารใกล้บ้านซึ่งคนหายอาจจะไปขออาหารรับประทาน วินิจฉัยยานยนต์รับจ้างใกล้บ้าน ซึ่งคนหายอาจจะว่าจ้างรถไปส่งยังสถานที่ใดๆ หรือคนหายอาจจะเดินผ่าน ป้ายหยุดรถประจำทางใกล้บ้าน ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าคนหายอาจจะเดินหลงไปเพื่อขึ้นรถประจำทาง ท่ารถประจำทางใกล้บ้าน เนื่องจากคนหายอาจจะเดินไปยังแหล่งชุมชน หรือโดยสารรถประจำทาง วัดที่คนหายเคยเดินทางไป หรือ วัดใกล้บ้าน เนื่องจากคนหายส่วนใหญ่ในประเภทนี้ จะเป็นผู้สูงอายุ ดังนั้น อาจจะเข้าไปในวัดเพื่อพักผ่อน หรือเข้าไปเพื่อขออาหารรับประทาน

สำหรับการติดตามหาคนหายดังกล่าว เจ้าหน้าที่ตำรวจควรแยกกันออกติดตามหา ซึ่งอาจใช้ยานพาหนะหรือเดินหากก็ได้ ถ้าระยะทางไม่ไกลมากนัก ควรใช้วิธีเดินหาเนื่องจากในระหว่างที่เดินติดตามหาคนหายอยู่นั้น จะสามารถสอบถามจากบุคคลในละแวกใกล้เคียงนั้นได้เพื่อให้ทราบข้อมูลและเบาะแสอย่างละเอียด ไม่ว่าจะเป็นคนพบเห็นคนหายในเส้นทางนั้นหรือไม่ก็ตาม เพราะข้อมูลทั้ง 2 ด้าน ย่อมมีประโยชน์เสมอ เพราะหากว่าตลอดเส้นทางที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเดินติดตามหาคนหายปรากฏว่าไม่มีเบาะแสหรือไม่มีผู้ใดพบเห็นคนหายผ่านมาทางนี้เลย นั้นหมายความว่า ครอบครัวคนหายสามารถตัดประเด็นการหายไปยังทิศทางดังกล่าวได้ เพื่อเป็นการลดพื้นที่ในการติดตามคนหายให้แคบลง

6.3.5.7 หน่วยงานที่ควรไปติดต่อเพื่อติดตามคนหาย สถานแรกรับคนไร้ที่พึ่ง คือ หน่วยงานราชการภายใต้สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือบุคคลเร่ร่อนหรือบุคคลที่ไร้ที่อยู่อาศัย โดยการนำส่งตัวมาของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพลเมืองที่พบเห็นบุคคลเร่ร่อนอยู่ตามท้องถนน ซึ่งส่วนหนึ่งของผู้ที่ได้รับการบำบัดและฟื้นฟูสภาพจิตใจ คือ กลุ่มบุคคลเร่ร่อนที่ป่วยด้วยโรคสมองเสื่อม และไม่สามารถจดจำชื่อนามสกุลและที่อยู่ภูมิลำเนาของตัวเองได้ ซึ่งปกติจะมีเจ้าหน้าที่หรือพลเมืองดี นำตัวบุคคลเร่ร่อนส่งมายังสถานแรกรับคนไร้ที่พึ่งทุกวัน ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ว่าคนหายพลัดหลงด้วยโรคสมองเสื่อม อาจจะเดินเร่ร่อนอยู่ตามถนนหนทางต่างๆ แล้วถูกเจ้าหน้าที่หรือพลเมืองดีนำตัวส่งสถานแรกรับคนไร้ที่พึ่ง

การตรวจสอบข้อมูลที่สถานแรกรับคนไร้ที่พึ่ง สามารถโทรศัพท์ไปสอบถามข้อมูลดังกล่าวได้เอง โดยขอสายเพื่อพูดคุยกับนักสังคมสงเคราะห์ประจำสถานแรกรับคนไร้ที่พึ่งนั้นๆ โดยสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล ผู้ถูกส่งตัวเข้าสถานแรกรับในช่วงวันเวลาที่ผู้หายหายไปจากบ้านว่ามีลักษณะใกล้เคียงกับคนหายหรือไม่ ซึ่งโดยปกติแล้วผู้ที่ถูกส่งตัวเข้าไปยังสถานแรกรับคนไร้ที่พึ่ง จะเป็นบุคคลที่ไม่สามารถจำชื่อของตนเองหรือภูมิลำเนาของตนเองได้ ดังนั้น ก่อนที่จะโทรศัพท์ไปสอบถามข้อมูลดังกล่าวจากสถานแรกรับคนไร้ที่พึ่ง ควรจะเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับรูปพรรณ เสื้อผ้าที่สวมใส่ และดำเนินสำคัญของคนหาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบอกลักษณะรูปร่างพรรณของนหายกับเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์

โรงพยาบาลใกล้เคียงกับบริเวณที่คนหายได้พลัดหลงหายไปทุกแห่ง คือ อีกสถานที่หนึ่งซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าคนหายอาจจะถูกนำตัวไปรักษาพยาบาล เนื่องจากคนหายประเภทโรคสมองเสื่อม ส่วนใหญ่จะเป็นสูงอายุ ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่า คนหายอาจจะประสบอุบัติเหตุหรือเป็นลมล้มพับในระหว่างที่กำลังเดินพลัดหลงอยู่ จนพลเมืองดีหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ นำส่งโรงพยาบาล ดังนั้น การสืบหาคนหายประเภทโรคสมองเสื่อม จึงควรเรียงลำดับรายชื่อโรงพยาบาลใกล้บ้านทั้งหมด ทั้งของรัฐและเอกชน ตลอดจนโรงพยาบาลในเขตใกล้เคียงทุกแห่ง เมื่อครบครวัคนหายเรียงลำดับรายชื่อโรงพยาบาลใกล้เคียงครบทุกแห่งแล้วให้โทรศัพท์ไปสอบถามหมายเลขโทรศัพท์ของโรงพยาบาลเหล่านั้น ที่เลขหมาย 1113 หรือ 1133 หรือ 1188

เมื่อได้ข้อมูลหมายเลขโทรศัพท์ของโรงพยาบาลต่างๆ ครบเรียบร้อยแล้วให้โทรศัพท์ไปสอบถามยังฝ่ายประชาสัมพันธ์ของโรงพยาบาลนั้นๆ ว่ามีบุคคลที่มีลักษณะเดียวกันกับคนหายเป็นผู้ป่วยเข้ารับการรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลนั้นๆ หรือไม่ ในกรณีที่ไม่มีประวัติผู้ป่วยที่ใกล้เคียงกับคนหาย ให้ฝากลักษณะรูปพรรณของคนหายและเบอร์โทรศัพท์ติดต่อกลับของครอบครัวคนหายไว้ เพื่อว่าคนหายอาจจะถูกส่งตัวเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลแห่งนั้น ในภายหลัง เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลจะได้ติดต่อกลับมายังครอบครัวได้

6.3.6 แนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง

เมื่อมีผู้มาแจ้งเกี่ยวกับคนหายให้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจที่รับแจ้งความรีบดำเนินการรับแจ้งลงรายงานประจำวัน จัดทำหนังสือพรรณนารายละเอียดความลงในรายงานแบบแจ้งรูปพรรณคนหาย (แบบ วท.12/ต.326) พร้อมกับซักถามสาเหตุการหายให้ได้ความละเอียดชัดเจน แล้วดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป โดยถ้าหน่วยงานที่รับแจ้งอยู่ในเขตนครบาล เมื่อรับแจ้งแล้วให้รีบแจ้งเหตุไปยังศูนย์ปฏิบัติการควบคุมสั่งการและสื่อสารข้อมูล กองบัญชาการตำรวจนครบาล และศูนย์สวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล เพื่อติดตามหาตัวโดยไม่ชักช้า แล้วให้ออกรายงานดำเนินรูปพรรณคนหาย จำนวน 2 ฉบับ เก็บรวมเรื่องเข้าเล่มไว้ที่หน่วยรับแจ้ง 1 ฉบับ และส่งกองทะเบียนประวัติอาชญากร 1 ฉบับ

1) หากหน่วยงานที่แจ้งอยู่ในเขตภูธร ให้ออกรายงานดำเนินรูปพรรณคนหาย จำนวน 4 ฉบับ เก็บรวมเรื่องไว้ ณ ที่แจ้ง 1 ฉบับ ส่ง วิทยาการจังหวัด 1 ฉบับ ส่งกองกำกับการ วิทยาการเขต 1 ฉบับ และส่งไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร 1 ฉบับ

2) ให้พนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้ง รีบส่งรายงานดำเนินรูปพรรณคนหาย พร้อมด้วยรูปถ่าย (ถ้ามี) ไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อประกาศสืบหา

3) หากสงสัยว่าคนหายถูกล่อลวงลักพาไปในทางทุจริตให้รีบติดต่อกับตำรวจท้องที่ ตำรวจทางหลวง ตำรวจรถไฟ ตำรวจน้ำ เพื่อสกัดกั้นตามด่านหรือจุดหมายปลายทางที่ยานพาหนะจะพาคนหายผ่านไปโดยเร็ว

4) ถ้าคนหายเกี่ยวกับการเมือง รายงานด่วนถึงสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 2 ชุด เพื่อพิจารณาให้ตำรวจสันติบาลสืบสวนติดตามเป็นกรณีพิเศษ

5) หากสงสัยว่าคนหายจะถูกทำร้ายถึงตาย ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้แจ้งไปดูรูปถ่ายหรือตำหนิรูปพรรณคนตายไม่ทราบชื่อ ในส่วนกลางให้ดูที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร ส่วนภูมิภาคดูได้ที่ วิทยาการจังหวัดหรือ กองกำกับการวิทยาการเขต

6) ให้หัวหน้าสถานีตำรวจมอบหมายให้ตำรวจคนใดคนหนึ่งรับผิดชอบในการสืบสวนติดตามหาตัวคนหาย โดยให้ไปรู้จักกับบ้านผู้แจ้ง หรือบ้านผู้ปกครองคนหายและเยี่ยมเยียนเป็นระยะทุก ๆ 7 วัน 15 วัน 1 เดือน 2 เดือน และ 3 เดือน

7) เมื่อครบกำหนด 3 เดือนแล้วยังไม่ได้ตัวคนหายคืนให้หัวหน้าสถานีตำรวจรายงานผลการสืบสวนติดตามแบบการสืบสวนติดตามคนหาย (แบบ วท.12/2 , ต.326) โดยแจ้งไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร และถ้าเป็นส่วนภูมิภาคให้ส่งแบบการสืบสวนติดตามคนหายเพิ่มเติมไปยัง วิทยาการจังหวัดและกองกำกับการวิทยาการเขต อีกด้วย

8) ระหว่างที่สถานีตำรวจต่าง ๆ รับแจ้งคนหายไว้นั้น ให้กำชับผู้แจ้งด้วยว่า หากได้ตัวคนหายคืนเมื่อใดให้รีบแจ้งถอนคืนโดยเร็ว และเมื่อได้รับแจ้งถอนคืนแล้ว ให้สถานีที่รับแจ้งทำการรับแจ้งถอนคืนไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร และ วิทยาการจังหวัด, กองกำกับการวิทยาการเขตเพื่อถอนประกาศสืบหาและระงับการสืบหา

ในส่วนของกองทะเบียนประวัติอาชญากร

1) ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร 1 กองทะเบียนประวัติอาชญากร เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ โดยจะรับแบบแจ้งรูปพรรณคนหาย วท.12/1 – ต.326 แบบแจ้งผลการได้ตัวคนหาย คืน วท. 12/2 – ต.326 และแบบสืบสวนติดตามคนหาย วท.12/3 – ต.326

2) ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของแบบรายงานต่าง ๆ

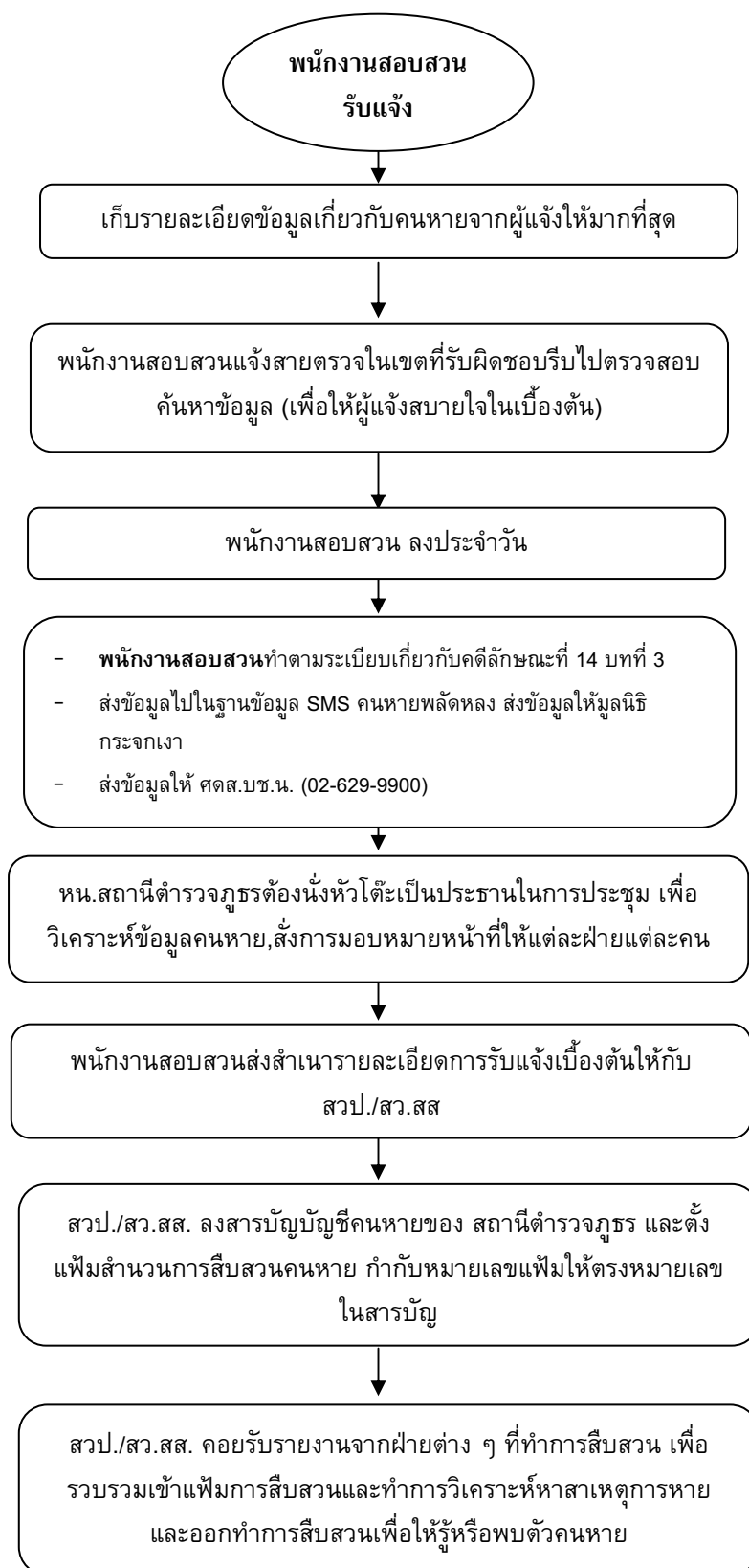
3) จัดพิมพ์ประกาศสืบหาคนหาย ถอนประกาศสืบหาคนหายแล้วส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้ ผู้บัญชาการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง,ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง,ผู้บังคับการสายตรวจปฏิบัติการพิเศษ, ผู้กำกับการอำนวยการภาค 1 – 9 , ผู้กำกับการศูนย์สืบสวนภาค 1 – 9 ผู้อำนวยการกองหนังสือเดินทางต่างประเทศ, อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์, หัวหน้าสถานีวิทยุกระจายเสียงพิทักษ์สันติราษฎร์, หัวหน้าสถานีวิทยุกระจายเสียงสามยอด, หัวหน้าสถานีวิทยุทหารอากาศ, ผู้กำกับการศูนย์ปฏิบัติการควบคุมสั่งการและสื่อสารข้อมูล, ผู้กำกับการศูนย์สวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล , ผู้กำกับการกองกำกับการสืบสวนนครบาล 1-9 และ ผู้กำกับการวิทยาการเขต

4) หลังจากออกประกาศสืบหาคนหายไปแล้ว เป็นระยะเวลา 3 เดือน ยังไม่ได้รับแจ้งผลการได้ตัวคนหายคืนหรือไม่จะดำเนินการดังนี้

- ทำบัญชีรายชื่อคนหายเพื่อตรวจสอบกับสถานีตำรวจที่รับแจ้ง พร้อมทั้งเตือนให้พนักงานสอบสวนรายงานผลการสืบสวนติดตามคนหาย วท. 12/3 – ต.326
- ทำหนังสือถึงผู้ปกครองหรือผู้แจ้ง โดยสอบถามถึงการได้ตัวคนหายคืนหรือไม่ หากพบตัวแล้วให้รีบไปแจ้งถอนกับสถานีตำรวจที่แจ้งหายไว้

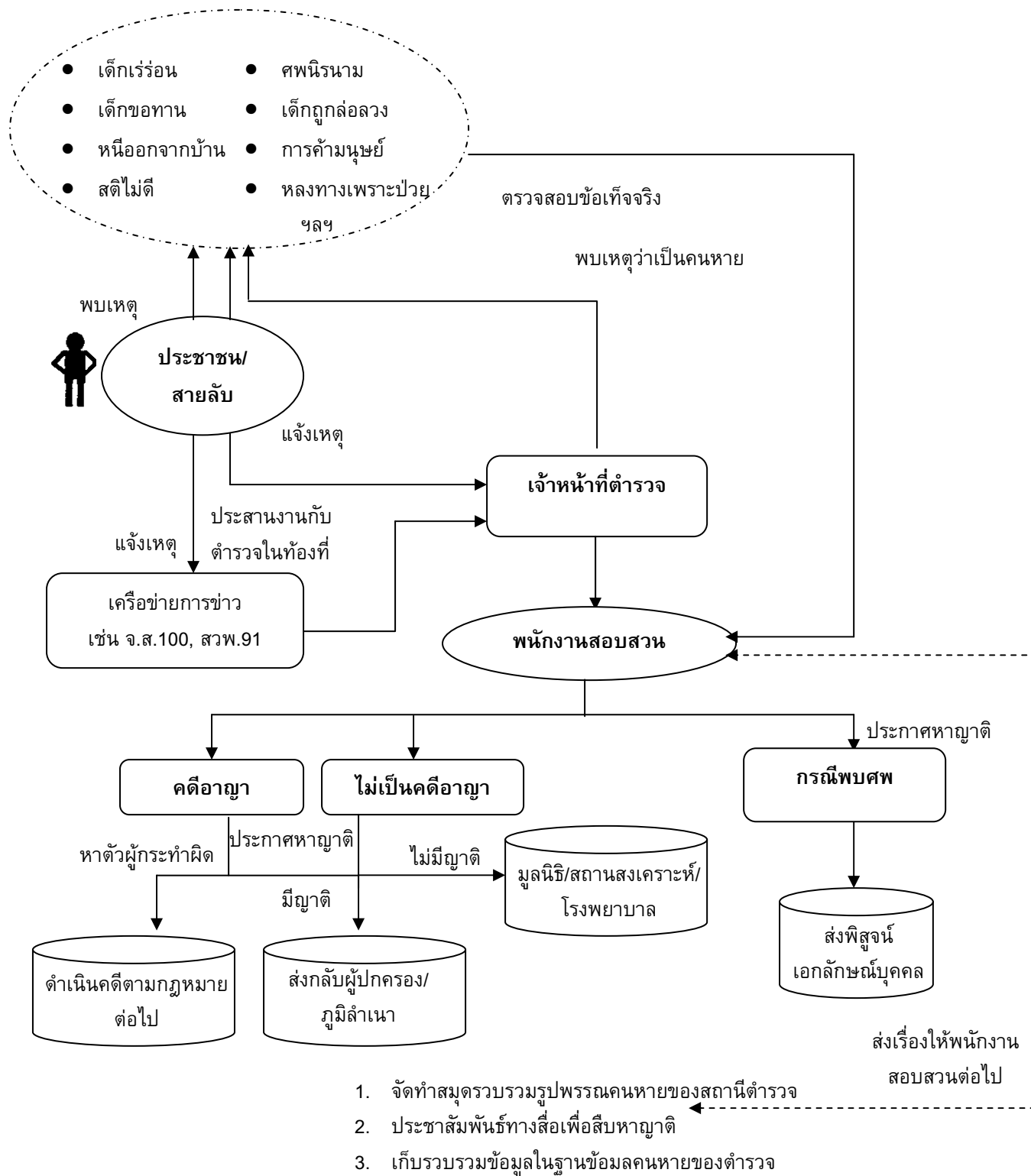
6.3.7 ขั้นตอนการปฏิบัติ / การรวบรวมคดีข้อมูลคนหาย / วิธีการติดตามคนหายให้ได้ผล

- 1) กรณีมีผู้แจ้งกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ให้สายตรวจรีบเก็บข้อมูลเกี่ยวกับคนหายให้เร็วและมากที่สุด แล้วรีบแจ้งรายละเอียดให้สถานีตำรวจช่วยกระจายข่าวค้นหาทันที จากนั้นให้ผู้แจ้งไปพบพนักงานสอบสวน
- 2) กรณีพนักงานสอบสวนได้รับแจ้งเองให้พนักงานสอบสวนเก็บข้อมูลเกี่ยวกับคนหายให้เร็วและมากที่สุด แล้วรีบแจ้งรายละเอียดให้ สถานีตำรวจช่วยกระจายข่าวค้นหาทันที และให้สายตรวจที่รับผิดชอบพื้นที่ไปสืบสวนหาข้อมูลรายละเอียดจากจุดที่หายหรือบ้านของผู้หาย
- 3) พนักงานสอบสวนลงประจำวันรับแจ้ง แล้วดำเนินการดังนี้
  - (1) ทำตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับลักษณะที่ 14 บทที่ 3
  - (2) ส่งข้อมูลไปในฐานข้อมูล SMS คนหายพลัดหลงของตำรวจในแต่ละพื้นที่
  - (3) ส่งข้อมูลให้มูลนิธิกระจกเงา, วิทยุชุมชน, TV, หนังสือพิมพ์
  - (4) ถ้าเป็นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ส่งข้อมูลให้ศูนย์สวัสดิภาพเด็กเยาวชนและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศตส.บชน.) (02-629-9900)
- 4) หัวหน้าสถานีตำรวจ ต้องนั่งหัวโต๊ะเป็นประธานในการประชุม เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลคนหาย สั่งการมอบหมายหน้าที่ให้แต่ละฝ่ายแต่ละคนทำการสืบสวนค้นหา คนหาย โดยอาศัยสืบหาจากฐานข้อมูลต่างๆ เช่น ประกันสังคม, กรมการขนส่งทางบก , สถานพยาบาล, ทะเบียนราษฎร, เรือนจำ , สถาบันนิติเวช ฯลฯ
- 5) พนักงานสอบสวนส่งสำเนารายละเอียดการรับแจ้งเบื้องต้นให้กับ สารวัตรป้องกันปราบปรามและสารวัตรสืบสวน
- 6) สารวัตรป้องกันปราบปราม และสารวัตรสืบสวนลงบัญชีคนหายของสถานีตำรวจ และตั้งแฟ้มสำนวนการสืบสวนคนหายกำกับหมายเลขแฟ้มให้ตรงหมายเลขในสารบัญชีแฟ้มคนหายประจำสถานีตำรวจ
- 7) สารวัตรป้องกันปราบปราม คอยรับรายงานจากฝ่ายต่างๆ ที่ทำการสืบสวน เพื่อรวบรวมเข้าแฟ้มสำนวนการสืบสวนคนหาย เพื่อทำการวิเคราะห์หาสาเหตุการหาย ตลอดจนวางแผนและทำการสืบสวนหาตัวคนหายอย่างต่อเนื่อง

แผนภาพที่ 6.1 ขั้นตอนการปฏิบัติ / การรวบรวมคดีข้อมูลคนหาย / วิธีการติดตาม
คนหายให้ได้ผล

แผนภาพที่ 6.3 ขั้นตอนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจกรณีพบตัวคนหาย/พลัดหลง/ศพนิรนาม

6.3.8 หน่วยงานที่ควรประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

6.3.8.1 สื่อวิทยุ สื่อวิทยุ ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่ครอบครัวคนหายที่มีสาเหตุมาจากการถูกลักพาตัว ควรรีบประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลือในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเพื่อติดตามคนหาย หรือสกัดกั้นคนร้าย เพราะสื่อวิทยุและโทรศัพท์ที่มีผู้ฟังผู้ชมเป็นจำนวนมาก อีกทั้งกลุ่มผู้ฟัง ผู้ชมรายการยังเป็นผู้สัญจรผ่านไปมาอยู่บนถนน เช่น กลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ จึงทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับคนหายที่ประกาศออกไป ได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไปอย่างทั่วถึง

รายการวิทยุ	โทรศัพท์สายด่วน	โทรสาร	เว็บไซต์
ศูนย์วิทยุชุมชน ร่วมด้วยช่วยกัน(FM 96)	1677	0-2369-3858-4	www.rd1677.com
สถานีวิทยุ จส.100	1137	0-2711-9159	www.js100.com
สถานีวิทยุ สวพ. 91	1644	0-2627-3510	www.trafficbkk.com
ศูนย์วิทยุ TAXI	1681	0-2424-2222	www.taxiradio.co.th
ศูนย์ประชาชนดี	1300	0-2711-9159	www.call1300.net

6.3.8.2 สื่อโทรทัศน์ สื่อโทรทัศน์ ถือว่าเป็นสื่อมวลชนอีกช่องทางหนึ่งในการที่ครอบครัว คนหาย ควรติดต่อประสานงานในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามคนหาย เนื่องจากสื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่คนทางบ้านสามารถรับชมได้ทั้งภาพและเสียง อีกทั้งยังมีผู้ที่ติดตามรับชมรายการทั่วทั้งประเทศ ซึ่งหากรูปภาพและเรื่องราวของคนหายได้เผยแพร่ผ่านสื่อโทรทัศน์ ย่อมเกิดผลดีในการรับแจ้งเบาะแสจากคนในสังคมที่เคยพบเห็นคนหายได้

รายการโทรทัศน์	หมายเลขโทรศัพท์	เว็บไซต์
เรื่องจริงผ่านจอ ช่อง 7	0-2691-7446	www.thairealtv.com
ฝ่ายข่าวช่อง 3	0-2262-3333	www.thaitv3.com
ฝ่ายข่าวช่อง 5	0-2270-1211	www.tv5.co.th
ฝ่ายข่าวช่อง 7	0-22720201	www.ch7.com
Modern 9 TV	02-201-6145	www.modernine.mcot.net
สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT)	02-6182323-40	www.prd.go.th

รายการสถานีประชาชน	02-791-1835-7 02-791-1676-7	www.thaipbs.or.th/people
--------------------	--------------------------------	--

6.3.8.3 เว็บไซต์ เว็บไซต์ถือว่าเป็นเครือข่ายการแจ้งข่าวอาชญากรรมแบบไร้พรมแดน สามารถแจ้งข่าวได้ทุกเรื่องและสามารถบอกรายละเอียดได้อย่างครบถ้วน เพราะอินเทอร์เน็ตมีความเร็วสูง ผู้แจ้งสามารถแจ้งความโดยใช้คลิปวิดีโอ หรือภาพถ่ายประกอบให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจสอบได้ชัดเจน อย่างไรก็ตาม การแจ้งข่าวบนเว็บไซต์เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องตรวจสอบข้อมูลและกรองข่าวให้ชัดเจนอีกครั้ง เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน เว็บไซต์แจ้งข่าวคนหายในประเทศไทยประกอบด้วย

ชื่อหน่วยงาน	เว็บไซต์
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	www.royalthaipolice.go.th
ศูนย์ข้อมูลคนหายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ มูลนิธิกระจกเงา	www.backtohome.org
โครงการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนคดีคนหายในประเทศไทย	www.thaimissing.com

6.3.8.4 หน่วยงานหรือมูลนิธิที่ครอบครัวคนหายควรไปติดต่อเพื่อติดตามคนหาย

1) ศูนย์ข้อมูลคนหายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ มูลนิธิกระจกเงา ทำหน้าที่ให้คำปรึกษากรณีการหายตัวออกจากบ้านของคนในสังคม โดยวิเคราะห์ข้อเท็จจริงเพื่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินการติดตามคนหาย ตั้งแต่กระบวนการชันพลิกงานสอบสวนและกระบวนการสืบสวนเพื่อติดตามตัวคนหาย นอกจากนี้ ศูนย์ข้อมูลคนหายฯ ยังเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลคนหายโดยใช้เว็บไซต์ www.backtohome.org ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ข้อมูลคนหายไปยังสื่อมวลชนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คนในสังคมร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งในการติดตามคนหายให้กลับคืนสู่ครอบครัวอย่างปลอดภัยต่อไป E-mail : info@backtohome.org

การติดต่อศูนย์ข้อมูลคนหายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ มูลนิธิกระจกเงาที่อยู่เลขที่ 8/12 ซอยวิภาวดี 44 ถนนวิภาวดี-รังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2941-4194-5 ต่อ 11 โทรสาร 0-2941-4194 ต่อ 18 E-mail : info@backtohome.org

สำนักการป้องกันการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และเด็ก กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ เป็นศูนย์กลางประสานเครือข่ายในการดำเนินงานให้ความ

ช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพหญิง และเด็กที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ รวมทั้งเป็นแกนหลักในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับหญิงและเด็กในกรณีที่ยังไม่มีหน่วยงานได้รับผิดชอบ

การติดต่อสำนักการป้องกันและการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เลขที่ 1034 ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100 โทรศัพท์ 0-2282-8883, 0-2247-5084 และ 0-2246-8651

2) โรงพยาบาลละแวกใกล้เคียงทุกแห่ง คือสถานที่ซึ่งคนหาย อาจจะได้รับการส่งตัวไปรักษาพยาบาล เนื่องจากประสบอุบัติเหตุ หรือ ถูกคนร้ายทำร้าย หรือ ไม่ใช่กรณีลักพาตัวเลยตั้งแต่แรก แต่คนหายประสบอุบัติเหตุในระหว่างช่วงเวลานั้นพอดี และไม่มีใครทราบเรื่องดังกล่าว ดังนั้นครอบครัว คนหายประเภทลักพาตัว จึงควรเรียงลำดับรายชื่อโรงพยาบาลใกล้บ้านทั้งหมด ทั้งของรัฐและเอกชน ตลอดจนโรงพยาบาลในเขตใกล้เคียงทุกแห่ง เมื่อครอบครัวคนหายเรียงลำดับรายชื่อโรงพยาบาลใกล้เคียงครบทุกแห่งแล้ว ให้โทรศัพท์ไปสอบถามหมายเลขโทรศัพท์ของโรงพยาบาลเหล่านั้น ที่เลขหมาย 1113 หรือ 1133 หรือ 1188 เมื่อได้ข้อมูลหมายเลขโทรศัพท์ของโรงพยาบาลต่างๆครบเรียบร้อยแล้ว ให้ครอบครัวคนหายโทรศัพท์ไปสอบถามยังฝ่ายประชาสัมพันธ์ของโรงพยาบาลนั้นๆ ว่ามีบุคคลที่มีลักษณะเดียวกับคนหายเป็นผู้ป่วยเข้ารับการรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลนั้นๆ หรือไม่ ในกรณีที่ไม่มีประวัติผู้ป่วยที่ใกล้เคียงกับคนหาย ให้ฝากลักษณะรูปรพรรณของคนหายและเบอร์โทรศัพท์ติดต่อกลับของครอบครัวคนหายไว้ เพื่อว่าคนหายอาจจะถูกส่งตัวเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลแห่งนั้น ในภายหลังเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลจะได้ติดต่อกลับมายังครอบครัวได้

3) แผนกนิติเวชตามโรงพยาบาลต่างๆ แผนกนิติเวชตามโรงพยาบาลต่างๆ ถือว่าเป็นอีกสถานที่หนึ่งที่ครอบครัวคนหายควรไปตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้เสียชีวิต เนื่องจากมีผู้เสียชีวิตหลายรายที่ได้รับการนำศพมายังแผนกนิติเวชตามโรงพยาบาลต่างๆ เนื่องจากเป็นผู้ที่ไม่มีเอกสารหรือหลักฐานใดแสดงตัว การประสานงานไปยังแผนกนิติเวช ตามโรงพยาบาลต่างๆ นั้น ควรให้บุคคลในครอบครัวที่มีสภาวะจิตใจที่เข้มแข็งในการโทรศัพท์ไปสอบถามข้อมูล และควรเป็นบุคคลที่สามารถบอกกรุปพรรณและตำหนิของคนหายได้อย่างชัดเจน แผนกนิติเวชของโรงพยาบาลต่อไปนี้ที่ครอบครัวคนหายควรโทรศัพท์ไปสอบถามข้อมูล

1. โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ โทร 0-2926-9063
2. โรงพยาบาลรามาริบัติ โทร 0-2201-1145
3. โรงพยาบาลตำรวจ โทร 0-2252-9006
4. โรงพยาบาลศิริราช โทร 0-2419-7000 ต่อ 6320
5. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โทร 0-2252-8181-9

6.3.8.5 หน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1. กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี รับผิดชอบคดีเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และสตรีในพื้นที่ทั่ว ประเทศ 0-2511-0724
0-2512-2678
2. ศูนย์สวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และสตรี 0-2282-3892
กองบัญชาการตำรวจนครบาลรับผิดชอบคดีในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร

3. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 1 (รับผิดชอบคดีในพื้นที่ จังหวัดชัยนาท นนทบุรี ลพบุรี สมุทรปราการ สระบุรี พระนครศรีอยุธยา และอ่างทอง)	0-2537-8096
4. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 2 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดชลบุรี)	0-3827-6726
5. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 3 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา)	0-4425-5275
6. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 4 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น)	0-4324-4540
7. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 5 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่)	0-5314-0000
8. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 6 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดพิษณุโลก)	0-5536-8114-9
9. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 7 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครปฐม) พ.ต.ท.ชลิต เกตุศรีเมฆ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการสืบสวนคดีคนหาย)	0-3424-375-9 08-1842-3649
10. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 8 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี)	0-7731-1298

11. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวน สอบสวนตำรวจภูธรภาค 9 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดสงขลา)	0-7431-1161
12. ศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีสถานีตำรวจนครบาลบางขุนเทียน ผู้รับผิดชอบศูนย์ นายประสิทธิ์ ธนิกกุล	0-2415-0671 08-3808-6444

6.4 การถอดบทเรียนเพื่อจัดทำคู่มือการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตาม คนหายในประเทศไทย

คณะผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการติดตามสืบสวนคนหายในประเทศไทยจากรายงานการสืบสวน สำนวนการสอบสวน และจากบุคคล ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับการติดตามสืบสวนคนหายในประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แพทย์นิติเวช กองพิสูจน์หลักฐาน มูลนิธิกระจกเงา ศูนย์ข้อมูลคนหายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ เจ้าหน้าที่วิทยาการตำรวจจากกองพิสูจน์หลักฐาน หรือวิทยาการจังหวัด โดยนำกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาเป็นเครื่องมือในการถอดบทเรียนและเผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์การสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย ชื่อ www.thimissing.com และเก็บข้อมูลที่ทำถอดบทเรียนแล้วเผยแพร่ลงในรูปแบบของคู่มือ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้จัดระบบคู่มือออกเป็น 3 เล่ม ได้แก่

- 1) คู่มือประชาชนสำหรับการติดตามคนหาย
- 2) คู่มือการสืบสวนติดตามคนหาย
- 3) คู่มือการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย

ดังแสดงรายละเอียดของคู่มือแต่ละเล่มพอสังเขป ดังนี้

1) คู่มือประชาชนสำหรับการติดตามคนหาย

คู่มือประชาชนสำหรับการติดตามคนหาย จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการให้ความรู้ และคำแนะนำแก่ประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาคนในครอบครัวสูญหาย ถูกลักลอบหรือลักพา รวมทั้งแนวทางในการติดต่อราชการกรณีการแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจ และการสนับสนุนให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับคนหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื้อหาประกอบด้วย

- บทนำ
- สาเหตุของการหายหรือพลัดหลง
- การติดตามคนหายประเภทเทคโนโลยีทางโทรศัพท์
- การติดตามคนหายประเภทลักพา
- การติดตามคนหายประเภทสมองเสื่อม

- ข้อสังเกตในการแจ้งเด็กหายกรณีการทำความผิดฐานพรากเด็ก/พรากผู้เยาว์
- คำแนะนำก่อนการไปแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจ
- แนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง
- หน่วยงานที่ควรประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

2) คู่มือการสืบสวนติดตามคนหาย ประกอบด้วย

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการคดีคนหาย เนื้อหาประกอบด้วย กฎหมายและกลไกที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการลักพาคน ในกฎหมายไทย กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดและการให้ความช่วยเหลือคุ้มครอง ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

บทที่ 3 เทคนิคและวิธีการสืบสวน เนื้อหาประกอบด้วย

- (1) จริยธรรมของตำรวจสืบสวน
- (2) คุณสมบัติของผู้สืบสวนคดีอาญาที่ดี
- (3) เทคนิควิธีการสืบสวนขั้นตอนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนที่

ใช้กันทั่วไป

บทที่ 4 ขั้นตอนและวิธีการสืบสวนสอบสวนติดตามคนหาย เนื้อหาประกอบด้วย

- (1) แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง
- (2) แบบแจ้งรูปพรรณเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง
- (3) สาเหตุของการหายหรือพลัดหลง
- (4) การติดตามคนหายประเภทแชทไลน์ทางโทรศัพท์
- (5) การติดตามคนหายประเภทเด็กติดเกมหรือแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต
- (6) การติดตามคนหายประเภทลักพา
- (7) การติดตามคนหายประเภทสมองเสื่อม
- (8) หน่วยงานที่ควรประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

บทที่ 5 กรณีตัวอย่างการสืบสวนติดตามคนหาย เนื้อหาประกอบด้วย

- (1) กรณีศึกษาที่ 1 การติดตามคนหายประเภทลักพา
  - (2) กรณีศึกษาที่ 2 การติดตามคนหายประเภทแชทไลน์ทาง
- อินเทอร์เน็ต/ทางโทรศัพท์
- (3) กรณีศึกษาที่ 3 การติดตามคนหายประเภทสมองเสื่อม/ตั้งใจหาย
  - (4) กรณีศึกษาที่ 4 การติดตามคนหายจากอุบัติเหตุและภัยธรรมชาติ
  - (5) การวิเคราะห์กรณีศึกษา

ภาคผนวก ก ตัวอย่างสำนวนการสืบสวนคดีคนหาย

ภาคผนวก ข แบบแจ้งรูปพรรณเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง

3) คู่มือการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย

- บทที่ 1 แนวคิดเรื่องการจัดการความรู้ เนื้อหาประกอบด้วย
- (1) ความเป็นมาของการจัดการความรู้
  - (2) ความหมายของการจัดการความรู้
  - (3) การจัดการความรู้ในประเทศไทย
  - (4) เครื่องมือในการจัดการความรู้
  - (5) บุคคลสำคัญที่ดำเนินการจัดการความรู้
  - (6) การทบทวนหลังกิจกรรม (AAR - After Action Review)
- บทที่ 2 การจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย เนื้อหาประกอบด้วย
- (1) แนวคิดการจัดการความรู้
  - (2) วิธีดำเนินการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย
  - (3) กลุ่มเป้าหมายในการจัดการความรู้
  - (4) เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการความรู้
- บทที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย
- (1) ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมกรณีศึกษาและรายชื่อเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับคดีคนหาย
  - (2) ขั้นตอนที่ 2 การประชุมเพื่อแก้ไขปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
  - (3) ขั้นตอนที่ 3 การแต่งตั้งที่ปรึกษาโครงการวิจัย
  - (4) ขั้นตอนที่ 4 กิจกรรมแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “การเล่าเรื่อง (Storytelling)” ครั้งที่ 1
  - (5) ขั้นตอนที่ 5 กิจกรรมแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “การเล่าเรื่อง (Storytelling)” ครั้งที่ 2
  - (6) ขั้นตอนที่ 6 กิจกรรมแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “การเล่าเรื่อง (Storytelling)” ครั้งที่ 3
  - (7) ขั้นตอนที่ 7 กิจกรรมแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “การเล่าเรื่อง (Storytelling)” ครั้งที่ 4
  - (8) ขั้นตอนที่ 8 การสัมมนาเพื่อถอดบทเรียนการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย
  - (9) ขั้นตอนที่ 9 การจัดงานนำเสนอผลงานวิจัย

บพที่ 4 (10) ขั้นตอนที่ 10 จัดทำฐานข้อมูลในการสืบสวนติดตามคนหาย
ผลที่ได้จากการจัดการความรู้การสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย

- (1) สาเหตุของการหายพลัดหลง
- (2) แนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง
- (3) การติดตามคนหายประเภทแซทไลน์ทางโทรศัพท์
- (4) การติดตามคนหายประเภทเด็กติดเกมหรือแซทไลน์ทาง

อินเทอร์เน็ต

- (5) การติดตามคนหายประเภทลักพา
- (6) การติดตามคนหายประเภทสมองเสื่อม
- (7) ข้อสังเกตในการแจ้งเด็กหายกรณีการกระทำความผิดฐาน

พรากเด็ก/พรากผู้เยาว์

- (8) วิธีดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคนหายพลัดหลง
- (9) ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนติดตาม

คนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

- (10) แบบแจ้งรูปพรรณเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง
- (11) ปัญหาและอุปสรรคในการติดตามสืบสวนคนหายในประเทศไทย
- (12) เกร็ดความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling)
- (13) ข้อคิดอื่น ๆ ที่ควรรู้ ในการแจ้งความคนหาย
- (14) หน่วยงานที่ครอบคลุมคนหายควรประสานงานไปเพื่อขอ

ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

ภาพเว็บไซต์ของโครงการชื่อ www.thaimissing.com

ภาพหน้าปกคู่มือคู่มือการสืบสวน
ติดตามคนหาย

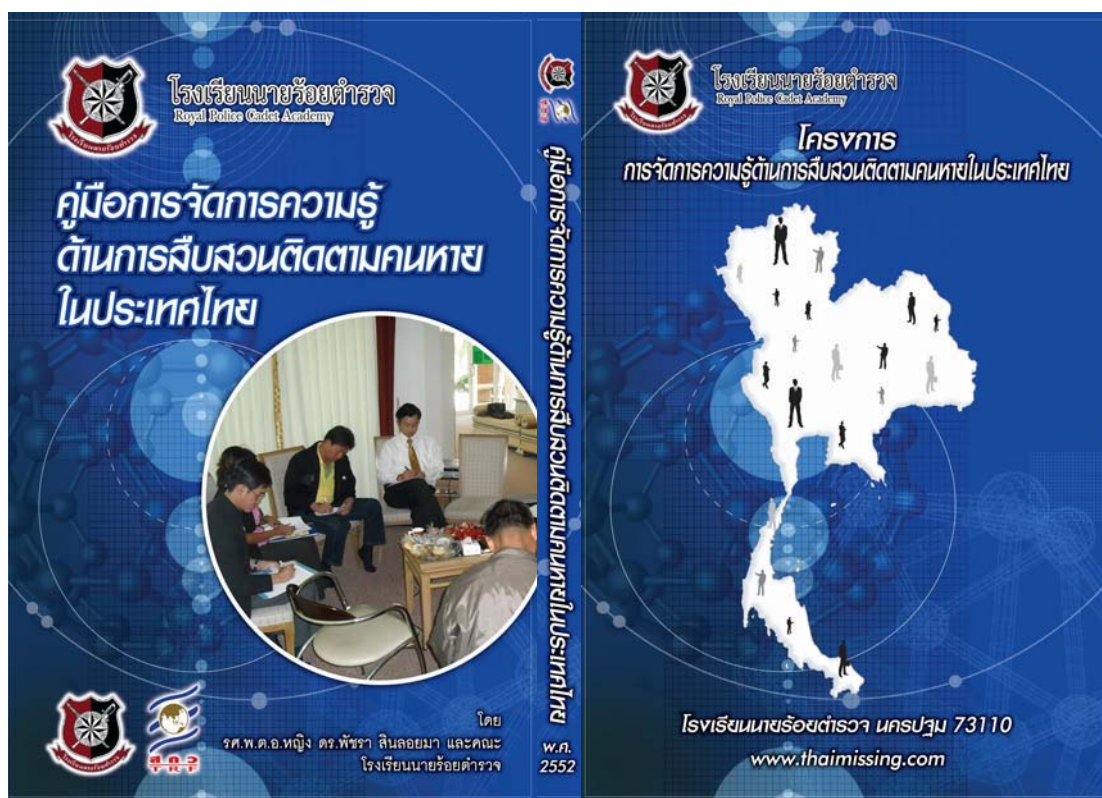
ภาพปกหลังคู่มือคู่มือการสืบสวน
ติดตามคนหาย

ภาพหน้าปกคู่มือประชาชนสำหรับ
การติดตามคนหาย

ภาพปกหลังคู่มือประชาชนสำหรับ
การติดตามคนหาย

ภาพหน้าปกคู่มือการจัดการ
 ความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคน
 หายในประเทศไทย

ภาพปกหลังคู่มือการจัดการความรู้
 ด้านการสืบสวนติดตามคนหายใน
 ประเทศไทย

บทที่ 7

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผลการศึกษา

กระบวนการจัดการปัญหาคนหายในประเทศไทยยังไม่มีรูปธรรมที่ชัดเจน ประการสำคัญยังขาดพยานหลักฐานในการสืบสวนติดตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานในลักษณะต่างหน่วยต่างทำ และเนื่องจากกระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี การดำเนินการเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง เป็นระเบียบซึ่งบังคับใช้มานานไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานจริง ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหลายพื้นที่ยังไม่ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติกรณีคนหายพลัดหลงหรือคนถูกลักพาตัว รวมทั้งขั้นตอนและวิธีการสืบสวนติดตามคนหายที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมที่จะนำมาเป็นต้นแบบ แนวทางปฏิบัติงานที่ดีเพื่อถอดบทเรียนให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจทั่วประเทศ ดังนั้น การจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย จึงเป็นกระบวนการที่จำเป็นจะต้องทำการรวบรวมข้อมูล ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในรูปองค์ความรู้ในตัวบุคคล เอกสารรายงาน สำนวนการสอบสวน รายงานการสืบสวน และข้อมูลทางด้านทะเบียนประวัติ อาชญากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นระบบเดียวกัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดกิจกรรมเรื่องเล่าที่ประสบความสำเร็จ (Storytelling) เป็นการจัดกิจกรรมแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) หรือการร่วมเรียนรู้ ซึ่งถือว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนากระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามคนหายเพราะทางหนึ่งเกิดข้อมูลป้อนกลับ ทางหนึ่งเกิดการพัฒนาตนเองและอีกทางหนึ่งเกิดการพัฒนาสัมพันธภาพร่วมกันระหว่างผู้ปฏิบัติงานทั้งภายในหน่วยและนอกหน่วยงาน และในกระบวนการ KM นั้น การแบ่งปันความรู้ที่ดีที่สุดนั้นก็คือ การแบ่งปันหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามกลุ่ม ข้ามองค์กร ข้ามพันธกิจ เพราะนอกจากจะเป็นเครื่องสะท้อนถึงวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้แล้ว ยังเกิดการแผ่ขยายของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อาจนำไปสู่การขับเคลื่อนประเด็นสาธารณะที่นำไปสู่การบูรณาการร่วมกันของทุกหน่วยงานในการร่วมกันแก้ไขปัญหาบุคคลสูญหายให้มีประสิทธิภาพอย่างครบองค์รวม

ในการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การปรับปรุงแก้ไข ระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามคนหาย ส่วนที่ 2 การศึกษาขั้นตอนและวิธีการสืบสวน นโยบายในการบริหารจัดการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามคนหายใน

ประเทศไทย ส่วนที่ 3 การศึกษากรณีตัวอย่างหรือกรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทยไว้เป็นบทเรียน และส่วนที่ 4 คือ การสร้างคู่มือการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย

ส่วนที่ 1 การปรับปรุงแก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับหรือกฎหมายต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามคนหาย

ในการแก้ไขปรับปรุงระเบียบและกฎหมายเกี่ยวกับการสืบสวนติดตามคนหาย ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการสืบสวน สอบสวนและกฎหมายได้ร่วมกับคณะผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีลักษณะ 14 บทที่ 3 เกี่ยวกับ “การดำเนินการเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง และได้คืน” ตั้งแต่ข้อ 405 ถึงข้อ 412 โดยมีการแก้ไขข้อความบางข้อความเพื่อให้เป็นปัจจุบัน เนื่องจากหน่วยงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ปรับเปลี่ยนไปมากทั้งชื่อหน่วยงานและตำแหน่งต่าง ๆ

ส่วนที่ 2 การศึกษาขั้นตอน และวิธีการสืบสวน นโยบายในการบริหารจัดการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย

ขั้นตอนในการรับแจ้งความคนหายหรือคนถูกลักพาตัวที่สำคัญคือจะต้องปฏิบัติตามระเบียบการตำรวจตำรวจเกี่ยวกับคดีลักษณะ 14 บทที่ 3 เกี่ยวกับ “การดำเนินการเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง และได้คืน” ตั้งแต่ข้อ 405 ถึงข้อ 412 อย่างเคร่งครัด ส่วนเทคนิคและวิธีการที่สำคัญที่ทำให้การสืบสวนติดตามคนหายประสบความสำเร็จ ได้แก่ การมีจิตสาธารณะในการปฏิบัติงาน มีความเสียสละ มีไหวพริบปฏิภาณในการหาข่าวหรือสืบหาพยานหลักฐาน มีความรวดเร็วในการทำงาน มีความรู้ด้านกฎหมายเป็นอย่างดี มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อ มีการสร้างเครือข่ายการข่าวและการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี มีการนำความรู้ทางด้านเทคโนโลยีและนิติวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการสืบสวนสอบสวน

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า หน่วยงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีขั้นตอน วิธีการสืบสวน และนโยบายในการบริหารจัดการที่ดีมีหลายหน่วยด้วยกัน แต่บางหน่วยงานมีรูปแบบการบริหารจัดการที่ทำหน้าที่โดดเด่นในการเป็นหน่วยปฏิบัติงานสืบสวนติดตามคนหายโดยตรง ได้แก่ ศูนย์พิทักษ์เด็ก เยาวชน และสตรี สถานีตำรวจบางขุนเทียน และกลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 7 โดยมีลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติงานดังนี้

1) เมื่อได้รับแจ้งคนหาย เจ้าหน้าที่จะทำการบันทึกลงสมุดบันทึกที่มีไว้สำหรับการรับแจ้งเรื่องคนหายโดยเฉพาะ จากนั้นพิจารณาว่าคนหายเป็นเพศใด อายุเท่าไร คดีอะไร

หายเนื่องจากสาเหตุใด หายไปจากที่ไหน หายเมื่อไหร่ แล้วจึงสันนิษฐานสาเหตุการหาย ตัดประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้อง และวางแผนการปฏิบัติงานการสืบสวนติดตามอย่างเป็นขั้นตอน

2) ติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ต่างๆ ได้แก่ สถานีตำรวจใกล้เคียง โรงพยาบาลในพื้นที่ สถาบันนิติเวชวิทยา กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนในแต่ละภาค มูลนิธิกระจกเงา หรือสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อ ประกาศสืบหาคนหาย

3) ติดต่อสอบถามครอบครัว และแบ่งทีมงานไปยังที่เกิดเหตุ เพื่อค้นหาพยานหลักฐาน เพิ่มเติม

4) รวบรวมข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์อีกครั้งก่อนจะดำเนินการติดตาม สืบสวนหาคนหาย และจะมีการรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินคดีเป็นระยะ ๆ

นโยบายในการบริหารจัดการ

ผู้เข้าร่วมประชุมมีความเห็นว่าผู้บริหารระดับสถานีตำรวจควรกำหนดนโยบายหรือ วิธีการบริหารจัดการที่ชัดเจนในการดำเนินงานของพนักงานสอบสวนและฝ่ายสืบสวนหลังจากการ รับแจ้งคนหาย โดยควรเน้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบในการรับแจ้ง คนหายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และต้องให้ความสนใจในการตรวจสอบติดตามการ ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชามองเห็นว่าเป็นงานสำคัญ รวมทั้งการสนับสนุน งบประมาณในการสืบสวนติดตามคนหาย โดยนโยบายที่ควรดำเนินการเร่งด่วน คือการ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับสาเหตุของคนหาย พฤติการณ์ของ คนร้ายในการล่อลวง/ลักพาเหยื่อ เพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนในพื้นที่ตกเป็นเหยื่อของคนร้าย

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามคนหายใน ประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1) ปัญหาภายในองค์กร

(1) ด้านบุคลากร พบว่า จำนวนพนักงานสอบสวนมีน้อย แต่มีภาระงานมาก ทำให้การดำเนินงานด้านการรับแจ้งความคนหายในสถานีตำรวจทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร และ พนักงานสอบสวนบางส่วนยังไม่ทราบระเบียบและขั้นตอนปฏิบัติในการรับแจ้งความคนหาย หรือคิดว่าเป็นเรื่องไม่สำคัญ ยังไม่ได้รับเป็นคดี ทำให้ไม่ดำเนินการตามระเบียบ ส่งผลต่อการ ขาดฐานข้อมูลคนหายที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการสืบสวนติดตามคดีคนหาย

(2) ด้านงบประมาณ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ดำเนินงานด้านคนหายจะต้อง ใช้งบประมาณส่วนตัวในการสืบสวนติดตาม เนื่องจากสถานีตำรวจบางแห่งไม่มีงบประมาณ สำหรับการติดตามสืบสวนคนหาย หรือถ้ามีก็มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เพราะ การสืบสวนคนหายเป็นงานที่ไม่มีขอบเขตในการติดตาม ถ้าหากคนหายออกนอกพื้นที่ก็ต้อง

เพิ่มงบประมาณค่าเดินทางและค่าที่พักมากยิ่งขึ้น แต่สำนักงานตำรวจแห่งชาติยังไม่ได้จัดสรรงบประมาณตรงส่วนนี้อาไว้อย่างชัดเจน

(3) ด้านการบริหารจัดการ สถานีตำรวจส่วนใหญ่ยังไม่มีสมุดคุมทะเบียนสำหรับคนหายโดยเฉพาะ และเมื่อมีคนมาแจ้งความคนหายแล้วก็ไม่ส่งเรื่องไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ไม่มีข้อมูลในการติดตามคนหายได้

(4) กรณีคนหายที่ยังไม่เป็นคดีอาญา หรือยังขาดพยานหลักฐานในการดำเนินคดี มักจะเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน เนื่องจากไม่มีหมายจับหรือหมายค้น ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเข้าไปสืบสวนติดตามคนหายได้

(5) สำนักงานตำรวจแห่งชาติยังขาดระบบการจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือของคนไทยทั่วประเทศ มีเพียงการจัดเก็บเฉพาะคนที่มีประวัติอาชญากรเท่านั้น ทำให้เกิดอุปสรรคในการตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ตายเทียบกับฐานลายนิ้วมือที่มีอยู่ เนื่องจากฐานข้อมูลไม่ครบถ้วน

2) ปัญหาภายนอกองค์กร

(1) การปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เชื่อมโยง และไม่มีระบบออนไลน์ถึงกัน ถ้าหากมีศูนย์กลางรับแจ้งคนหายที่สามารถเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ จะทำให้เกิดความสะดวกในการสืบค้น ตรวจสอบพยานหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับคนหายได้ง่ายขึ้น

(2) พ่อแม่ ผู้ปกครองบางรายมาแจ้งความคนหายซ้ำเกินไป ทำให้พยานหลักฐานบางส่วนถูกทำลาย เคลื่อนย้าย เปลี่ยนแปลงหรือสูญหายไป

(3) เด็กที่หายไปบางส่วนเป็นเด็กที่เร่ร่อน และสร้างปัญหาให้กับสังคม จึงพยายามหลบหนีตำรวจ และไม่คอยให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพราะคิดว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นปฏิปักษ์กับตน

(4) กรณีคนหายที่ยังไม่เป็นคดีอาญา อยู่ในขั้นตอนของการสืบสวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐาน หรือหาตัวผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการหายตัว ทำให้ทีมงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนไม่ได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากหน่วยงานภาคเอกชน เช่น ธนาคาร ห้างสรรพสินค้า บริษัทสินเชื่อบ้างๆ เนื่องจากไม่มีกฎหมายบังคับให้หน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้ต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ส่วนที่ 3 การศึกษากรณีตัวอย่างหรือกรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทยไว้เป็นบทเรียน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กรณีตัวอย่างหรือกรณีศึกษาที่ได้จากการถอดบทเรียนจากการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling) มีหลายเรื่อง แต่คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะ

เรื่องที่มีลักษณะดีเด่น (Best Practice) ที่สามารถนำไปเป็นต้นแบบในการสืบสวนติดตามคนหายได้ จำนวน 19 เรื่อง

กรณีศึกษาที่ได้รับรวบรวมมานำเสนอในครั้งนี้ โดยสรุปมี 7 ประเภทคดี ดังนี้

1) กรณีคนหายจากการถูกลักพาตัว ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่จะเป็นเด็กและเยาวชนทั้งเพศชายและเพศหญิง วัตถุประสงค์หลักในการลักพาตัวมีอยู่ 3 ประเด็นๆ ได้แก่ (1) การลักพาตัวเพื่อการค้ามนุษย์ อาจถูกขายเป็นลูกบุญธรรมของชาวต่างชาติ หรือถูกนำเข้าสู่วัฒนการค้ำมนุษย์ในรูปแบบขอทาน แรงงานทาสตามโรงงานนรก (2) ลักพาตัวเด็กเพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ ส่วนใหญ่เป็นมิชชันนารีที่มีความผิดปกติทางจิต ชอบร่วมเพศกับทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย (3) การลักพาตัวเด็กเพื่อบังคับให้เข้าร่วมกระบวนการมิชชันนารี โดยให้เด็กเป็นลูกน้อง ลูกมือ หรือเข้าร่วมแก๊งเพื่อทำการชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ และความผิดอื่นๆ

การดำเนินการติดตามสืบสวนคนหายคดีลักพาตัวนี้ ต้องใช้กระบวนการสืบสวนสอบสวนที่รัดกุม รอบคอบ และการวางแผนที่แยบยล เนื่องจากผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำผิดส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีอิทธิพล ในบางครั้งอาจมีการติดต่อกับประเทศที่สองหรือสามเนื่องจากการลักพาตัวมีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องกระบวนการค้ามนุษย์หรืออาชญากรรมข้ามชาติ

2) กรณีคนหายจากการถูกล่อลวง ส่วนใหญ่ถูกล่อลวงเพื่อประโยชน์ทางเพศ กรณีคนหายจากคดีประเภทนี้ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่จะเป็นเด็กวัยรุ่นหญิง อายุระหว่าง 13 - 16 ปี โดยส่วนใหญ่ฝ่ายหญิงจะมีความเต็มใจที่จะหนีออกจากบ้านไปอยู่กับฝ่ายชาย เนื่องจากเกิดความรักใคร่ชอบพอกัน จึงหนีตามกันไป หรือบางคนอาจถูกหลอกลวงโดยการตีสันทว่าจะพาไปเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ แล้วกลับถูกนำไปค้าประเวณี

การดำเนินการติดตามสืบสวนคนหายประเภทนี้ อาจไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ตกเป็นเหยื่อ และบางครั้งพยานหลักฐานมีน้อย เพราะส่วนใหญ่เด็กจะปิดบัง ไม่ค่อยให้ผู้ใหญ่รู้ ว่ากำลังคบหาอยู่กับใคร อยู่ๆ ก็หายตัวไปจากบ้าน บางส่วนก็กลับมาเอง บางส่วนเจ้าหน้าที่ก็สามารถติดตามกลับคืนมาได้ แต่ส่วนใหญ่ถ้าเป็นลูกสาว เมื่อกลับคืนมาแล้ว พ่อแม่ผู้ปกครองมักจะไม่ต้องการให้ดำเนินคดีกับฝ่ายชาย เนื่องจากกลัวว่าจะอับอายหรือเสียชื่อเสียง

3) กรณีคดีคนหายโดยสมัครใจ หรือตั้งใจหาย กรณีดังกล่าวนี้มีความใกล้เคียงกับคดีล่อลวงทางเพศ เนื่องจากกรณีนี้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อมีความตั้งใจจริงที่จะหายไป เช่น เด็กเร่ร่อน หนีคดียาเสพติด หนีมาเฟีย หนีไปมีภรรยาใหม่ ซึ่งคนหายเหล่านี้มักจะมีปัญหาจากการดำเนินชีวิตหรือปัญหาส่วนตัว

การดำเนินการติดตามสืบสวนคนหายประเภทนี้ อาจไม่ประสบความสำเร็จ เพราะบางคดีคนหายวางแผนการหนีไว้อย่างแยบยล ทำให้การสะกดรอยและหาพยานหลักฐานทำได้ยาก เพราะไม่อาจวิเคราะห์สาเหตุการหายได้ หรือถ้าหากวิเคราะห์ได้ก็ไม่ทราบว่าจะไปหาที่ไหน

4) กรณีคดีคนหายจากการแหกทางอินเทอร์เน็ต คนหายประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและอยู่ในช่วงวัยรุ่น จะมีลักษณะการหายคล้ายคลึงกับการถูกล่อลวงทางเพศ และการหายโดยสมัครใจ แต่แตกต่างกันตรงที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องนำทาง

การดำเนินการติดตามสืบสวนคนหายประเภทนี้ สามารถสืบสวนจากอีเมลส่วนตัว หรือการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจทำให้พบข้อมูลการแหกของเด็ก เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดวางแผนการสืบหาตัวคนหายต่อไป

5) กรณีคนหายจากคดีฆาตกรรม คนหายประเภทนี้ส่วนใหญ่จะมีสาเหตุการหาย 3 ประเภทใหญ่ๆ ประเภทแรกถูกฆาตกรรมเนื่องมาจากเรื่องชู้สาว ประเภทที่สองถูกฆาตกรรมเนื่องมาจากเรื่องความขัดแย้งทางธุรกิจ ประเภทที่สามถูกฆาตกรรมเนื่องมาจากเรื่องเกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่น ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ เป็นต้น

การสืบสวนติดตามหาคนหายประเภทนี้ มีขั้นตอนการสืบสวนที่ค่อนข้างซับซ้อน ที่สำคัญจะต้องสืบสวนเพื่อให้พบศพคนหายก่อน จนสามารถนำไปสู่การตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์ ยืนยันตัวบุคคลได้ ส่วนความซับซ้อนคือ นอกจากจะต้องพิสูจน์ว่าผู้ตายเป็นใครแล้วยังสืบสวนหาญาติผู้ตาย และสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดหรือฆาตกรด้วย

6) กรณีคดีคนหายจากอุบัติเหตุ / ภัยธรรมชาติ หรือหายโดยไม่ทราบสาเหตุ คนหายประเภทนี้เกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ และทุกสถานที่

การสืบสวนติดตามหาคนหายประเภทอุบัติเหตุหรือการเกิดภัยธรรมชาติ เป็นเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดการณ์ล่วงหน้าได้ และบางครั้งเมื่อเกิดขึ้นก็ไม่สามารถรับมือได้อย่างทันท่วงที เช่น กรณีภัยพิบัติจากเหตุการณ์สึนามิ ไฟไหม้ซานติกาฬ เป็นต้น เหตุการณ์เหล่านี้จะมีผู้สูญเสียชีวิตหรือสูญหายจำนวนมาก บางครั้งเมื่อพบผู้บาดเจ็บ ศพ หรือชิ้นส่วนของศพ ก็ไม่สามารถทราบได้ว่าเป็นใคร ดังนั้น การรับแจ้งความคนหายหรือการสืบหาญาติของผู้สูญหายจึงเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากต้องนำข้อมูลของบุคคลที่สงสัยว่าจะหายตัวเหล่านี้ มาทำการเปรียบเทียบกับศพ หรือชิ้นส่วนของศพ โดยนำความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ เช่น การตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลจาก ฟัน ลายนิ้วมือ หรือ DNA

7) กรณีคดีคนหายจากอาการป่วยทางสมอง คนหายประเภทนี้มี 3 ประเภท คือ 1) คนชรา ซึ่งอายุมาก จดจำอะไรไม่ค่อยได้ มีอาการหลงๆ ลืม ๆ 2) เด็กที่มีความผิดปกติทางสมอง หรือผู้ใหญ่ที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ (ความจำเสื่อม) 3) คนเสียสติ หรือคนบ้าที่ไม่สามารถรับรู้อะไรได้ มีเพียงอารมณ์เดียว คือ การทำตามใจตนเองโดยไม่สนใจใคร ไม่สนใจตนเอง ไม่สนใจสังคม แต่จะทำทุกอย่างตามสัญชาตญาณ จึงทำให้คนเสียสติส่วนมากกลายเป็นคนหาย

การสืบสวนติดตามหาคนหายประเภทคนชรา เด็กที่มีความผิดปกติทางสมอง ส่วนใหญ่จะมีญาติหรือพยาบาลคอยดูแล ที่หายออกมาอาจเนื่องมาจากหลงทางหรือหายไปโดยไม่ตั้งใจ แต่ถ้าเป็นคนหายประเภทเสียสติ หรือคนบ้าส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีญาติมารับตัวกลับบ้าน อาจเป็นเพราะปัญหาด้านเศรษฐกิจทำให้ครอบครัวยังไม่พร้อมในการเลี้ยงดู สุดท้ายก็ต้องนำ

ตัวไปฝากไว้ที่มูลนิธิ หรือสถานสงเคราะห์ต่างๆ บางครั้งเมื่อสบโอกาสคนหายประเภทนี้ก็จะหลบหนีออกมาอีก

ส่วนที่ 4 การสร้างคู่มือการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย

คณะผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการสืบสวนติดตามคนหาย จากข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทั้งจากการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling) จากการศึกษาจากกรณีตัวอย่างจากการเก็บรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำเป็นคู่มือมอบให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการสืบสวน ติดตามคนหายในประเทศไทย เนื้อหาภายในประกอบด้วยขั้นตอนและวิธีการสืบสวนในการสืบสวนติดตามคนหาย กรณีศึกษาและตัวอย่างรายงานการสืบสวน ซึ่งคณะผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือออกเป็น 3 เล่ม ได้แก่

- 1) คู่มือประชาชนสำหรับการติดตามคนหาย
- 2) คู่มือการสืบสวนติดตามคนหาย
- 3) คู่มือการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย

พร้อมทั้งจัดทำเว็บไซต์ประจำโครงการ www.thaimissing.com เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนทั่วไปได้ใช้ประโยชน์

7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำให้การสืบสวนติดตามคนหายประสบความสำเร็จ

กระบวนการสืบสวนติดตามคนหายจะประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบ ในขณะเดียวกันควรดำเนินการเชิงรุกในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชน รวมทั้งบูรณาการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยจึงได้นำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

7.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในการป้องกันไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อของคนร้าย หรือการให้บริการประชาชนกรณีบุคคลในครอบครัวสูญหาย ดังนี้

(1) จัดทำเป็นคู่มือและเผยแพร่ข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนร้ายในการหลอกลวงเหยื่อ หรือพฤติกรรมของขบวนการค้ายมนุษย์

(2) กรณีที่เด็กหรือบุคคลในครอบครัวสูญหาย ควรแจ้งให้ประชาชนทราบว่าต้องเตรียมเอกสารหรือหลักฐานใดบ้างในการมาแจ้งความคนหาย

(3) เมื่อมีกรณีเด็กหรือบุคคลในครอบครัวสูญหาย ต้องรีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามทันที เพราะการแจ้งหายช้าอาจจะมีผลต่อสืบสวนติดตามกับผู้เกี่ยวข้องหรือตรวจหาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ

2) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดตั้งฝ่ายปฏิบัติการด้านสืบสวนติดตามคนหาย โดยจัดตั้งเป็นศูนย์รับแจ้งเรื่องคนหาย และประสานงานเชื่อมโยงข้อมูลคนหายและข้อมูลของผู้แจ้งโดยตรง โดยฝ่ายปฏิบัติการนี้ควรจัดตั้งขึ้นให้สังกัดอยู่ในศูนย์สืบสวนสอบสวนกองบัญชาการแต่ละภาค ถ้าหากเป็นกรุงเทพมหานครให้สังกัดอยู่ในกองกำกับการสืบสวนสอบสวน 1-9 และศูนย์สวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล เพื่อทำหน้าที่ให้ครอบคลุมด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศ

3) ควรจัดตั้งศูนย์พิสูจน์เอกลักษณ์และส่งกลับ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (NIMC) ให้มีฐานะเป็นกองบังคับการขึ้นตรงต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวจะต้องทำหน้าที่หลักในการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลของประเทศ โดยมีการทำงานประสานหรือขอความร่วมมือกับหน่วยต่าง ๆ ระดับกองบัญชาการหรือต่างประเทศ ดังนั้นการจัดตั้งให้เป็นกองบังคับการ จะทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานและงบประมาณ

4) ควรจัดสรรงบประมาณด้านการสืบสวนติดตามคนหายให้กับสถานีตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะงบประมาณเปรียบเสมือนตัวขับเคลื่อนให้การปฏิบัติงานดำเนินไปด้วยความรวดเร็ว รวดเร็ว อีกทั้งยังเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือหรือสร้างภาพลักษณ์ที่ดีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถดำเนินงานอย่างมีศักยภาพ และไม่สร้างความลำบากใจให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงาน

5) ควรเพิ่มอัตรากำลังพลของพนักงานสอบสวนให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ตำรวจมีภาระงานจำนวนมาก ดังนั้น ควรจัดสรรจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีปริมาณพอเหมาะกับปริมาณงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้มีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติมในการปฏิบัติงาน

6) ควรจัดการฝึกอบรม (Workshop) ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารด้านคนหายที่มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน และเพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพความรู้ ความชำนาญของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

7) ในการดำเนินการเกี่ยวกับรับแจ้งหรือสืบสวนติดตามคนหายของสถานีตำรวจ ควรมีการเตรียมการแบบเชิงรุกเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคนหายในเขตพื้นที่ดังนี้

(1) ควรมีคู่มือการสืบสวนติดตามคนหาย แจกจ่ายให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งฝ่ายสืบสวนและพนักงานสอบสวน เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เพื่อทราบขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้องในการสืบสวนติดตามคนหาย

(2) ควรมีการศึกษาข้อมูลเชิงลึกและเบาะแสเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับคนหาย

(3) สร้างความตระหนักและจิตสำนึกในการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการรับแจ้งหรือสืบสวนติดตามคนหาย ช่องทางในการแจ้งเบาะแสคนหายของตำรวจ แนวทางการติดตามหาคนหายในเชิงปฏิบัติ และวิธีการเก็บข้อมูล

(4) ควรมีการสร้างเครือข่ายการแจ้งข่าวหรือการประสานงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละพื้นที่ เพื่อผลการสืบสวนติดตามคนหายอย่างรวดเร็ว เพราะถ้าเน้นเข้าข้อมูลหลายอย่างจะหายไป ตัวอย่างเช่น ภาพจากกล้องวงจรปิด

8) ควรมีการปรับแก้ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 14 บทที่ 3 อย่างเป็นทางการ โดยเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาเข้าร่วมประชุม เพื่อทำให้เกิดระเบียบการปฏิบัติกรับแจ้งคนหายที่เป็นมาตรฐาน ทั้งยังอาจเอื้อประโยชน์ในการดำเนินการเรื่องดังกล่าว

9) ควรประสานงานแจ้งให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เตรียมความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางและรับบุคคลเหล่านั้นไว้ในระหว่างการสืบค้น ค้นหาหรือติดตามคนหาย

7.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

คณะผู้วิจัยได้เสนอข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปฏิบัติมีดังนี้

1) หน่วยงานที่รับแจ้งหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ จะต้องให้ความสำคัญกับการรับแจ้งคนหายเสมือนหนึ่งเป็นคดีอาญาที่ต้องให้ความสำคัญ ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานปกครอง เช่น อำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน กรณีคนหายและต้องสงสัยว่าจะไปอยู่ที่ใด ควรประสานงานกับกำนันผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่นั้นๆ จะได้รายละเอียดมาก เพราะกำนันผู้ใหญ่บ้านจะรู้และตรวจสอบได้ว่ามีคนนอกพื้นที่เข้ามาอยู่ในหมู่บ้านที่ตนดูแลอยู่

2) เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจรับแจ้งคนหาย ควรกรอกข้อมูลคนหายตามแบบฟอร์ม.วท. 12/1-ต. 326 ให้ครบถ้วน โดยข้อมูลสำคัญที่เจ้าหน้าที่จะต้องสอบถาม/รวบรวม ได้แก่ ชื่อ-ชื่อสกุล หมายเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ รูปถ่ายปัจจุบัน ตำหนิรูปพรรณ ตำหนิพิเศษ เพื่อน/คนใกล้ชิด หรือสถานที่ที่สงสัยว่าคนหายจะไป การติดต่อพบเห็นคนหายครั้งสุดท้ายที่ใด เวลาใด

3) สถานีตำรวจทุกแห่งจะต้องมีสมุดบันทึกคนหายไว้เฉพาะเรื่อง เพราะต้องจดบันทึกรายละเอียดทุกอย่างเกี่ยวกับคนหาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว ครอบครัว โรงเรียน สถานที่ทำงาน พฤติกรรมต่างๆ บุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพราะเรื่องคนหายเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน มีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง จึงต้องจดบันทึกไว้โดยละเอียด

4) เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับแจ้งคนหายแล้ว จะต้องส่งเรื่องไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อให้ออกประกาศสืบหาคนหายและบันทึกข้อมูลเข้าฐานข้อมูล

คนหาย และถ้าคนหายเป็นเด็กและเยาวชนควรแจ้งไปยังกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรีด้วยเพื่อช่วยกันสืบหาคนหาย ถ้าสงสัยคนหายจะกลายเป็นศพต้องติดต่อไปยังสถาบันนิติเวชวิทยา ศูนย์พิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล และกองพิสูจน์หลักฐานสำนักงานนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล

5) ตัวผู้ปฏิบัติต้องมีความรู้ความเข้าใจในการสืบสวน และต้องสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ฐานข้อมูลต้องเป็นปัจจุบัน

6) ในการสืบสวนติดตามคนหายควรมีการประสานงานกับหน่วยงานภาคเอกชน เช่น สถานีวิทยุโทรทัศน์ สถานีขนส่ง หรือจุดรับส่งผู้โดยสารต่างๆ เพื่อเป็นเครือข่ายในการประชาสัมพันธ์การแจ้งข่าวคนหาย หรือการประชาสัมพันธ์ป้องกันไม่ให้คนที่เดินทางมาจากต่างจังหวัดต้องตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์

7.2.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรจะมีการลงภาคสนามเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละพื้นที่ทั่วประเทศ เนื่องจากจะทราบปัญหาอุปสรรคการทำงานได้เป็นอย่างดี

(2) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ น่าจะขยายวงให้กว้างขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการประสานงานด้านการสืบสวนติดตามคนหาย โดยควรเชิญ ศาล หรือ อัยการ เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวด้วย

(3) ควรจัดทำและส่งคู่มือการสืบสวนติดตามคนหายให้กับสถานีตำรวจต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บังเกิดผลดีต่อไป

(4) ควรมีการวิจัยลงภาคสนามในพื้นที่ต้นทางคือสถานีขนส่งสายใต้ หมอชิต หัวลำโพง และพื้นที่ปลายทางของการประมง โรงงาน และแหล่งก่อสร้าง เช่น สมุทรสาคร ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี สมุทรสาคร เพราะมีคนหายจำนวนมากที่ถูกล่อลวงมาค้าแรงงาน

(5) ความรู้ด้านการสืบสวนสอบสวนปัจจุบันกับอดีตแตกต่างกันมาก ทั้งนี้เนื่องจากการนำการวิจัยมาใช้ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบันแตกต่างไปจากอดีตมาก ความสลับซับซ้อนทางสังคมส่งผลให้พฤติกรรมของผู้คนรวมถึงพฤติกรรมของอาชญากรเปลี่ยนแปลงไปเช่นเดียวกัน ระบบการตรวจสอบจากองค์กรอื่นรวมทั้งภาคประชาชน ก็มีมากขึ้น การดำเนินการด้านการสืบสวนทุกขั้นตอนของตำรวจ ต้องสามารถรองรับการตรวจสอบได้ และจะต้องได้รับการยอมรับจากสังคม

(6) การตรวจสอบที่เกิดเหตุ ในอดีตจะใช้เจ้าหน้าที่วิทยาการตรวจและเก็บรวบรวมหลักฐานโดยฐานความคิดและการปฏิบัติ แยกเป็นส่วนๆ แต่ในปัจจุบันจะนำหลักฐานที่ได้มาวิเคราะห์เหตุการณ์ที่ก่อเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และภายหลังเกิดเหตุ (Crime scene Reconstruction) โดยมองทุกอย่าง เชื่อมโยงกัน

(7) ควรใช้วิธีการสืบสวนโดยหาความรู้ด้านตรรกวิทยา (Logic) แบบนิรนัย เป็นหลัก การศึกษาเรื่องเหยื่อวิทยา (Victim logy) ภูมิศาสตร์อาชญากร (Geographic Profiling) การศึกษาเข้าไปในความคิดของอาชญากร (Inside the Criminal Mind) พัฒนาไปสู่พฤติกรรม และกรอบความคิดอาชญากร (Criminal Profiling) รวมถึงเทคนิคการซักถามแบบวิทยาศาสตร์ (Interrogation)

บรรณานุกรม

- กานต์สุตา มาพะสีวานนท์.ระบบการจัดการความรู้ สำหรับองค์การภาคเอกชน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : กรุงเทพฯ. 2546.
- กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.คู่มือตำรวจหลักสูตรการสืบสวน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ.(2543).
- ชลิต เกตุศรีเมฆ, พ.ต.ท. (2551). รายงานการสืบสวนคดีคนหาย .กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ,ศูนย์สืบสวนสอบสวน,กองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 7 : นครปฐม.
- จันทนา สุขชนารักษ์.ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความรู้ทางการพยาบาลตามการรับรู้ ของพยาบาลหัวหน้าหน่วยงานโรงพยาบาล จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์คณะ พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา. 2550.
- ณัฐนันท์ ยอดนพเกล้า.การจัดการความรู้ของโรงพยาบาลรวมแพทย์ อำเภอเมือง จังหวัด สุรินทร์. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2548.
- ดรุณี มั่นวานิช.แนวทางสร้างภูมิคุ้มกันการค้าประเวณีเด็กในทัศนะของผู้บริหาร การศึกษาระดับประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ ศาสตรมหาบัณฑิต สังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.2537.
- ทะเบียนประวัติอาชญากร,กอง. (2544).ประกาศสืบหาคนหายพลัดหลง. กรุงเทพฯ : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- ธวัช หมดเฒะ. การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ : สร้างองค์กรอัจฉริยะ. วารสารถักทอสายใยแห่งความรู้.2548.
- ธเนศ ข้าเกิด “หน่ออ่อน KM ในเขตพื้นที่ภาคการศึกษานนทบุรีเขต 1” วารสารถักทอสายใยแห่งความรู้ สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส) ฉบับที่ 20 กันยายน-ตุลาคม 2549 หน้า 22-25
- ประพนธ์ ผาสุกยี่ด. (2550).การจัดการความรู้ ฉบับขับเคลื่อน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไผ่ไหม.
- ประพนธ์ ผาสุกยี่ด. (2550).การจัดการความรู้ จากหลักคิดสู่การปฏิบัติจริง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไผ่ไหม.
- ปาริชาติ สนธิชัย. วิสัยทัศน์ผู้นำทางการศึกษาพยาบาลและศึกษานิเทศ.ดร.วิเชียร ทวีลาภ. วิทยานิพนธ์หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2540.
- ฝ่ายวิชาการสูตรไพศาล. (2544).ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สูตรไพศาล.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. การคิดอย่างเป็นระบบและเทคนิคการ. กรุงเทพฯ : ร่วมด้วยช่วยกัน 2548

- วิจารณ์ พานิช. **การจัดการความรู้เพื่อคุณภาพที่สมดุล**. สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพ
โรงพยาบาล : กรุงเทพมหานคร. 2547.
- _____. **การจัดการความรู้ฉบับทำจริงอย่างง่าย**: เอกสารประกอบการ. 2548.
- วิทยา ประยูรวงศ์. **การสืบสวน**. เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรสารวัตร สถาบัน
พัฒนาข้าราชการตำรวจ, 2540.
- วิลาวลัย มาคุ้ม. **การพัฒนาตัวบ่งชี้กับจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ**. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2549.
- ศรัณย์ ชูเกียรติ. **เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการ “องค์ความรู้ในองค์กรกลยุทธ์เพื่อ
ความสำเร็จภายใต้สภาวะการณ์ปัจจุบัน”**. จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ ปีที่ 20 ฉบับ
ที่ 2541.
- สิริกร เตียวสกุล. **การจัดการความรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลในเครือ
โรงพยาบาลกรุงเทพ**. กรุงเทพฯ : โรงพยาบาลกรุงเทพ 2549.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. **ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและแนวทางการใช้ประโยชน์เบื้องต้น**.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547.
- สุวัณชัย ใจหาญ. **คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1**. กรุงเทพฯ :
การพิมพ์พระนคร. 2522.
- สุพัตรา สุภาพ. **ปัญหาสังคม**. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด. 2545
- สมพร เทพสิทธิ. **การควบคุมทางสังคม**. กรุงเทพมหานคร: สมชายการพิมพ์, 2542
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กองบัญชาการศึกษา. **คู่มือตำรวจเล่ม 7**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ตำรวจ. 2543.
- เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง **"ขุมความรู้สำหรับห้องสมุดและศูนย์ข้อมูล"** (Knowledge
mining for library & information center).
- เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสรุปบทเรียนการจัดการความรู้ ปี 2548.
กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.(เอกสารอัดสำเนา)
- เอื้อน ปิ่นเงิน และ ยืน ภู่วรรณ. **สาเหตุของการจัดการความรู้**. ใน การสัมมนาวิชาการ"การ
จัดการความรู้ : ยุทธศาสตร์และเครื่องมือ" (Knowledge Management :
Strategies & Tools) ระหว่างวันที่ 13 – 14 พฤศจิกายน 2546 จัดโดย
ห้องสมุดตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและชมรมห้องสมุดเฉพาะสมาคม
ห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2546.
- อรรถพร ชูบำรุง. **อาชญวิทยาและอาชญากรรม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขา
รัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2527.

- ACPO. ***Guidance on the Management, Recording and Investigation of MissingPersons.*** (Bramshill: National Centre for Policing Excellence on behalf of ACPO .2005.
- Biehal, N., Mitchell, F. and Wade, J. ***Lost From View: Missing Persons in the UK*** Bristol: The Policy Press .2003.
- Chen L. Y. **An examination of the relationships among leadership behaviors knowledge sharing an organizations marketing effectiveness in professional service firm that have been engaged in strategic alliances.** Abstract Retrieved March 14 2007 form <http://proquest.umi.com/pqweb>, 2004.
- Feliciano J. L. **The success criteria for implementing knowledge management systems in an organization.** Abstract Retrieved March 14 2007 form <http://proquest.umi.com/pqweb>, 2007.
- Lui S. C. **A study of factors that faciliate use of knowledge management systems and the impact of use on individual learning.** Abstract Retrieved March 14 2007 form <http://proquest.umi.com/pqweb>, 2005.
- Lorne Olfman : **Organizational Memory/Knowledge Effects on Productivity: A Longitudinal Study.** Abstract Retrieved March 14 2007 form <http://proquest.umi.com/pqweb>, 2008
- Newiss, G. **'Understanding the risk of going missing: estimating the risk of fatal outcomes in cancelled cases', *Policing: An International Journal of Police Strategies and Management*.**2006.
- Ribiere V. M. **Accessing knowledge management initiative successes as a function of organizational culture.** Unpublished Academic Dissertation. The George Washington University, 2005.
- Sanders, W.G., & Carpenter, M.A. **Internationalization and firm governance: The roles of CEO compensation, top team composition, and board structure.** Academy of Management Journal.2004.

เว็บไซต์

มูลนิธิกระจกเงา อ้างใน www.mirror.or.th

สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม อ้างใน www.kmi.or.th

www.edtechno.com/th/files/social/0001.doc

www.kmutt.ac.th

www.lawsiam.com

www.notforsale.in.th/

www.thailaw.ru.ac.th/

www.dopa.go.th/iad/km/km_des.html

<http://www.missingpeople.org.uk>

หนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ปีที่ 5 ฉบับที่ 1465

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บทความ

โครงการการจัดความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย

สถานการณ์เกี่ยวกับการลักพาคนและคนหายในประเทศไทย มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ จากสถิติข้อมูลคนหายของศูนย์ข้อมูลคนหายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ มูลนิธิกระจกเงา ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2547 - ธันวาคม พ.ศ. 2550 พบว่า มีผู้สูญหายทั้งหมด 928 ราย แบ่งเป็นเพศชาย 327 ราย หญิง 301 ราย พบแล้ว 573 ราย และยังคงดำเนินการค้นหา 355 ราย ซึ่งส่วนหนึ่งของคนหายพลัดหลงที่ยังตามหาไม่พบอาจตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ได้ สภาพปัญหาของคนหายที่ภาครัฐควรให้ความสนใจมากที่สุดในปัจจุบันคือปัญหาของเด็กสูญหาย เด็กสูญหายไม่ได้มีเพียงมิติเดียว แต่ในอนาคตอาจก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมาจนกลายเป็นวิกฤต เช่น กรณีเด็กติดเกม เบื้องต้นเด็กจะอยู่ร้านเกมทั้งวันทั้งคืน หายออกจากบ้าน ขาดเรียน และเด็กจะมีเงินติดตัวออกไปไม่มากนัก เมื่อเงินหมดเด็กบางคนยอมขอทาน และกลายเป็นเด็กเร่ร่อน จากนั้นจะเริ่มหาเงินด้วยการลักขโมย จนเป็นอาชญากรเด็กในที่สุด หรือเด็กบางคนอาจติดยาเสพติด ขณะที่กรณีล่องหนทางเพศ หากมองว่าเป็นเรื่องชั่วสาว เป็นความสมัครใจของเด็ก ไม่รีบดำเนินการตามหา แก่ไขและแนะนำเด็กอย่างถูกต้องแล้ว อาจเกิดปัญหาตามมา ทั้งการขายบริการทางเพศ เด็กทำแท้ง คลอดแล้วทิ้งลูก หรือเด็กที่เกิดจากความผิดพลาดและไม่รับผิดชอบ อาจทำให้กลายเป็นอาชญากรได้ในอนาคต เนื่องจากไม่มีพ่อแม่ดูแล นอกจากมิติด้านสิทธิหลังจากหายตัวแล้วยังพบว่าปัญหาเรื่องเด็กหาย ยังมีมิติก่อนการหายตัวอีกด้วย เช่น ปัญหาหรือภาวะกดดันจากครอบครัว การไม่ดูแลเอาใจใส่ของครอบครัว ทำให้เด็กเสกสือได้ง่าย เช่น การแซททางโทรศัพท์ 1900 หรือหมายเลขอื่นๆ และเด็กติดเกม เป็นต้น

กระบวนการจัดการปัญหาคนหายในประเทศไทยยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน ประการสำคัญยังขาดพยานหลักฐานในการสืบสวนติดตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานในลักษณะต่างหน่วยต่างทำ และเนื่องจากระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี การดำเนินการเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง เป็นระเบียบซึ่งบังคับใช้มานานไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานจริง ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหลายพื้นที่ยังไม่ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติกรณีคนหายพลัดหลงหรือคนถูกลักพาตัว รวมทั้งขั้นตอนและวิธีการสืบสวนติดตามคนหายที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมที่จะนำมาเป็นต้นแบบ แนวทางปฏิบัติงานที่ดีเพื่อถอดบทเรียนให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจทั่วประเทศ ดังนั้น การจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย จึงเป็นกระบวนการที่จำเป็นจะต้องทำการรวบรวมข้อมูล ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในรูปองค์ความรู้ในตัวบุคคล เอกสารรายงาน สำนวนการสอบสวน รายงานการสืบสวน และข้อมูลทางด้านทะเบียนประวัติ อาชญากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นระบบเดียวกัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้ จึงเป็นการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนคดีลักพาคนและคนหายในประเทศไทย ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในรูปความรู้ในตัวบุคคล เอกสารรายงาน และข้อมูลจากงาน

ทะเบียนประวัติอาชญากร มาพัฒนาให้เป็นระบบเดียวกันเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling) และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อสกัดเอาความรู้ ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลและเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขัน

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามคนหาย ศึกษาขั้นตอนและวิธีการสืบสวน นโยบายในการบริหารจัดการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย และเพื่อประมวลกรณีศึกษาเกี่ยวกับการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทยไว้เป็นบทเรียนในการสร้างคู่มือการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ พนักงานสอบสวน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนทั้งระดับสัญญาบัตรและชั้นประทวนที่มีประสบการณ์ในด้านการดำเนินคดีเกี่ยวกับการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการบริหารจัดการและกำหนดนโยบายในการสืบสวนติดตามคนหายของหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนและพนักงานสอบสวน นอกจากนี้ยังได้เชิญผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มูลนิธิกระจกเงา สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ สถาบันนิติเวชวิทยา กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ผลการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การประชุมระดมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย พนักงานสอบสวนจากสถานีตำรวจต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่มูลนิธิกระจกเงาซึ่งมีประสบการณ์ในการสืบสวนติดตามคดีคนหาย/ถูกลักพาตัว พบว่า ที่ประชุมมีมติให้แก้ไขระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีลักษณะที่ 14 บทที่ 3 ว่าด้วยเรื่อง “การดำเนินการเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง และได้คืน” ซึ่งเป็นขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรับแจ้งคดีคนหายที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติใช้อยู่ในปัจจุบัน ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เช่น การประกาศสืบหาคนหายผ่านสื่อโทรทัศน์ ระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

ระยะที่ 2 การจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling) จำนวน 4 ครั้ง โดยเชิญผู้บริหารสถานีตำรวจ เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนทั้งระดับสัญญาบัตรและชั้นประทวน พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์ทั้งจากสำนักงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจและสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ แพทย์นิติเวช และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการสืบสวนติดตามคนหายจาก

มูลนิธิกระจกเงา เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยสกัดความรู้ที่มีอยู่ในตัวผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับขั้นตอน เทคนิค วิธีการในการสืบสวน นโยบายในการบริหารจัดการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามคนหาย มาจัดการให้เกิดเป็นความรู้ใหม่ ที่ผ่านการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และถอดบทเรียน เพื่อให้ความรู้ใหม่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลจากการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling) ผลการดำเนินงาน พบว่า

1) ปัญหาและอุปสรรค พบว่า

(1) ปัญหาภายนอกองค์กร ได้แก่ จำนวนพนักงานสอบสวนมีน้อย แต่มีภาระงานมาก ทำให้การดำเนินงานด้านการรับแจ้งความคนหายค่อนข้างช้า เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ดำเนินงานด้านคนหายจะต้องใช้งบประมาณส่วนตัวในการสืบสวนติดตาม เนื่องจากสถานีตำรวจบางแห่งไม่มีงบประมาณสำหรับการติดตามสืบสวนคนหาย และส่วนใหญ่ยังไม่มีสมุดคุมทะเบียนสำหรับคนหายโดยเฉพาะ และเมื่อมีคนมาแจ้งความคนหายแล้วก็ไม่ส่งเรื่องไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ไม่มีข้อมูลในการติดตามคนหายได้ กรณีคนหายที่ยังไม่เป็นคดีอาญา หรือยังขาดพยานหลักฐานในการดำเนินคดี มักจะเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน เนื่องจากไม่มีหมายจับหรือหมายค้น เป็นเครื่องมือในการเข้าไปสืบสวนติดตามคนหายได้ ประการสำคัญสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังขาดระบบการจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือของคนไทยทั่วประเทศ มีเพียงการจัดเก็บเฉพาะคนที่มีความผิดอาชญากรเท่านั้น ทำให้เกิดอุปสรรคในการตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ตายเทียบกับฐานลายนิ้วมือที่มีอยู่ เนื่องจากฐานข้อมูลไม่ครบถ้วน

(2) ปัญหาภายนอกองค์กร พบว่า การปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เชื่อมโยง และไม่มีระบบออนไลน์ถึงกัน พ่อแม่ ผู้ปกครองบางรายมาแจ้งความคนหายซ้ำเกินไป ทำให้พยานหลักฐานบางส่วนถูกทำลาย เคลื่อนย้าย เปลี่ยนแปลงหรือสูญหายไป เด็กที่หายไปบางส่วนเป็นเด็กที่เร่ร่อน และสร้างปัญหาให้กับสังคม จึงพยายามหลบหนีตำรวจ และไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพราะคิดว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นปฏิปักษ์กับตน กรณีคนหายที่ยังไม่เป็นคดีอาญา อยู่ในขั้นตอนของการสืบสวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐาน หรือหาตัวผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการหายตัว ทำให้ทีมงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนไม่ได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากหน่วยงานภาคเอกชน เช่น ธนาคาร ห้างสรรพสินค้า บริษัทสินเชื่อกต่าง ๆ เนื่องจากไม่มีกฎหมายบังคับให้หน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้ต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

2) กรณีศึกษาการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย กรณีศึกษาที่ได้รวบรวมมานำเสนอในครั้งนี้ โดยสรุปมี 7 ประเภทคดี ดังนี้

1) กรณีคนหายจากการถูกลักพาตัว การดำเนินการติดตามสืบสวนคนหายคดีลักพานี้ ต้องใช้กระบวนการสืบสวน สอบสวนที่รัดกุม รอบคอบ และการวางแผนที่แยบยล เนื่องจากผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำผิดส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีอิทธิพล ในบางครั้งอาจมีการติดต่อกับประเทศที่สองหรือสามเนื่องจากการลักพาตัวมีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อกังขากระบวนการคุ้มครองผู้เสียหายหรืออาชญากรรมข้ามชาติ

2) กรณีคนหายจากการถูกล่อลวง การดำเนินการติดตามสืบสวนคนหายประเภทนี้ อาจไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อ และบางครั้งพยานหลักฐานมีน้อย เพราะส่วนใหญ่เด็กจะปิดบัง ไม่ค่อยให้ผู้ใหญ่รู้ว่ากำลังคบหาอยู่กับใคร อยู่ๆ ก็หายตัวไปจากบ้าน บางส่วนก็กลับมาเอง บางส่วนเจ้าหน้าที่ก็สามารถติดตามกลับคืนมาได้ แต่ส่วนใหญ่ถ้าเป็นลูกสาว เมื่อกลับคืนมาแล้ว พ่อแม่ ผู้ปกครองมักจะไม่ต้องการให้ดำเนินคดีกับฝ่ายชาย เนื่องจากกลัวว่าจะอับอายหรือเสียชื่อเสียง

3) กรณีคดีคนหายโดยสมัครใจ หรือตั้งใจหาย การดำเนินการติดตามสืบสวนคนหายประเภทนี้ อาจไม่ประสบความสำเร็จนักเพราะบางคดีคนหายวางแผนการหนีไว้อย่างแยบยล ทำให้การสะกดรอยและหาพยานหลักฐานทำได้ยาก เพราะไม่อาจวิเคราะห์สาเหตุการหายได้ หรือถ้าหากวิเคราะห์ได้ก็ไม่ทราบว่าจะไปตาม ที่ไหน

4) กรณีคดีคนหายจากการแสขทางอินเทอร์เน็ต การดำเนินการติดตามสืบสวนคนหายประเภทนี้ สามารถสืบสวนจากอีเมลส่วนตัว หรือการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจทำให้พบข้อมูลการแสขของเด็ก เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดวางแผนการสืบหาตัวคนหายต่อไป

5) กรณีคนหายจากคดีฆาตกรรม การสืบสวนติดตามหาคนหายประเภทนี้ มีขั้นตอนการสืบสวนที่ค่อนข้างซับซ้อนที่สำคัญจะต้องสืบสวนเพื่อให้พบศพคนหายก่อน จนสามารถนำไปสู่การตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์ยืนยันตัวบุคคลได้ ส่วนความซับซ้อนคือ นอกจากจะต้องพิสูจน์ว่าผู้ตายเป็นใครแล้วยังสืบสวนหาญาติผู้ตาย และสืบสวนหาตัวผู้กระทำผิดหรือฆาตกรด้วย

6) กรณีคดีคนหายจากอุบัติเหตุ / ภัยธรรมชาติ หรือหายโดยไม่ทราบสาเหตุ การสืบสวนติดตามหาคนหายประเภทอุบัติเหตุหรือการเกิดภัยธรรมชาติ เป็นเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดการณ์ล่วงหน้าได้ และบางครั้งเมื่อเกิดขึ้นก็ไม่สามารถรับมือได้อย่างทันท่วงที เช่น กรณีภัยพิบัติจากเหตุการณ์สึนามิ ไฟไหม้ซานติก้าผับ เป็นต้น เหตุการณ์เหล่านี้ จะมีผู้สูญเสียชีวิตหรือสูญหายจำนวนมาก บางครั้งเมื่อพบผู้บาดเจ็บ ศพ หรือชิ้นส่วนของศพ ก็ไม่สามารถทราบได้ว่า เป็นใคร ดังนั้น การรับแจ้งความคนหายหรือการสืบหาญาติของผู้สูญหาย จึงเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากต้องนำข้อมูลของบุคคลที่สงสัยว่าจะหายตัวเหล่านี้ มาทำการเปรียบเทียบกับศพ หรือชิ้นส่วนของศพ โดยนำความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ เช่น การตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลจาก ฟัน ลายนิ้วมือ หรือ DNA

7) กรณีคดีคนหายจากอาการป่วยทางสมอง การสืบสวนติดตามหาคนหายประเภทคนชรา เด็กที่มีความผิดปกติทางสมอง ส่วนใหญ่จะมีญาติหรือพยาบาลคอยดูแล ที่หาย

ออกมาอาจเนื่องมาจากหลงทางหรือหายไปโดยไม่ได้ตั้งใจ แต่ถ้าเป็นคนหายประเภทเสียสติ หรือคนบ้าส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีญาติมารับตัวกลับบ้าน อาจเป็นเพราะปัญหาด้านเศรษฐกิจทำให้ครอบครัวยังไม่พร้อมในการเลี้ยงดู สุดท้ายก็ต้องนำตัวไปฝากไว้ที่มูลนิธิ หรือสถานสงเคราะห์ ต่างๆ บางครั้งเมื่อสบโอกาสคนหายประเภทนี้ก็จะหลบหนีออกมาอีก

ระยะที่ 3 มีการประชุม 2 ครั้ง การประชุมครั้งที่ 1 เป็นการประชุมระดมความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการวิจัย และการปรับปรุงแก้ไขร่างคู่มือการสืบสวนติดตามคนหายให้มีความถูกต้องและเหมาะสมในการนำไปเป็นคู่มือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการประชุมครั้งที่ 2 เป็นการนำเสนอและเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยเชิญกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุมรับฟังการนำเสนอผลงานวิจัย และประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ (www.thaimissing.com) ของโครงการ พร้อมทั้งมอบคู่มือการสืบสวนติดตามคนหายให้กับผู้แทนจากทุกหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุม

เพื่อให้การสืบสวนติดตามคนหายประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม คณะผู้วิจัยจึงได้นำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในการป้องกันไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของคนร้าย หรือการให้บริการประชาชนกรณีบุคคลในครอบครัวสูญหาย ดังนี้

(1) จัดทำเป็นคู่มือและเผยแพร่ข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนร้ายในการหลอกลวงเหยื่อ หรือพฤติกรรมของขบวนการค้ายมนุษย์

(2) กรณีที่เด็กหรือบุคคลในครอบครัวสูญหาย ควรแจ้งให้ประชาชนทราบว่า จะต้องเตรียมเอกสารหรือหลักฐานใดบ้างในการมาแจ้งความคนหาย

(3) เมื่อมีกรณีเด็กหรือบุคคลในครอบครัวสูญหาย ต้องรีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามทันที เพราะการแจ้งหายช้าอาจจะมีผลต่อสืบสวนติดตามกับผู้เกี่ยวข้องหรือตรวจหาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ

2) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดตั้งฝ่ายปฏิบัติการด้านสืบสวนติดตามคนหาย โดยจัดตั้งเป็นศูนย์รับแจ้งเรื่องคนหาย และประสานงานเชื่อมโยงข้อมูลคนหายและข้อมูลของผู้แจ้งโดยตรง โดยฝ่ายปฏิบัติการนี้ควรจัดตั้งขึ้นให้สังกัดอยู่ในศูนย์สืบสวนสอบสวน กองบัญชาการแต่ละภาค ถ้าหากเป็นกรุงเทพมหานครให้สังกัดอยู่ในกองกำกับการสืบสวนสอบสวน 1-9 และศูนย์สวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล เพื่อทำหน้าที่ให้ครอบคลุมด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศ

3) ควรจัดตั้งศูนย์พิสูจน์เอกลักษณ์และส่งกลับ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (NIMC) ให้มีฐานะเป็นกองบังคับการขึ้นตรงต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เนื่องจากหน่วยงาน

ดังกล่าวจะต้องทำหน้าที่หลักในการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลของประเทศ โดยมีการทำงานประสานหรือขอความร่วมมือกับหน่วยต่าง ๆ ระดับ กองบัญชาการหรือต่างประเทศ ดังนั้นการจัดตั้งให้เป็นกองบังคับการ จะทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานและงบประมาณ

4) ควรจัดสรรงบประมาณด้านการสืบสวนติดตามคนหายให้กับสถานีตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะงบประมาณเปรียบเสมือนตัวขับเคลื่อนให้การปฏิบัติงาน ดำเนินไปด้วยความรวดเร็ว ราบรื่น อีกทั้งยังเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือหรือสร้างภาพลักษณ์ ที่ดีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถดำเนินงานอย่างมีศักยภาพ และไม่สร้างความลำบากใจให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงาน

5) ควรเพิ่มอัตรากำลังพลของพนักงานสอบสวนให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ตำรวจมีภาระงานจำนวนมาก ดังนั้น ควรจัดสรรจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีปริมาณพอเหมาะ กับปริมาณงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้มีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติมในการปฏิบัติงาน

6) ควรจัดการฝึกอบรม (Workshop) ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารด้านคนหายที่มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน และเพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพความรู้ ความชำนาญของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

7) ในการดำเนินการเกี่ยวกับรับแจ้งหรือสืบสวนติดตามคนหายของสถานีตำรวจ ควรมีการเตรียมการแบบเชิงรุกเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคนหายในเขตพื้นที่ดังนี้

(1) ควรมีคู่มือการสืบสวนติดตามคนหาย แจกจ่ายให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งฝ่ายสืบสวนและพนักงานสอบสวน เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เพื่อทราบขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้องในการสืบสวนติดตามคนหาย

(2) ควรมีการศึกษาข้อมูลเชิงลึกและเบาะแสเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับคนหาย

(3) สร้างความตระหนักและจิตสำนึกในการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการรับแจ้งหรือสืบสวนติดตามคนหาย ช่องทางในการแจ้งเบาะแสคนหายของตำรวจ แนวทางการติดตามหาคนหายในเชิงปฏิบัติ และวิธีการเก็บข้อมูล

(4) ควรมีการสร้างเครือข่ายการแจ้งข่าวหรือการประสานงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละพื้นที่ เพื่อผลการสืบสวนติดตามคนหายอย่างรวดเร็ว เพราะถ้าเน้นเข้าข้อมูลหลายอย่างจะหายไป ตัวอย่างเช่น ภาพจากกล้องวงจรปิด

8) ควรมีการปรับแก้ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 14 บทที่ 3 อย่างเป็นทางการ โดยเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาเข้าร่วมประชุม เพื่อทำให้เกิดระเบียบการปฏิบัติการรับแจ้งคนหายที่เป็นมาตรฐาน ทั้งยังอาจเอื้อประโยชน์ในการดำเนินการเรื่องดังกล่าว

9) ควรประสานงานแจ้งให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เตรียมความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางและรับบุคคลเหล่านั้นไว้ในระหว่างการสืบค้น-ค้นหาหรือติดตามคนหาย

2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

คณะผู้วิจัยได้เสนอข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปฏิบัติมีดังนี้

1) หน่วยงานที่รับแจ้งหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ จะต้องให้ความสำคัญกับการรับแจ้งคนหายเสมือนหนึ่งเป็นคดีอาญาที่ต้องให้ความสำคัญ ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานปกครอง เช่น อำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน กรณีคนหายและต้องสงสัยว่าจะไปอยู่ที่ใด ควรประสานงานกับกำนันผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่นั้นๆ จะได้รายละเอียดมาก เพราะกำนันผู้ใหญ่บ้านจะรู้และตรวจสอบได้ว่ามีคนนอกพื้นที่เข้ามาอยู่ในหมู่บ้านที่ตนดูแลอยู่

2) เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจรับแจ้งคนหาย ควรกรอกข้อมูลคนหายตามแบบฟอร์ม.วท. 12/1-ต. 326 ให้ครบถ้วน โดยข้อมูลสำคัญที่เจ้าหน้าที่จะต้องสอบถาม/รวบรวม ได้แก่ ชื่อ-ชื่อสกุล หมายเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ รูปถ่ายปัจจุบัน ตำหนิรูปพรรณ ตำหนิพิเศษ เพื่อน/คนใกล้ชิด หรือสถานที่ที่สงสัยว่าคนหาย จะไปการติดต่อพบเห็นคนหายครั้งสุดท้ายที่ใด เวลาใด

3) สถานีตำรวจทุกแห่งจะต้องมีสมุดบันทึกคนหายไว้เฉพาะเรื่อง เพราะต้องจดบันทึกรายละเอียดทุกอย่างเกี่ยวกับคนหาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว ครอบครัว โรงเรียน สถานที่ทำงาน พฤติกรรมต่างๆ บุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพราะเรื่องคนหายเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน มีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง จึงต้องจดบันทึกไว้โดยละเอียด

4) เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับแจ้งคนหายแล้ว จะต้องส่งเรื่องไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อให้ออกประกาศสืบหาคนหายและบันทึกข้อมูลเข้าฐานข้อมูล คนหาย และถ้าคนหายเป็นเด็กและเยาวชนควรแจ้งไปยังกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรีด้วยเพื่อช่วยกันสืบหาคนหาย ถ้าสงสัยคนหายจะกลายเป็นศพต้องติดต่อไปยังสถาบันนิติเวชวิทยา ศูนย์พิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและกองพิสูจน์หลักฐาน สำนักงานนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล

5) ตัวผู้ปฏิบัติต้องมีความรู้ความเข้าใจในการสืบสวน และต้องสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ฐานข้อมูลต้องเป็นปัจจุบัน

6) ในการสืบสวนติดตามคนหายควรมีการประสานงานกับหน่วยงานภาคเอกชน เช่น สถานีวิทยุโทรทัศน์ สถานีขนส่ง หรือจัดรับส่งผู้โดยสารต่างๆ เพื่อเป็นเครือข่ายในการประชาสัมพันธ์การแจ้งข่าวคนหาย หรือการประชาสัมพันธ์ป้องกันไม่ให้คนที่เดินทางมาจากต่างจังหวัดต้องตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์

ภาคผนวก ข
สรุปผลการดำเนินกิจกรรมตลอดโครงการ

ตารางสรุปผลการดำเนินกิจกรรมตลอดโครงการ

เดือนที่	กิจกรรม (Activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (Outputs)
1-2	ทำหนังสือจากกองบังคับการวิชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจถึงผู้บังคับบัญชาตำรวจภูธรภาค 1 –9 และกองบัญชาการตำรวจนครบาล เพื่อขอข้อมูลด้านสถิติคดีหาย และคัดเลือกรณีศึกษาที่น่าสนใจ พร้อมทั้งขอให้หน่วยเสนอรายชื่อพนักงานสอบสวน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนที่มีความรู้ความสามารถในการสืบสวนคดีตามคนหาย	1. รายชื่อ เบอร์โทรศัพท์ และที่อยู่ของกลุ่มเป้าหมายที่มีคุณสมบัติตรงกับเป้าหมายการวิจัย 2. ข้อมูลด้านสถิติคดีหาย และพื้นที่เพื่อศึกษา 3. ได้กรณีศึกษาเกี่ยวกับการสืบสวนติดตามคนหายที่น่าสนใจ
3-4	1. วิเคราะห์ข้อมูลกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนติดตามคนถูกลักพาตัวหรือคนหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย 2. จัดการประชุมครั้งที่ 1 เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขั้นตอนวิธีการในการสืบสวนติดตามคนหายที่ถูกล่อลวง หรือถูกลักพาตัว โดยจัดประชุมขึ้นที่จังหวัดสมุทรสาคร (เลือกจังหวัดสมุทรสาครเป็นพื้นที่จัดประชุม เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีปัญหาเกี่ยวกับคนถูกล่อลวง หรือคนถูกลักพาตัวค่อนข้างสูง) 3. จัดการประชุมครั้งที่ 2 เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขั้นตอนและวิธีการสืบสวนติดตามคนหายที่สงสัยว่าจะถูกฆาตกรรม	1. ได้ข้อมูลกฎหมายและระเบียบที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสมต่อการใช้งานในสถานการณ์ปัจจุบัน 2. ได้ทราบนโยบายในการบริหารจัดการ และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนติดตามคนหาย 3. ได้ทราบขั้นตอน เทคนิค วิธีการสืบสวนสอบสวนติดตามคนหายในคดีถูกล่อลวง คดีลักพาตัว คดีฆาตกรรม คดีอุบัติเหตุ/ภัยธรรมชาติ และคดีคนหายโดยไม่ทราบสาเหตุ 4. ได้แนวคิดในการจัดการความรู้อย่างเป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพ
	คนหายจากอุบัติเหตุ หรือภัยธรรมชาติ หรือหายโดยไม่ทราบสาเหตุ จัดประชุมที่กรุงเทพมหานคร โดยเชิญเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่วิทยุการบินจากกองพิสูจน์หลักฐาน และแพทย์นิติเวช มาเป็นตัวอย่างที่ดีของการใช้ storytelling เรื่องเล่าแห่งความสำเริง เพื่อเก็บเรื่องเล่าของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งปฏิบัติงานมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานซึ่งกันและกัน	

ตารางสรุปผลการดำเนินกิจกรรมตลอดโครงการ

เดือนที่	กิจกรรม (Activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (Outputs)
4-5	<ol style="list-style-type: none"> 1. ค้นหารีบบการปฏิบัติงาน นโยบายในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีปัญหอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย 2. สร้างคู่มือการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย 3. จัดการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 3 เพื่อจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหอุปสรรคในการสืบสวนติดตามคนหาย โดยจัดการประชุม ณ โรงเรียนนายร้อยตำรวจจังหวัดนครปฐม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้แนวทางแก้ไขปัญหอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย 2. ได้คู่มือการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทยที่สามารถนำไปใช้ได้จริง จำนวน 200 เล่ม
6-7	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างฐานความรู้ในการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย 2. จัดการประชุมครั้งที่ 4 ณ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ จังหวัดนครปฐม โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานอื่นซึ่งทำหน้าที่ในการสืบสวนติดตามคนหาย เช่น มูลนิธิกระจกเงา สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ เข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อเล่าประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน (storytelling) 	<p>สร้างเว็บไซต์การจัดการฐานความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย โดยใช้ชื่อเว็บไซต์ว่า www.thaimissing.com</p>
8	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดสัมมนาให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการถอดบทเรียนในการดำเนินการสืบสวนติดตามคนหาย 2. มอบคู่มือการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทยให้กับผู้เข้าร่วมประชุม 3. จัดการประชุมครั้งที่ 5 ณ กรุงเทพมหานคร 	<p>สร้างเครื่องมือการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคดีคนหายในประเทศไทย</p>
9	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดประชุมครั้งที่ 6 เพื่อเสนอผลงานวิจัยเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยมอบคู่มือการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายให้กับหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุม 2. ทบทวนและสรุปบทเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างเครือข่ายองค์กรสืบสวนการสอบสวนติดตามคนหาย 2. ผลักดันให้เกิดศูนย์สืบสวนติดตามคดีคนหาย 3. สรุปผลการศึกษารวบรวม จัดพิมพ์รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์